

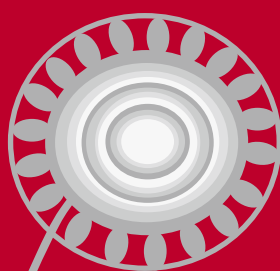

Årsberetning 2013

RINGSAKER KOMMUNE

VEKST OG UTVIKLING

Innholdsfortegnelse

I	Oversikt og analyser	
1.1	Innledning	5
1.2	Virksomheten i 2013	9
1.3	Økonomisk analyse	33
1.4	Kort om finansforvaltningen	53
1.5	Regnskapsmessig resultat	55
II	Rapport for virksomhetsområdene	
2.1	Politiske styringsorganer mv (VO 10)	58
2.2	Adm. og fellesutgifter (VO 11)	60
2.3	Barnehage (VO 20)	70
2.4	Undervisning (VO 30)	79
2.5	Pleie og omsorg (VO 40)	97
2.6	Barne og ungdomsvern (VO 50)	107
2.7	Sosiale tjenester (VO 51)	112
2.8	Helsestasjoner (VO 52)	114
2.9	Kultur og fritid (VO 55)	117
2.10	Kulturskole (VO 56)	121
2.11	Bibliotek (VO 57)	124
2.12	Brann (VO 60)	127
2.13	Landbruk (VO 61)	131
2.14	Teknisk drift (VO 62)	134
2.15	Kart og byggesak (VO 63)	139
2.16	Kemnerkontoret (VO 70)	141
2.17	Servicesenteret (VO 71)	143
2.18	Renhold (VO 80)	146
2.19	Bygg og eiendom (VO 81)	148
2.20	Matproduksjon (VO 82)	153
2.21	Overføringer (VO 87)	156
III	Avslutning	
3.1	Avslutning.	159
	Vedlegg 1: Plan og utredningsarbeid.	160
	Vedlegg 2: Organisasjonskart.	162

Ordfører Anita Ihle Steen.

I Oversikt og analyser

1.1 Innledning

Rådmann Jørn Strand.

Rådmannen legger med dette frem årsberetningen for 2013. Ringsaker kommune driver en omfattende virksomhet som spenner over et vidt spekter av samfunnsområder. Gjennom årsberetningen beskrives omfanget og resultatene av virksomheten, utviklingstrekk og viktige hendelser for kommunen gjennom 2013.

Ringsaker opplever interesse og får oppmerksomhet for sin satsing. Som foregående år var 2013 preget av investeringslyst, etableringer og planlegging for fremtidig vekst. Utviklingen i folketallet ble imidlertid lavere enn forventet, med en netto vekst på 57 innbyggere. Ved utgangen av året var folketallet 33.463. Selv om kommunen fikk en lavere vekst i folketallet enn de foregående år, er det helt avgjørende å holde fast på den langsiktige strategien for befolkningsvekst, slik at en sikrer det økonomiske grunnlaget for velferdsproduksjonen. Uten vekst i folketallet på linje med landsgjennomsnittet vil inntektsgrunnlaget svekkes ved at rammeoverføringene fra staten reduseres.

Ringsaker kommune fikk et netto driftsresultat for 2013 på 94,9 mill. kroner eller 4,2 prosent. Resultatet for virksomhetsområdene er med noen unntak gjennomgående gode og viser at driften har vært under god kontroll og at planlagte aktiviteter har vært gjennomført i henhold til vedtatte budsjetterammer.

Samlet omsatte kommunen for i underkant av 2,6 mrd. kroner, hvorav 2,1 mrd. kroner var knyttet til løpende drift. Det ble investert til sammen 282,3 mill. kroner i bygninger og anlegg.

Regnskapet viser at det fortsatt er nødvendig å tilpasse aktivitets- og tjenestetilbudet til inntektsrammene. Nivået på frie inntekter pr. innbygger i Ringsaker var på 95 prosent av landsgjennomsnittet i 2013, mens nivået på skatteinntekter pr. innbygger var på 76,6 prosent. Som lavinntektskommune vil Ringsaker stå overfor krevende prioriteringer i tiden fremover. Gjennom langsiktighet og evne og vilje til å ta grep i utfordrende situasjoner, kan en likevel legge grunnlaget for en robust økonomi. Dette sikrer at en har handlefrihet til å levere gode tjenester til kommunens innbyggere.

I årsberetningen er ovennevnte forhold utdypet samtidig som det er gitt utførlige kommentarer til den øvrige virksomheten som er utøvet i 2013. Årsberetningen foreligger til behandling samtidig med at årsregnskapet legges frem. De to dokumentene bør behandles parallelt og ses nært i sammenheng. Sammen skal de gi et grunnlag for å evaluere virksomheten og de oppnådde resultater siste år. I tillegg er en slik vurdering av kommunens virksomhet et verdifullt bidrag til den forestående budsjett- og økonomiplanprosess.

Rådmannen vil innledningsvis trekke frem noen områder hvor det er lagt ned betydelig innsats i 2013.

- Arbeidet med revisjon av kommuneplanens arealdel, som ble startet opp i 2011, har pågått i hele 2013, og et planforslag ble lagt ut til offentlig ettersyn i desember 2013. Planen forventes sluttbehandlet i 2014. Det ble i 2013 lagt ut 15 reguleringsforslag til offentlig ettersyn, og 12 reguleringsplaner ble vedtatt av kommunestyret.

- «Den store infrastrukturen» gir muligheter for vekst i Mjøsområdet, og dette arbeidet har derfor høyeste prioritet. Som oppfølging av konseptvalgutredning for Inter City tog mellom Oslo og Lillehammer, er det i 2013 gjennomført en utredning av strekningen Sørli-Brumunddal. Utredningen danner grunnlag for kommunedelplanleggingen, som forventes startet opp i 2014.
- I forbindelse med utbygging av firefelts E6 gjennom Ringsaker pågår flere planprosesser. Strekningen er delt i tre parseller; Arnkvern-Tjernli ble vedtatt i 2012, Tjernli-Botsenden ble vedtatt i 2013, mens planen for strekningen Botsenden-Moelv forventes sluttbehandlet våren 2014. Det har også vært jobbet med kommunedelplan for E6 Moelv-Biri, og denne forventes sluttbehandlet 1. halvår 2014. Bruløsningen over Mjøsa omfatter både Gjøvik og Ringsaker og skal behandles parallelt i begge kommuner.
- Satsingen på Brumunddal by er helt sentral for å oppnå vekst. Høydepunktet i 2013 var åpningen av det nye torget der flere tusen møtte opp. Her har Brumunddal og Ringsaker fått et naturlig samlingspunkt – et intimt og koselig torg der markedsdager og arrangementer skaper yrende liv og med et bakeri som leverer rykende ferske bakervarer hver dag hele året. Videre har arbeidet med flomsikringen av Brumunda fortsatt i 2013, og det er lagt til rette for etablering av ny lekeplass på Bro. Det er startet opp en mulighetsstudie for Brumunddal skysstasjon der det både sees på midlertidige løsninger for bedret bussavvikling i sentrum, forbedringstiltak på stasjonsområdet fram til 2026, og hvordan en helhetlig og framtidsrettet skysstasjon skal framstå etter at tospors jernbane er etablert.
- Moelv sentrum fikk et løft gjennom åpningen av nye Moelv stasjon, og det tilhørende gatetunet. Parkvegen/Bettavegen er oppgradert til miljøgate. Prosjektet fullføres i 2014 med krysset mot fv 216. Når dette er fullført er den indre kjernen av sentrum i Moelv definert av en ring med miljøgatestandard. Ved kulturhuset i Moelv er parkeringsarealene utvidet og eksisterende arealer er pusset opp. Dette har gitt økt parkeringskapasitet og et høyere estetisk uttrykk ved inngangen til kulturhuset. Ved at Moelv nå også får vinmonopol, er det lagt til rette for økt handel og aktivitet i sentrum.
- Satsingen på byutvikling og tilrettelegging for handel gir resultater. Bladet Kapital kåret Brumunddal til Norges fjerde beste næringsby i 2013. Til grunn for denne årlige kåringen ligger summen av seks ulike målekriterier; nye arbeidsplasser, vekst i folketall, nyetableringer, produktivitet, lønnsomhet, egenkapitalandel og nyetableringer kontra konkurser. Den positive utviklingen ble ytterligere bekreftet i Sparebanken Hedmarks konjunkturbarometer for Innlandet for 2013, der det blir trukket frem at Ringsaker hadde Innlandets største vekst i butikkomsetning i 2012.
- Erverv av eiendommene Pellerviken og Strand Nordre i 2013 er sentralt for tilrettelegging for framtidig næringsutvikling i Brumunddal, og det settes nå i gang områderegulering for disse områdene, der også Globus og Granerudjordet omfattes.
- Tilrettelegging for salg av tomter og boliger har høy prioritet. Det ble i 2013 godkjent flere nye boliger og hytter/fritidsboliger enn noen gang tidligere - 214 nye boliger og 169 nye hytter/fritidsboliger. Tilrettelegging av infrastruktur for boligområdet Lille Almerud i Brumunddal er fullført, og tilrettelegging av boligområdene B41 på Stavsjø og Minka i Brumunddal er godt i gang, og fullføres til sommeren 2014.
- Nes, Tingnes og Helgøya blir et stadig mer populært reisemål, og i 2013 har besøkstallene ifølge næringen vært høyere enn noen gang. Gjennom tilrettelegging for Infoteket i Tingnes kulturhus, ble det lagt grunnlag for ytterligere attraksjon i området.
- Sjusjøen ble av VG kåret til Norges beste langrennssted i 2013, som den ble det i 2012. Destinasjon Sjusjøen SA samler reiselivsaktører på og i tilknytning til Sjusjøen til felles innsats, og grunneiere rapporterer om rekordomsetning av hyttetomter. Godkjenning av Næroset som turiststed bidrar til en forsterkning av handelsgrunnlaget for næringene på veien til Sjusjøen. Vekst på Sjusjøen er viktig med tanke på de investeringer kommunen gjør i vann og avløp.
- IKEA startet høsten 2013 med grunnarbeidene for sitt nye varehus i Nydal, som planlegges åpnet tidlig i 2015. Etableringen har utløst en stor etterspørsel etter nye næringsarealer i Nydal, der en gjennom en felles utredning med Hamar kommune og revisjon av kommuneplanens arealdel nå foreslår attraktive næringsarealer på begge sider av E6. En annen effekt av IKEA-etableringen er at det i et samarbeidsprosjekt med Hias IKS og Hamar kommune nå etableres en sikker vannforsyning til Nydalsområdet, som legger til rette for videre utvikling av området.

- Det har vært lagt ned mye arbeid i forberedelsene av Prøysen 2014. Det er blant annet utarbeidet og vedtatt reguleringsplan for nytt Prøysenhus, kommunen har overtatt driften av Prøysenhuset, og det er gjort forberedelser både med tanke på infrastruktur, bygging av nytt Prøysenhus, planlegging av innholdselementer i huset og planer for aktiviteter og arrangement i Prøysenåret. Kommunen søkte om og mottok statsstøtte på 20 mill. kroner til Prøysen 2014, og 23. juli 2013 ble grunnsteinen til det nye Prøysenhuset lagt ned av daværende statsminister Jens Stoltenberg. Gjennom Prøysen 2014 har Ringsaker kommune tatt et viktig grep for å minne, hedre og aktualisere Alf Prøysen og hans forfatterskap.
- Gjennom 2013 har Ringsaker kommune igjen fått mye positiv oppmerksomhet for sin rolle som aktør og tilrettelegger innenfor kulturarrangement og opplevelser. Høydepunktene i 2013 har vært mange, med eksempler som RingsakerGallaen, sykkelifest i Brumunddal, Byfest i Moelv og ikke minst åpningen av torget i Brumunddal, med tilhørende julemarked og julekalender. En opplever at kultursatsingen har gitt ønsket effekt i form av et sterkere folkelig engasjement og et tydeligere positivt omdømme for Ringsaker kommune.
- Arbeidet med markedsføring av Ringsaker kommune ble intensivert i 2013. Det ble laget to nye filmer til markedsføringsformål – en for markedsføring av reiselivet og en for markedsføring av botilbudet. Filmene ble lansert på Ringsakerseminaret, som samlet næringsliv, politikere og forvaltning til en fullsatt teatersal i Brumunddal. Det ble gjennomført en sommerkampanje, og det ble gjort konkrete fremstøt på messedeltakelse og i pressemøter med noen av de største bladforlagene i Norge. Samtidig ble de digitale kanalene videreutviklet, og en opplever solid vekst i økning av antall likere på Facebook, samtidig som både nettside og Facebook får god score på nasjonale kåringer.
- Kommunen opplevde også i 2013 en økning i antall søkere til barnehageplasser, og det var bl.a. nødvendig å ta i bruk ytterligere en avdeling i Simenstua barnehage og etablere et midlertidig barnehagetilbud i de gamle lokalene til Tingnes barnehage. Det ble vedtatt å bygge en tre- avdelings barnehage i tilknytning til Nes barnehage for å øke kapasiteten i området. Det ble gitt tilbud til alle som har lovfestet rett til barnehageplass i 2013. I tillegg ble det gitt tilbud til flere yngre barn samt til nye søkere gjennom året. Rammefinansiering av barnehager og finansieringsordningen for ikke kommunale barnehager gir fremdeles store utfordringer for en sektor som fortsatt er i sterk vekst. Ved siden av barnehagekapasitet arbeides det kontinuerlig med å ha god kvalitet på barnehagetilbudet.
- De siste fem årene er det lagt ned en betydelig og systematisk innsats for å øke læringsutbyttet i skolen med særskilt vekt på fagene norsk, engelsk og matematikk. Målet er at resultatene på nasjonale prøver og eksamener skal ligge på et jevnt høyt nivå på linje med eller over landsgjennomsnittet. Resultatene har bedret seg betraktelig de siste årene, og det er positivt at Ringsaker-elevene på enkelte områder ligger over landsgjennomsnittet.
- Det legges betydelige ressurser i utbygging og rehabilitering av skoler. I løpet av 2013 ble utbyggingen av byggetrinn 1 ved Brøttum skole for det meste fullført, og hele skolen forventes ferdigstilt høsten 2014. Konkurransesgrunnlaget for trinnvis utbygging av Mørkved skole og bygging av avlastningssenter for barn og unge ble utlyst med byggestart forsommeren 2015. Det har vært arbeidet med forprosjekt for ny skole i Moelv, og sak om dette vil bli lagt frem for politisk behandling i 2014. Arbeidet med å planlegge for utbygging/ rehabilitering av Stavsberg skole kom i gang i 2013.
- Ved innføring av et kommunalt ansvar for medfinansiering av spesialisthelsetjenester, kommunal betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter og et pålegg om å etablere øyeblikkelig hjelp døgntilbud fra 2016, har samhandlingsreformen gitt kommunene et langt større ansvar for helsetjenestene enn tidligere. For å møte samhandlingsreformen ble det vedtatt å etablere et nytt Kommunalmedisinsk senter (KMS) på Tømmerli. Etter en omfattende planleggingsprosess med bygningsmessige tilpasninger, anskaffelser av medisinsk utstyr, ansettelser av fagpersonale og øvrige forberedelser startet driften av KMS opp 1.5.2013. KMS forventes å forbedre kommunens tilbud til spesielt den eldre delen av befolkningen ved at tilbudet som gis er sammensatt av palliative tjenester, intermedisær tilbud, øyeblikkelig hjelp tilbud, fysioterapi, ergoterapi, rehabilitering og hjelpemiddelformidling. Tilbakemeldingene fra pasienter og pårørende har vært positive både i forhold til tjenestetilbudet som KMS gir og de fysiske tilpasninger som er gjort i bygget ved etablering av et palliativt rom.

- Som et ledd i å skaffe en totaloversikt over tilstanden på kommunens bygningsmasse, ble det i 2012 igangsatt en stor kartlegging av kommunens bygningsmasse. Kartleggingen ble fullført for kommunens skoler, barnehager og svømmehaller i løpet av 2013, og egen sak om vedlikeholdssituasjonen/rehabiliteringsbehovet legges fram for politisk behandling i 2014.
- I 2013 ble det inngått avtale mellom kommunene Hamar, Løten, Stange og Ringsaker om etablering av en felles samfunnsmedisinsk enhet på Hamar. Enheten skal dekke kommunenes behov for tjenester knyttet til kommuneoverlege og miljørettet helsevern. Enheten vil danne grunnlag for et større og mer robust fagmiljø og mindre sårbarhet. Samtidig vil enheten gi muligheter for spisskompetanse på flere områder. I praksis vil kommunene få utført de samme tjenestene, innen nevnte områder, som tidligere. Enheten er i drift fra 1.1.2014.
- Ringsaker kommune hadde i 2013 et samlet sykefravær på 9,6 %. Det er en nedgang på 0,2 prosentpoeng sammenlignet med 2012. Det er langtidsfraværet som utgjør den største årsaken til sykefraværet. Langtidsfraværet var på 7,4 prosent, og korttidsfraværet 2,2 prosent. Til tross for at sykefraværet i organisasjonen fortsatt er for høyt, så mener rådmannen at det generelt arbeides godt med både forebyggende og oppfølgende tiltak/prosesser. Dette bekreftes også gjennom tilsyn fra Arbeidstilsynet, tilbakemeldinger fra NAV Arbeidslivssenter og bedriftshelsetjenesten. Vernetjenesten og tillitsmannsapparatet støtter opp og bidrar aktivt inn i de tiltak og prosesser som iverksettes. Både de forebyggende og oppfølgende prosessene må ha fullt fokus i hele organisasjonen fremover. For å sette alt sykefraværarbeidet i system, både det forebyggende og oppfølgende arbeidet, er det utarbeidet en helhetlig strategi for reduksjon av sykefraværet som skal være styrende for kommunens sykefraværarbeid.
- Reduksjon av deltidsstillinger har vært et satsingsområde i kommunen siden 2011, og arbeidet gir nå resultater. Det er fortsatt mye arbeid som gjenstår før en når målene som kommunestyret har satt, men det er en positiv utvikling med reduksjon i deltidsstillinger. Det har i 2013 blitt gjort en grundig jobb i omsorgsdistriktene i utredning av utprøving av alternative arbeidstidsordninger. Dette vil kunne gi gode resultater i tiden som kommer og er et viktig bidrag for å redusere deltid.
- Som foregående år har det også i 2013 vært arbeidet med tilpasning av tjenesteproduksjonen til endrede økonomiske rammebetingelser. Budsjettet for 2013 ble vedtatt med en rekke innsparingstiltak og det har vært jobbet aktivt med å realisere tiltakene. Enkelte av tiltakene har imidlertid ikke latt seg realisere som forutsatt, eller har dratt ut i tid.

1.2 Om virksomheten

1.2.1 Balansert målstyring (BMS) og måloppnåelse

BMS er styringsinformasjon satt i system gjennom styringskort for å forenkle fremstilling og oppfølging av resultater. Styringsystemet vektlegger betydningen av å ha mange og tydelige mål basert på visjoner, systematisk måling og oppfølging av resultater. Fokusområder, indikatorer og resultater blir synliggjort i styringskortet i eget dataprogram (Corporater) som er et verktøy for overordnet styring, jf. kommunestyrets budsjettvedtak, rådmannens ledelse av administrasjonen og enhetenes oppfølging.

Alle enheter og staber har egne styringskort som består av fire fokusområder; brukere, organisasjon, medarbeidere og økonomi. Hvert av fokusområdene består av underliggende indikatorer som viser resultater målt opp mot mål og akseptabelt nivå. I tillegg er det eget styringskort som viser aggregerte resultater for virksomhetsområdene; barnehage, undervisning og pleie og omsorg.

I dette kapitlet presenteres resultater fra kommunens overordnede styringskort. Resultatene er et samlet gjennomsnitt av alle enhetenes resultater på de ulike indikatorene. Samfunnsperspektivet vises kun på overordnet nivå.

Samfunn	Mål	Akseptabelt	Resultat
Befolkningsvekst	300	200	57
Nye boliger	150	100	214
Nye hytter/fritidsboliger	80	50	169
Antall arbeidsplasser (vekst i %)	0,6	0,4	2,7
Nytt godkjent næringsareal (kvm)	35 000	30 000	48 937
Nyetablerte virksomheter	300	250	285
Antall miljøsertifiserte bedrifter	5	2	5

Målsetting ble oppnådd på alle indikatorene med unntak av «befolkningsvekst» og «nyetablerte virksomheter». Befolkningsveksten ble lavere enn akseptabelt resultat, mens nyetablerte virksomheter ble høyere enn akseptabelt resultat.

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Tilfredshet med tjenestene	5,0	4,0	5,7
Kvaliteten på tjenestene	5,0	4,0	5,7
Tilfredshet med samarbeid og medvirkning	5,0	4,0	5,7
Tilfredshet med informasjon	5,0	4,0	5,6

Resultater fra gjennomførte brukerundersøkelser viser et samlet gjennomsnitt som ligger over målnivå for alle fire indikatorene. Enkelte enheter gjennomfører årlige brukerundersøkelser, mens andre gjennomfører undersøkelser annethvert år.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Brukernes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,7
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,0
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,9
Medarbeiderskap	5,0	4,0	5,1

Medarbeiderundersøkelsen ble gjennomført i 2013, og resultatene viser et samlet gjennomsnitt som ligger på eller over målsettingen for tre av indikatorene. Indikatoren «ansattes tilfredshet med læring og fornyelse» viser et resultat rett under målsettingen og over akseptabelt resultat.

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	5,0	4,0	4,9
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	5,1
Sykefravær	Ind.	Ind.	9,7
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	4,8
Ledelse	5,0	4,0	5,3

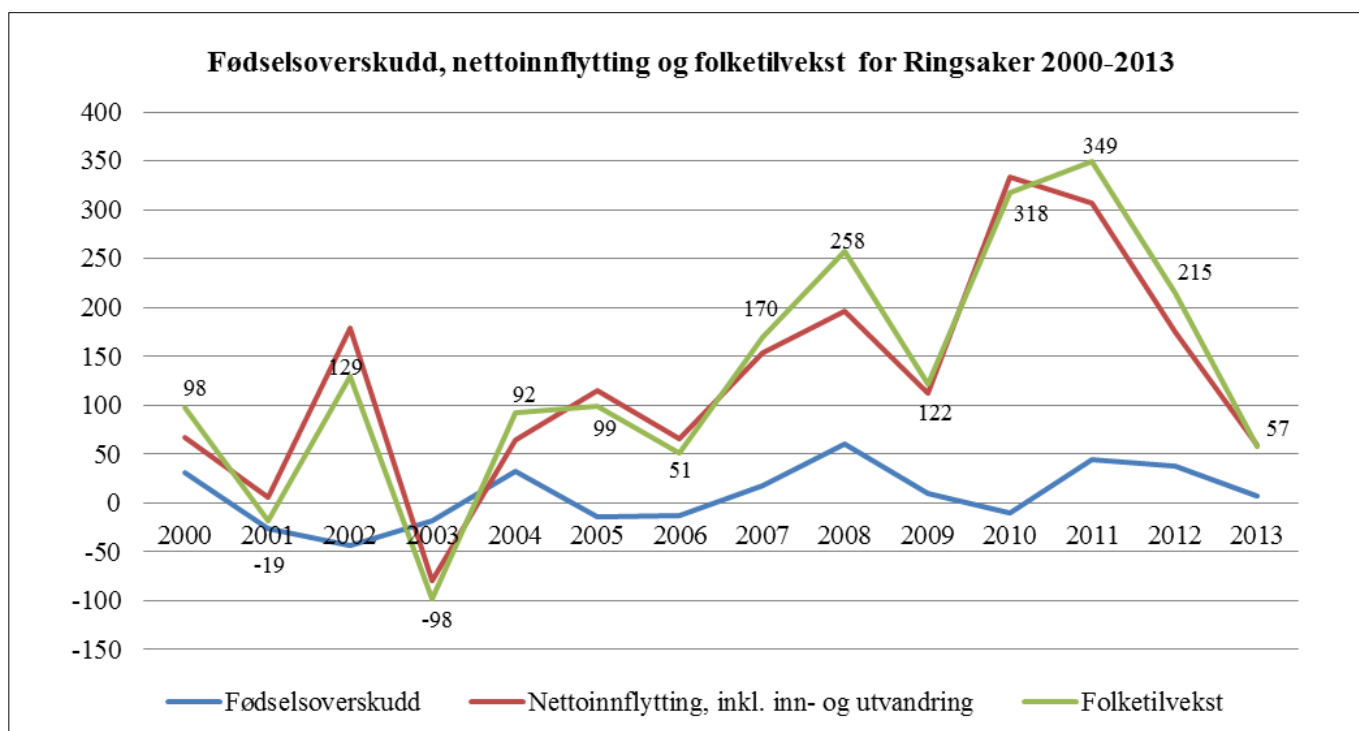
På fokusområdet «organisasjon» ble oppnådd resultat over målsettingen for indikatorene «ansattes stolthet over egen arbeidsplass» og «ledelse». For indikatorene «ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø» og «ansattes tilfredshet med ledelsen» ble resultatet over akseptabelt resultat, men under målsettingen. Sykefraværet er kommentert i kapittel 1.2.8.

1.2.2 Befolkningsutviklingen i Ringsaker fra 2006 til 2013

Befolkningsutvikling i Ringsaker 2006 til 2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Folketallet 1. januar	31 923	31 971	32 144	32 402	32 524	32 842	33 191	33 406
Fødte	324	336	388	354	344	337	370	306
Døde	337	319	328	344	354	293	333	299
Fødselsoverskudd	-13	17	60	10	-10	44	37	7
Innflytting	1 251	1 318	1 289	1 284	1 548	1 521	1 491	1 410
Utflytting	1 185	1 165	1 093	1 172	1 215	1 214	1 316	1 351
Nettoflytting inkl. inn- og utvandring	66	153	196	112	333	307	175	59
Folketilvekst	51	170	258	122	318	349	215	57
Folketallet 31. desember	31 971	32 144	32 402	32 524	32 842	33 191	33 406	33 463
Prosentvis vekst	0,16	0,54	0,80	0,38	0,98	1,06	0,65	0,17

Den 1. januar 2014 var innbyggertallet i Ringsaker på 33.463. Befolkningsveksten i 2013 var på 57. Dette utgjør en prosentvis vekst på 0,17.

Figuren over viser en sammenheng mellom folketilvekst og nettoflytting. I all hovedsak har årsaken til befolkningsveksten i Ringsaker vært en positiv nettoinnflytting, men denne er lavere i 2013 enn i de tre foregående årene som var svært gode år. Det er gledelig at det er fødselsoverskudd.

1.2.3 Oversikt over kommunens personalressurser

Tabellen nedenfor viser omfang og fordeling av personalressursene etter gjeldende inndeling i virksomhetsområder/enheter.

Personalressurser, faste årsverk pr 31.12.2013

Virksomhetsområde/resultatenhet	Årsverk	Virksomhetsområde/resultatenhet	Årsverk
11 Adm. og fellesutgifter	77,29	40 Pleie og omsorg	746,59
20 Barnehage	217,31	401 Omsorgsdistrikt Moelv	129,20
200 Lismarka, Brøttum og Åsen barnehage	26,40	405 Omsorgsdistrikt Nes	240,16
201 Fossen, Moelv og Fagernes barnehage	40,17	407 Omsorgsdistrikt Brumunddal	189,97
204 Nes barnehage	34,44	420 Bjønnehaug avlastningssenter	18,88
205 Tømmerli barnehage	14,32	422 Enhet for demente	63,85
206 Hempa og Vesleparken barnehage	19,72	423 Ringsaker AO-senter	26,79
207 Buttekvern og Fredheimveien barnehage	26,42	424 Psykisk helse	35,67
208 Furnes, Kylstad og Simenstua barnehage	25,81	425 Kommunal medisinsk senter	42,07
209 Bakkehaugen barnehage	24,00	449 Pleie- og omsorg ikke fordelt	0,00
249 Barnehageformål ikke fordelt på enheter	6,03	500 Barnevern	51,75
30 Undervisning	579,16	510 Sosiale tjenester	32,35
300 Brøttum ungdomsskole	17,26	520 Helsestasjoner	24,16
301 Moelv ungdomsskole	33,56	550 Kultur og fritid	27,99
302 Nes ungdomsskole	25,12	560 Kulturskole	13,19
303 Brumunddal ungdomsskole	46,99	570 Bibliotek	10,68
304 Furnes ungdomsskole	41,30	600 Brann	18,82
310 Brøttum skole	19,68	610 Landbruk	10,09
312 Messenlia og Lismarka skole	17,44	620 Teknisk drift	57,00
313 Fagernes og Åsen skole	20,16	630 Kart og byggesak	17,50
314 Kilde og Fossen skole	42,24	700 Kemnerkontoret	14,06
315 Skarpsno skole	15,43	710 Servicesenter	10,65
316 Gaupen skole	20,75	800 Renhold	101,75
319 Kirkekretsen skole	16,39	810 Bygg og eiendom	45,57
321 Hempa skole	18,84	820 Matproduksjon	21,93
322 Fagerlund skole	69,46		
323 Mørkved skole	40,87		
324 Kirkenær skole	23,60		
325 Kylstad skole	19,62		
326 Stavsberg skole	17,62		
327 Nes barneskole	33,33		
340 Hagen skole	3,67		
342 Voksenpedagogisk senter	18,00		
343 PPT	16,83		
399 Undervisningsformål ikke fordelt	1,00		
Sum årsverk			2 077,84
Årsverk lærlinger			34,00
Totalt antall årsverk			2 111,84

Personalressurser, årsverk, 2006 – 2013

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Sum årsverk	1 805,01	1 842,66	1 904,54	1 979,39	2 027,45	2 045,11	2 056,22	2 077,84
Årsverk lærlinger	21,00	25,00	28,00	32,00	32,00	32,00	32,00	34,00
Totalt antall årsverk	1 826,01	1 867,66	1 932,54	2 011,39	2 059,45	2 077,11	2 088,22	2 111,84

Endringene i tabellene foran er kommentert i budsjett 2013, og videre under hvert virksomhetsområde i del II i årsberetningen der hvor det er endringer i forhold til budsjettet.

1.2.4 Organisasjonsstruktur

Hvordan kommunens administrasjon og tjenesteproduserende virksomhet er organisert, fremgår av vedlegg 3.

1.2.5 Likestilling og mangfold

Overordnet mål for arbeidet med likestilling og mangfold

Det fremgår av kommunens arbeidsgiverpolitiske dokument, vedtatt av kommunestyret 17.6.2009, at kommunens arbeidsgiverpolitikk blant annet har som målsetting å fremme likestilling mellom kjønn, mangfold i alderssammensetning, og motvirke forskjellsbehandling/diskriminering på grunnlag av etnisitet og nedsatt funksjonsevne.

Faktisk likestillingstilstand pr. 31.12.2013

Ved utgangen av 2013 har Ringsaker kommune 2.111,84 faste årsverk.

Kjønnsbalanse

	2011		2012		2013	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Faste stillinger	1 936	521	1 919	527	1 910	518
	78,80 %	21,20 %	78,45 %	21,55 %	78,67 %	21,33 %
Midlertidige stillinger	948	160	915	196	830	189
	85,60 %	14,40 %	82,36 %	17,64 %	81,45 %	18,55 %
Totalt	2 884	681	2 834	723	2 740	707
	80,90 %	19,10 %	79,70 %	20,30 %	79,49 %	20,51 %

Tabellen over viser kjønnsfordelingen fordelt på faste og midlertidige stillinger. Faste stillinger inkluderer ansatte i permisjon med lønn, reduserte stillinger og faste ansatte i fødsels-/adopsjonspermisjon. Midlertidige stillinger inkluderer engasjement, vikarer for faste ansatte og vikarer i ledig hjemmel. Tabellen viser at 81,45 % av de midlertidig ansatte er kvinner, som er noe lavere enn i 2012. Kjønnsfordelingen totalt i kommunen har bedret seg i 2013, men fortsatt er 79,49 % av kommunens ansatte kvinner.

Kjønnsbalanse for stillingsgrupper

	2011		2012		2013	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Rådmannens ledergruppe	2	6	2	6	2	6
	25,0 %	75,0 %	25,0 %	75,0 %	25,0 %	75,0 %
Resultatenhetsledere	32	22	33	19	31	19
	59,3 %	40,7 %	63,5 %	36,5 %	62,0 %	38,0 %
Mellomledere (kap.4)	120	56	115	55	116	56
	68,2 %	31,8 %	67,6 %	32,4 %	67,4 %	32,6 %
Min. 4-årig høyskole (kap.5)	60	59	67	66	78	82
	50,4 %	49,6 %	50,4 %	49,6 %	48,8 %	51,3 %
Krav om høyskole (kap.4)	663	157	651	157	692	138
	80,9 %	19,1 %	80,6 %	19,4 %	83,4 %	16,6 %
Fagarbeidere	618	87	628	89	625	86
	87,7 %	12,3 %	87,6 %	12,4 %	87,9 %	12,1 %
Ufaglærte	441	134	412	134	366	131
	76,7 %	23,3 %	75,5 %	24,5 %	73,6 %	26,4 %

Tabellen over viser kjønnsfordelingen av faste stillinger på ulike stillingsgrupper. Andelen kvinner i rådmannens ledergruppe har vært stabil på 25 % de siste årene. Andelen av kvinnelige resultatenhetsledere har gått noe ned siden 2012. Det er betydelig flere kvinnelige mellomledere enn menn, men fordelingen er lik som den har vært de siste årene. I kap. 5 har antallet ansatte økt gjennom 2013, men det er fortsatt en jevn fordeling mellom kvinner og menn. For stillinger i kap. 4, fagarbeiderstillinger og stillinger uten særskilt krav til utdanning er det en høy andel kvinner. Det har vært en betydelig reduksjon i antallet ufaglærte kvinner gjennom året.

Kjønnsbalanse pr. virksomhetsområde

Virksomhetsområde	Kjønn	2011	2012	2013
11 Adm. og fellesutgifter	Kvinne	54,1 %	54,0 %	59,5 %
	Mann	45,9 %	46,0 %	40,5 %
20 Barnehage	Kvinne	96,3 %	97,1 %	96,3 %
	Mann	3,7 %	2,9 %	3,7 %
30 Undervisning	Kvinne	80,8 %	79,9 %	80,3 %
	Mann	19,2 %	20,1 %	19,7 %
40 Pleie og omsorg	Kvinne	88,7 %	89,2 %	89,0 %
	Mann	11,3 %	10,8 %	11,0 %
50 Barnevern	Kvinne	78,7 %	78,5 %	79,7 %
	Mann	21,3 %	21,5 %	20,3 %
51 Sosiale tjenester	Kvinne	78,1 %	77,4 %	71,0 %
	Mann	21,9 %	22,6 %	29,0 %
52 Helsestasjoner	Kvinne	97,7 %	97,4 %	97,5 %
	Mann	2,3 %	2,6 %	2,5 %
55 Kultur og fritid	Kvinne	55,1 %	55,1 %	55,8 %
	Mann	44,9 %	44,9 %	44,2 %
56 Kulturskole	Kvinne	77,8 %	84,2 %	82,4 %
	Mann	22,2 %	15,8 %	17,6 %
57 Bibliotek	Kvinne	100 %	100 %	100 %
60 Brann	Kvinne	1,2 %	1,2 %	1,3 %
	Mann	98,8 %	98,8 %	98,7 %
61 Landbruk	Kvinne	21,4 %	21,4 %	23,1 %
	Mann	78,6 %	78,6 %	76,9 %
62 Teknisk drift	Kvinne	22,2 %	24,6 %	30,0 %
	Mann	77,8 %	75,4 %	70,0 %
63 Kart og byggesak	Kvinne	35,3 %	33,3 %	35,3 %
	Mann	64,7 %	66,7 %	64,7 %
70 Kemnerkontoret	Kvinne	83,3 %	84,6 %	78,6 %
	Mann	16,7 %	15,4 %	21,4 %
71 Servicesenteret	Kvinne	72,7 %	72,7 %	77,8 %
	Mann	27,3 %	27,3 %	22,2 %
80 Renhold	Kvinne	93,1 %	93,2 %	91,8 %
	Mann	6,9 %	6,8 %	8,2 %
81 Bygg og eiendom	Kvinne	6,8 %	4,5 %	8,9 %
	Mann	93,2 %	95,5 %	91,1 %
82 Matproduksjon	Kvinne	87,1 %	88,2 %	88,9 %
	Mann	12,9 %	11,8 %	11,1 %

Tabellen over viser kjønnsfordelingen per virksomhetsområde for faste stillinger. Fordelingen viser at det er en overvekt av kvinnelige ansatte i de fleste virksomhetsområdene i kommunen, men i brann, landbruk, teknisk drift, kart og byggesak og bygg og eiendom er det fortsatt en klar overvekt av menn. Den enheten med best kjønnsbalanse er kultur og fritid.

Lønn

	2011		2012		2013	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Faste stillinger	373 600 91,8 %	406 943	395 370 92,0 %	429 755	405 120 92,24 %	439 216
Midlertidige stillinger	342 524 103,8 %	329 838	363 076 100,8 %	360 369	365 487 97,89 %	373 347
Totalt	363 385 93,5 %	388 827	385 167 93,7 %	411 202	393 114 93,24 %	421 607

Tabellen over viser gjennomsnittslønn fordelt på faste og midlertidige stillinger. Totalt utgjør gjennomsnittlig lønn for kvinner 93,24 % av gjennomsnittlig lønn for menn, som har vært tilnærmet uendret de siste tre årene. I faste stillinger tjener kvinner 92,24 % av menns gjennomsnittlige lønn, mens i midlertidige stillinger tjener kvinner 97,89 % av menns gjennomsnittlige lønn.

Likelønn for stillingsgrupper

	2011		2012		2013	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Rådmannens ledergruppe	716 700 96,9 %	739 257	744 500 96,9 %	768 338	773 500 96,3 %	803 417
Resultatenhetsledere	552 437 93,4 %	591 345	576 833 92,7 %	622 105	599 710 92,4 %	649 211
Mellomledere (kap.4)	429 376 104,9 %	409 138	456 149 104,6 %	436 183	463 861 104,8 %	442 416
Min. 4-årig høyskole (kap.5)	508 290 98,9 %	514 018	530 930 96,8 %	548 359	565 031 97,9 %	576 999
Krav om høyskole (kap.4)	410 887 95,5 %	430 157	437 676 99,5 %	440 027	440 921 99,3 %	443 919
Fagarbeidere	341 185 98,9 %	344 873	359 813 98,8 %	364 138	362 427 98,9 %	366 337
Ufaglærte	314 933 96,9 %	325 147	329 652 95,9 %	343 923	339 712 97,7 %	347 713

Tabellen over viser gjennomsnittslønn for faste stillinger fordelt på stillingsgrupper. Prosenten viser hvor mye kvinners gjennomsnittslønn utgjør av menns gjennomsnittslønn. I alle stillingsgruppene, bortsett fra blant mellomledere, tjener menn bedre enn kvinner. Stillingsgruppen resultatenhetsledere har størst forskjell mellom kvinner og menn, og kvinnelige resultatenhetsledere tjener 92,4 % av menns inntekt. I kap. 4 er det tilnærmet lik lønn for menn og kvinner.

Kjønnsfordeling og arbeidstid

	2011		2012		2013	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Fast deltidsansatte	62,9 %	36,3 %	61,9 %	26,9 %	66,7 %	48,5 %
Fast heltidsansatte	37,1 %	63,7 %	38,1 %	73,1 %	33,3 %	51,5 %
Midlertidig deltidsansatte	80,1 %	76,1 %	83,9 %	75,4 %	91,6 %	88,4 %
Midlertidig heltidsansatte	19,9 %	23,9 %	16,1 %	24,7 %	8,4 %	11,6 %

Tabellen over viser faste og midlertidig ansatte fordelt på heltids- og deltidsstilling, og det er tatt høyde for at noen er ansatt i flere deltidsstillinger. Totalt i kommunen er 66,7 % av fast ansatte kvinner ansatt i deltidsstilling, og 48,5 % av mannlige ansatte. Av kvinner som er midlertidig ansatt er 91,6 % ansatt i deltidsstilling, og for menn er dette 88,4 %. Tabellen viser at en stor andel av kommunens ansatte er deltidsansatte, og at dette gjelder kvinner i større grad enn menn.

Kjønnsfordeling og overtid

	2011		2012		2013	
	Antall ansatte	Antall timer overtid pr. ansatt	Antall ansatte	Antall timer overtid pr. ansatt	Antall ansatte	Antall timer overtid pr. ansatt
Kvinne	1 025	21,1	1 010	19,49	1 066	21,13
Mann	226	43,2	244	36,37	268	39,11
Totalt	1 251	25,1	1 254	22,78	1 334	24,74

Tabellen over viser antall ansatte med registrert bruk av overtid og hvor mange timer overtid disse jobber i gjennomsnitt. Tabellen viser at menn jobber flere timer overtid i gjennomsnitt enn kvinner, men at det er flere kvinner som jobber overtid. Noe som kan bidra til at det blir flere timer overtid for menn er at disse i større grad har heltidsstillinger. Kvinner har oftere deltidsstillinger hvor arbeid utover avtalt arbeidstid ofte blir merarbeid og ikke alltid overtid. Antall timer overtid pr ansatt har økt for begge kjønn gjennom 2013.

Kjønnsbalanse i politiske styringsorganer

Ringsaker kommunes politiske styringsorganer har en balansert representasjon av menn og kvinner. I kommunestyret er 17 av 41 medlemmer kvinner, og i formannskapet er 5 av 11 medlemmer kvinner.

Tiltak for likestilling og mangfold

Under redegjøres det for iverksatte og planlagte tiltak for å bedre likestillings- og mangfoldsituasjonen i Ringsaker kommune.

Arbeidsgiverpolitikk

Arbeidsgiverpolitisk dokument for Ringsaker kommune ble vedtatt i kommunestyret 17.6.2009 ved k.sak 47/2009. Dette dokumentet skal legge til rette for likestilling mellom kjønn, mangfold i alderssammensetning, mangfold i etnisk bakgrunn og inkludering av ansatte med redusert funksjonsevne. I dokumentet er det redegjort for hvordan dette skal oppnås med arbeidsgiverpolitiske virkemidler som ledelse, medbestemmelse, rekruttering, medarbeidernes ansvar, HMS, kompetanseutvikling, livsfaseorientert personalpolitikk, organisasjonsendringer, informasjon, likestilling og mangfold, samt etikk og samfunnsansvar. Kommunens administrasjonsutvalg fungerer som likestillings- og mangfoldsutvalg.

Kjønnsbalanse

Kommunen arbeider for en jevnere kjønnsfordeling innenfor alle yrkesgrupper. Særlig oppmerksomhet rettes mot leder- og mellomledersjiktet. For å nå dette målet skal likestillingsspørsmålet vurderes ved alle kunngjøringer og ansettelser samt personalplanlegging og etter- og videreutdanning.

Lønnspolitikk

Kommunen har en ordning med utarbeidelse av en lønnsstrategiplan som rulleres i forkant av ny hovedtariffavtaleperiode. Av kommunens gjeldende lønnsstrategiske plan fremgår det at kommunen skal arbeide målbevisst for at kvinner og menn får samme mulighet til lønnsutvikling og avansement. For å oppnå dette skal kriterier som benyttes i lokale forhandlinger være kjønnsnøytrale og skal brukes slik at de fremmer likestilling. Dette ble lagt til grunn ved de lokale lønnsforhandlingene i 2013. For å jobbe mot et mål om likelønn blir det i forbindelse med de årlige lønnsforhandlingene utarbeidet en lønnsstatistikk som viser lønnsforskjeller mellom kvinner og menn før og etter forhandlingene. Denne lønnsstatistikken er tilgjengelig for begge parter.

Kompetanseheving

Som arbeidsgiver vil Ringsaker kommune benytte lønn som et aktivt virkemiddel for å stimulere ansatte til å øke sin kompetanse. Utvikling og tilegnelse av formal- og/eller realkompetanse skal være et element i vurdering av lønn, forutsatt at kompetansen anvendes og vurderes som relevant for kommunen. Gjennom den lønnsstrategiske planen gis det også rom for kompensasjon i lønn for videreutdanning. Det er en stor andel av kvinner i stillinger uten særskilt krav om utdanning i Ringsaker kommune og spesielt innen virksomhetsområde pleie og omsorg. Kommunen har som målsetting å få færre ufaglærte i virksomhetsområdet og heve kompetansen blant de ansatte, som igjen vil gi bedre tilbud til brukerne. Kompetanseheving innen pleie og omsorg vil kunne bidra til å redusere det totale lønnsgapet mellom kvinner og menn i kommunen ved at flere kvinner får høyere kompetanse og dermed høyere lønn. I 2013 fortsatte arbeidet med å gi ansatte fagarbeiderutdanning innen helsearbeid, og det startet opp en ny gruppe med ansatte som tar fagbrev på jobben. Gjennom 2013 har det vært en betydelig reduksjon av antallet kvinnelige ufaglærte som viser at tiltakene innen

kompetanseheving gir resultater. Det har i 2013 vært gjennomført kurs i basiskompetanse i lese-, skrive- og datakurs for ansatte med mål om å øke basiskompetansen slik at flere kan ha mulighet til å ta fagbrev. Ringsaker kommune satser også på lærlinger og kommunen har i dag 34 lærlinger. Dette både for å sikre rekruttering av fagarbeidere til kommunen, men også for å gi en mulighet til lokale unge arbeidstakere til å ta utdanning og få arbeidserfaring lokalt.

Likestilling, mangfold og livsfaser - videre tiltak

Det skal i 2014 utarbeides en likestillingsplan og en livsfaseplan for Ringsaker kommune. Begge planene vil være viktige i arbeidet videre for å opprettholde et mangfold av arbeidstakere på arbeidsplassen og her vil kjønn, alder, etnisitet og funksjonsevne være viktige fokusområder. Ringsaker kommune har som mål å være en diskrimineringsfri arbeidsplass som legger til rette for rekruttering uavhengig av kjønn, alder, etnisitet eller nedsatt funksjonsevne.

Ringsaker kommune fortsetter arbeidet med å tilrettelegge arbeidsplassen for gravide slik at gravide har mulighet til å stå i jobb under graviditeten, og det tilrettelegges for at både mor og far får tatt ut fødselspermisjon.

Å redusere antallet deltidsstillinger er et viktig satsingsområde for kommunen som det jobbes mye med, jf. kapittel 1.2.6. Utfordringen med deltidsstillinger er størst i de kvinnedominerte virksomhetsområdene, og reduksjon av antallet deltidsstillinger er en viktig del av likestillingsarbeidet i kommunen.

Arbeidet med likestilling er forankret i dokumenter og planer i Ringsaker kommune, og målet er at dette er en naturlig del av vurderinger og beslutningsgrunnlaget i det daglige. Forskjeller mellom kjønn i Ringsaker kommune reflekterer forskjellene i resten av landet. Men det er positivt at en ser at utviklingen går i riktig retning og at kommunen får større likhet mellom kjønnene, både i antall ansatte og lønn.

1.2.6 Heltid/deltid

Reduksjon av deltid er et viktig satsingsområde for Ringsaker kommune, og målene for dette arbeidet er satt av kommunestyret i k.sak 88/2010. Det har vært jobbet målrettet i 3 år for å redusere antall deltidsstillinger, og dette har gitt resultater i økte stillingsstørrelser for deltidsansatte og en reduksjon i antall deltidsstillinger.

Det har siden oppstart i 2011 blitt innført flere rutiner og tiltak for å redusere deltid. Det er viktig for å redusere deltid ytterligere at disse rutinene og tiltakene implementeres i organisasjonen, og at de videre er en del av det daglige beslutningsgrunnlaget.

For å redusere antallet deltidsstillinger har utprøving av alternative arbeidstidsordninger blitt utredet. Det har gjennom 2013 vært arbeidet ute i enhetene for å finne løsninger for å prøve ut langturnus (vakter opp mot 13,5 timer) og vikarpool. Utredningene for utprøving av alternative arbeidstidsordninger er gjort i samarbeid med tillitsvalgte og verneombud. For å kunne utprøve vakter opp til 13,5 timer må det søkes om godkjenning fra fagforeningene sentralt.

Bjønnhaug avlastningssenter ønsker å utprøve ren langturnus bestående av vakter på 13 timer. Turnusen er bygget opp slik at ansatte jobber 7 dager i strekk etterfulgt av 3 uker helt fri, deretter har de 7 dager med 13 timersvakter, 1 uke helt fri, 1 uke med bakvakt (hvor de vil kunne være vikar ved fravær) og til slutt 1 uke helt fri. Ved å innføre langturnus ved Bjønnhaug kan enheten redusere antall deltidsstillinger og øke opp stillingsstørrelser for sine deltidsansatte.

Omsorgsdistrikt Brumunddal har utredet muligheten for å innføre langvakter i helgene ved korttids-/ langtidsavdelingen og ved hjemmetjenesten, og ønsker å prøve ut dette i 2014. Ved å innføre langvakter i helgene kan de redusere antallet deltidsstillinger, og øke opp stillingsstørrelsen til deltidsansatte. I Omsorgsdistrikt Nes utredes muligheten for å innføre langturnus ved et bofelleskap og ved en sykehjemsavdeling. I tillegg har de utredet muligheten for å prøve ut langvakter i hjemmetjenesten.

Omsorgsdistrikt Moelv har utredet å utprøve en vikarpoolordning. Ved å innføre vikarpool er det mulig å øke stillingsstørrelsen til ansatte som i dag har en liten deltidsstilling. Ansatte som er en del av vikarpoolen vil gå i en fast turnus, men noen av vaktene deres vil være ved andre avdelinger enn den de jobber ved til vanlig ved vikarbehov der. Vikarpool vil starte opp i begynnelsen av 2014.

I det følgende gis en kort redegjørelse for situasjonen i Ringsaker kommune som helhet, og noen kommentarer knyttet til enkelte virksomhetsområder (VO). For mer detaljert informasjon om arbeidet innenfor de ulike resultatene henvises det til rapportene fra enhetene.

Antall stillingshjemler fra oppstart av arbeidet med reduksjon av deltid i 2011 til 31.12.2013

VO	Status pr. 1.1.2011				Status pr. 31.12.2013			
	Årsverk faste hjemler		Faste deltidshjemler		Årsverk faste hjemler		Faste deltidshjemler	
	Heltid	Deltid	Antall	Gj.snitt	Heltid	Deltid	Antall	Gj.snitt
11	73	7,09	15	47,27 %	73	6,09	13	46,87 %
20	169	28,28	59	47,93 %	186	24,52	52	47,15 %
30	377	153,44	312	49,18 %	413	157,49	325	48,46 %
40	303	429,63	899	47,79 %	333	426,04	874	48,75 %
50	37	5,75	18	31,94 %	47	4,75	17	27,96 %
51	32	3,35	6	55,83 %	29	3,35	6	55,83 %
52	7	16,03	29	55,28 %	10	14,13	27	52,33 %
55	13	10,42	33	31,58 %	16	11,15	26	42,89 %
56	3	8,69	17	51,12 %	3	10,19	20	50,95 %
57	8	3,36	8	42,00 %	8	2,68	5	53,56 %
60	17	0,5	1	50,00 %	17	0,60	1	60,00 %
61	10	0,09	1	9,00 %	10	0,09	1	9,00 %
62	42	11	25	44,00 %	25	7,92	19	41,67 %
63	15	1,5	3	50,00 %	16	1,50	3	50,00 %
70	12	3,06	4	76,50 %	11	3,06	4	76,5 %
71	9	1,15	3	38,33 %	10	1,65	4	41,25 %
80	15	86,97	207	42,01 %	17	82,66	191	43,28 %
81	42	2,68	6	44,67 %	41	4,57	9	50,77 %
82	9	11,68	26	44,92 %	9	12,93	26	49,72 %
Sum	1 193	784,67	1 672	46,93 %	1 274	775,37	1 623	47,77 %

Gjennomsnittlig deltidsstilling har siden målingene startet i 2011 økt fra 46,93 % til 47,77 %. Samtidig er antall deltidshjemler redusert med 49 hjemler fra 1.672 til 1.623 deltidshjemler. Antall deltidsårsverk er blitt redusert med 9,3 siden oppstarten i 2011, mens antall heltidsårsverk har økt med 81.

En gjør oppmerksom på at én person kan inneha flere hjemler og dermed totalt ha tilnærmet full stilling. Ideelt sett burde disse hjemlene vært slått sammen for å gi et riktigere bilde av situasjonen. Det jobbes opp mot enhetene for å sikre at hjemler slås sammen der det er mulig. En del hjemler må være splittet opp av regnskapsmessige hensyn.

Antall stillingshjemler i 2013

VO	Status pr. 1.1.2013				Status pr. 31.12.2013			
	Årsverk faste hjemler		Faste deltidshjemler		Årsverk faste hjemler		Faste deltidshjemler	
	Heltid	Deltid	Antall	Gj.snitt	Heltid	Deltid	Antall	Gj.snitt
11	73	4,29	10	42,90 %	73	6,09	13	46,87 %
20	180	24,27	51	47,59 %	186	24,52	52	47,15 %
30	390	158,55	326	48,63 %	413	157,49	325	48,46 %
40	318	426,85	893	47,80 %	333	426,04	874	48,75 %
50	43	4,75	17	27,96 %	47	4,75	17	27,96 %
51	29	3,35	6	55,83 %	29	3,35	6	55,83 %
52	9	15,13	28	54,04 %	10	14,13	27	52,33 %
55	15	9,93	23	43,17 %	16	11,15	26	42,89 %
56	3	9,19	18	51,06 %	3	10,19	20	50,95 %
57	8	2,93	6	48,80 %	8	2,68	5	53,56 %
60	17	0,60	1	60,00 %	17	0,60	1	60,00 %
61	10	0,09	1	9,00 %	10	0,09	1	9,00 %
62	47	9,0	21	42,86 %	25	7,92	19	41,67 %
63	15	1,50	3	50,00 %	16	1,50	3	50,00 %
70	12	3,06	4	76,50 %	11	3,06	4	76,50 %
71	9	1,15	3	38,33 %	10	1,65	4	41,25 %
80	18	82,85	190	43,61 %	17	82,66	191	43,28 %
81	42	3,48	8	43,47 %	41	4,57	9	50,77 %
82	9	12,93	26	49,72 %	9	12,93	26	49,72 %
Sum	1 247	773,89	1 635	47,33 %	1 274	775,37	1 623	47,77 %

Gjennom 2013 økte gjennomsnittlig stillingsstørrelse i deltidshjemmel med 0,44 %. Antall faste deltidshjemler ble redusert med 12. Antall årsverk i faste deltidshjemler økte med 1,48 gjennom året, samtidig som faste heltidsårsverk økte med 27. I VO 40 er gjennomsnittlig stillingsstørrelse i deltidshjemmel økt med nesten 1 %, samtidig som antall faste deltidshjemler ble redusert med 19.

Antall ansatte

VO	Status pr. 1.1.2011		Status pr. 1.1.2013		Status pr. 31.12.2013	
	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid
	Antall ansatte	Antall ansatte	Antall ansatte	Antall ansatte	Antall ansatte	Antall ansatte
11	74	10	73	6	71	5
20	152	46	176	43	186	38
30	366	207	371	197	387	183
40	280	671	303	627	318	646
50	32	17	46	13	49	13
51	31	6	28	4	28	3
52	10	21	11	20	13	18
55	13	29	15	30	17	31
56	3	14	3	12	3	13
57	7	7	7	4	8	4
60	13	1	17	1	16	2
61	10	0	10	0	10	0
62	49	0	53	0	57	0
63	14	1	15	1	15	1
70	10	3	10	5	11	4

VO	Status pr. 1.1.2011		Status pr. 1.1.2013		Status pr. 31.12.2013	
	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid	Heltid	Deltid
	Antall ansatte	Antall ansatte	Antall ansatte	Antall ansatte	Antall ansatte	Antall ansatte
71	9	1	10	1	9	1
80	28	98	32	96	32	86
81	40	3	42	3	42	5
82	8	19	9	21	11	17
SUM	1 149	1 154	1 231	1 084	1 283	1 070

Gjennom 2013 er antall ansatte i deltidsstillinger redusert med 14 ansatte. Siden oppstart av målingene i 2011 er antallet ansatte i deltid redusert med 84. Tabellen over er en oversikt over utviklingen i de forskjellige virksomhetene.

Det som vanskelig lar seg synliggjøre gjennom de overstående tabellene er de ansatte som har fått økt sin stillingsprosent, men som fortsatt har en deltidsstilling. Det jobbes målrettet med at ledige hjemler fordeles på allerede deltidsansatte i kommunen slik at de som ønsker det kan få en større fast stilling. Noe av dette er synlig i tabellen nedenfor om gjennomsnittlig stillingsstørrelse.

Fordeling av stillingsstørrelse for ansatte

Pr. 31.12.13	Pr. 31.12.2011		Pr. 31.12.2012		Pr. 31.12.2013	
	Antall fast ansatte i RK	Årsverk	Antall fast ansatte i RK	Årsverk	Antall fast ansatte i RK	Årsverk
over 100 %	5	7,33	14	22,73	10	15,72
100 %	1 197	1 197	1 228	1 228	1 285	1 285
90-99,99 %	56	51,52	54	49,82	57	52,54
80-89,99 %	175	143,78	182	149,69	166	136
70-79,99 %	188	138,98	166	122,66	154	113,66
60-69,99 %	100	62,86	109	68,27	110	69,04
50-59,99 %	297	158,21	276	146,78	287	152,82
40-49,99 %	56	24,62	60	26,30	59	25,94
30-39,99 %	46	15,90	46	15,91	39	13,35
20-29,99 %	81	19,19	74	17,66	76	18,15
10-19,99 %	67	10,33	59	9,33	67	10,73
0,1-9,99 %	10	0,88	10	0,86	13	1,12
Sum	2 278	1 830,60	2 278	1 858,01	2 323	1 894,06

Tabellen viser fordelingen av stillingsstørrelse for ansatte. Antallet fast ansatte i Ringsaker kommune har økt gjennom 2013 med 45, mens antall årsverk er økt med 36,05. I dag er det kun 10,9 % av de faste ansatte som har under 50 % stilling, og vi ser at 65,3 % av kommunens ansatte har stillinger fra 80 % og oppover.

KS har publisert kommunesektorens arbeidsgivermonitor for 2013 som viser blant annet stillingsstørrelsene i Ringsaker kommune sammenlignet med andre kommuner i Hedmark og kommuner på landsbasis. Menns gjennomsnittlige stillingsstørrelse i Ringsaker kommune er på 78 %. Det er noe lavere enn gjennomsnittet for kommuner på landsbasis hvor menns gjennomsnittlige stillingsstørrelse er 81 %, og i Hedmark hvor den er 82 %. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for kvinner i Ringsaker kommune er 75 % som er likt med landsgjennomsnittet, men det er 1 % lavere enn gjennomsnittet i Hedmark.

KS sin oversikt over fordeling av stillingsstørrelse for ansatte i Ringsaker kommune etter alder viser at det er gruppen ansatte under 30 år som har betydelig lavest gjennomsnittlig stillingsstørrelse med ca 65 %. Dette er også gruppen hvor det er færrest ansatte med ca 12 % av alle ansatte. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse for Ringsaker kommune er 76 %. I aldersgruppene fra 30 til 59 år ligger det relativt stabilt på rundt 77-79 % for Ringsaker. Dette er relativt likt med landsgjennomsnittet, men noe lavere enn gjennomsnittet for kommuner i Hedmark.

Ufrivillig deltid

Det er en viktig målsetting for kommunen å redusere antallet ansatte som jobber ufrivillig deltid. Oversikten over ufrivillig/frivillig deltid skal oppdateres kontinuerlig gjennom året, og spørsmål om ufrivillig/frivillig deltid skal alltid være en del av medarbeidersamtalen for ansatte med deltidsstilling.

Registrering av ufrivillig deltid pr 31.12.2013

RE		Antall ansatte deltid	Frivillig deltid	Ufrivillig deltid	Sum reg. deltid	Andel deltidsansatte som er registrert (%)
100	Rådmannen	0	0	0	0	Ingen deltidsansatte
120	Org.- og adm.seksjonen	3	2	1	3	100,00
130	Strategi- og utviklingsseksjonen	0	0	0	0	Ingen deltidsansatte
140	Økonomiseksjonen	0	0	0	0	Ingen deltidsansatte
150	Planseksjonen	0	0	0	0	Ingen deltidsansatte
160	Skole- og barnehageseksjonen	0	0	0	0	Ingen deltidsansatte
170	Helse- og omsorgsseksjonen	1	1	0	1	100,00
180	Seksjon øvrige enheter	0	0	0	0	Ingen deltidsansatte
200	Brøttum og Lismarka bhg	2	1	1	2	100,00
201	Fagernes, Fossen, Moelv bhg	6	4	2	6	100,00
204	Nes barnehage	7	4	3	7	100,00
205	Tømmerli barnehage	2	1	1	2	100,00
206	Hempa, Vesleparken, bhg	6	5	1	6	100,00
207	Butterkvern og Fredheimvg bhg	5	5	0	5	100,00
208	Furnes, Kylstad, Simenstua bhg	3	3	0	3	100,00
209	Bakkehaugen barnehage	2	1	1	2	100,00
249	Barnehage ikke fordelt	3	2	1	3	100,00
300	Brøttum u-skole	5	3	2	5	100,00
301	Moelv u-skole	2	1	1	2	100,00
302	Nes u-skole/RAUS	3	3	0	3	100,00
303	Br.dal u-skole	7	5	2	7	100,00
304	Furnes u-skole	7	5	2	7	100,00
310	Brøttum skole	8	6	2	8	100,00
312	Messenlia og Lismarka skoler	10	10	0	10	100,00
313	Fagernes og Åsen skoler	8	3	5	8	100,00
314	Kilde og Fossen skoler	18	14	4	18	100,00
315	Skarpsno skole	8	2	6	8	100,00
316	Gaupen skole	10	7	3	10	100,00
319	Kirkekretsen skole	10	10	0	10	100,00
321	Hempa skole	5	5	0	5	100,00
322	Fagerlund skole	18	10	8	18	100,00
323	Mørkved skole	13	10	3	13	100,00
324	Kirkenær skole	10	5	5	10	100,00
325	Kylstad skole	6	2	4	6	100,00
326	Stavsberg skole	7	6	1	7	100,00
327	Nes barneskole	18	18	0	18	100,00
340	Hagen	1	1	0	1	100,00
342	Voksenpedagogisk senter	6	4	2	6	100,00
343	PPT	6	5	1	6	100,00
399	Ufordelt undervisning	2	2	0	2	100,00
401	Omsorgsdistrikt Moelv	135	77	41	118	87,41

RE		Antall ansatte deltid	Frivillig deltid	Ufrivillig deltid	Sum reg. deltid	Andel deltidsansatte som er registrert (%)
405	Omsorgsdistrikt Nes	226	99	127	226	100,00
407	Omsorgsdistrikt Br.dal	154	82	72	154	100,00
420	Bjønnehaug avlastningssenter	23	19	4	23	100,00
422	Demente	62	32	30	62	100,00
423	AO-senter	6	4	2	6	100,00
424	Psykisk helse og rustjenester	14	12	2	14	100,00
425	Kommunalmedisinsk senter	32	17	15	32	100,00
500	Barnevern	12	7	5	12	100,00
510	Sosiale tjenester	3	3	0	3	100,00
520	Helsestasjoner	17	11	6	17	100,00
550	Kultur og fritid	31	23	8	31	100,00
560	Kulturskolen	13	9	4	13	100,00
570	Bibliotek	3	3	0	3	100,00
600	Brann	2	2	0	2	100,00
610	Landbruk	0	0	0	0	Ingen deltidsansatte
620	Teknisk drift	0	0	0	0	Ingen deltidsansatte
630	Kart og bygg	1	0	1	1	100,00
700	Kemnerkontoret	4	2	2	4	100,00
710	Servicesenteret	1	0	1	1	100,00
800	Renhold	86	57	29	86	100,00
810	Bygg og eiendom	5	5	0	5	100,00
820	Matproduksjon	16	11	5	16	100,00
Totalt 31.12.2013		1 074	641	416	1 057	98,41
Totalt 1.1.2013		1 081	654	418	1 072	99,17

Gjennom 2013 er antallet deltidsansatte redusert fra 1.081 til 1.074. Antallet i ufrivillig deltid er redusert med 2 gjennom 2013, og det har også vært en reduksjon i antallet i frivillig deltid med 13. Omsorgsdistrikt Moelv har tatt over ordningen for brukerstyrt personlig assistent (BPA) høsten 2013. De fleste innen BPA-ordningen er ansatt i mindre deltidsstillinger. Da ordningen nylig er overtatt er ikke alle disse ansatte registrert inn i kommunens system som frivillig eller ufrivillig deltid. Det er positivt at det gjennom året totalt har vært en reduksjon av antallet deltidsstillinger. Det er fortsatt behov for å ha fokus på å få redusert antall ansatte i ufrivillig deltid da det kun har vært en liten reduksjon blant disse gjennom året.

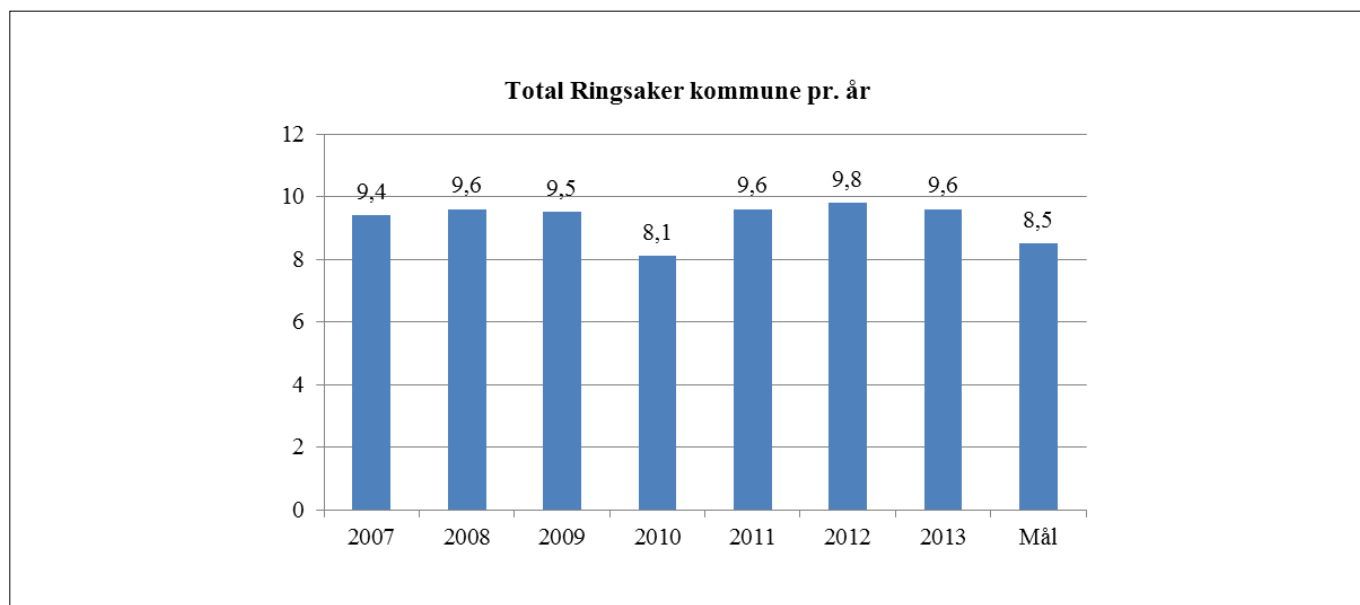
Tallene for antall deltidsansatte varierer i forskjellige tabeller avhengig av om tallene er tatt ut på den enkelte resultatenheter eller totalt for hele kommunen. Dersom en ansatt har ansettelsesforhold i flere resultatenheter blir en registret som én deltidsansatt i alle disse resultatenheter dersom tallene tas ut på resultatenhetsnivå. Dersom tallene tas ut på totalnivå vil ikke ansatte bli telt flere ganger.

Arbeidet for å redusere deltidsstillinger og veien videre

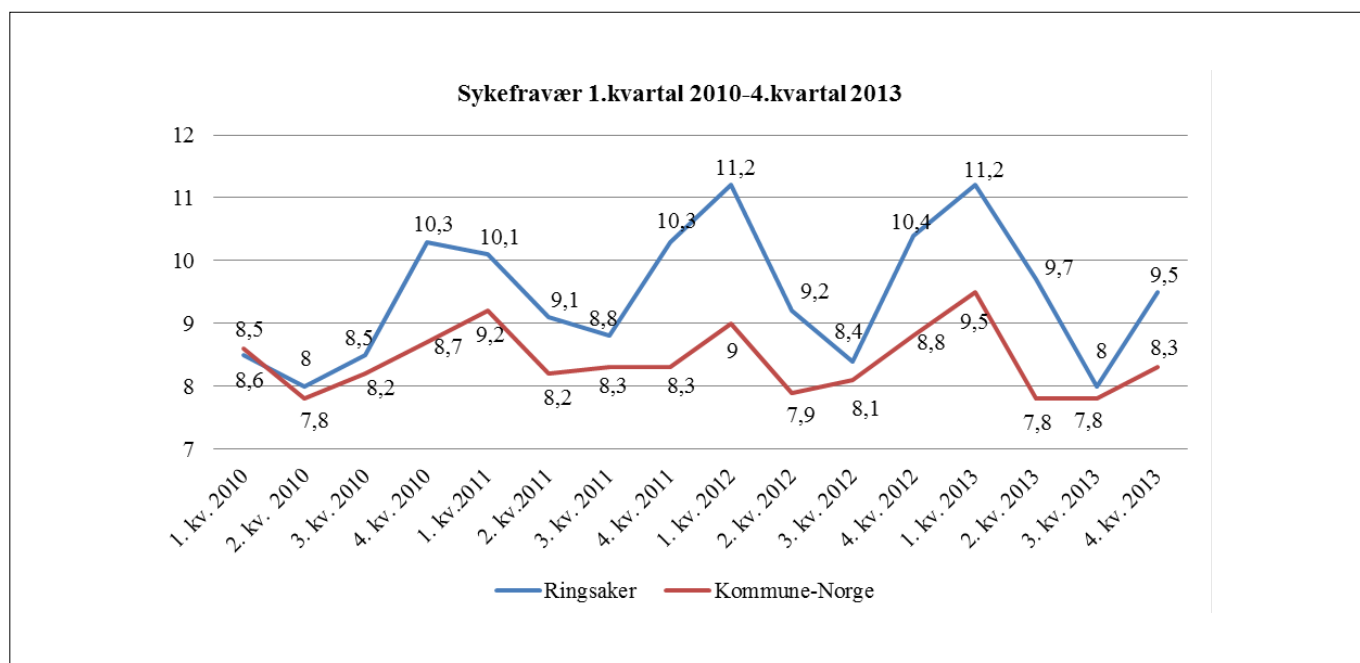
Den positive utviklingen med reduksjon i deltidsstillinger fortsetter i 2013. Reduksjon av deltid har vært et satsingsområde i kommunen siden 2011, og arbeidet gir nå resultater. Det er fortsatt mye arbeid som gjenstår før en når målene som er satt i k.sak 88/2010, men arbeidet til enhetene og administrasjonen har gitt en positiv utvikling. Det har i 2013 blitt gjort en grundig jobb ute i omsorgsdistriktene i utredning av utprøving av alternative arbeidstidsordninger. Dette vil kunne gi gode resultater i tiden som kommer og er et viktig arbeid for å redusere deltid.

1.2.7 Sykefravær

Nedenfor vises en oversikt over hvordan sykefraværet i Ringsaker kommune har utviklet seg siden 2007.

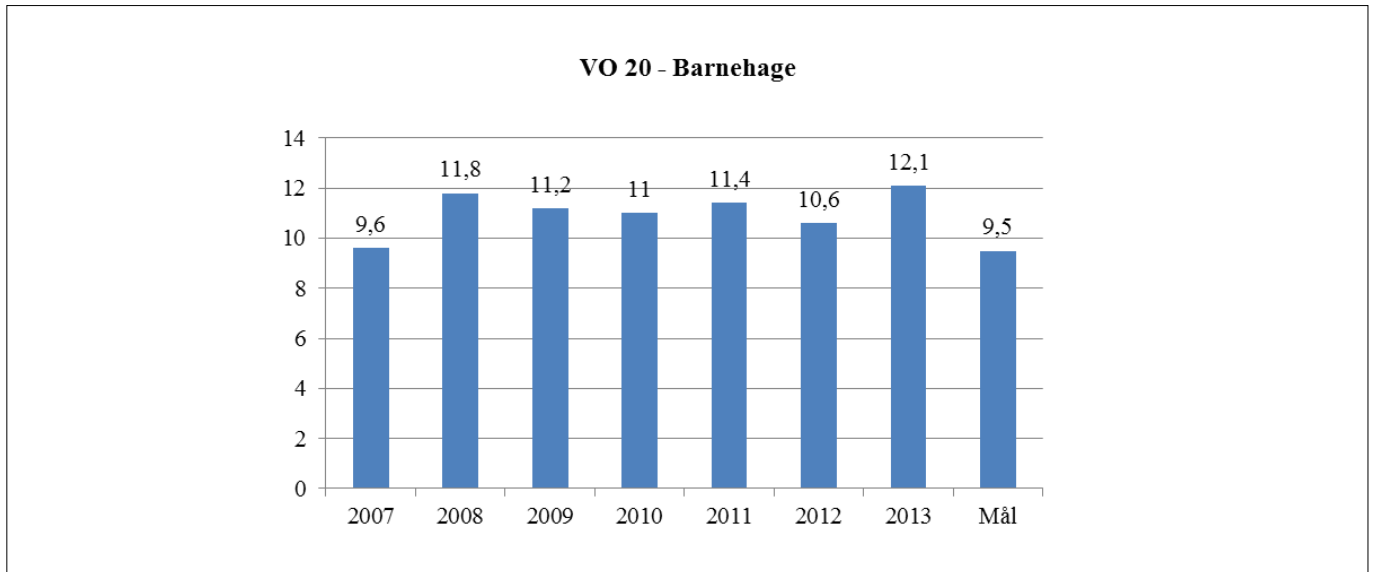

Ringsaker kommune hadde i 2013 et samlet sykefravær på 9,6 %. Det er en nedgang på 0,2 prosentpoeng sammenlignet med 2012.

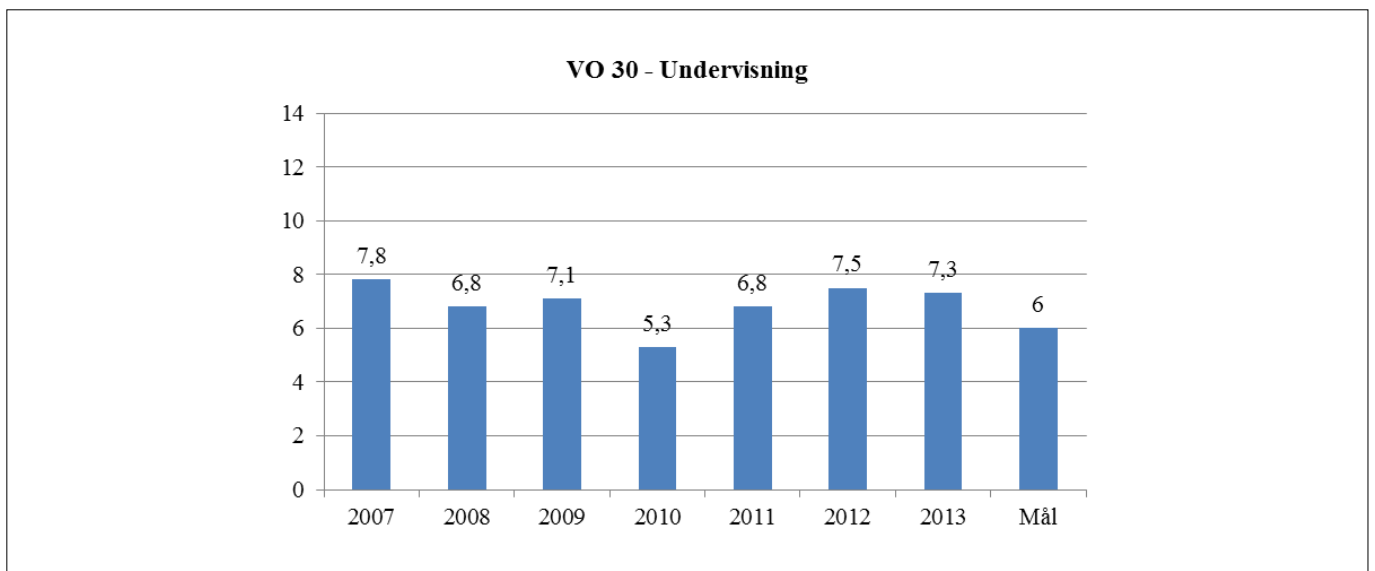

Kommunen har som målsetting å ha et samlet sykefravær som ikke er høyere enn landsgjennomsnittet for kommune-Norge. Ringsaker kommune hadde i 4. kvartal 2013 et sykefravær på 9,5 %, mens landsgjennomsnittet var 8,3 %. Sammenlignet med 4. kvartal 2012 har Ringsaker kommune hatt en nedgang på 0,9 prosentpoeng, mens landsgjennomsnittet har hatt en reduksjon på 0,5 prosentpoeng.

Sykefraværet for hvert virksomhetsområde

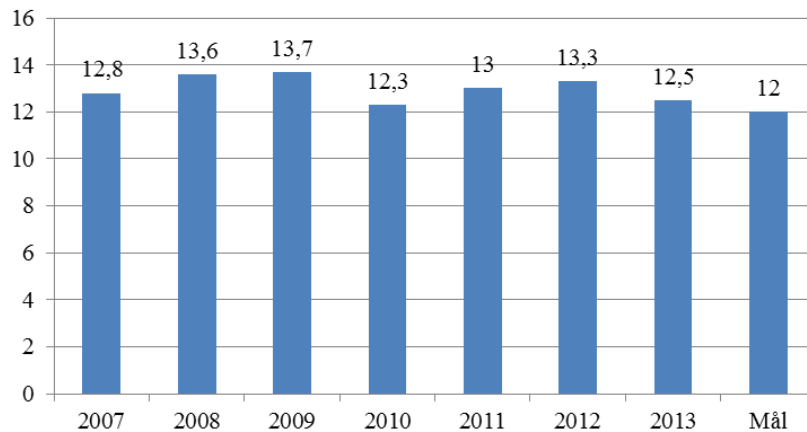

For VO 20 Barnehager, registreres en økning i sykefraværet på 1,5 prosentpoeng, fra 10,6 % i 2012 til 12,1 % i 2013. Måletallet for sykefravær i barnehagene samlet var på 9,5 % i 2013.

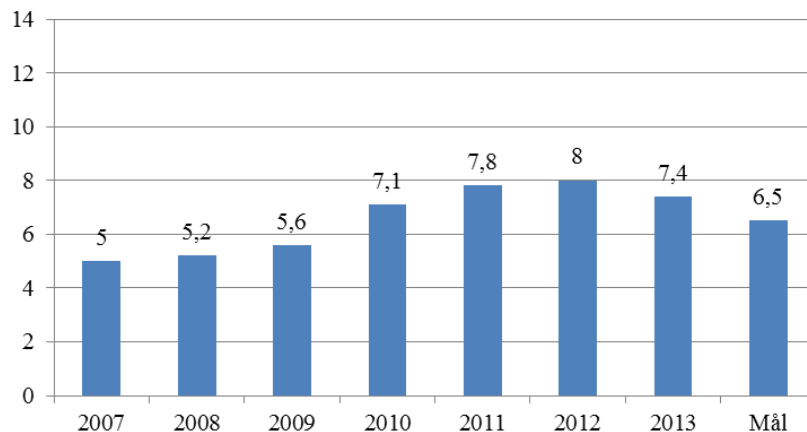
For VO 30 Undervisning, er det en nedgang i sykefraværet på 0,2 prosentpoeng, fra 7,5 % i 2012 til 7,3 % i 2013. Måltallet for sykefravær i skolene samlet var på 6 % i 2013.

VO 40 - Pleie og omsorg

For VO 40 Pleie og omsorg, registreres en nedgang i sykefraværet på 0,8 prosentpoeng, fra 13,3 % i 2012 til 12,5 % i 2013. Måltallet for pleie og omsorg samlet var på 12 % i 2013.

Øvrige enheter

For øvrige virksomhetsområder, registreres en nedgang i sykefraværet på 0,6 prosentpoeng, fra 8,0 % i 2012 til 7,4 % i 2013. Måltallet for de øvrige virksomhetsområder var på 6,5 % i 2013.

Fordeling av korttidsfravær – langtidsfravær samlet for hele organisasjonen

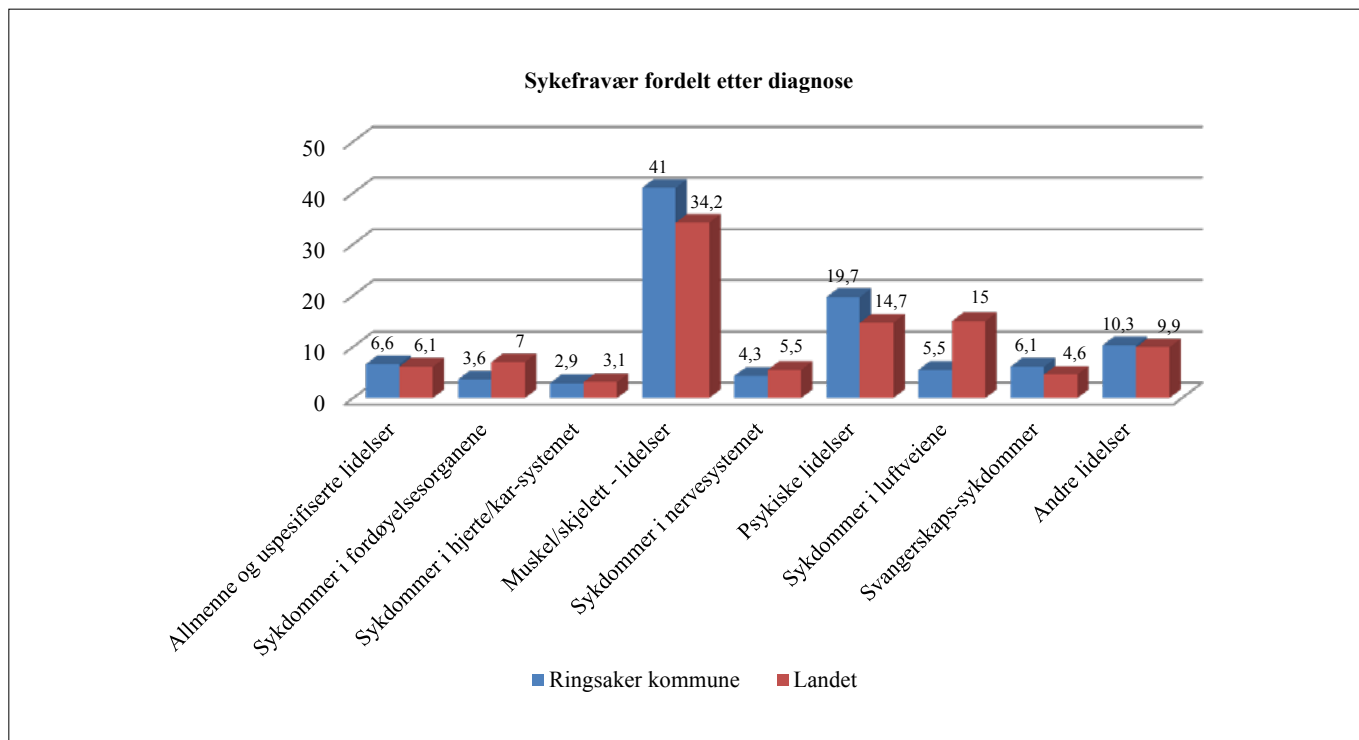
Tabellen nedenfor viser både det egenmeldte og legemeldte sykefraværet fordelt på ulike sykefraværsperioder i sykepengeåret (ett år) fra korttid til langtid.

År	1-8 dager egenmeldt	1-8 dager legemeldt	9-16 dager legemeldt	17-56 dager legemeldt	>57 dager legemeldt
2009	1,2 %	0,5 %	0,6 %	1,7 %	5,4 %
2010	1,2 %	0,4 %	0,5 %	1,5 %	5,1 %
2011	1,3 %	0,4 %	0,5 %	1,6 %	5,8 %
2012	1,4 %	0,4 %	0,5 %	1,4 %	6,2 %
2013	1,4 %	0,4 %	0,4 %	1,3 %	6,1 %

Tabellen viser at korttidsfraværet er ganske stabilt lavt. Det er det lange langtidsfraværet som representerer den største utfordringen i kommunen.

Diagnosefordelt sykefravær – Ringsaker kommune og kommune – Norge

Oversikten nedenfor viser legemeldt sykefravær fordelt på diagnoser for 4. kvartal 2013.

Muskel- og skjelettlidelser samt psykiske lidelser er de dominerende diagnoser og disse står til sammen for 60,7 % av det legemeldte sykefraværet i kommunen. Psykiske lidelser er den diagnosen som er sterkest økende både i Ringsaker kommune og i resten av landet.

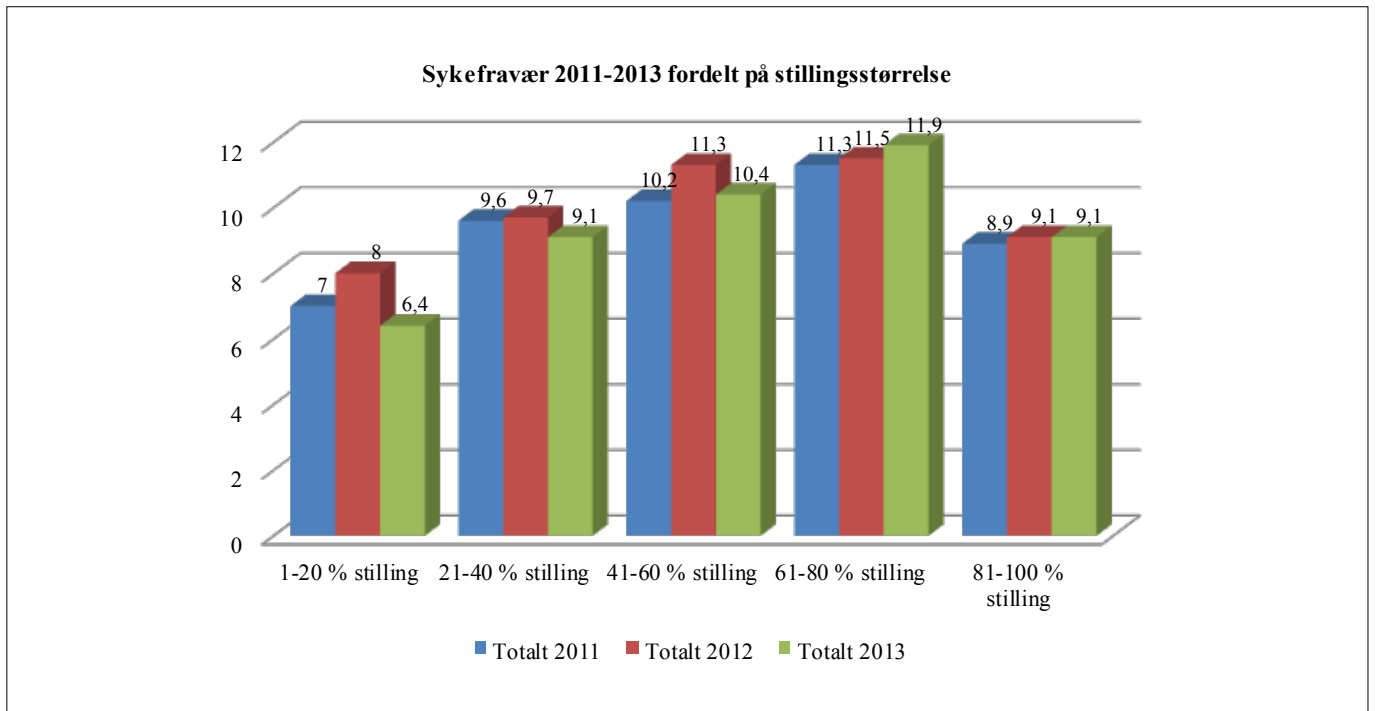
Sykefraværet i Ringsaker fordelt på kvinner og menn

	2010	2011	2012	2013
Kvinner	9,6	10,4	10,8	10,7
Menn	5,7	6,7	6,6	5,9
Totalt	8,1	9,6	9,8	9,6

Sykefraværet blant kvinnelige medarbeidere i Ringsaker kommune har gått ned med 0,1 prosentpoeng fra 2012 til 2013. I samme periode har menns sykefravær gått ned med 0,7 prosentpoeng.

Sykefravær fordelt på stillingsstørrelse

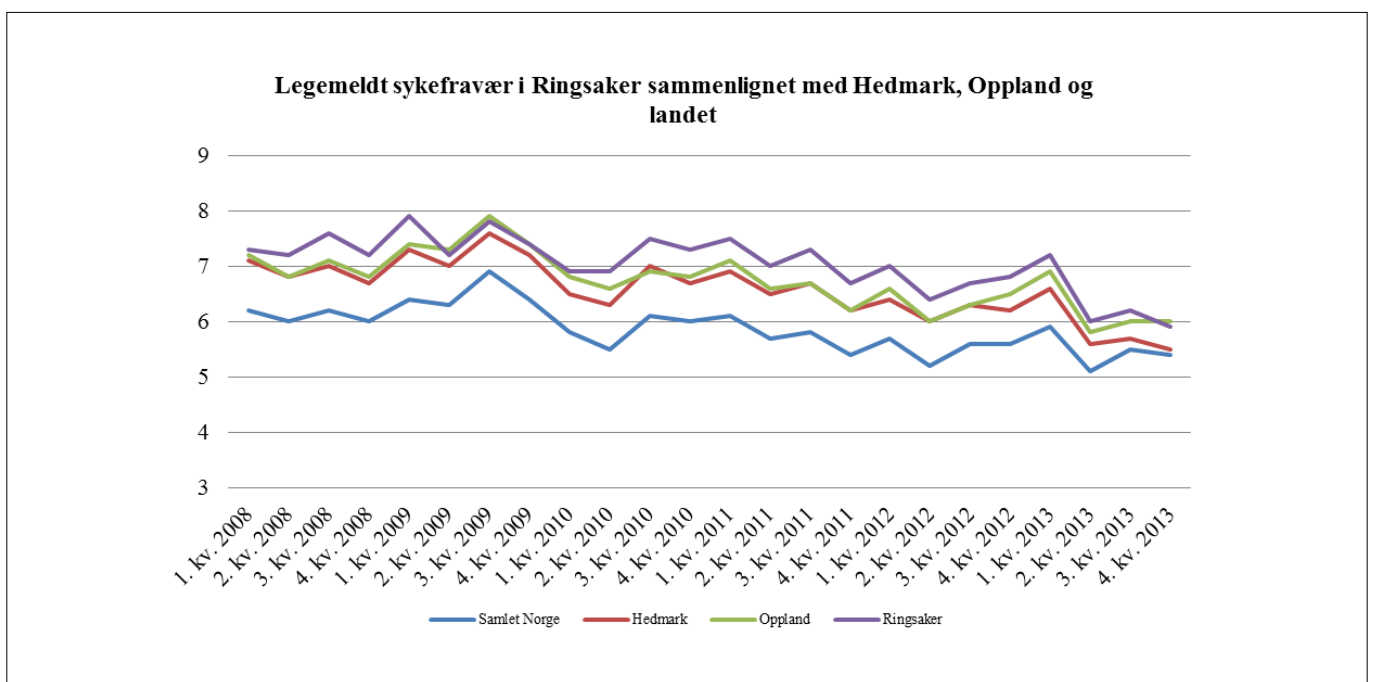
Diagrammet nedenfor viser fordelingen av sykefraværet i ulike intervaller av stillingsstørrelser i 2011, 2012 og 2013.

Diagrammet viser at det er ansatte i stillingsstørrelse 60 – 80 % stilling som prosentvis står for det meste av sykefraværet, og det er i denne stillingsstørrelsen sykefraværet øker mest.

Legemeldt sykefravær

Diagrammet nedenfor viser legemeldt sykefravær (privat og offentlig sektor) i Ringsaker sammenlignet med Hedmark, Oppland og samlet for landet.

Diagrammene viser at Ringsaker kommune ligger høyt både sammenlignet med landsgjennomsnittet og i forhold til nabokommunene og Hedmark og Oppland fylke.

Analyser/forklaringer

Det er en positiv utvikling i sykefraværet i 3. kvartal og 4. kvartal 2013, sammenlignet med de tre foregående år. Sykefraværet er imidlertid fortsatt for høyt, og rådmannen er ikke fornøyd med at Ringsaker ligger over kommune-Norge i sykefraværspersent.

Det er i all hovedsak langtidsfraværet som er utfordringen. Dette gjelder særlig fraværet fra 57 dager og opp mot ett år, som de siste fem år varierer mellom 5,4 og 6,1 %. Det egenmeldte sykefraværet og korttidsfraværet (som er fravær fra 1 til 16 dager) er forholdsvis lavt, de siste fem år mellom 1 og 1,4 %.

Muskel- og skjelettplager og lettere psykiske lidelser utgjør ca. 60 % av alt sykefravær i Ringsaker kommune. Dette samsvarer i stor grad med bildet i hele landet. Selv om det over år har vært iverksatt målrettede tiltak for å forebygge belastningsskader i kommunen, forblir andelen langtidsfravær knyttet til muskel- og skjelettplager høy. Lettere psykiske lidelser er den diagnosen som er sterkest økende både i Ringsaker og i resten av landet. Forskning har i den senere tid pekt på at sosiale årsaker står for en økende andel av sykefravær knyttet til lettere psykiske lidelser i hele landet, og det er grunn til å anta at det samme gjelder for Ringsaker kommune.

Ringsaker kommune har en stor andel kvinnelige medarbeidere. Nærmere 80 % av kommunens ansatte er kvinner. Når statistikk viser at kvinner har nesten dobbelt så høyt sykefravær som menn, så er nok dette fortsatt en relevant forklaringsfaktor, også for Ringsaker kommune.

Risikovurderinger i noen enheter viser at forventningsavklaringer, rolleavklaringer og kompetanse er avgjørende faktorer i det forebyggende sykefraværarbeidet. I en hverdag som oppleves stressende og gir en opplevelse av å ikke strekke til, viser det seg at avklaringer på forventninger, roller og bruk av kompetanse i hverdagen er av avgjørende betydning for en helsefremmende arbeidsplass.

Innen store virksomheter er det nødvendig å la prosesser med sykefraværarbeid få tid. Generelt antas det at to til fem år med systematisk arbeid der alle ansatte medvirker er nødvendig. Slik sett er det grunn til å gi prosesser igangsatt i store kommunale enheter noe tid før konkluderer med om de gir effekt.

Det er grunn til å trekke frem at sykefraværnivået i Ringsaker kommune med stor sannsynlighet er påvirket av de faktorer som gjør at det totale sykefraværet i arbeidslivet i kommunen (privat + off.sektor) ligger høyt. Foreliggende forskning peker på at forhold som spredt bosetting, utdanningsnivå og inntektsnivå, kan være forklaringsmomenter på variasjoner i sykefraværet fra kommune til kommune.

Faser i sykefraværarbeidet

Det er hensiktsmessig å dele sykefraværarbeidet i tre faser; en forebyggende fase, en oppfølgende fase og en avsluttende fase.

I den forebyggende fasen av sykefraværarbeidet er tema hva som kan iverksettes for at sykdom/fravær ikke skal oppstå. I denne fasen er risikovurderinger et tiltak som benyttes. Generelt gjøres det mange risikovurderinger i kommunen, men mest på fysiske forhold. Risikovurdering på psykososiale forhold er ikke så utbredt. Motivasjonsmålinger og medarbeidersamtaler kan anses som en del av en slik risikovurdering. I den forebyggende fasen av sykefraværet inngår også opplæring, involvering, gode tilbakemeldinger og forventningsavklaringer.

Den oppfølgende fasen starter når et sykefravær registreres. Stikkordsmessig kan nevnes følgende:

- Oppmerksomhet på tidlige faresignaler som hyppige egenmeldinger og gjentatte korte sykefravær, vurdering av mulige tilretteleggingstiltak.
- Gjennomføring av obligatoriske oppfølgingsrutiner som tidlig kontakt/avklaring, dialogmøte 1, utarbeidelse av oppfølgingsplan og IA-funksjonsvurdering med fokus på mulige tilretteleggingstiltak, dialogmøte 2 osv. Det er utarbeidet hensiktsmessige veiledninger/sjekklistor for dette arbeidet.
- Utprøving, omplassering, omskolering.

Dersom den oppfølgende fasen ikke avsluttes ved at medarbeideren er tilbake i arbeid, så går en over i den avsluttende fasen. Den ansatte har da vært sykemeldt i 52 uker. Målet er også i denne fasen at medarbeideren skal tilbake i jobb. I en del tilfeller avsluttes likevel prosessen med hel eller delvis uføretrygd og pensjonering, og i noen tilfeller også ved at arbeidsforholdet avsluttes ved oppsigelse etter langvarig fravær uten at det er utsikt til at medarbeideren vil kunne komme tilbake i arbeid.

Sykefraværarbeid/nærværarbeid i 2013

Sykefraværarbeidet har vært viktig i hele organisasjonen gjennom 2013. Den viktigste delen av sykefraværarbeidet foregår ute på den enkelte arbeidsplass, både på enhetsnivå og avdelingsnivå. Dette arbeidet er både forebyggende og oppfølgende. Arbeidet skjer med bistand fra sentral HMS-avdeling, NAV Arbeidslivssenter og HMS-Øst (bedriftshelsetjeneste). Det har også vært kjøpt tjenester fra attføringsbedrifter som Providor og oppfølgingsenheten Frisk. Sykefraværarbeidet er et viktig tema i Arbeidsmiljøutvalget og på de regelmessige samarbeidsmøtene med verneombud og tillitsmannsapparatet.

I løpet av 2013 er det utarbeidet et strategidokument for sykefraværarbeidet i kommunen. Bakgrunnen for utarbeidelsen av et slikt dokument var behovet for en samordning av sykefraværreducerende tiltak som skal iverksettes på alle nivå i organisasjonen. For å få ned sykefraværet pekes det på tiltak innen særlig fire områder; ledelse, fremme helse og mestringsskapasitet, forebygge dårlig helse og sykefravær, samt hjelpe de med dårlig helse og som er i sykefravær. Tiltak vil implementeres i 2014.

Det er ikke mulig eller hensiktsmessig her å liste opp alt sykefraværarbeidet eller nærværarbeidet som i løpet av rapporteringsåret er utført ute i enhetene. Det kan likevel nevnes følgende:

- Det gjennomføres kurs og opplæring både på konsernnivå, enhetsnivå og avdelingsnivå når det gjelder det beskrevne sykefraværarbeidet. Det ytes også lederstøtte og individuell opplæring når det er nødvendig.
- Grunnkurs i HMS-arbeid/40-timers kurs for ledere med personalansvar, verneombud, tillitsvalgte og medlemmer i arbeidsmiljøutvalget avholdes hver vår.
- Det er gjennomført fire frokostmøter med ulike tema innenfor forebyggende HMS-arbeid i løpet av året.
- Det har vært gjennomført et dagskurs i arbeid og psykisk helse for å øke kunnskapen innenfor det området som er en økende sykefraværårsak. Målgruppe for disse møtene er ledere med personalansvar, verneombud og tillitsvalgte.
- Det er med bistand fra bedriftshelsetjenesten gjennomført kurs/opplæring i konflikthåndtering lederopplæring, psykososialt arbeidsmiljø, arbeid mot vold og trusler, arbeidsplassvurderinger, ergonomi, førstehjelpskurs, helseundersøkelser, støymålinger, inneklimamålinger, risikovurderinger.
- NAV Arbeidslivssenter, hovedverneombudet, organisasjonsrådgiver, personalrådgiver og HMS-rådgivere har deltatt på personalmøter og HMS-utvalg i svært mange enheter med ulike temaer/problemstillinger knyttet til sykefraværarbeidet.
- Utradisjonell HMS/IA-opplæring har vært gjennomført i VO 40 pleie og omsorg for alle ledere med personalansvar. Dette har vært et samarbeid mellom HMS-rådgiver og NAV Arbeidslivssenter. Fokuset har vært lederrollen i det individuelle sykefraværarbeidet.
- Temaet støy og støymålinger er satt på dagsorden spesielt i barnehagene der støynivået har vist seg å være et arbeidsmiljøproblem.
- Det har vært en egen treningsgruppe for de enheter som er utsatt for belastningsplager.
- Det har vært gjennomført flere kurs i forflytningsteknikk, både for nyansatte og som repetisjon for andre.
- Tidlig avklaring av type arbeid og vurdering av restarbeidsevne har vært et satsingsområde. I disse sakene er det godt samarbeid med eksterne samarbeidspartnere.
- Det har vært gjennomført en rekke større og mindre målrettede tiltak i ulike enheter. Et eksempel på et større arbeid som en har forventninger til er lederutviklingsprogrammet i omsorgsdistrikt Brumunddal, der oppfølgingsenheten Frisk er inne.

Oppsummering

Til tross for at sykefraværet i organisasjonen fortsatt er for høyt, så mener rådmannen at det generelt arbeides godt med både forebyggende og oppfølgende tiltak/prosesser. Dette bekreftes også gjennom tilsyn fra Arbeidstilsynet, tilbakemeldinger fra NAV Arbeidslivssenter og den innleide bedriftshelsetjenesten i løpet av året. Vernetjenesten og tillitsmannsapparatet støtter opp og bidrar aktivt inn i de tiltak og prosesser som iverksettes. Likevel er sykefraværet fortsatt for høyt, og derfor må en fortsatt jobbe med både de forebyggende og oppfølgende prosessene i hele organisasjonen fremover.

1.2.8 Kommunens påvirkning på ytre miljø

Miljø- og naturvern

Handlingsplan for energi og klima ble vedtatt av kommunestyret i sak 27/2012, og inneholder ulike tiltak for reduksjon av energiforbruk og klimagassutslipp innenfor kommunale bygg og anlegg, husholdninger, landbruk, øvrig næringsliv og transport.

Sertifiseringsordningen med miljøfyrtårn skal hjelpe private og offentlige virksomheter til å drive lønnsomt og miljøbevisst. I 2013 sertifiserte kommunen én privat virksomhet etter miljøfyrtårnordningen.

Energi

Kommunens samlede energiforbruk i 2013 for kommunens tjenestebygg og boliger var ca 36,651 mill. kWh mot ca 32,6 mill. kWh i 2012. Olje benyttes fortsatt som energikilde, men det pågår et arbeid med utfasing av gamle oljekjeler. I henhold til kommunens handlingsplan for energi og klima, skal fornybar energi og energieffektive løsninger prioriteres i nye bygninger og ved ombygging av eksisterende bygninger. Kommunens samlede energiforbruk fra Bergen Energi i 2013 var ca 31,865 mill. kWh mot ca 32,581 mill. kWh i 2012.

Sentralt driftssystem (SD-system) gir god energistyring og er et viktig enøk-tiltak. I alle nye bygg og ved rehabilitering av eldre bygg, blir det installert SD-anlegg. Energioppfølging er en forutsetning for et godt enøk-arbeid, og energioppfølgingsystemet EOS kartlegger energibruken.

Kommunen er i full gang med energimerking av yrkesbygg. I løpet av 2013 er åtte yrkesbygg blitt energimerket. Det er inngått en rammeavtale for å få yrkesbyggene energimerket, og hittil er 13 yrkesbygg, fem boliger og to nedlagte skoler blitt energimerket.

I 2013 er Torgbygget i Brumunddal tilknyttet fjernvarme. Totalt 16 kommunale bygg er nå tilkoblet fjernvarme i tillegg til NAV-bygget som kommunen drifter.

Transport

Kommunal tjenesteyting innebærer en god del transport og dermed utslipp av blant annet klimagassen CO². Kommunen har om lag 150 biler som går på bensin eller diesel og 10 hybridbiler. I tråd med tiltakene i handlingsplan for energi og klima ble det i f.sak 22/2013 vedtatt å etablere 10 ladepunkter for El-biler i Ringsaker, hhv. 6 punkter i Brumunddal og 4 i Moelv.

Avløp

Kommunen drifter 9 renseanlegg, hvorav 8 er kommunale. I tillegg overføres avløpsvann til renseanlegget til Hias og Lillehammer. I 2013 overholdt alle kommunale avløpsanlegg sine utslippstillatelser, med en fosforfjerning på 91-99 % og organisk fjerning på 78-94 %.

Ca 1/3 av det kommunale kloaknettet er eldre enn 50 år og relativt utett. Det er fortsatt stort innlekk av fremmedvann. Gamle, utette ledninger betyr også at kloakk i noen grad lekker ut i vassdrag. Utskifting av ledningsnettet er et kontinuerlig arbeid som gir resultater både på strømforbruket på pumpestasjonene og utgiftene til avløpsrensing.

Avfall

Kommunen er en stor avfallsprodusent. Sorteringsgraden for avfallshåndtering i kommunale tjenestebygg ligger rundt 65-70 %, og er innenfor måltallet. Dette er et resultat av aktivt miljøarbeid i skoler og barnehager og ønsker om miljøfyrtårnsertifisering. Alle virksomheter har jobber med å oppnå sortering av flere fraksjoner.

1.2.9 Etikk

Ved endringer av kommuneloven i 2009 ble det i § 48 nr. 5 inntatt en bestemmelse om at det i årsberetningen skal redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard i virksomheten. Bakgrunnen for en slik redegjørelsesplikt i årsberetningen er at dette vil kunne bidra til en skjerpet og mer systematisk oppmerksomhet rundt de etiske forholdene i kommuner og fylkeskommuner. Det er et mål at redegjørelsesplikten for tiltak som er iverksatt for å sikre en høy etisk standard, skal bidra til at kommunene og fylkeskommunene jevnlig vier oppmerksomhet til og reflekterer rundt etiske problemstillinger. Det er videre et mål at rapporteringsplikten skal bidra til at kommunene og fylkeskommunene initierer konkrete tiltak for å heve den etiske standarden.

Selv om Ringsaker kommune ikke har vedtatt overordnede etiske retningslinjer for folkevalgte og ansatte, er etikk og etiske problemstillinger kontinuerlig på dagsorden innenfor de ulike virksomhetsområdene i kommunen. For å få et inntrykk av hvordan temaet behandles har rådmannen valgt å gi en samlet presentasjon av hvordan det arbeides med tiltak for å høyne den etiske standarden i virksomheten.

Innledningsvis nevnes at det i kommunens ansettelses- og arbeidsreglementet er inntatt bestemmelser om at kommunens medarbeidere skal unngå å sette seg i situasjoner som kan medføre en konflikt mellom kommunens interesser og personlige interesser, med henvisning til kommunelovens og forvaltningslovens habilitetsbestemmelser.

Ansatte i kommunen, enkeltpersoner og grupper, har bl.a. ikke anledning til å motta arv, gaver eller fordeler av noen art fra kommunens leverandører, kunder, klienter, pasienter o.l. Dette gjelder likevel ikke gaver av ubetydelig verdi, så som reklamemateriell, blomster o.l. Ansatte kan heller ikke gis fordeler som f.eks. personlige rabatter ved kjøp av varer og tjenester eller faglige reiser. Privat bruk av kommunens maskiner, biler og annet utstyr kan bare skje etter samtykke fra rådmannen. Fortrolige opplysninger som ansatte blir kjent med i sitt arbeid, må respekteres og ikke brukes til personlig vinning. For øvrig vises til forvaltningslovens bestemmelser om taushetsplikt.

Av kommunens økonomireglement fremgår det bl.a. at gjennom valg av handelspartner og ved å bruke sin innflytelse som kunde overfor leverandører og produsenter, skal kommunen – innenfor de begrensninger som til enhver tid følger av norsk lov og internasjonal rett og avtaleverk – bygge opp under en anerkjent etisk norm som bidrar til at varer produseres etisk forsvarlig. I økonomireglementet er det også inntatt en bestemmelse om at de etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland, skal være retningsgivende for Ringsaker kommunes etiske håndtering av kapitalforvaltningen.

Ringsaker kommune har en gjeldende rammeavtale på kontraktsoppfølging av etiske krav, hvor Oslo kommune er avtaleansvarlig. Rammeavtalen har 60 offentlige oppdragsgivere og omfatter bistand ved leverandørmøter samt kontroller ved leverandørenes hovedkontor i Norge, og/eller inspeksjoner på lokasjoner der leverandøren enten produserer varer eller hvor underleverandører tilvirker varer. Oppdragsgiverne vil få tilgang til hverandres rapporter gratis gjennom Oslo kommunes web-portal.

Kommunen benytter norske standardavtaler (NS-kontrakter) ved prosjekter eller større anskaffelser innenfor bygg og anlegg. Disse kontraktene henviser til at kontraktarbeidet skal utføres i henhold til enhver tids gjeldende lover, forskrifter og andre offentlige vedtak.

Ved rammeavtaler er krav til etikk og lønns- og arbeidsvilkår regulert i Ringsaker kommunes alminnelige innkjøpsvilkår. Innkjøpsvilkårene vedlegges alltid konkurransegrunnlaget.

Innenfor de ulike tjenesteproduserende enhetene i kommunen jobbes det med temaet etikk på flere måter. I det videre gis det en oppsummering av dette arbeidet.

Barnehager

Etikk er en viktig del av arbeidet som gjøres i barnehagene, det gjelder både i møte med barn, foresatte og ansatte. Etikk er et gjennomgående tema på personalmøter, planleggingsdager og foreldremøter. De fleste enheter har utarbeidet et felles verdigrunnlag som brukes aktivt i arbeidshverdagen. Etisk refleksjon er viktig for de ansattes trivsel og utvikling. Det er viktig å være bevisst på hva en legger til grunn for sine ord og handlinger, og hvordan dette påvirker kommunikasjon og væremåte overfor barn og voksne. Det jobbes mye med voksenrollen og etiske refleksjoner i barnehagen.

Det kan også nevnes at det jobbes med integrering og kulturforståelse i barnehagene. Toleranse og anerkjennelse av andre kulturer og livssyn er en viktig del av barnehagens etiske grunnlag. Det jobbes med å øke bevisstheten rundt betydningen av ord og handlinger, og hvordan disse kan oppfattes av andre.

Skoler

Skolens samfunnsmandat er å fremme elevers læring, utvikling og dannelse. Etikk står jevnlig på dagsorden i skolehverdagen og omhandler ofte relasjoner. Det er også etiske dilemmaer knyttet til utvalg av lærestoff, metoder, arbeidsmåter og organisering av undervisningen. Ansatte i skolen stilles stadig overfor spørsmål som krever etisk overveielse, og tar en rekke valg som får konsekvenser for elever, foresatte og andre. Det er derfor viktig at skolen setter av tid til etisk refleksjon og diskusjon.

Elevne skal imøtekommes med respekt og likeverd, og det forventes at de voksne er omsorgsfulle og bevisste makten en har i kraft av rolle og posisjon. Bevissthet rundt verdier, holdninger og handlinger er viktig. Som eksempel kan nevnes viktigheten av taushetsplikten; alle har rett til personvern. Dagens muligheter til å spre informasjon elektronisk krever særlig kritisk årvåkenhet. Spørsmål knyttet til etikk drøftes i personalmøter, trinnmøter, elevsamtaler og foreldremøter. Tillit til at skolen opererer korrekt og etisk forsvarlig er helt avgjørende.

Det foretas jevnlig elevundersøkelser som blant annet måler mobbing og trivsel.

Pleie og omsorg

Etikk er en svært viktig del av arbeidet innen pleie og omsorg. Dette gjelder overfor pasienter, pårørende og mellom medarbeidere. Det er viktig at pasientene mottar riktige tjenester, og den enkelte pasient skal stå i fokus. En jobber hele tiden for økt bevissthet knyttet til brukermedvirkning og at alle pasienter blir behandlet med respekt og verdighet. Etikk legges til grunn ved utarbeidelse av prosedyrer, rutiner og aktiviteter.

Det jobbes i det daglige med etisk kompetanseheving i alle enheter, og enkelte enheter har oppnevnt etikk-kontakter. Etikk er tema på ledermøter, fagmøter, en fast del av opplæringen for lærlingene og de ansatte for øvrig deltar på kurs og nettverkssamlinger. Målet er at de ansatte skal bli mer bevisste og øke evnen til refleksjon knyttet til etiske utfordringer i egen arbeidshverdag. Ved demensenheten har to ansatte gjennomført videreutdanning i etisk refleksjonsveiledning. Omsorgsdistrikt Brumunddal og demensenheten deltar i prosjektet «Sammen om etisk kompetanseheving», som er et samarbeidsprosjekt mellom Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, arbeidstakerorganisasjonene innen helse og omsorg samt KS. Hovedmålet for prosjektet er å bidra til at kommunen styrker den etiske kompetansen i helse-, sosial- og omsorgstjenester og gjennomfører systematisk etisk refleksjoner i tjenestene.

Øvrige enheter

Også de øvrige av kommunens enheter jobber bevisst med etikk, både internt og i forholdet til brukere og andre. Taushetsplikt, innkjøpsreglement, kommunens rutiner for varsling og respektfull behandling av brukere er viktige elementer i arbeidshverdagen. Alle ansatte har et ansvar for å sørge for god orden i alle ledd, ha rutiner som gir innsyn, som er dokumenterbare og etterprøvbare. Dette må gjenspeile måten enhetene jobber på og hvordan de framstår i hverdagen.

Etikk settes på dagsorden i personalmøter, medarbeidersamtaler og seminarer. Alle ansatte i NAV gjennomgikk i 2013 et e-læringskurs om etikk i NAV.

1.2.10 Intern kontroll

I kommunelovens § 48 nr. 5 er det inntatt en bestemmelse om at det i årsberetningen skal redegjøres for tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre betryggende kontroll i virksomheten. Bestemmelsen gjelder fra 2014, men rådmannen ønsker allikevel å gi en kort beskrivelse av arbeidet med intern kontroll i Ringsaker, med vekt på økonomiske intern kontroll.

Intern kontroll generelt og økonomisk internkontroll er prosesser som er utformet for å gi en rimelig sikkerhet knyttet til måloppnåelse innenfor områder som:

- Målrettet og effektiv drift
- Pålitelig rapportering
- Overholdelse av lover og regler

Rådmannen skal i henhold til kommunelovens § 23 påse at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll. Revisor skal også i henhold til revisjonsforskriftens § 3, 3. ledd kontrollere at den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte og med forsvarlig kontroll.

Ringsaker kommune arbeider mye med intern kontroll. Det er bl.a. utarbeidet et økonomireglement som vedtas av kommunestyret hvert år i forbindelse med budsjettbehandlingen. Hovedmålet med økonomireglementet er å legge til rette for en god økonomistyring og en effektiv økonomiforvaltning i kommunen basert på prinsippene om mål- og rammestyring.

Økonomireglementet skal bidra til å:

- Klargjøre arbeids- og ansvarsfordeling i økonomisaker
- Dokumentere hovedelementene i viktige økonomirutiner
- Sikre at økonomireglene i kommuneloven med tilhørende forskrifter følges
- Tilrettelegge for at de folkevalgte skal få tilfredsstillende beslutningsgrunnlag

Reglementet skal videre bidra til å dokumentere hovedelementene i viktige økonomirutiner innenfor blant annet kjøp av varer og tjenester, bygg- og anleggsprosjekter og finansforvaltning, for å redusere risiko for misligheter.

Økonomireglementet gir rammer for hvordan kommunens ansatte skal opptre i økonomiforvaltningen. Bestilling av varer og tjenester, fakturakontroll, attestasjon og anvisning skjer gjennom fullmakter i elektroniske systemer.

Kontrollrutinene i alle ledd er bygd opp slik at ingen ansatte skal utføre alle funksjoner i arbeidsprosess uten kontroll fra en overordnet eller personer med andre myndigheter. Økonomirutinene er bygd opp slik at tilgangskontroller, attestasjonsfullmakter og anvisningsmyndighet i de elektroniske systemer ajourføres jevnlig for å redusere risiko for feil og samtidig bygge kontroll omkring rutinene for å oppfylle kravene til god kommunal regnskapsskikk. Det gjennomføres kontinuerlig opplæring i regelverk og systemer.

Kommunens elektroniske innkjøpssystem sikrer at det hovedsakelig er samme person som bestiller, gjennomfører varemottak og behandler fakturaen. Innkjøpssystemet sikrer at enhets- eller stabsleder som er budsjettansvarlig og har anvisningsfullmakt, godkjenner anskaffelsen.

Kommunen har siden 2010 benyttet det elektroniske kvalitetssystemet EQS (Extend Quality System). EQS er et web-basert ledelsesverktøy for kvalitetsstyring der alle styrende dokumenter, prosedyrer, avvik og risikostyring kan forvaltes. Systemet tilfredsstiller alle krav for ISO-sertifisering. EQS er ikke et arkivsystem, men skal gjøre alle styrende dokumenter og prosedyrer lett tilgjengelig for alle ansatte. Enhetenes internkontroll gjennomføres som kontroll av om styrende dokument og prosedyrer følges som forutsatt. For at dette skal gi mening må dokumentene være oppdatert og må revideres i henhold til relevante tidsperioder. All historikk om dokumenter og avvik blir ivaretatt. Avvik meldes i EQS, og behov for korrigerende tiltak skal vurderes/iverksettes av enhetsleder. All kommunikasjon innenfor systemet skjer automatisk via e-post.

1.2.11 Bruk av delegert myndighet

Administrasjonen har fått delegert avgjørelsesmyndighet innenfor ulike områder. Nedenfor er det gitt en oversikt over antall slike saker.

Antall delegerte saker registrert i saksbehandlingssystemet WEBSAK

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Delegerte barnehagesaker (DBH)	23	42	57	72	62	55	65	34
Delegerte boligsaker (DBO)	69	77	133	84	69	67	114	117
Delegerte brann saker (DBR)	44	42	19	10	9	16	15	14
Delegerte byggesaker (DBS)	831	828	802	744	765	842	778	939
Delegerte delingssaker (DDS)	169	209	143	175	143	204	269	223
Delegerte dispensasjonssak PBL (DPU)	83	97	105	86	109	149	204	221
Delegerte forurensingssaker (DFS)	103	93	131	148	82	42	75	61
Delegerte gjeldssaker (DGJ)	9	7	13	10	4	5	8	3
Delegerte helsesaker (DHS)	19	16	19	12	6	8	5	11
Delegerte innkjøpssaker (DIK)	74	66	119	169	181	146	135	151
Delegerte landbrukssaker (DLB)	117	156	146	146	118	172	225	211
Delegerte personalsaker (DPE)	492	560	586	470	543	479	463	440
Delegerte plansaker (DPS)	4	0	3	3	13	1	0	0
Delegerte saker – avskr. restanse (DAV)	14	28	33	24	5	34	32	29
Delegerte saker – endelig utgiftsføring (DKU)	140	16	28	33	16	40	31	11
Delegerte saker – parkeringstillatelse (DPT)	105	109	91	90	115	126	144	130
Delegerte skolesaker (DSK)	501	595	760	867	960	835	781	903
Delegerte valgsaker (DVA)	-	7	-	5	-	7	2	0
Delegerte vegsaker (DVS)	17	27	14	13	10	11	19	45
Delegerte økonomisaker (DØK)	410	482	442	364	492	446	441	344

I tillegg kommer bruk av delegert myndighet registrert i egne fagsystemer for barnevern, jf. avsnitt 2.6.4 og sosiale tjenester jf. avsnitt 2.7.4.

1.2.12 Rådmannens årslønn

Rådmannens årslønn pr. 31.12.2013 utgjorde kr 957.000.

1.3 Økonomisk analyse

1.3.1 Generelt om årsregnskapet og regnskapsskjemaene

Gjennom den økonomiske analysen redegjøres det for utviklingen i kommunens økonomi med grunnlag i de transaksjoner som er registrert i 2013-regnskapet. Analysen tar utgangspunkt i hovedstørrelser og sentrale nøkkeltall fra regnskapet. For å vise kommunens økonomiske utvikling de siste årene, vises sammenlignbare tallstørrelser for de siste fem årene.

Kommunens regnskap består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noter. I drifts- og investeringsregnskapet registreres all anskaffelse og all anvendelse av midler i løpet av året. Årsregnskapsheftet inneholder de obligatoriske regnskapsskjemaene 1A/1B og 2A/2B, økonomiske oversikter for henholdsvis drifts-, investerings- og balanseregnskap og til sammen 26 noter over bl.a. endring arbeidskapital, pensjonskostnader, garantiansvar, kapitalkonto, investeringsoversikt, mv. Dessuten er det tatt inn et detaljert drifts-, investerings- og balanseregnskap.

1.3.2 Driftsregnskapet

Driftsregnskapet viser kommunens driftsutgifter/-inntekter, finansutgifter/-inntekter, avsetninger/bruk av tidligere avsetninger og regnskapsresultatet for året. Driftsregnskapet er i oppbygging og innhold samsvarende med budsjettet.

I regnskapsskjema 1A føres inntekter og utgifter knyttet til virksomhetsområde 90 Felles. I skjemaet vises først summen av de frie inntektene og deretter hvordan de er disponert til netto finansutgifter, netto avsetninger, investeringsformål og det resterende til driftsformål (skjema 1B).

Regnskapsskjema 1A (beløp i kr 1.000)

	Regnskap 2013	Regulert budsjett 2013	Opprinnelig budsjett 2013	Regnskap 2012
Skatt på inntekt og formue	-640 456	-627 405	-613 491	-594 966
Ordinært rammetilskudd	-855 343	-870 102	-879 576	-828 780
Skatt på eiendom	-71 661	-71 524	-71 080	-60 777
Andre direkte eller indirekte skatter	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd	-74 408	-72 964	-70 285	-73 870
<i>Sum frie disponible inntekter</i>	<i>-1 641 869</i>	<i>-1 641 995</i>	<i>-1 634 432</i>	<i>-1 558 393</i>
Renteinntekter og utbytte	-87 424	-83 402	-75 053	-106 211
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	62 318	61 943	60 330	59 659
Avdrag på lån	71 881	71 955	72 505	83 976
<i>Netto finansinntekter/-utgifter</i>	<i>46 774</i>	<i>50 496</i>	<i>57 782</i>	<i>37 424</i>
Til dekning av tidligere regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Til ubundne avsetninger	6 409	6 259	0	20 344
Til bundne avsetninger	2 185	120	120	1 842
Bruk av tidl. regnsk.m. mindreforbruk	-971	-971	0	-1 528
Bruk av ubundne avsetninger	-3 455	-3 455	-485	-26 456
Bruk av bundne avsetninger	0	0	0	0
<i>Netto avsetninger</i>	<i>4 168</i>	<i>1 953</i>	<i>-365</i>	<i>-5 798</i>
Overført til investeringsregnskapet	25 511	25 661	22 461	17 852
Til fordeling drift	1 563 820	1 563 885	1 554 554	1 507 943
Sum fordelt til drift (fra skjema 1B)	0	0	0	0
<i>Regnskapsmessig mer/mindreforbruk</i>	<i>-1 597</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-971</i>

Ringsaker kommune fikk i 2013 et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på 1,597 mill. kroner.

Skatt og rammetilskudd (frie inntekter) ble 1,708 mill. kroner lavere enn regulert budsjett. Skatteinntektene ble 13,051 mill. kroner høyere, mens rammetilskuddet ble 14,759 mill. kroner lavere. Andre generelle statstilskudd m.m. ble 1,444 mill. kroner høyere enn budsjettet, som i all hovedsak skyldes at integreringstilskuddet til

flyktninger ble 1,763 mill. kroner høyere enn budsjettet. I forhold til budsjett ble rentekompensasjonsordningene fra Husbanken kr 145.523 lavere og konsesjonskraftinntektene kr 173.527 lavere. Renteinntekter viser et positivt budsjettavvik på 4,022 mill. kroner.

Skjema 1B viser fordelingen av netto driftsutgifter for de ulike virksomhetsområders hovedtjenester i samsvar med økonomireglementets bestemmelser. Regnskapsskjema 1B viser det regnskapsmessige resultatet for de ulike virksomhetsområder etter at det er foretatt avsetninger av mindreforbruk til disposisjonsfond eller bruk av disposisjonsfond for å dekke opp merforbruk i enhetene.

Regnskapsskjema 1B (beløp i kr 1.000)

	Regnskap 2013	Regulert budsjett 2013	Opprinnelig budsjett 2013	Regnskap 2012
10 Politiske styringsorganer mv	10 069	10 069	10 069	8 611
11 Adm. og fellesutgifter	113 753	113 753	112 475	105 790
20 Barnehage	193 758	193 758	192 181	182 051
30 Undervisning	355 364	355 364	353 306	334 823
40 Pleie og omsorg	449 656	448 705	443 102	420 032
50 Barnevern	45 425	45 425	41 678	44 205
51 Sosiale tjenester	60 501	60 501	60 484	64 652
52 Helsestasjoner	14 930	14 930	14 917	14 087
55 Kultur og fritid	27 005	27 005	24 484	22 864
56 Kulturskole	6 460	6 460	5 968	5 675
57 Bibliotek	6 570	6 570	6 564	6 572
60 Brann	18 902	18 902	18 877	17 998
61 Landbruk	5 389	5 389	5 221	4 964
62 Teknisk drift	29 156	29 156	29 147	29 381
63 Kart og byggesak	1 684	1 684	1 690	2 146
70 Kemnerkontoret	5 025	5 025	5 018	5 375
71 Servicesenter	6 412	6 412	6 408	5 879
80 Renhold	47 921	47 921	47 676	45 190
81 Bygg og eiendom	70 968	70 968	68 977	70 867
82 Matproduksjon	15 682	15 682	15 671	15 143
87 Overføringer	23 912	23 797	25 247	24 743
88 Tilleggsbevilgninger	100 231	100 231	104 774	113 022
89 Felles (i skjema B)	-44 954	-43 822	-39 380	-36 128
TOTALT	1 563 820	1 563 885	1 554 554	1 507 943

VO 40 Pleie og omsorg fikk et negativt budsjettavvik på 0,951 mill. kroner som skyldes merutgifter knyttet til Samhandlingsreformen. VO 89 Felles (i skjema B) fikk et positivt budsjettavvik på 1,132 mill. kroner. Budsjettavviket under VO 89 skyldes i all hovedsak fire forhold. De kalkulatoriske inntektene innenfor VAR-området ble 1,073 mill. kroner høyere enn budsjettet siden det ble dekket inn 0,4 mill. kroner mer av akkumulert underskudd på renovasjon enn budsjettet, den kalkulatoriske renten ble 0,13 % høyere enn budsjettet og kalkulatoriske kostnader fra andre enheter ble høyere enn budsjettet. I henhold til god kommunal regnskapsskikk er det avsatt tap på fordringer/formidlingslån med 0,219 mill. kroner. Momskompensasjonen for investeringer ble 1,172 mill. kroner høyere enn budsjettet etter at en har overført 80 % til investeringsregnskapet iht. regnskapsforskriften. I tillegg ble AFP-ordningen 0,906 mill. kroner høyere enn budsjettet.

I kapittel 1.5 vises det regnskapsmessige resultatet for de ulike virksomhetsområder og resultatenheter før det er foretatt avsetninger av mindreforbruk til disposisjonsfond eller bruk av disposisjonsfond for å dekke opp merforbruk i enhetene.

Økonomisk oversikt drift viser summer for de eksterne driftsinntekter, driftsutgifter, finansinntekter og finansutgifter. Ut fra disse summene beregnes resultatstørrelsene brutto og netto driftsresultat. Analysen av disse resultatbegrepene er gjort under punkt 1.3.4 finansieringsanalyse. Til slutt i oversikten vises de interne finansieringstransaksjonene i driftsregnskapet.

Økonomisk oversikt drift (beløp i kr 1.000)

	Regnskap 2013	Regulert budsjett 2013	Opprinnelig budsjett 2013	Regnskap 2012
Driftsinntekter				
Brukerbetalinger	89 621	90 086	90 979	89 863
Andre salgs- og leieinntekter	197 982	194 528	192 338	189 742
Overføringer med krav til motytelse	284 555	183 139	161 076	253 298
Rammetilskudd	855 343	870 102	879 576	828 780
Andre statlige overføringer	95 124	110 201	106 065	77 974
Andre overføringer	5 156	0	0	2 629
Skatt på inntekt og formue	640 456	627 405	613 491	594 966
Eiendomsskatt	71 661	71 524	71 080	60 777
Andre direkte og indirekte skatter	947	0	0	938
<i>Sum driftsinntekter</i>	<i>2 240 845</i>	<i>2 146 985</i>	<i>2 114 605</i>	<i>2 098 967</i>
Driftsutgifter				
Lønnsutgifter	1 132 877	1 118 217	1 079 888	1 074 806
Sosiale utgifter	324 188	301 632	255 708	286 262
Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.produksjon	223 878	217 728	212 603	221 304
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	240 963	236 939	231 806	239 662
Overføringer	177 347	251 108	254 956	166 104
Avskrivninger	55 123	0	0	53 888
Fordelte utgifter	0	0	0	0
<i>Sum driftsutgifter</i>	<i>2 154 377</i>	<i>2 125 624</i>	<i>2 034 961</i>	<i>2 042 026</i>
<i>Brutto driftsresultat</i>	<i>86 468</i>	<i>21 361</i>	<i>79 644</i>	<i>56 941</i>
Finansinntekter				
Renteinntekter og utbytte	87 424	83 402	75 053	106 211
Gevinst på finansielle instrumenter (omløpsmidl.)	0	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån	718	665	665	886
<i>Sum eksterne finansinntekter</i>	<i>88 142</i>	<i>84 067</i>	<i>75 718</i>	<i>107 097</i>
Finansutgifter				
Renteutgifter og låneomkostninger	62 288	61 943	60 330	59 659
Tap på finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0	0
Avdrag på lån	71 956	72 015	72 565	84 036
Utlån	618	371	371	715
<i>Sum eksterne finansutgifter</i>	<i>134 861</i>	<i>134 329</i>	<i>133 266</i>	<i>144 411</i>
<i>Resultat eksterne finanstransaksjoner</i>	<i>-46 719</i>	<i>-50 262</i>	<i>-57 548</i>	<i>-37 314</i>
<i>Motpost avskrivninger</i>	<i>55 123</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>53 888</i>
<i>Netto driftsresultat</i>	<i>94 873</i>	<i>-28 901</i>	<i>22 096</i>	<i>73 515</i>
<i>Interne finanstransaksjoner</i>				
Bruk av tidligere års regnsk.m. mindreforbruk	971	971	0	1 528
Bruk av disposisjonsfond	173 469	75 196	485	211 818
Bruk av bundne fond	15 505	548	0	16 709
<i>Sum bruk av avsetninger</i>	<i>189 946</i>	<i>76 715</i>	<i>485</i>	<i>230 055</i>
Overført til investeringsregnskapet	32 146	28 021	22 461	19 103
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	0	0	0	0
Avsatt til disposisjonsfond	210 292	19 673	0	255 392
Avsatt til bundne fond	40 783	120	120	28 104
<i>Sum avsetninger</i>	<i>283 222</i>	<i>47 814</i>	<i>22 581</i>	<i>302 599</i>
<i>Regnskapsmessig mer/mindreforbruk</i>	<i>1 597</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>971</i>

Regnskapet for 2013 viser et positivt brutto driftsresultat på 86,468 mill. kroner. Dette betyr at driftsinntektene har vært høyere enn driftsutgiftene inkludert avskrivninger i 2013. Etter netto renter og avdrag, resultat eksterne finanstransaksjoner, samt motpost avskrivninger fikk kommunen et netto driftsresultat på 94,873 mill. kroner. Tar en hensyn til de interne finanstransaksjonene som avsetning og bruk av fond og overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet, fikk kommunen et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) i 2013 på 1,597 mill. kroner.

Disponeringen av årets mindreforbruk på 1,597 mill. kroner vil en komme tilbake til i regnskapssaken. Det er nødvendig å styrke kommunens egenkapital, og da spesielt årsavregningsfondet. Årsoppgjørdisposisjoner for 2013, jf. f.sak 25/2014, viste at årsavregningsfondet ikke var tilstrekkelig til å dekke merforbruket i enheter som hadde dette, og det var nødvendig å styrke årsavregningsfondet midlertidig for å dekke deler av merforbruket.

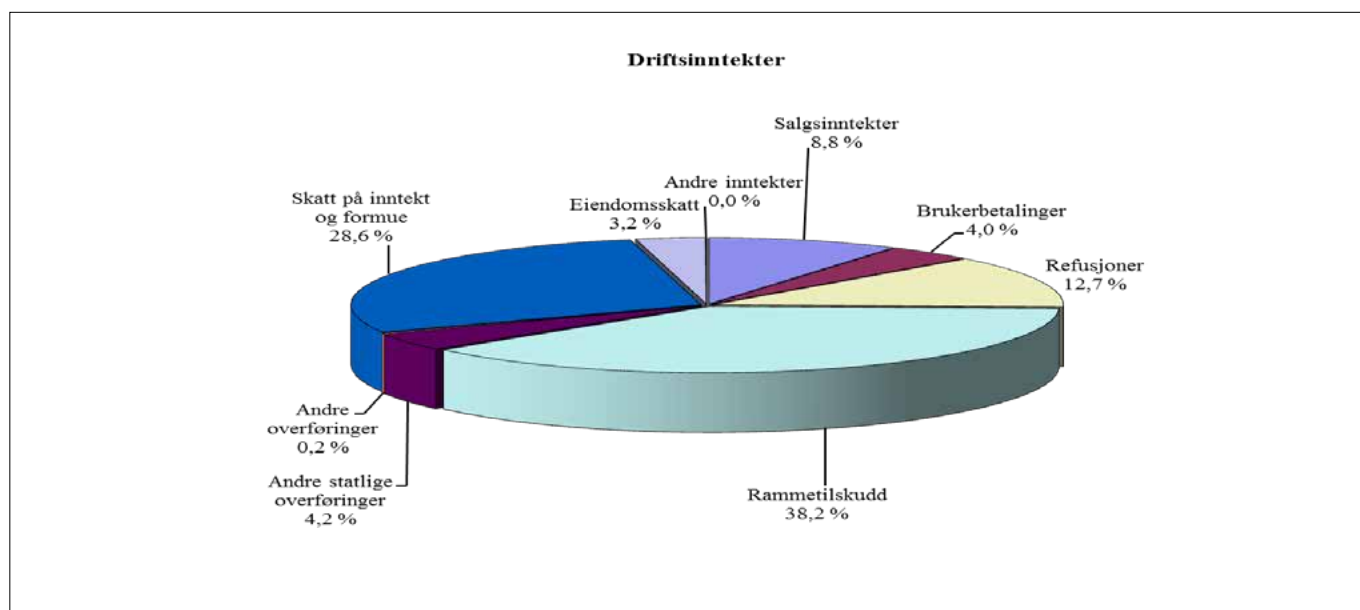
I tabellen under vises disponeringen av netto driftsresultat på 94,873 mill. kroner (beløp i kr 1.000).

Overført til finansiering av investeringer	32 146
Mindreforbruk i enhetene - avsatt til disposisjonsfond	58 982
Merforbruk i enhetene - dekket av disposisjonsfond	-31 825
Øvrig netto avsetninger	33 973
Regnskapsmessig overskudd	1 597
Sum disponering av netto driftsresultat	94 873

Øvrig netto avsetninger består bl.a. av bruk av disposisjonsfond pensjon for amortisering av tidligere års og årets premieavvik med 24,650 mill. kroner, netto avsetning til bundne driftsfond innenfor VAR-området med 7,093 mill. kroner, avsetning statstilskudd Prøysen 2014 med 14,668 mill. kroner, avsetning av ubrukte prosjektmidler med 15,964 mill. kroner, avsetning til lønnsreserven med 8,858 mill. kroner for tilbakeført overskudd fra KLP, samt avsetning til disposisjonsfond med 4,788 mill. kroner til bruk i 2014 iht. k.sak 91/2013 om 2. tertialrapport.

Driftsinntekter

Kommunens driftsinntekter består av formues-, inntekts- og eiendomsskatt, rammetilskudd fra staten, refusjoner, øremerkede tilskudd, brukerbetaling og salgsinntekter. Figuren nedenfor viser fordelingen av regnskapsførte driftsinntekter i 2013 med 2,241 mrd. kroner.

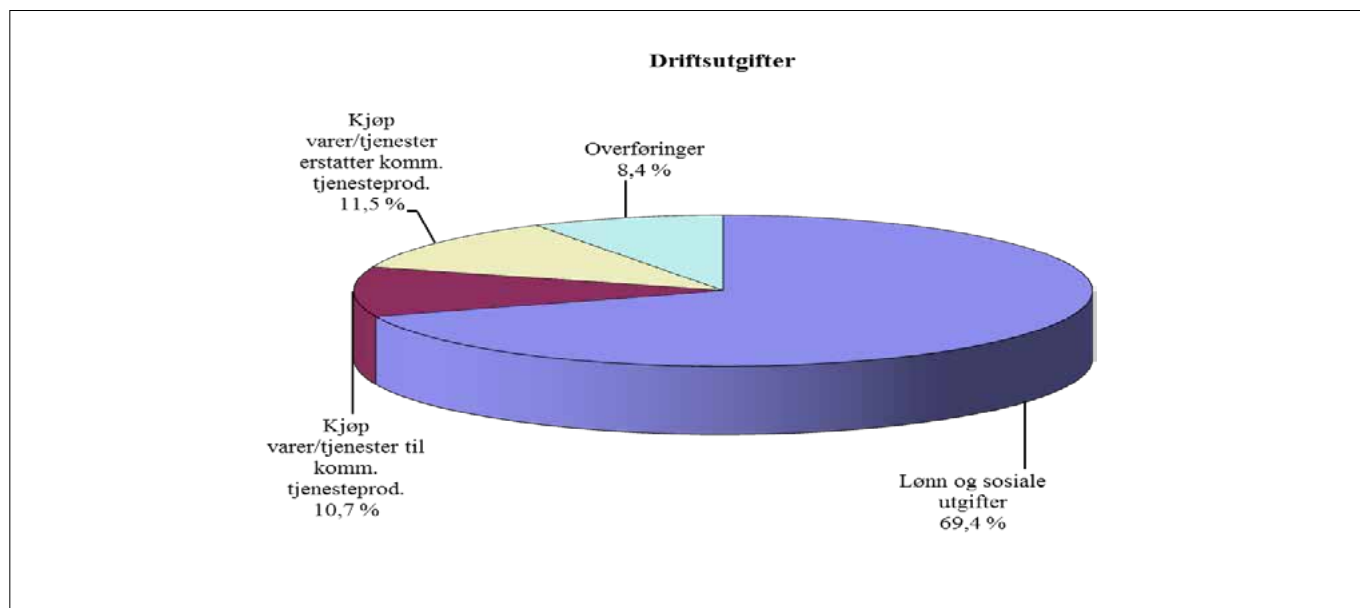
Driftsinntektene har økt med 141,878 mill. kroner (6,75 %) fra 2012. Den prosentvise fordelingen mellom de ulike inntektstypene er omtrent den samme som i 2012. Rammetilskuddet utgjør nå 38,2 % av driftsinntektene, mens denne andelen var 39,5 % i 2012. Andre statlige overføringer utgjør nå 4,2 %, mens denne andelen var 3,7 % i 2012. Økningen i andre statlige overføringer skyldes blant annet mottatt statstilskudd for Prøysen 2014 med 15 mill. kroner.

De frie inntektene har økt med 72,053 mill. kroner fra 2012. Dette er en økning på 5,06 %. Rammetilskuddet har økt med 26,563 mill. kroner, og skatteinntektene har økt med 45,490 mill. kroner. Eiendomsskatten har økt med 10,885 mill. kroner, som skyldes flere eiendomsskatteobjekter, økt skattesats og økt bunnfradrag.

Brukerbetalinger, salgsinntekter og andre inntekter, refusjoner og andre overføringer har økt med 58,940 mill. kroner fra 2012. Dette er en økning på 9,59 %.

Driftsutgifter

Kommunens driftsutgifter består av lønn og sosiale utgifter, kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunens tjenesteproduksjon, kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon og overføringer. Figuren nedenfor viser fordelingen av regnskapsførte driftsutgifter i 2013 med 2,099 mrd. kroner.

Driftsutgiftene har økt med 111,116 mill. kroner (5,59 %) fra 2012. KOSTRA-avskrivninger med 55,123 mill. kroner er holdt utenom. Den prosentvise fordelingen mellom de ulike utgiftstypene er omtrent den samme som i 2012.

Lønn og sosiale utgifter har økt med 95,997 mill. kroner fra 2012. Dette er en økning på 7,05 %. Lønn og sosiale utgifter utgjør nå 69,4 % av driftsutgiftene. Dette er en økning fra 2012 hvor lønn og sosiale utgifter utgjorde 68,5 % av driftsutgiftene. Overføringer har økt med 11,244 mill. kroner (6,77 %). Kjøp av varer og tjenester til kommunal tjenesteproduksjon økte med 2,574 mill. kroner, mens kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon økte med 1,301 mill. kroner.

1.3.3 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet viser årets investeringsutgifter inkl. utlån og aksjekjøp med tilhørende finansiering. Investeringsregnskapet er i oppbygging og innhold samsvarende med budsjettet.

I regnskapsskjema 2A føres virksomhetsområde 90 Felles. Regnskapsskjemaet viser først summen av investeringer i anleggsmidler (skjema 2B), utlån, avdrag vedrørende formidlingslån og avsetninger. Deretter vises det hvordan investeringsbeløpene er finansiert.

Regnskapsskjema 2A (beløp i kr 1.000)

	Regnskap 2013	Regulert budsjett 2013	Opprinnelig budsjett 2013	Regnskap 2012
Investeringer i anleggsmidler	261 303	117 701	190 380	248 212
Utlån og forskutteringer	29 366	30 000	30 000	31 552
Aksjer og andeler	0	0	0	0
Avdrag på lån	24 410	24 511	9 511	7 947
Avsetninger	41 409	10 262	862	72 514
<i>Årets finansieringsbehov</i>	<i>356 489</i>	<i>182 474</i>	<i>230 753</i>	<i>360 225</i>
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler	-256 932	-98 064	-177 290	-257 543
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-9 484	-7 000	-800	-16 159
Tilskudd til investeringer	0	0	0	0
Mottatte avdrag på lån og refusjoner	-15 058	-8 877	-8 877	-11 527
Andre inntekter	-40	0	0	-1 097
<i>Sum ekstern finansiering</i>	<i>-281 514</i>	<i>-113 941</i>	<i>-186 967</i>	<i>-286 325</i>
Overført fra driftsregnskapet	-32 146	-28 021	-22 461	-18 171
Bruk av avsetninger	-42 829	-40 512	-21 325	-55 729
<i>Sum finansiering</i>	<i>-356 489</i>	<i>-182 474</i>	<i>-230 753</i>	<i>-360 225</i>
<i>Udekket/udisponert</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Investeringsregnskapet er i 2013 avsluttet i balanse.

Ringsaker kommune har fra 2012 fulgt Kommunal- og moderniseringsdepartementets (KMD) veileder fra oktober 2011 om budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet. I følge veilederen skal det for investeringsprosjekter som går over flere budsjettår kun budsjetteres med den delen av utgiftene til prosjektene som en forventer blir brukt i løpet av året. Dette innebærer at det må foretas rebudsjettering dersom forsinkelser eller forsering av investeringsprosjekter påvirker kommunestyrets bevilgning. Tilsvarende gjelder for forventninger om kostnadsøkninger/-reduksjoner eller inntektsreduksjoner/-økninger.

Ringsaker kommune har i samråd med Hedmark Revisjon IKS valgt en gradvis innføring av prinsippene i den nye veilederen. Prosjekter som ble startet opp før 2012 følger det gamle prinsippet, mens nye prosjekter følger den nye veilederen. Dette innebærer at for prosjekter før 2012, skal en bruke opp tidligere bevilgninger (ubrukte lånemidler/investeringsfond) før en bruker av årets bevilgning. På bakgrunn av dette ble det i k.sak 99/2013 foretatt budsjettjustering av investeringsprosjekter med netto 164,543 mill. kroner. Dette medfører at det blir vesentlige budsjettavvik i investeringsregnskapet både for regnskapsskjema 2A og 2B, da 143,602 mill. kroner av totalt 261,303 mill. kroner i investeringer i anleggsmidler er finansiert med bevilgning som er gitt før 2012.

Mottatte avdrag på lån og refusjoner har et positivt budsjettavvik på 6,181 mill. kroner, og skyldes i all hovedsak mottatte ekstraordinære avdrag på startlån.

Inntekter fra salg av fast eiendom viser et positivt budsjettavvik på 2,484 mill. kroner. Dette skyldes større salg av tomter/fast eiendom enn budsjettet. Det positive budsjettavviket på 4,125 mill. kroner knyttet til overføring fra drift til investering skyldes i all hovedsak overføring av 80 % av merinntekter momskompensasjon investeringer fra drifts- til investeringsregnskapet. Dette er iht. regnskapsforskriften og utgjør 4,687 mill. kroner.

Øvrige budsjettavvik har sammenheng med de nye prinsippene i veilederen fra KMD om budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet.

Skjema 2B viser fordelingen av netto investeringsutgifter for de ulike virksomhetsområders hovedtjenester i samsvar med økonomireglementets bestemmelser.

Regnskapsskjema 2B (beløp i kr 1.000)

	Regnskap 2013	Regulert budsjett 2013	Opprinnelig budsjett 2013	Regnskap 2012
11 Adm. og fellesutgifter	6 500	4 850	7 500	55 753
20 Barnehage	522	876	3 000	31 626
30 Undervisning	91 528	47 980	53 500	63 192
40 Pleie og omsorg	2 661	1 240	18 090	1 722
50 Barnevern	0	0	0	53
51 Sosiale tjenester	15 340	5 492	3 530	1 817
55 Kultur og fritid	88	125	6 000	-6 871
57 Bibliotek	305	300	5 500	13
60 Brann	3 349	1 660	770	458
62 Teknisk drift	115 623	43 054	80 265	92 169
63 Kart og byggesak	672	614	150	495
80 Renhold	66	0	0	0
81 Bygg og eiendom	19 517	6 543	7 500	3 484
82 Matproduksjon	915	1 000	500	196
87 Overføringer	250	0	0	500
89 Felles (i skjema B)	3 967	3 967	4 075	3 605
TOTALT	261 303	117 701	190 380	248 212

Budsjettavvikene i regnskapsskjema 2B skyldes gradvis innføring av prinsippene i veilederen fra KMD om budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet, jf. kommentarene under regnskapsskjema 2A.

Økonomisk oversikt investering viser hvordan en kommer frem til et samlet finansieringsbehov på 346,966 mill. kroner for 2013 og videre hvordan dette behovet er dekket opp.

Elever fra Fagerlund, Mørkved og Hempa barneskoler fikk delta på en workshop med iskunstner Peder Istad.

Økonomisk oversikt investering (beløp i kr 1.000)

	Regnskap 2013	Regulert budsjett 2013	Opprinnelig budsjett 2013	Regnskap 2012
Inntekter				
Salg av driftsmidler og fast eiendom	11 216	8 435	800	16 435
Andre salgsinntekter	0	0	0	140
Overføringer med krav til motytelse	1 526	0	0	0
Statlige overføringer	223	5 468	6 000	3 817
Andre overføringer	21 448	21 100	18 100	14 249
Renteinntekter og utbytte	40	0	0	42
<i>Sum inntekter</i>	<i>34 452</i>	<i>35 003</i>	<i>24 900</i>	<i>34 683</i>
Utgifter				
Lønnsutgifter	225	0	0	261
Sosiale utgifter	53	0	0	65
Kjøp av varer og tj. som inngår i tj.produksjon	246 564	141 737	210 405	237 517
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	0	0	0	0
Overføringer	35 423	0	0	26 167
Renteutgifter og omkostninger	0	0	0	0
Fordelte utgifter	0	0	0	0
<i>Sum utgifter</i>	<i>282 265</i>	<i>141 737</i>	<i>210 405</i>	<i>264 010</i>
Finansransaksjoner				
Avdrag på lån	24 410	24 511	9 511	7 947
Utlån	29 366	30 000	30 000	31 552
Kjøp av aksjer og andeler	3 967	3 967	4 075	3 606
Dekning av tidligere års udekket	0	0	0	27 834
Avsatt til ubundne investeringsfond	31 955	10 262	862	38 482
Avsatt til bundne investeringsfond	9 454	0	0	6 198
<i>Sum finansieringstransaksjoner</i>	<i>99 153</i>	<i>68 740</i>	<i>44 448</i>	<i>115 619</i>
<i>Finansieringsbehov</i>	<i>346 966</i>	<i>175 474</i>	<i>229 953</i>	<i>344 946</i>
Dekket slik:				
Bruk av lån	256 932	98 064	177 290	257 543
Salg av aksjer og andeler	0	0	0	1 045
Mottatte avdrag på utlån	15 058	8 877	8 877	11 527
Overført fra driftsregnskapet	32 146	28 021	22 461	19 103
Bruk av tidligere års udisponert	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	1 742	0	0	0
Bruk av bundne driftsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	25 214	25 512	21 325	53 774
Bruk av bundne investeringsfond	15 873	15 000	0	1 954
<i>Sum finansiering</i>	<i>346 966</i>	<i>175 474</i>	<i>229 953</i>	<i>344 946</i>
<i>Udekket/udisponert</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Brutto investeringsutgifter (ekskl. utlån, aksjekjøp, renter og avdrag) ble på 282,265 mill. kroner i 2013. Dette er en økning på 18,255 mill. kroner fra 2012. For nærmere informasjon om omfang av prosjektene i investeringsregnskapet vises det til årsregnskapsheftets detaljerte prosjektoversikt i note 12, hvor medgått beløp er vist pr prosjekt. I tillegg er det redegjort kort for investeringsaktiviteten i 2013 både under kapitlene 2.14 Teknisk drift og 2.19 Bygg og eiendom.

1.3.4 Finansieringsanalyse

Tallene i oppstillingene under er hentet fra økonomisk oversikt for drifts- og investeringsregnskapet. Finansieringsanalysen gir uttrykk for hvordan midler er anskaffet og på hvilken måte disse midlene er benyttet.

Finansieringsanalyse (beløp i kr 1.000)

	2009	2010	2011	2012	2013
I. Drift					
+ Driftsinntekter	1 745 532	1 828 233	1 930 784	2 098 967	2 240 845
- Driftsutgifter	1 747 864	1 820 220	1 962 833	2 042 026	2 154 377
= Brutto driftsresultat	-2 332	8 013	-32 049	56 941	86 468
+ Renteinntekter	79 413	75 965	199 530	106 211	87 424
+ Mottatte avdrag startlån	433	249	487	886	718
- Renteutgifter	44 998	52 229	59 313	59 659	62 288
- Avdrag på lån og utlån	61 941	71 490	78 896	84 752	72 573
+ Motpost KOSTRA-avskrivning	44 985	50 725	52 029	53 888	55 123
= Netto driftsresultat	15 560	11 233	81 788	73 515	94 873
II. Investeringer					
- Investeringsutgifter/overføringer	174 403	180 043	132 080	264 010	282 265
- Netto utlån og aksjekjøp	25 505	15 876	15 289	22 586	18 275
- Renter/avdrag startlån	6 730	35 565	12 693	7 947	24 410
+ Investeringssinntekter	20 918	31 902	28 378	34 683	34 452
= Netto finansieringsbehov ¹	170 160	188 349	49 896	186 345	195 626
III. Finansiering					
+ Bruk av lån	165 191	173 814	138 009	257 543	256 932
+ Bruk av arbeidskapital	4 969	14 535			
- Økning i arbeidskapital ²			88 113	71 198	61 306
= Sum	170 160	188 349	49 896	186 345	195 626

¹ Netto finansieringsbehov = Investeringsutgifter + Utlån + Renter/avdrag startlån - Investeringssinntekter - Netto driftsresultat

² Denne økningen/bruken av arbeidskapitalen er den del av endringen som er forårsaket av transaksjoner (utgifter, inntekter, utbetalinger og innbetalinger) i drifts- og investeringsregnskapet.

Brutto driftsresultat viser det økonomiske resultatet av kommunens ordinære driftsvirksomhet inkludert avskrivninger før det tas hensyn til finansposter, som renteutgifter/-inntekter, utbytte, avdrag på lån og utlån. Det finansielle kravet i kommuneloven er at brutto driftsresultat i størrelse må være stort nok til å dekke netto finansutgifter samt nødvendige avsetninger.

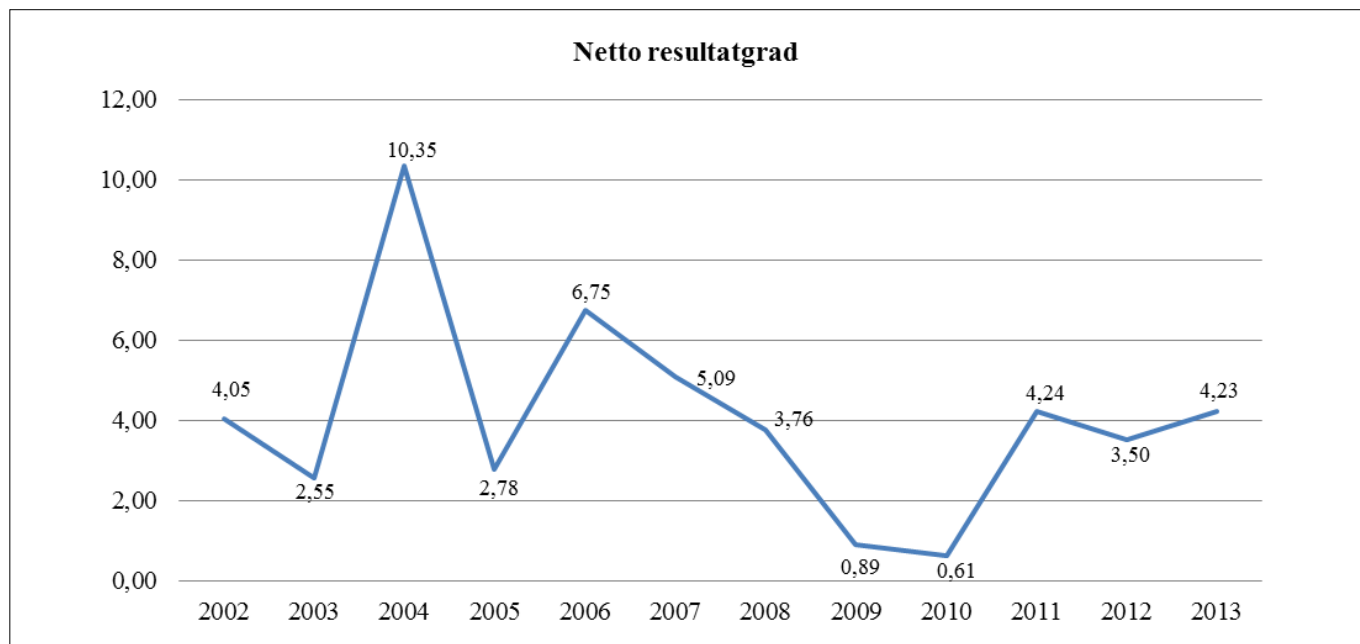
Brutto driftsresultat har økt fra 2,71 % av driftsinntektene i 2012 til 3,85 % i 2013, dvs. en økning på 1,14 prosentpoeng. Regnskapsundersøkelsen fra KS for 2013 viser et brutto driftsresultat i prosent av driftsinntektene for kommunene på 1,6 %, en reduksjon på 0,5 prosentpoeng fra 2012. KS sin regnskapsundersøkelse for 2013 består av tall fra 194 kommuner med 69,2 % av folkemengden utenom Oslo. Ringsaker kommune ligger over landsgjennomsnittet for kommuner. Mens landsgjennomsnittet har en nedgang i brutto driftsresultat i prosent av driftsinntektene har Ringsaker kommune en økning. Brutto driftsresultat eksklusive avskrivninger reduseres fra 5,9 % av driftsinntektene i 2012 til 5,4 % i 2013 for kommuner utenom Oslo, dvs. med 0,5 prosentpoeng ifølge regnskapsundersøkelsen fra KS. For Ringsaker kommune økte brutto driftsresultat eksklusive avskrivninger fra 5,28 % av driftsinntektene i 2012 til 6,31 % i 2013, dvs. en økning på 1,03 prosentpoeng.

Størrelsen på netto driftsresultat gir uttrykk for hvilke driftsinntekter kommunen har tilbake etter at driftsutgifter og netto finansutgifter (renter og avdrag) er dekket. Netto driftsresultat er den indikatoren som best forklarer økonomisk balanse.

Finansieringsanalysen viser et brutto driftsresultat på 86,468 mill. kroner. Når en tar hensyn til netto finanstransaksjoner, får en et netto driftsresultat på 94,873 mill. kroner. Fratrullet netto investeringer, ender kommunen opp med et netto finansieringsbehov på 195,626 mill. kroner, mot 186,345 mill. kroner i 2012. Dette er en økning på 9,281 mill. kroner.

Netto resultatgrad viser hvor stort netto driftsresultat er i forhold til driftsinntekter. Resultatbegrepet viser dermed hvilke midler kommunen, gjennom den løpende drift, har frigjort til investeringer og avsetninger. Målet er at kommunen over tid har en netto resultatgrad på 3 %.

Figuren nedenfor viser hvordan netto resultatgrad har endret seg fra 2002.

I 2013 var netto resultatgrad 4,23 % i Ringsaker kommune, mens regnskapsundersøkelsen fra KS viser at netto resultatgrad for kommunene for 2013 var i gjennomsnitt på 2,5 %. Ringsaker kommune ligger både over normtallet for en sunn kommuneøkonomi på 3 %, og høyere enn landsgjennomsnittet for kommuner. En lavere resultatgrad enn 3 % vil i utgangspunktet ikke frigjøre tilstrekkelig midler til avsetninger og fremtidige investeringer. Over tid vil dette påvirke egenkapitalsituasjonen og dermed lånefinansieringsgraden.

Umiddelbart kan størrelsen på netto driftsresultat gi et inntrykk av at driftsøkonomien i kommunen er god, men driftsresultatet er også påvirket av forhold utenom den ordinære drift som f.eks. momskompensasjon for investeringer, premieavvik og statstilskudd til Prøysen 2014.

Regnskapsforskriftens § 13 om pensjon ble endret fra 2002 ved at det er den beregnede pensjonskostnaden som skal bokføres i regnskapet, og ikke betalt pensjonspremie som tidligere. Pensjonskostnaden beregnes hvert år av pensjonskassens aktuarer. Differansen mellom pensjonspremie og pensjonskostnad kalles premieavvik. Premieavviket amortiseres over ett år, noe som innebærer at det utlignes i regnskapet året etter. Amortiseringen innebærer at et positivt premieavvik inntektsføres i driftsregnskapet i år og utgiftsføres neste år, mens et negativt premieavvik utgiftsføres i driftsregnskapet i år og inntektsføres neste år. Premieavvikene har vært positive hvert år siden 2002.

I 2013 er netto driftsresultat påvirket negativt av et positivt premieavvik fra 2012 på 37,493 mill. kroner og positivt av et positivt avvik i 2013 på 12,843 mill. kroner. Premieavvik inkludert arbeidsgiveravgift har påvirket netto driftsresultat i 2013 negativt med til sammen 24,650 mill. kroner.

For investeringsprosjekter blir betalt merverdiavgift belastet investeringsregnskapet, mens motposten blir inntektsført i driftsregnskapet. Dette påvirket netto driftsresultat positivt med 34,859 mill. kroner i 2013. Fra og med 2014 skal momskompensasjonen fra investeringer regnes som inntekter knyttet til investeringsprosjekter og føres i investeringsregnskapet.

Tabellen nedenfor viser utviklingen fra 2009 i netto driftsresultat både uten og med korreksjoner for premieavviket ved kommunens pensjonsordninger og mottatt momskompensasjon for investeringer.

Netto driftsresultat (beløp i kr 1.000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Netto driftsresultat	15 560	11 234	81 788	73 515	94 872
- Netto premieavvik	-20 454	-13 244	12 844	31 152	-24 650
- Momskompensasjon investeringer	19 737	23 541	15 047	25 531	34 859
= Korrigert netto driftsresultat	16 277	937	53 897	16 832	84 663

Korrigert for premieavviket og momskompensasjon investeringer blir netto resultatgraden på 3,8 %, mens regnskapsundersøkelsen fra KS viser at korrigert netto resultatgrad for kommunene for 2013 utenom Oslo er på 0,5 %. Ringsaker ligger både over normtallet og landsgjennomsnittet for kommuner også for den korrigerte resultatgraden.

Kommunens frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter, og fordeles til kommunene gjennom inntektssystemet. Frie inntekter er inntekter som kommunen kan disponere fritt, uten andre føringer fra staten enn gjeldende lover og regelverk.

Skattedekningsgraden viser hvor stor del av sum driftsutgifter som blir finansiert ved skatteinntektene, mens skatte- og rammetilskuddsgraden viser hvor stor del av driftsutgiftene som blir finansiert av frie inntekter.

Frie inntekter i % av sum driftsutgifter

	2009	2010	2011	2012	2013
Skattedekningsgrad i %	32,05	33,38	27,91	29,14	29,73
Rammetilskudd i %	27,78	26,92	38,70	40,59	39,70
Skatte- og rammetilskuddsgrad i %	59,83	60,30	66,61	69,73	69,43

Fra 2012 til 2013 er det en negativ utvikling både i rammetilskudd og i skatte- og rammetilskuddsgraden ved at en mindre del av driftsutgiftene blir finansiert av de frie inntektene. Det er en positiv utvikling i skattedekningsgraden fra 2012 til 2013. Fortsatt må en del av driftsutgiftene finansieres med andre inntekter som for eksempel brukerbetaling, salgs- og leieinntekter, eiendomsskatt, refusjoner og overføringer fra andre. En økning i tjenestetilbudet må i en slik situasjon i tilfelle skje gjennom omprioriteringer og effektivisering av driften. For å få en vekst i frie inntekter er kommunen helt avhengig av å ha en befolkningsvekst på linje med landsgjennomsnittet. Så lenge folketallsveksten er lavere vil andelen av de samlede rammeoverføringene til kommunen reduseres. Det er derfor viktig å stå fast ved strategiene for vekst og utvikling.

Det samlede investeringsnivået har ligget relativt høyt de siste årene. Rene investeringsprosjekter utgjorde til sammen 282,265 mill. kroner i 2013, mens de i 2012 var på 264,01 mill. kroner. Dette er en økning på 18,255 mill. kroner eller 6,9 % fra 2012. Regnskapsundersøkelsen fra KS viser at investeringene økte med 9,4 % fra 2012 til 2013 for kommunene samlet unntatt Oslo. Investeringene i Ringsaker kommune har økt mindre fra 2012 til 2013 enn gjennomsnittet for kommunene utenom Oslo. De samlede investeringsutgifter utgjorde 324,95 mill. kroner i 2013 mot 294,543 mill. kroner i 2012. Investeringsinntekter er omtrent på samme nivå i 2013 som i 2012 og utgjorde 34,452 mill. kroner i 2013 mot 34,683 mill. kroner i 2012.

Normtallet tilsier at brutto investeringsutgifter ikke bør utgjøre mer enn 15 % av de totale driftsinntektene. Tabellen under viser hvor mye investeringsutgiftene utgjør av driftsinntektene de siste fem årene.

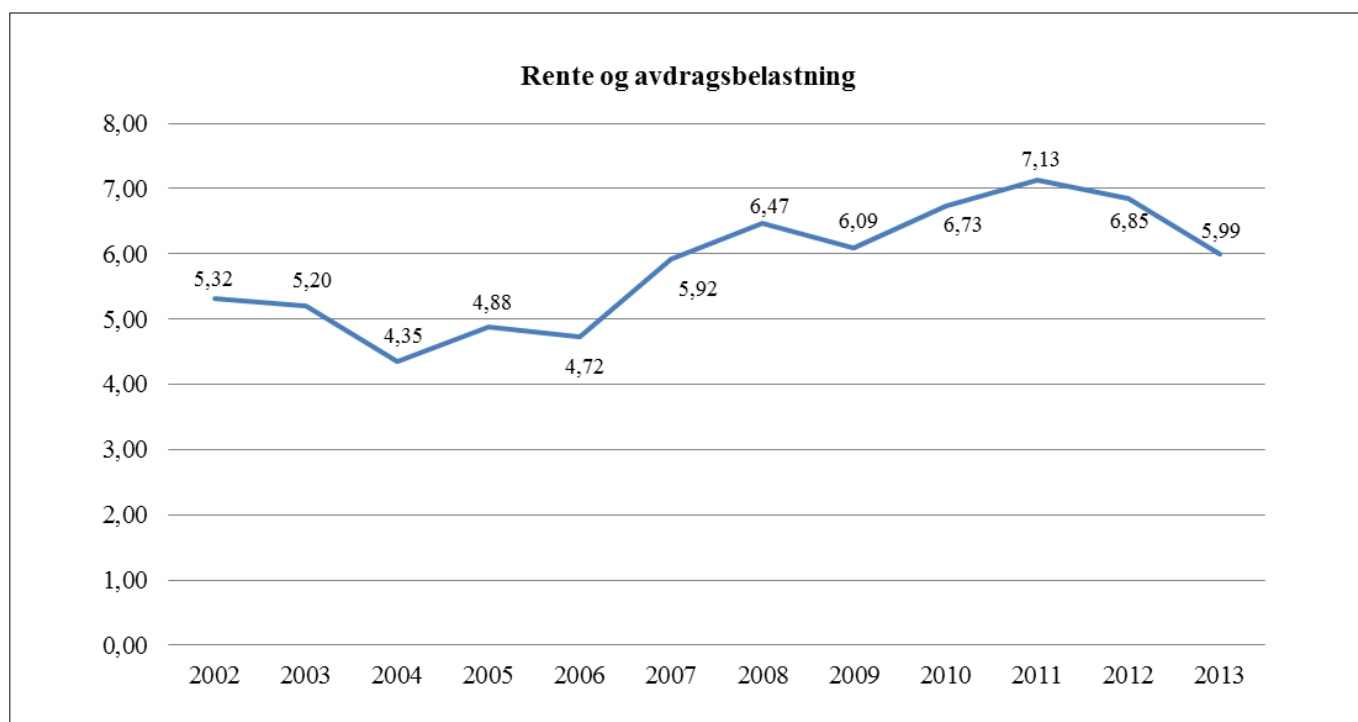
Investeringsstall i % av driftsinntekter

	2009	2010	2011	2012	2013
Brutto investeringsutgifter	9,99	9,85	6,84	12,58	12,60
Netto finansieringsbehov 1	9,75	10,30	2,58	8,88	8,73

¹ Netto finansieringsbehov = Investeringsutgifter + Utlån/aksjer + Renter/avdrag startlån - Investeringsinntekter - Netto driftsresultat.

I 2013 utgjorde brutto investeringsutgifter 12,6 % av driftsinntektene, som er omtrent det samme som i 2012. Regnskapsundersøkelsen fra KS viser at brutto investeringer i prosent av driftsinntektene utgjør 11,8 % for kommunene samlet i 2013 mot 11,4 % i 2012. Tabellen viser at Ringsaker de siste årene har ligget under normtallet på 15 %, men ligger litt over gjennomsnittet for kommunene i 2013. Investeringene i Ringsaker kommune økte mindre enn gjennomsnittet for kommunene fra 2012 til 2013.

Som finansieringsanalysen viser, ble avdrag på lån inkl. utlån redusert med 12,179 mill. kroner fra 2012 til 2013, og utgjorde 72,573 mill. kroner i 2013. Kommunens renteutgifter har økt med 2,629 mill. kroner fra 2012 til 2013, og utgjorde 62,288 mill. kroner i 2013. Reduksjonen i avdragsutgifter fra 2012 til 2013 skyldes at avdragstiden for tre av kommunens eldre lån i Kommunalbanken ble vedtatt økt i budsjett 2013, jf. punkt 22 i k.sak 107/2012. For to av lånene ble avdragstiden økt fra 20 til 30 år og for ett lån ble avdragstiden økt fra 12 til 20 år. Figuren nedenfor viser hvor stor andel av driftsinntektene som har gått med til å dekke renter og avdrag på kommunens lån siden 2002.

Rente- og avdragsbelastningen har vært stigende fra 2006 til 2011, men hadde en liten reduksjon fra 2008 til 2009. De to siste årene har rente- og avdragsbelastningen vært synkende, og har blitt redusert med 1,14 prosentpoeng. For 2013 utgjør rente- og avdragsbelastningen 5,99 %. Normtallet tilsier at rente- og avdragsbelastningen ikke bør overstige 7 %. Regnskapsundersøkelsen fra KS for 2013 viser at rente- og avdragsbelastningen for kommunene unntatt Oslo for 2013 var 5,7 % av driftsinntektene. Ringsaker kommune ligger under normtallet og like over gjennomsnittet for kommunene for 2013.

1.3.6 Balanseregnskapet

Balanseregnskapet er en oppstilling over kommunens økonomiske status pr 31.12. i regnskapsåret. Balansen viser på den ene siden kommunens bokførte eiendeler og på den andre siden bokført gjeld og egenkapital.

Balansen (beløp i kr 1.000)

	Note	Regnskap 2013	Regnskap 2012
EIENDELER			
<i>Anleggsmidler</i>		5 268 100	4 872 158
Herav:			
Faste eiendommer og anlegg	11	2 075 086	1 873 833
Utstyr, maskiner og transportmidler	11	59 276	54 365
Utlån	22	404 784	390 645
Aksjer og andeler	6	793 263	789 296
Pensjonsmidler	3	1 935 691	1 764 018
<i>Omløpsmidler</i>		1 401 390	1 395 957
Herav:			
Kortsiktige fordringer		161 146	88 617
Premieavvik	3	16 237	40 435
Aksjer og andeler		0	0
Sertifikater		0	0
Obligasjoner		0	3 000
Kasse, postgiro, bankinnskudd		1 224 007	1 223 019
SUM EIENDELER		6 669 490	6 268 115

	Note	Regnskap 2013	Regnskap 2012
EGENKAPITAL OG GJELD			
<i>Egenkapital</i>		2 071 678	2 016 812
Herav:			
Disposisjonsfond	7	429 258	394 177
Bundne driftsfond	7	89 982	64 704
Ubundne investeringsfond	7	273 711	266 970
Bundne investeringsfond	7	19 234	25 653
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Drift	20	-15 906	-15 906
Endring i regnskapsprinsipp som påvirker AK Invest	7, 20	-314	-314
Regnskapsmessig mindreforbruk	7, 21	1 597	971
Regnskapsmessig merforbruk		0	0
Udisponert i investeringsregnskap		0	0
Udekket i investeringsregnskap		0	0
Kapitalkonto	8	1 274 117	1 280 557
<i>Langsiktig gjeld</i>		4 259 779	3 935 240
Herav:			
Pensjonsforpliktelser	3	2 583 930	2 342 115
Ihendehaverobligasjonslån		0	0
Sertifikatlån		0	0
Andre lån	15	1 675 849	1 593 125
<i>Kortsiktig gjeld</i>		338 033	316 063
Herav:			
Kassekredittlån		0	0
Annen kortsiktig gjeld		334 639	313 121
Premieavvik	3	3 394	2 942
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		6 669 490	6 268 115
MEMORIAKONTI			
<i>Memoriakonto</i>		266 880	344 808
Herav:			
Ubrukte lånemidler		265 795	343 639
Ubrukte konserninterne lånemidler		0	0
Andre memoriakonti		1 085	1 169
Motkonto for memoriakontiene		-266 880	-344 808

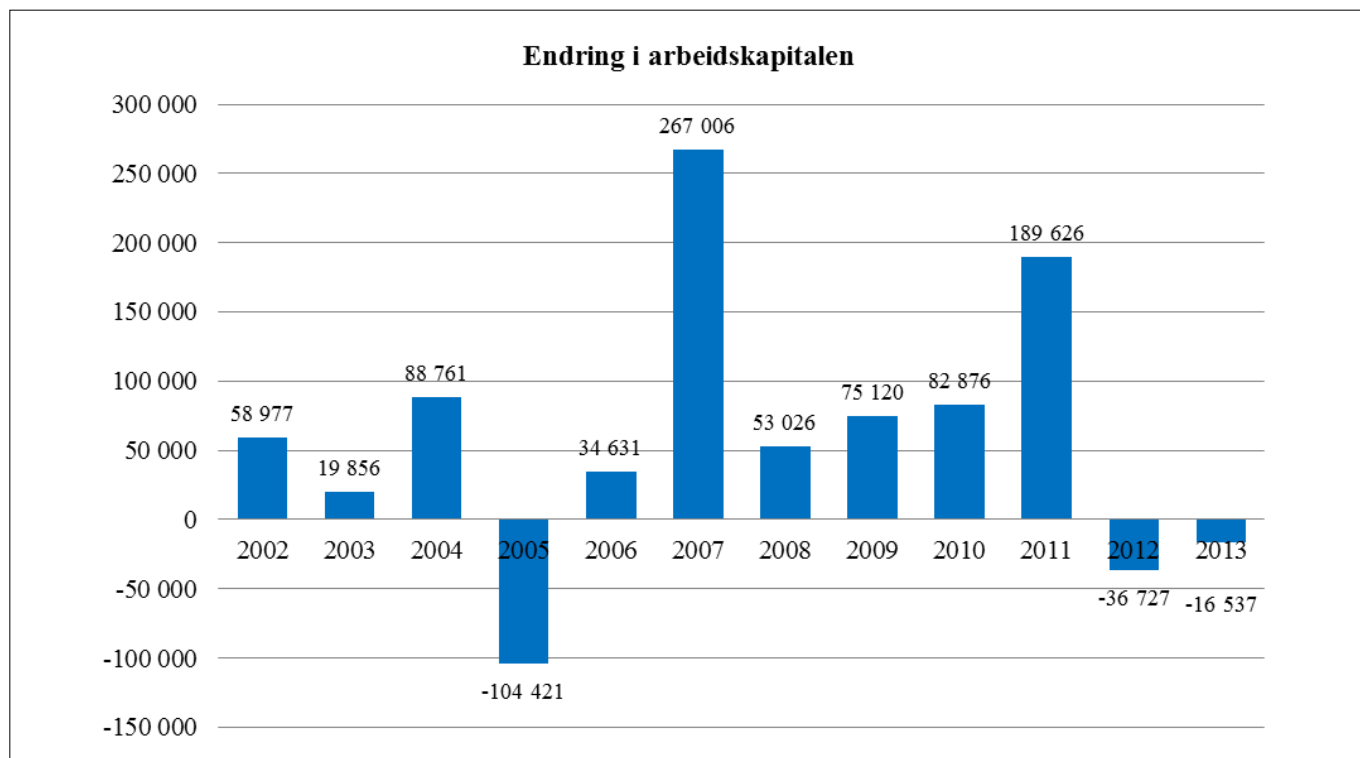
I oversikten over presenteres hovedtall fra balanseregnskapet, og en henvisning til noter til årsregnskapet. Hovedtallene vises detaljert i årsregnskapsheftet under kontoklasse 2. Eiendelene i balansen gjenfinnes på hovedkapitlene 2.1 (omløpsmidler) og 2.2 (anleggsmidler). Tilsvarende er passivasiden spesifisert gjennom hovedkapitlene 2.3 (kortsiktig gjeld), 2.4 (langsiktig gjeld) og 2.5 (bokført egenkapital). Notene vises detaljert i årsregnskapsheftet etter de obligatoriske regnskapskjemaene og økonomiske oversikter.

Som en note til balanseregnskapet inngår memoriakonti for bl.a. ubrukte lånemidler. Hensikten med slike konti er å holde rede på hvor stor andel av opptatte lån som fremdeles ikke er benyttet til finansiering av en investeringsutgift. På grunn av forskjell i tid mellom budsjettering/finansiering og gjennomføring av investeringsprosjektene vil det som regel være en beholdning av ubrukte lånemidler. Selve låneopptaket er imidlertid bokført som langsiktig gjeld med motpost i omløpsmidlene. Ved vurdering av kommunens finansielle stilling må det korrigeres for ubrukte lånemidler i og med at disse er av midlertidig karakter. Disse utgjør 265,795 mill. kroner ved utgangen av 2013.

Endringer i sammensetningen av balanseregnskapets aktiva (eiendeler) og passiva (gjeld og egenkapital) pr. 31.12.2013 er et resultat av kommunens økonomiske virksomhet i året som har gått. Med unntak av interne overføringer i drifts- og investeringsregnskapet påvirkes balansen av alle andre regnskapstransaksjoner.

Nivå, sammensetning og utvikling av arbeidskapitalen er sentrale forhold i et kommunalt regnskap. Arbeidskapitalen er definert som omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Dette gir et bilde av kommunens likviditetssituasjon. Det er viktig at den finansielle styringen er slik at arbeidskapitalen til en hver tid er stor nok til at kommunen kan betale sine forpliktelser til rett tid.

Endring i arbeidskapitalen er bl.a. et uttrykk for om kommunens betalingsevne har forbedret eller forverret seg i løpet av året. Figuren nedenfor viser hvordan arbeidskapitalen har endret seg siden 2002.

I løpet av 2013 har arbeidskapitalen blitt redusert med 16,537 mill. kroner. Av dette har transaksjoner i driftsregnskapet (utgifter, inntekter, utbetalinger og innbetalinger) økt arbeidskapitalen med 94,873 mill. kroner, mens transaksjoner i investeringsregnskapet har redusert arbeidskapitalen med 33,566 mill. kroner. Endring i beholdningen av ubrukte lånemidler har redusert arbeidskapitalen med 77,844 mill. kroner. Dette innebærer at transaksjoner i drifts- og investeringsregnskapet har bidratt til økt arbeidskapital, mens endringen i ubrukte lånemidler har bidratt til redusert arbeidskapital.

Ved beregning av arbeidskapitalutviklingen er det viktig å være klar over at det i arbeidskapitalen ligger 265,795 mill. kroner i ubrukte lån. Beholdningen av ubrukte lånemidler ligger som en del av omløpsmidlene frem til de blir brukt. Når disse lånemidlene som forutsatt blir brukt til finansiering av investeringsprosjekter, medfører dette en tilsvarende reduksjon av arbeidskapitalen. Korrigert for ubrukte lånemidler er arbeidskapitalen 797,561 mill. kroner, en økning på 61,307 mill. kroner fra 2012. Denne korrigerte arbeidskapitalen tilsvarer egenkapitalens fondsdel.

I tabellen nedenfor viser hvordan denne korrigerte arbeidskapitalen har utviklet seg de siste fem årene.

Korrigert arbeidskapital (beløp i kr 1000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Arbeidskapital	844 119	926 995	1 116 620	1 079 894	1 063 357
- Ubrukte lånemidler	252 640	350 051	451 563	343 639	265 795
Korrigert arbeidskapital	591 479	576 944	665 057	736 255	797 562

Kommunens likvide midler ligger innenfor balansekapitlene 2.10 (kasse, postgiro og bankinnskudd), 2.11 (ihendehaverobligasjoner) og 2.12 (lånesertifikater). I forbindelse med avviklingen av likviditetsreserven i 2009, ble det opprettet ett likviditetsfond drift og ett likviditetsfond investering. Ved å trekke ut fondsmidler (ikke likviditetsfondene) og ubrukte lån, fordi disse midlene er reservert til bestemte drifts- og investeringsformål, vil en sitte igjen med de såkalte driftslikvidene. Denne delen av de totale likvidene skal dekke behovet for midler til den daglige driftsvirksomheten.

Sammensetningen av kommunens likvide midler viser at en betydelig del av arbeidskapitalen er reservert bestemte formål, mens kun en begrenset andel er reell driftslikviditet. Hvordan de likvide midlene er fordelt mellom bankinnskudd og andre typer plasseringer, er beskrevet under kapittel 1.4 om finansforvaltningen. Nedenfor vises hvordan driftslikvidene har utviklet seg de siste fem årene.

Driftslikvider (beløp i kr 1.000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Kasse/bank	966 419	1 020 460	1 235 750	1 223 019	1 224 007
Obligasjoner	3 000	3 000	3 000	3 000	0
Sertifikater	2 500	2 500	0	0	0
Sum likvide omløpsmidler	971 919	1 025 960	1 238 750	1 226 019	1 224 007
Bundne driftsfond	60 460	69 782	53 309	64 704	89 982
Ubundne investeringsfond	272 978	286 724	282 263	266 970	273 711
Bundne investeringsfond	2 307	5 343	21 408	25 653	19 234
Disposisjonsfond	271 293	258 915	350 604	394 177	429 258
Sum fratrukk fondsmidler	607 038	620 763	707 584	751 504	812 185
Likviditetsfond drift	64 081	64 081	86 618	86 618	86 618
Likviditetsfond investering	25 510	52 325	52 325	52 325	52 325
Fratrukk ubrukte lånemidler	252 640	350 051	451 563	343 639	265 795
Driftslikvider	201 832	171 553	218 547	269 819	284 970

I en sunn kommuneøkonomi bør arbeidskapitalen utgjøre minst 8-10 % av driftsinntektene. Tabellen nedenfor viser arbeidskapitalen og driftslikvidene i % av driftsinntektene for de siste fem årene.

Nøkkeltall vedr. likviditeten

	2009	2010	2011	2012	2013
Arbeidskapital i % av driftsinntektene	48,36	50,70	57,83	51,45	47,45
Driftslikvider i % av driftsinntektene	11,56	9,38	11,32	12,85	12,72

Ved utgangen av 2013 har Ringsaker kommune en arbeidskapital i % av driftsinntektene på 47,45 %, som er over normtallet. Så lenge en stor andel av arbeidskapitalen består av ubrukte lånemidler, er ikke den reelle arbeidskapitalsituasjonen så sterk som forholdstallet gir uttrykk for. Korrigert for ubrukte lånemidler utgjør arbeidskapitalen 35,59 % av driftsinntektene. Det må i tillegg tas hensyn til at betydelige deler av fondsmidlene er knyttet til bestemte formål. Driftslikvider i % av driftsinntektene utgjør 12,72 % i 2013, og dette er omtrent som i 2012 hvor tilsvarende tall var 12,85 %.

Kommunen har god likviditet og betalingsevne, og ligger over normtallene for de ulike likviditetsgradene. En er avhengig av å ha en god likviditet siden renteinntektene er med og finansierer den ordinære driften i kommunen. En annen måte å måle likviditeten på er at kasse, bankinnskudd og kundefordringer er tilstrekkelig til å dekke ubrukte lånemidler, kortsiktig gjeld, bundne fond og neste års avdrag på langsiktig gjeld. Kommunen kommer ut med en beholdning på 593,768 mill. kroner når ubrukte lånemidler, bundne fond, kortsiktig gjeld og avdrag på lån er trukket ut. Dette må sies å være tilfredsstillende.

Kommunale krav er redusert fra 2012 til 2013. Et kommunalt krav oppstår når kommunen sender faktura for betalbare tjenester. Forfallsdato fremkommer tydelig på alle fakturaene. Hvis fakturaen ikke er betalt innen forfall, går fakturaen over fra å være et kommunalt krav til å bli en kommunal restanse. Tabellen nedenfor viser utviklingene i de ulike typer av krav pr 31.12.2012 og pr 31.12.2013.

Kommunale krav (beløp i kr 1.000)

	2013	2012	Endring	%- vis endring
Debitorer eiendomsskatt (op.02)	462	644	-182	-28,24 %
Debitorer eiendomsavgifter (op.01)	2 820	7 202	-4 381	-60,84 %
Debitorer teknisk div (op.03)	163	650	-488	-74,97 %
Debitorer teknisk oppmåling (op.04)	1 205	3 134	-1 929	-61,55 %
Debitorer bygg og vedlikehold (op.10)	4	539	-535	-99,21 %
Debitorer skolefritid (op.25)	539	529	10	1,82 %
Debitorer barnehager (op.30)	616	702	-86	-12,30 %
Debitorer musikkskolen (op.35)	82	129	-47	-36,61 %
Debitorer hjemmetjenester (op.40)	2 684	2 385	299	12,55 %
Debitorer bibliotek (op.70)	191	174	16	9,45 %
Debitorer diverse (op.90)	1 505	1 601	-97	-6,04 %
Debitorer refusjoner (op.95)	10 471	4 643	5 828	125,51 %
Debitorer husleie (op.50)	1 581	1 617	-35	-2,19 %
Debitorer septik (op.05)	189	0	189	
Debitorer vann- og kloakkavg. (op.06)	652	3 600	-2 948	-81,88 %
Debitorer jordleie (op.15)	28	36	-8	-21,89 %
Debitorer Brann (op.7)	84	396	-313	-78,90 %
<i>Sum</i>	<i>23 276</i>	<i>27 984</i>	<i>-4 707</i>	<i>-16,82 %</i>

Kommunale krav er redusert med 16,8 % fra 2012 til 2013. Alle typer kommunale krav har hatt en nedgang fra 2012 til 2013 med unntak av skolefritidsordningen og hjemmetjenester som har en liten økning. Debitorer refusjoner har også økt, men dette gjelder refusjoner fra andre kommuner, Bufetat, Hedmark fylkeskommune m.m. hvor fakturen ikke var forfalt pr 31.12.2013. Krav på kommunale eiendomsavgifter (vann, avløp og renovasjon) har en nedgang på 60,8 %, mens eiendomsskatt har en nedgang på 28,2 %. Krav teknisk oppmåling og vann- og kloakkavgifter har en nedgang på hhv. 99,2 % og 81,9 %. Denne positive utviklingen indikerer at innfordringsarbeidet fungerte bra i 2013.

I saldoen pr 31.12.2013 i tabellen ovenfor inngår også fakturaer for 2013, men som ikke har forfallsdato før i 2014. Korrigert for ikke forfalte fakturaer pr 31.12.2013, blir restansene følgende:

Restanse kommunale krav (beløp i kr 1.000)

	Saldo 31.12.2013	Fakturert, forfall 2014	Korrigert saldo 2013
Debitorer eiendomsskatt (op.02)	462	0	462
Debitorer eiendomsavgifter (op.01)	2 820	1	2 819
Debitorer teknisk div (op.03)	163	113	50
Debitorer teknisk oppmåling (op.04)	1 205	1 028	178
Debitorer bygg og vedlikehold (op.10)	4	0	4
Debitorer skolefritid (op.25)	539	0	539
Debitorer barnehager (op.30)	616	0	616
Debitorer musikkskolen (op.35)	82	7	75
Debitorer hjemmetjenester (op.40)	2 684	1 801	883
Debitorer Bibliotek (op.70)	191	0	191
Debitorer diverse (op.90)	1 505	1 079	425
Debitorer refusjoner (op.95)	10 471	9 386	1 085
Debitorer husleie (op.50)	1 581	0	1 581
Debitorer septik (op.05)	189	189	0
Debitorer vann- og kloakkavg. (op.06)	652	16	637
Debitorer jordleie (op.15)	28	0	28
Debitorer Brann (op.7)	84	38	46
<i>Sum</i>	<i>23 276</i>	<i>13 658</i>	<i>9 618</i>

Korrigert for krav som har forfall i 2014, har kommunen utestående restanser kommunale krav på 9,618 mill. kroner pr 31.12.2013.

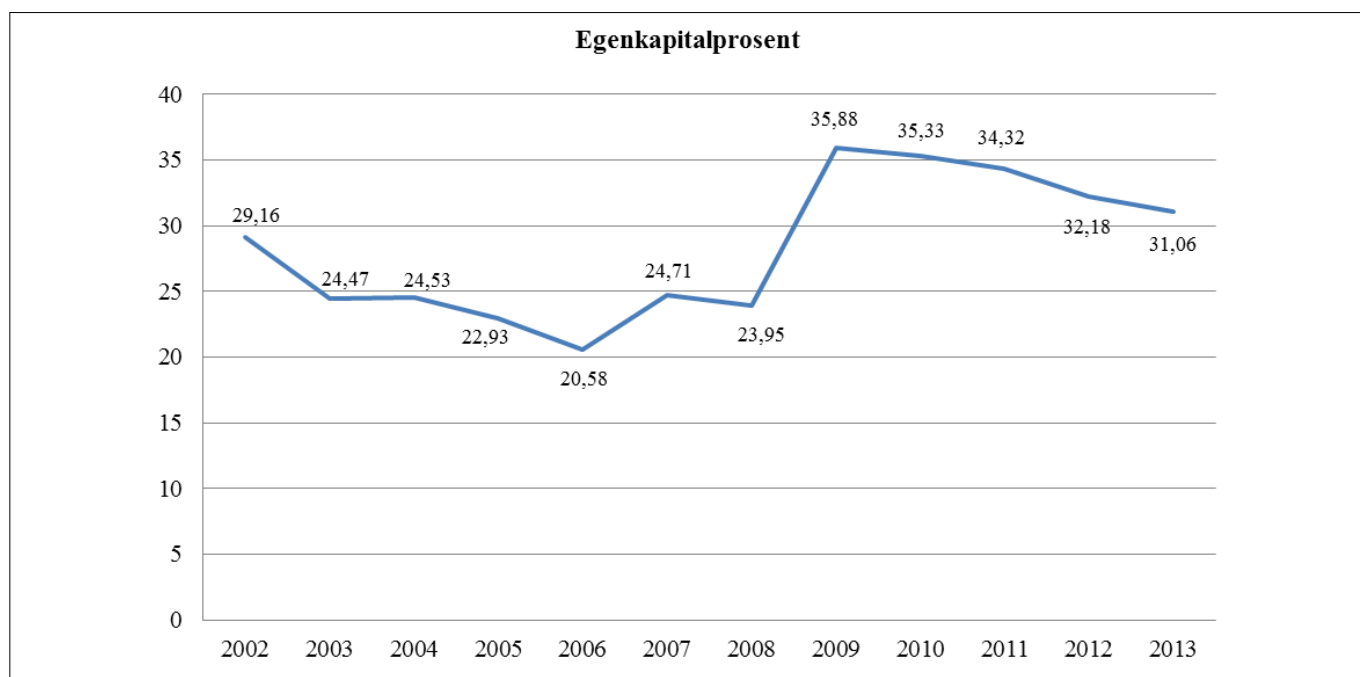
Finansieringsgrad 1 viser i hvilken grad anleggsmidlene er finansiert med langsiktig gjeld, og denne bør være mindre enn 1. Finansieringsgrad 2 viser i hvor stor grad kortsiktig gjeld benyttes til å finansiere omløpsmidler, og denne bør være større enn 2. Tabellen nedenfor viser hvordan disse finansieringsgradene har utviklet seg de siste fem årene.

Finansieringsgrader

	2009	2010	2011	2012	2013
Finansieringsgrad 1	0,79	0,85	0,77	0,78	0,79
Finansieringsgrad 2	4,59	4,90	4,94	4,42	4,15

Tabellen viser at Ringsaker kommune har finansieringsgrader godt innenfor normtallene for alle de siste fem årene.

Et vanlig mål for å beregne soliditet er egenkapitalprosenten. Med egenkapitalprosent menes den bokførte egenkapitalen sett opp mot sum av gjeld og egenkapital (passiva). Egenkapitalprosenten viser hvor stor del av eiendelene som er finansiert med egenkapital. Nedenfor vises utviklingen i egenkapitalprosenten siden 2002.

Ringsaker kommune har ved utgangen av 2013 en egenkapitalgrad på 31,06 %. Dette er over normtallet som tilsier en egenkapitalgrad på minst 30 %. Egenkapitalgraden må ses i sammenheng med andre nøkkeltall. Utviklingen i resultatgrad vil som oftest gjenspeile seg i egenkapitalgraden.

Ringsaker kommunes langsiktige lånegjeld pr 31.12.2013 utgjør 1,676 mrd. kroner, en økning på 82,723 mill. kroner i løpet av 2013. Tabellen nedenfor viser hvordan den langsiktige lånegjelden har endret seg de siste fem årene.

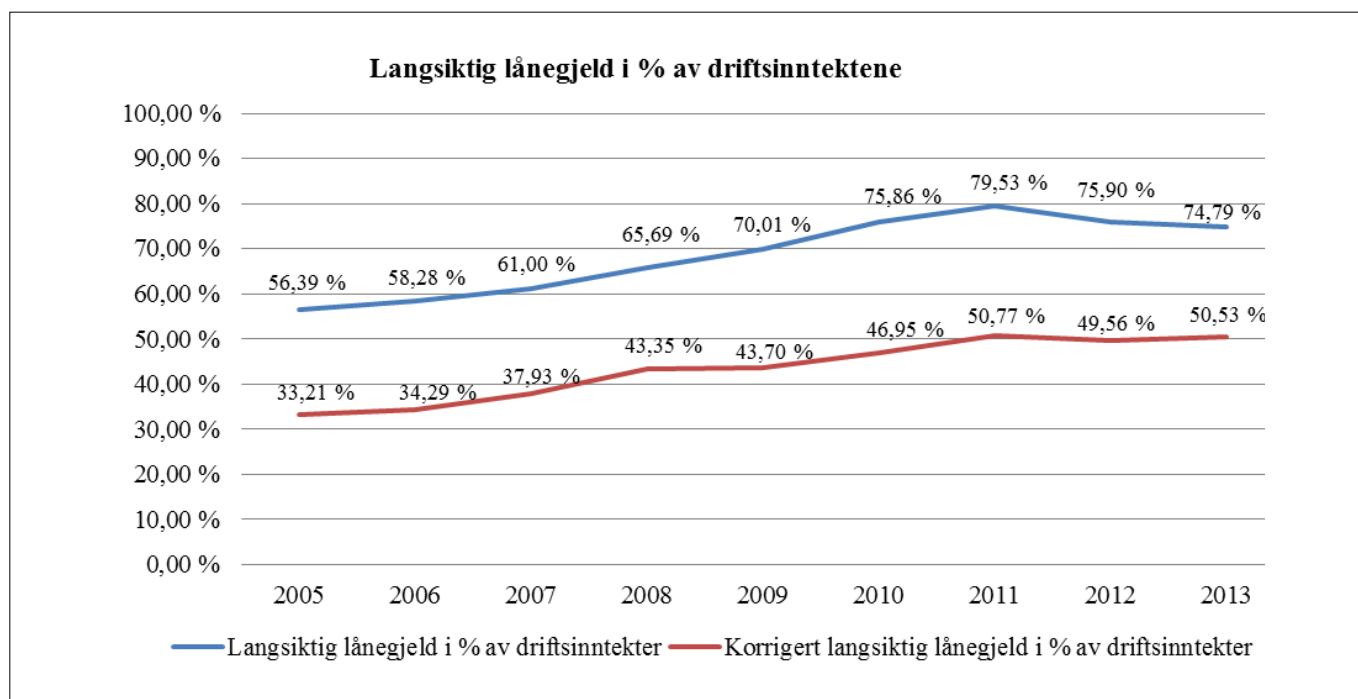
Utvikling av kommunens lånegjeld (beløp i kr 1000)

	2009	2010	2011	2012	2013
+ Bruk av lån	165 191	173 814	138 009	257 543	256 932
+ Endring ubrukte lån	80 089	97 410	101 513	-107 925	-77 843
- Avdrag	68 094	106 291	90 967	91 983	96 366
= Netto økning i gjeld	177 186	164 933	148 555	57 635	82 723
Langsiktig gjeld (LG)	1 222 119	1 386 936	1 535 491	1 593 125	1 675 849
LG pr innbygger (i kr)	37 576	42 231	46 262	47 690	50 081

Ringsaker kommunes lånegjeld har økt med 5,19 % fra 2012 til 2013. Regnskapsundersøkelsen fra KS viser at brutto lånegjeld for kommunene for 2013 har økt med 19 %. Lånegjelden for Ringsaker kommune har økt mindre enn landsgjennomsnittet for 2013.

Tabellen viser at Ringsaker kommune ved utgangen av 2013 har en lånegjeld pr innbygger på kr 50.081. Dette er en økning på kr 2.391 eller 5,01 % fra 2012.

Den langsiktige lånegjelden bør ikke overstige 50 % av driftsinntektene. Her vil imidlertid gjeldens sammensetning spille inn, som hvor stor andel av gjelden som er (helt/delvis) selvfinansierende. Figuren nedenfor viser hvordan den langsiktige lånegjelden i % av driftsinntektene har utviklet seg siden 2005 både før og etter korreksjoner for den delen av gjelden som er helt/delvis selvfinansierende.

Ringsaker kommune har ved utgangen av 2013 en langsiktig lånegjeld som tilsvarer 74,79 % av driftsinntektene. Regnskapsundersøkelsen fra KS viser at langsiktig lånegjeld for kommunene for 2013 utgjør 95 % av driftsinntektene. Dvs. at norske kommuner i snitt har en langsiktig ordinær lånegjeld som nærmer seg nivået på samlede driftsinntekter på årsbasis. Ringsaker kommune ligger dermed under landsgjennomsnittet for kommuner for 2013. For å få låneandelen ned mot anbefalt nivå på 50 %, betinger dette enten et lavere investeringsvolum og/eller frigjøring av midler i driftsregnskapet til finansiering av investeringer.

Av kommunens samlede langsiktige lånegjeld pr 31.12.2013 på 1,676 mrd. kroner, utgjør gjeld knyttet til selvkostområdet for vann, avløp og renovasjon (VAR) 312,637 mill. kroner. Denne gjelden blir finansiert gjennom de brukerbetalingene som kommunen krever inn fra brukerne. Gjeld knyttet til selvkostområdet har økt med 1,514 mill. kroner fra 2012 og utgjør 18,66 % av den totale langsiktige gjelden ved utgangen av 2013. Korrigert for den langsiktige lånegjelden knyttet til VAR-sektoren utgjør den langsiktige lånegjelden 1,363 mrd. kroner ved utgangen av året. Dette tilsvarer 60,83 % av driftsinntektene.

Kommunen mottar også rentekompensasjonstilskudd for skoleanlegg, og kompensasjonstilskudd til omsorgsboliger og sykehjem fra Husbanken til delvis finansiering av lån knyttet til skoleanlegg og omsorgsboliger/sykehjem.

Ringsaker kommune mottok 2,628 mill. kroner fra Husbanken i 2013 til dekning av renteutgifter for investeringer utført ved ni skoler. Rentekompensasjonen beregnes sjablongmessig med utgangspunkt i et serielån med 20-års løpetid, 5-års avdragsfrihet og flytende rente i Husbanken. Beregningsgrunnlaget for kommunens rentekompensasjon er 123,849 mill. kroner. Dette utgjør anslagsvis 7,4 % av kommunens langsiktige lånegjeld ved utgangen av året.

Kompensasjonstilskuddet til omsorgsboliger og sykehjem dekker utgifter både til renter og avdrag. Tilskuddets størrelse beregnes ut fra godkjente kostnader for en omsorgsbolig/sykehjem, og vil tilsvare utgifter knyttet til et

serielån i Husbanken med 30 års løpetid, ingen avdragsfri periode og med den til enhver tid flytende husbankrenten. Ringsaker kommune mottok 7,483 mill. kroner fra Husbanken i 2013 til dekning av renter og avdrag på lån for investeringer utført ved 17 omsorgsboliger/sykehjem. Beregningsgrunnlaget for kommunens kompensasjon er 107,147 mill. kroner. Dette utgjør anslagsvis 6,4 % av kommunens langsiktige lånegjeld ved utgangen av året.

Korrigert for den andelen av gjelden som er helt/delvis selvfinansierende, utgjør den langsiktige lånegjelden ved utgangen av året anslagsvis 1,132 mrd. kroner. Dette utgjør 50,53 % av driftsinntektene, og er tilnærmet lik normtallet på 50 %.

Nærmere oversikt over langsiktig gjeld kan gjenfinnes i balanseregnskapet under hovedkapittel 2.4 i regnskapsheftet.

Fra og med 2002 føres pensjonsforpliktelsene, både de forpliktelser som er knyttet til nåværende pensjonister og kommunens aktive arbeidstakere, sammen med den ordinære langsiktige lånegjelden. Pensjonsforpliktelsene er bokført med 2,584 mrd. kroner i balansen. Dette er en økning på 241,816 mill. kroner fra 2012. Pensjonsforpliktelsene er nåverdien av de ansattes opptjente pensjonsrettigheter, og beregnes av pensjonskassens aktuarer. Forutsetningene for beregningene bestemmes av kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD).

Under kommunens anleggsmidler fremgår beholdningen av pensjonsmidler, dvs. summen av de pensjonspremier kommunen har innbetalt til pensjonsordningene i KLP og SPK. Pensjonsmidler er midler satt av til å dekke de ansattes opptjente pensjonsrettigheter, men omfatter ikke AFP, tidlig pensjon og bruttogaranti. Pensjonsmidlene, som i balansen står registrert som en del av anleggsmidlene, utgjør ved utgangen av 2013 et beløp stort 1,936 mrd. kroner. Dette er en økning på 171,673 mill. kroner fra 2012. I løpet av 2013 har netto pensjonsforpliktelse økt med 70,143 mill. kroner, og utgjør ved årsskiftet 648,239 mill. kroner. Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser beregnes etter forskjellige forutsetninger, noe som medfører at pensjonsforpliktelsene øker mer enn pensjonsmidlene.

Langsiktig gjeld inkludert pensjonsforpliktelsene utgjør 4,26 mrd. kroner. Dette korrigerede uttrykket for langsiktig gjeld tilsvarer 190,1 % av driftsinntektene. Dette er en liten økning fra 2012 hvor tilsvarende tall var 187,49 %.

Utvikling av kommunens fond (beløp i kr 1000)

	2009	2010	2011	2012	2013
Disposisjonsfond	271 293	258 915	350 604	394 177	429 258
Bundne driftsfond	60 460	69 782	53 309	64 704	89 982
Ubundne investeringsfond	272 978	286 723	282 263	266 970	273 711
Bundne investeringsfond	2 307	5 343	21 408	25 653	19 234
Sum fond	607 038	620 763	707 584	751 504	812 185

I det videre omtales de ulike fondstyper nærmere.

Disposisjonsfond er midler avsatt av netto driftsresultat, og som i henhold til lov eller forskrift ikke er formelt øremerket for bestemte formål. Totalt har kommunen ved årsskiftet 429,258 mill. kroner i slike ubundne driftsfond. Dette er en økning på 35,081 mill. kroner i forhold til regnskapet for 2012. Dette skyldes i all hovedsak mindreforbruk i enhetene som er avsatt disposisjonsfond med 58,982 mill. kroner, merforbruk i enhetene som er dekket av disposisjonsfond med 31,825 mill. kroner, netto avsetning lønnsreserven med 33,187 mill. kroner til dekning av bl.a. helårseffekten av lønnsoppgjør vedtatt i 2013 og andel av økt reguleringspremie for 2014 og bruk av pensjonsfond til å dekke netto premieavvik med 24,650 mill. kroner.

I budsjett 2013 var lønnsreserven ført opp med 103,676 mill. kroner. I tillegg var det overført ubrukte midler fra 2012 på 90,106 mill. kroner, slik at den reelle lønnsreserven var på 193,782 mill. kroner. Det ble brukt 25,213 mill. kroner av lønnsreserven til dekning av lønnsoppgjøret m.m. Reguleringspremien til KLP belastet lønnsreserven med 42,452 mill. kroner, og dekning av lønnsoppgjør og reguleringspremie for Kirkelig fellesråd belastet lønnsreserven med 0,462 mill. kroner. Lønnsreserven ble redusert med 4,543 mill. kroner i 1. tertial pga. lavere lønnsoppgjør enn antatt. Justering av pensjonspremien fra 9,03 % til 9,1 % for fellesordningen, fra 10,3 % til 10,22 % for sykepleierne og fra 11,24 % til 11,31 % for lærerne, belastet lønnsreserven med 0,608 mill. kroner.

Tilbakeført overskudd fra KLP styrket lønnsreserven med 8,858 mill. kroner. For midlertidig å dekke opp merforbruk i 2013 ble lønnsreserven belastet med 8,052 mill. kroner. Disse midlene vil bli tilbakeført lønnsreserven i 2014. Midlertidig finansiering av merforbruk for 2012 på 1,983 mill. kroner er tilbakeført lønnsreserven i 2013. Pr 31.12.2013 står disposisjonsfond lønnsreserven oppført med 123,293 mill. kroner.

Total fordeling av disposisjonsfond fremgår av balansens kapittel 2.56. Selv om disse fondene i navnet er frie fond, må en være klar over at de likevel i praksis vil være knyttet til bestemte formål.

Bundne driftsfond er fond som i henhold til lov eller forskrift er avsatt til bestemte driftsformål. Som vilkår for et tilskudd kan det være forutsatt at midlene er øremerket og kun kan anvendes for spesielle formål. Dersom det i lov/forskrift eller som vilkår for tilskuddet er angitt at midler ikke kan nyttes til andre formål, er avsetning til fond eneste mulighet dersom midlene ikke er oppbrukt i løpet av året.

Samlet har kommunen ved årsskiftet 89,982 mill. kroner i slike bundne driftsfond. Dette er en økning på 25,278 mill. kroner fra 2012, som i all hovedsak skyldes avsetning av statstilskudd Prøysen 2014 og overskudd innenfor vann, avløp og septik.

Avgiftsreguleringsfondene innen VAR-området er økt med 7,093 mill. kroner og utgjør ved utgangen av 2013 til sammen 20,896 mill. kroner. Fond reguleringsavgifter har økt med 0,522 mill. kroner, og har en beholdning ved utgangen av 2013 på 13,953 mill. kroner. Statstilskudd Prøysen 2014 er avsatt i balansen i 2013 med 14,668 mill. kroner.

Total fordeling av bundne driftsfond fremgår av balansens kapittel 2.51.

Ubundne investeringsfond er avsatte midler av inntekter fra salg av fast eiendom eller andre anleggsmidler som fritt kan nyttes av kommunen generelt til finansiering av utgifter i investeringsregnskapet. Driftsmidler og tilskudd til et investeringsprosjekt som budsjetteres et år, men ikke kommer til utbetaling før et senere år, vil i mellomtiden bli plassert på et slikt ubundet investeringsfond. Kommunen har ved årsskiftet 273,711 mill. kroner i ubundne investeringsfond. Dette er en økning på 6,741 mill. kroner fra 2012, som bl.a. skyldes salg av tomter og momskompensasjon investeringer.

Total fordeling av ubundne investeringsfond fremgår av balansens kapittel 2.53.

Investeringsfondet utgjør 102,479 mill. kroner og fond jordkjøp utgjør 69,076 mill. kroner pr 31.12.2013. Det er imidlertid gjort vedtak om bruk av en andel av begge disse fondene slik at de reelle/disponible beløp er lavere. I tabellen nedenfor er dette vist:

Investeringsfondet og fond jordkjøp (beløp i kr. 1000)

	Investeringsfondet	Fond jordkjøp
Balansført fondsstørrelse 31.12.2013	102 479	69 076
Bundet til prosjekter pr 31.12.2013	23 199	2 850
Bevilget i grå bok 2014	11 543	0
Korrigert uttrykk for fondenes størrelse	67 737	66 226

Som det fremgår av tabellen, er 11,543 mill. kroner bevilget i årsbudsjett 2014. I perioden 2015 til 2017 er det planlagt å bruke ytterligere 134,92 mill. kroner av investeringsfondet og fond jordkjøp til bl.a. skoleinvesteringer. Hvor mye fondene vil bli tilført i 2014, vil avhenge av størrelsen på tomtosalget, tilbakeføring til fond jordkjøp i forbindelse med utbyggingsprosjekter samt avsetninger i forbindelse med avslutning av prosjektregnskap. Rådmannen vil imidlertid understreke behovet for å ha midler disponibelt i disse to fondene.

Bundne investeringsfond er avsatte inntekter/innbetalinger i investeringsregnskapet som i henhold til lov eller forskrift, eller etter nærmere bestemmelse av innbetaler, er forutsatt nytt til bestemte formål i investeringsregnskapet.

Kommunen har ved årsskiftet om lag 19,234 mill. kroner i bundne investeringsfond. Dette er en nedgang fra 2012 på 6,419 mill. kroner, som i all hovedsak skyldes innbetaling av ekstraordinære mottatte avdrag på startlån og nedbetaling formidlingslån. Total fordeling fremgår av balansens kapittel 2.55.

1.4 Kort om finansforvaltningen

I årsberetningens kapittel 1.3 inngår en nærmere analyse av kommunens likviditetssituasjon og langsiktige gjeld pr. 31.12.2013. Under gis en redegjørelse om kommunens finansforvaltning, både forvaltningen av kommunens likviditet og langsiktige lån.

I henhold til kommunens finansreglement er det utarbeidet en egen finansrapport for 2013.

Hovedbankavtalen med Sparebanken Hedmark AS og avtalen med Lindorff AS om forvaltning av startlån gikk ut 31.10.2013. Ny konkurranse på nevnte tjenesteområder ble avholdt i løpet av sommeren 2013. Kommunen mottok fire tilbud på banktjenester og ett tilbud på forvaltning av videreutlån. Etter forhandlinger med tilbyderne, ble tilbudet fra Sparebanken Hedmark AS vurdert som det økonomisk mest fordelaktige. Avtalen er inngått for tre år med mulighet for forlengelse i ett år. Avtalen om forvaltning av videreutlån er inngått med Lindorff AS for en periode på tre år med mulighet for forlengelse i ett år. Det er også inngått avtale om innfordring av ubetalte terminer med samme selskap.

1.4.1 Aktiva

I tabellen under har en vist sammensetningen av de likvide midlene (innen omløpsmidlene) slik det fremgår av de avlagte regnskapene i perioden 2010-2013. Utviklingen har for de ulike aktivaklassene vært slik:

Likvide midler (beløp i 1.000 kr)

	2010	2011	2012	2013
Kasse	40	114	102	123
Bank	1 017 955	1 235 637	1 222 917	1 223 884
Sertifikater og obligasjoner	5 500	3 000	3 000	0
Pengemarkeds- og obligasjonsfond	2 465	0	0	0
Sum	1 025 960	1 238 751	1 226 019	1 224 007

Bortsett fra små kassebeholdninger er nå alle likvide midler plassert innen kategorien bankinnskudd slik at de i utgangspunktet følger avtalens vilkår om flytende rente basert på pengemarkedsrenten NIBOR 3 måneder korrigert for margin. Dette omfatter også ikke-disponible bankinnskudd med om lag 88,2 mill. kroner. Disse innskuddene består av særinnskudd, skattetrekkmidler, legat- og gavekonti. I 2013 var årlig gjennomsnitt for 3 måneder NIBOR 1,79 % effektivt. I tillegg kommer avtalt margin med banken. I kommunens beholdning av likvide midler ligger bl.a. ubrukte lånemidler på om lag 265,8 mill. kroner og fondsmidler på til sammen 812,2 mill. kroner.

Av praktiske grunner hadde kommunen om lag 45,8 mill. kroner i andre banker pr. 31.12.2013. Dette er banker som brukes i forbindelse med handelen på kraftbørsen og som er godkjent avregningsbank for Nordpool. Det er opprettet en eurokonto i DNB Bank ASA. Saldo på konto pr. 31.12.2013 var 110.493 euro.

I nedenstående tabell har en vist utviklingen gjennom året for de ulike kategorier likvide midler.

Likvide midler pr utgangen av hver måned (beløp i 1.000 kr)

	Kasse	Bank	Sertifikater og pengemarkedsfond	Sum
Desember 2012 (Inngående balanse)	102	1 223 917	3 000	1 226 019
Januar	151	1 163 971	3 000	1 166 122
Februar	144	1 156 023	3 000	1 159 167
Mars	189	1 162 503	3 000	1 164 692
April	160	1 241 743	3 000	1 243 903
Mai	237	1 388 868	3 000	1 392 105
Juni	118	1 367 618	3 000	1 370 736
Juli	107	1 339 530	3 000	1 342 637
August	87	1 337 043	3 000	1 340 130
September	148	1 276 104	3 000	1 279 252
Oktober	177	1 308 652	3 000	1 311 829
November	163	1 253 796	3 000	1 256 959
Desember 2013 (utgående balanse)	123	1 223 884	0	1 224 007

Som det fremgår av tabellen over har kommunen fra årsskiftet ikke lenger plassert likvider i pengemarkedsfond.

1.4.2 Passiva

Kommunens langsiktige gjeld utgjorde 1,676 mrd. kroner pr. 31.12.2013. Av dette var lån til videreutlån 183,7 mill. kroner. Utviklingen av den langsiktige gjeldens sammensetning er vist i tabellen under.

Langsiktig lånegjeld (beløp i 1.000 kr)

	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Investeringslån Husbanken	22 359	20 220	18 029	15 778
Formidlingslån Husbanken	146 969	164 276	176 329	183 718
Lån i Kommunalbanken	1 206 743	1 341 802	1 391 246	1 470 503
Lån i Sparebanken Hedmark	10 863	9 192	7 521	5 850
Sum	1 386 934	1 535 490	1 593 125	1 675 849

Låneporteføljen er i 2013 fulgt opp i nært samarbeid med kommunens hovedbankforbindelse, som har etablert et rådgivningsteam for kommunen. I kombinasjon med referert sammensetning av gjelden benyttes fremtidige renteavtaler og rentebytteavtaler. En vesentlig andel av kommunens lån, 980 mill. kroner, er sikret mot renteoppgang gjennom rentebytteavtaler. Det aller meste av kommunens lån med flytende rente er knyttet opp mot 3 måneders NIBOR som var gjennomsnittlig 1,79 % effektivt i 2013.

Det gjøres fortløpende vurderinger av behovet for rentebindinger for bl.a. å sikre et stabilt rentenivå i samsvar med budsjettforutsetningene. Den gjennomsnittlige renten på kommunens investeringslån inkludert prisen for rentebytteavtaler er 3,99 % pr. 31.12.2013 mot 3,95 % pr. 31.12.2012.

Det er ikke inngått nye rentebytteavtaler i 2013. Bokføringen av rentebytteavtalene følger gjeldende regnskapspraksis.

Det viser for øvrig til finansrapporteringen for 2013 som inneholder detaljert oversikt og markedsverdier pr. 31.12.2013 for rentebytteavtalene.

For formidlingslånene i Husbanken er den gjennomsnittlige renten ved årsskiftet 2,33 %.

1.4.3 Forvaltningen av kommunens konsesjonskraft

Det ble i 2005 gjennom f.sak 96/2005 lagt til rette for finansielt salg av kommunens konsesjonskraft. For 2013 var det inngått avtale om salg via Eidsiva Markets AS for en fast pris på 34,35 øre/kwh, og salget i 2013 innbrakte om lag 1,626 mill. kroner.

1.5 Regnskapsmessig resultat

Kommunens økonomistyring er blant annet basert på prinsippet om at resultatenheter, så langt regnskapsforskriftene og kommunens samlede resultat tillater det, skal få overført enhetens mindreforbruk til påfølgende år. På samme måte skal resultatenheter også få overført et eventuelt merforbruk til inndekning påfølgende år. En vil på denne måten forebygge hastige disposisjoner mot slutten av året til fordel for at langsiktige vurderinger legges til grunn for disponeringen.

Det er opprettet et eget disposisjonsfond (årsavregningsfond), balansekonto 2.5600.08, for å kunne håndtere de enkelte resultatenheters merforbruk rent regnskapsmessig, ved at fondet benyttes til å dekke opp/avregne merforbruk i de aktuelle resultatenheter i 2013.

Resultatenheter med merforbruk i 2013 er tilført midler fra årsavregningsfondet for å få et regnskap i balanse. I 2014 tilbakeføres fondet tilsvarende midler fra driftsbudsjettet til de samme enheter som har merforbruk i 2013. I 2013 er fondet belastet for følgende resultatenheter med merforbruk:

Resultatenheter med merforbruk i 2013 (beløp i kr 1.000)

		Akkumulert merforbruk 2013	Utgifts-/inntektsført mer-/mindreforbruk 2012	Mer-/mindreforbruk 2013
20	Barnehage	-438	-517	79
204	Nes barnehage	-438	-517	79
30	Undervisning	-661	183	-844
302	Nes ungdomsskole	-60	419	-479
303	Brumunddal ungdomsskole	-88	157	-245
314	Kilde og Fossen skole	-106	115	-221
316	Gaupen skole	-407	-508	101
40	Pleie og omsorg	-11 764	-4 305	-7 459
401	Omsorgsdistrikt Moelv	-2 627	-2 458	-169
407	Omsorgsdistrikt Brumunddal	-7 421	-1 676	-5 745
422	Demente	-765	-171	-594
449	Samhandlingsreformen *)	-951		-951
	Andre resultatenheter	-18 746	-4 407	-14 339
500	Barne- og ungdomsvern	-10 831	-2 094	-8 737
510	Sosiale tjenester	-7 915	-2 313	-5 602
	SUM merforbruk	-31 609	-9 046	-22 563

*) Merforbruket vedrørende samhandlingsreformen er regnskapsteknisk dekket av merinntekter under VO 90 i regnskapet for 2013.

Totalt merforbruk som er belastet årsavregningsfondet i 2013 og som tilbakeføres til enhetene i 2014 er 30,658 mill. kroner, siden merforbruket vedrørende samhandlingsreformen er dekket opp av merinntekter under VO 90 i regnskapet for 2013.

Øvrige resultatenheter har alle et positivt budsjettavvik, som beløper seg til totalt 56,832 mill. kroner. Følgende resultatenheter fikk mindreforbruk i 2013:

Resultatenheter med mindreforbruk i 2013 (beløp i kr 1.000)

		Akkumulert mindre- forbruk 2013	Utgifts-/inntektsført mer-/mindre-forbruk 2012	Mer-/mindre- forbruk 2013
100	Pol.styringsorganer	47	36	11
11	Adm. og fellesutgifter	4 786	1 927	2 859
110	Rådmann/kommunalsjefer	266	0	266
120	Org. og adm.seksjonen	3 122	1 323	1 799
130	Strategiseksjonen	100	0	100
140	Økonomiseksjonen	298	0	298
150	Planseksjonen	335	0	335
160	Skole- og barnehageseksjonen	0	0	0
170	Helse- og omsorgsseksjonen	5	0	5
180	Seksjon for øvrige enheter	660	604	56
20	Barnehager	4 098	1 874	2 224
200	Brøttum, Lismarka og Åsen bhg.	142	-220	362
201	Fossen, Moelv og Fagernes bhg	715	200	515
205	Tømmerli bhg	411	244	167
206	Hempa og Vesleparken	228	347	-119
207	Buttekvern og Fredheimvegen bhg	415	36	379
208	Furnes, Kylstad og Simenstua bhg	761	350	411
209	Bakkehaugen barnehage	388	250	138
249	Barnehageformål - ikke fordelt	1 038	667	371
30	Undervisning	10 738	5 911	4 827
300	Brøttum ungdomsskole	746	-2	748
310	Brøttum barneskole	91	0	91
301	Moelv ungdomsskole	30	500	-470
304	Furnes ungdomsskole	79	361	-282
312	Messenlia og Lismarka barneskole	197	21	176
313	Fagernes og Åsen barneskole	76	140	-64
315	Skarpsno barneskole	0	145	-145
319	Kirkekretsen barneskole	99	141	-42
321	Hempa barneskole	139	172	-33
322	Fagerlund barneskole	13	259	-246
323	Mørkved barneskole	1 149	139	1 010
324	Kirkenær barneskole	226	60	166
325	Kylstad barneskole	59	-10	69
326	Stavsberg barneskole	98	44	54
327	Nes barneskole	277	122	155
340	Hagen skole	658	490	168
342	Voksenpedagogisk senter	1	15	-14
343	PPT	93	150	-57
399	Undervisningsformål - ufordelt	6 707	3 164	3 543

		Akkumulert mindre- forbruk 2013	Utgifts-/inntektsført mer-/mindre-forbruk 2012	Mer/mindre- forbruk 2013
40	Pleie og omsorg	30 444	10 853	19 591
405	Omsorgsdistrikt Nes	142	-323	465
420	Bjønnhaug avlastningssenter	364	300	64
423	Ringsaker AO-senter	827	224	603
424	Psykisk helse	1 059	0	1 059
425	Kommunalmedisinsk senter (KMS)	5 631	0	5 631
449	Pleie- og omsorgsformål - ufordelt	22 421	10 652	11 769
	Andre resultatenheter			
520	Helsestasjoner	0	291	-291
550	Kultur og fritid	1 843	216	1 627
560	Kulturskolen	158	14	144
570	Bibliotek	86	150	-64
600	Brann	108	702	-594
610	Landbruk	303	150	153
620	Teknisk drift uten VAR	268	1 315	-1 047
630	Kart og byggesak	1 788	800	988
700	Kemnerkontoret	485	249	236
710	Ringsaker kommunale servicesenter	685	167	518
800	Renhold	431	669	-238
810	Bygg og eiendom u/strøm/komm.avg.	460	0	460
820	Matproduksjon	104	0	104
	SUM mindreforbruk	56 832	25 324	31 508

Ovennevnte resultat indikerer at det også i 2013 totalt sett har vært god kontroll på økonomien. En stram økonomistyring har gitt besparelser innenfor flere resultatenheter. Samtidig er det enheter som har hatt store økonomiske utfordringer i 2013, og som må finne inndekning for merforbruket i 2013 gjennom innsparinger i budsjett 2014.

Budsjettavvikene for alle virksomhetsområder er kommentert pr virksomhetsområde i årsberetningen, og det henvises til del II for mer detaljerte forklaringer til mindre-/merforbruk.

Etter avsetning/inndekning av mindre-/merforbruket i 2013 for virksomhetsområdene 10 til 89 er det et regnskapsmessig overskudd for 2013 på kr 1.596.875,73.

II Rapport for virksomhetsområdene

2.1 Politiske styringsorganer mv (VO 10)

2.1.1 Ansvarsområde

Virksomhetsområdet omfatter de sentrale folkevalgte styringsorganer som kommunestyret, formannskapet, komitéene, landbruksnemnda og kontrollutvalget. I tillegg inngår politiske styrer, råd og utvalg, politiske ad-hoc-komitéer samt brukerrådene. Videre omfattes støtte til politiske partier, kjøp av revisjonstjenester samt bidrag til interkommunale/regionale råd og samarbeidstiltak.

2.1.2 Hovedkommentar

Det er vedtatt endring i utsmykkingsutvalget og tilhørende reglement, jf. k.sak 68/2013. Bakgrunnen er at kommunens lokale organisering og regelverk må følge krav fra Kulturdepartementet. Dette er en forutsetning for at kommunen skal få statlige tilskudd til utsmykking i offentlige bygninger.

2.1.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke fastsatt resultatmål for dette virksomhetsområdet.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	11 925	10 266	10 821	10 871
Driftsinntekter	1 828	1 655	752	802
Netto driftsutgifter	10 097	8 611	10 069	10 069

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
100 Pol. styringsorganer mv	10 069	10 022	47	0,5 %

Formannskapet for perioden 2011-2015.

Virksomhetsområdet har et mindreforbruk ved utgangen av 2013 på kr 47.000. Dette inkluderer et inntektsført mindreforbruk på kr 36.000 fra 2012. I 2013 har mindreforbruket således vært kr 11.000. Sammenlignet med budsjett er det et merforbruk på godtgjøring til kommunestyre og formannskap. Samtidig er det besparelser på budsjettet til valgavvikling.

2.1.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Møter i styrer råd og utvalg

	2011		2012		2013	
	Møter	Saker	Møter	Saker	Møter	Saker
Administrasjonsutvalget	6	20	4	13	5	23
Arbeidsmiljøutvalget	4	30	4	33	4	28
Eldrerådet	10	54	7	31	7	46
Innvandrerrådet	7	35	7	31	7	30
Formannskapet	22	280	18	224	20	209
Funksjonshemmedes råd	6	34	7	33	6	29
Komité for omsorg	5	22	8	35	7	30
Komité for oppvekst	6	27	8	34	7	27
Kommunens klageorgan	4	5	3	14	2	4
Kommunestyret	10	125	9	125	9	104
Kontrollutvalget	7	48	11	78	8	69
Landbruksnemnda	9	58	8	42	7	31
Planutvalget	20	192	16	108	18	109
Valgstyret	6	11	0	0	4	10
Ungdommens kommunestyre	3	14	5	30	4	10
Antall i alt	125	955	115	831	115	759

Ungdommens kommunestyre for 2013-2014.

2.2 Adm. og fellesutgifter (VO 11)

Rådmann:	Jørn Strand
Kommunalsjef:	Ola Øverli
Kommunalsjef:	Ole Martin Hermansen
Kommunalsjef:	Anne Kari Thorsrud
Organisasjonssjef:	Hilmar Skår
Strategisjef:	Alf Thomassen
Økonomisjef:	Espen Hvalby
Plansjef:	Anne Gunn Kittelsrud

2.2.1 Ansvarsområde

Virksomhetsområdet ansvar og oppgaver er i praksis tillagt rådmannskontoret, som ivaretar tilrettelegging av arbeidet for de politiske styringsorganer og utøver ledelse, koordinering og rådgivning overfor resultatenehetene. Dessuten utføres direkte brukerrettede tjenester for næringsaktører og en rekke typer utbyggere. Videre er forvaltning og kontroll av kommunehelsetjenesten, samt miljøvern arbeidsområder som er lagt til rådmannskontoret. Til sist ivaretar rådmannskontoret fellesordninger som personal- og organisasjonstiltak, HMS-rådgivning og bedriftshelsetjeneste, IKT-tjenester, innkjøpsordninger, regnskaps- og lønnsfunksjon, økonomisk planlegging samt en rekke andre administrative oppgaver.

Personellmessig er rådmannskontoret inndelt slik; organisasjons- og administrasjonsseksjonen, strategi- og utviklingsseksjonen, økonomiseksjonen, planseksjonen, skole- og barnehageseksjonen, helse- og omsorgsseksjonen, samt seksjon for øvrige enheter.

2.2.2 Hovedkommentar

Prioritering av arbeidsoppgaver ved rådmannskontoret har vært styrt av strategiene for å oppnå vekst og utvikling, både gjennom arbeidet med handlingsprogram med økonomiplan og budsjett, revisjon av kommuneplanens arealdel, reguleringsplaner, fag/temaplaner og enkeltsaker. Av enkeltsaker, hvor det er nedlagt et betydelig arbeid i 2013, nevnes tilrettelegging for etablering av IKEA, tilrettelegging for bygging av nytt Prøysenhus, planlegging av firefelts E6 og tospors jernbane, mulighetsstudium for Brumunddal skystasjon, utvikling av markedsføringstiltak, oppfølging av sykefravær og tiltak mot ufrivillig deltid.

2.2.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det har ikke vært utført brukerundersøkelser for virksomhetsområdet i 2013.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,1
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	5,0
Medarbeiderskap	5,0	4,0	5,2

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	5,0	4,0	5,1
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	5,0
Sykefravær	4,0 %	5,0 %	6,0 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	5,0
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	5,0

Medarbeiderundersøkelsen i 2013 viser resultater tilsvarende målsetting eller høyere, med unntak av sykefraværet. Mellom de ulike stabsenhetene varierer sykefraværet fra 0,0 % og opp til 8,2 %. Samlet har staben et gjennomsnittlig sykefravær for 2013 på 6,0 %. Av dette er 1,4 % korttidsfravær og 4,6 % langtidsfravær. Sammenlignet med 2012, hvor sykefraværet var på 6,9 %, har stabsenhetene en samlet nedgang på 0,9 %-poeng det siste året. Alle stabsenhetene har etablert aktive HMS-utvalg med verneombud. Enhetene har hatt tilbud om individuell arbeidsplassvurdering for å forebygge belastningsplager, og rutinene for forebygging og oppfølging av sykefravær har blitt fulgt opp.

Ved utgangen av 2013 var det 4 deltidsansatte på rådmannskontoret, mot 5 i 2012. Av disse er 3 registrert som frivillig deltid, og 1 med ufrivillig deltid. Antallet med ufrivillig deltid er redusert med 1, sammenlignet med fjoråret.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	79,59	77,49	77,79	77,29

Endringen mellom budsjett 2013 og status pr. 31.12.2013 skyldes at det i 1. tertialrapport 2013 ble opprettet 1 årsverk som spesialrådgiver, jf. k.sak 54/2013. Videre ble det inndratt 1 årsverk som lege og 0,5 årsverk som miljøvernrådgiver innenfor miljørettet helsevern i forbindelse med opprettelsen av interkommunal enhet for samfunnsmedisin. Nevnte årsverk ble overført til Hamar kommune, som er vertskommune for enheten.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	139 557	140 354	133 503	146 477
Driftsinntekter	35 262	34 564	19 750	32 724
Netto driftsutgifter	104 295	105 790	113 753	113 753

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	10 068	57 290	4 850	6 500
Investeringsinntekt	9 415	1 537	0	0
Netto inv.utgift	653	55 735	4 850	6 500

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
11 Adm. og fellesutgifter	113 753	108 965	4 788	4,2 %

Virksomhetsområdet har et positivt budsjettavvik på 4,788 mill. kroner. Inkludert i dette tallet er midler som skal benyttes til bestemte formål neste år, og som er avsatt til disposisjonsfond i forbindelse med årsoppgjørdisposisjoner. Dette utgjør tilsammen kr 474.000. Resultatet inkluderer også et inntektsført mindreforbruk fra 2012 på 1,512 mill. kroner. Tar en hensyn til disse postene, utgjør mindreforbruket isolert for regnskapsåret 2013 2,802 mill. kroner.

Mindreforbruket er i hovedsak knyttet til IKT-virksomheten, men lavere forbruk innenfor HMS- budsjettet og sentrale opplæringsmidler bidrar også. Mindreforbruket på IKT har sammenheng med bl.a. utsettelse av utskiftninger av datautstyr som følge av lengre levetid på dagens løsninger, samt utsettelse av utskiftninger til nye operativsystemer/systemprogramvare som er tilgjengelig for server/klientplattform og videre støttes av programvareløsninger. Videre har noen innføringsprosjekter og utskiftninger på system/programvaresiden blitt forskjøvet noe ut i tid av samme årsaker.

Rådmannskontoret har også hatt noen overskridelser i forbindelse med budsjettposter som porto, lisenser, abonnemeter, legetjeneste og legevakt. Budsjettavviket på disse postene er dekket innenfor virksomhetsområdets budsjettamme.

2.2.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Areal- og samfunnsplanlegging

Kommuneplanen er kommunens overordnede styringsdokument som skal gi rammer for utviklingen av samfunnet og forvaltningen av arealressursene. Kommuneplanen består av en samfunnsdel som ble vedtatt i 2006 og en arealdel som ble vedtatt i 2007. Arealdelen er juridisk bindende og skal legges til grunn for arbeidet med detaljplaner og gjennomføring av enkelttiltak. Arbeidet med revisjon av arealdelen ble startet opp i 2011, og et planforslag ble lagt ut til offentlig ettersyn i desember 2013. Planen forventes sluttbehandlet medio 2014.

I regi av Statens vegvesen og i nært samarbeid med kommunen, pågår flere planprosesser for utbygging av firefelts E6 gjennom Ringsaker. Strekingen er delt i tre parseller; Arnkvern-Tjernli ble vedtatt i 2012, Tjernli-Botsenden ble vedtatt i 2013, mens planen for strekingen Botsenden-Moelv forventes sluttbehandlet våren 2014. Det har også vært jobbet med kommunedelplan for E6 Moelv-Biri, og denne forventes sluttbehandlet

1. halvår 2014. Bruløsningen over Mjøsa omfatter både Gjøvik og Ringsaker og skal behandles parallelt i begge kommuner.

For bygging av tospors jernbane gjennom Ringsaker fram til Lillehammer er det gjennomført en konseptvalgutredning. Som oppfølging av denne er det i 2013 gjennomført en utredning av strekningen Sørli-Brumunddal. Utredningen danner grunnlag for kommunedelplanleggingen, som forventes startet opp i 2014.

Mulighetsstudie for Brumunddal skysstasjon er startet opp i 2013 og forventes avsluttet 1. halvår 2014. Dette er en studie som er delt i to faser: Fase I skal foreslå midlertidige løsninger for bedret bussavvikling i sentrum, samt hvilke forbedringstiltak som bør gjøres på stasjonsområdet fram til 2026, da en antar at tospors jernbane blir bygd til Brumunddal. Fase II skal foreslå hvordan en helhetlig og framtidsrettet skysstasjon skal framstå etter at tospors jernbane er etablert.

Etablering av IKEA i Nydal forutsatte ny reguleringsplan av tomteområdet og tilgrensende arealer samt et behov for å omregulere krysset fv. 84 Furnesvegen/fv. 58, til rundkjøring. IKEA-etableringen har videre ført til økt etterspørsel etter næringsarealer i Nydal, og kommunen har i samarbeid med Hamar kommune, gjennomført et utredningsarbeid for å vurdere lokalisering av nye næringsarealer i området Nydal – Olrud – Trehørningen. Utredningen er gjort som en del av kommuneplanarbeidet i Ringsaker.

Planene om utbygging av nytt Prøysenhus på Rudshøgda forutsatte utarbeidelse av reguleringsplan med konsekvensutredning for å finne egnet tomt og adkomst til dette. Planarbeidet resulterte i at besøkssenteret ble lokalisert til et område sør for dagens Prøysenstue, med adkomst og parkeringsarealer på nordsiden av Prestvegen.

I Ringsakerfjellet har det vært utarbeidet og endret reguleringsplaner siste året for å tilrettelegge for utbygging av ny fritidsbebyggelse hovedsaklig gjennom fortetting. Oppdaterte reguleringsplaner har også vært nødvendig for innløsning av festetomter. I Natrudstilen er nye utbyggingsområder regulert, hvor det i tillegg til tradisjonelle tomteområder også er lagt til rette for utbygging av småhytter på mindre tomter.

Statsminister Jens Stoltenberg la ned grunnsteinen til det nye Prøysenhuset.

I 2013 ble 15 reguleringsforslag lagt ut til offentlig ettersyn av planutvalget. Kommunestyret vedtok i alt 12 reguleringsplaner. For status i planarbeidet pr. 31.12.2013, se vedlegg 1.

Næring

Gjeldende strategisk næringsplan gir overordnede føringer for arbeidet med næringsutvikling framover mot 2020. Tilrettelegging for næringsetableringer, næringsutvikling i byene, reiseliv/opplevelsesnæringer og omdømme/profilering/markedsføring har hatt høy prioritet også i 2013.

IKEA startet høsten 2013 med grunnarbeidene for sitt nye varehus i Nydal, som planlegges åpnet tidlig i 2015. Deres etablering har en viktig symboleffekt i troen på vekst og utvikling i vår region, og dette har blant annet utløst en stor etterspørsel etter nye næringsarealer i Nydal. Rett før jul etablerte også den store internasjonale matkjeden McDonalds et nytt spisested ved hovedinnsfartsåren til Brumunddal.

Bladet Kapital, som kåret Brumunddal til Norges mest produktive by i 2012, kåret Brumunddal til Norges fjerde beste næringsby i 2013. Til grunn for denne årlige kåringen ligger summen av seks ulike målekriterier; nye arbeidsplasser, vekst i folketall, nyetableringer, produktivitet, lønnsomhet, egenkapitalandel og nyetableringer kontra konkurser.

For å stimulere til økt gründeraktivitet og nyetableringer, har Ringsaker kommune i 2013 bidratt aktivt til etableringen av det toårige prosjektet «Brumunddal Næringshage». Dette skal være en arena for lokal og regional næringsutvikling der talenter, idéer og prosjekter kan møte profesjonell bistand til å utvikle seg videre, arbeide med markedet og finne kapital, samt orientere seg i virkemiddelapparatet. Dersom prosjektet blir vellykket og får god oppslutning, skal dette bli et permanent tilbud for gründere, etablerere og små vekstbedrifter. Siden prosjektoppstart 1.8.2013 ble det i løpet av året rekruttert elleve bedrifter til næringshagen. Totalkapasiteten er ca. 20 bedrifter/kontorer.

På Rudshøgda er infrastruktur for første byggetrinn på et nytt næringsområde på totalt ca. 420 dekar ferdig bygget, og tomtene er nå klare for salg. Det er noen ledige enkelttomter av varierende størrelse på det gamle næringsområdet på Rudshøgda.

Erverv av eiendommene Pellerviken og Strand Nordre er sentralt for tilrettelegging for framtidig næringsutvikling i Brumunddal, og det settes nå i gang områderegulering for disse områdene. Globus og Granerudjordet vil også omfattes av områdereguleringen, da det er viktig å se disse sentrale næringsområdene i et nytt perspektiv med tanke på hvordan de kan bidra til å understøtte vekst og utvikling av Brumunddal by.

Gjennom arbeidet med revidering av kommuneplanens arealdel i 2013, er det spilt inn nye næringsarealer i sentrale utbyggingsområder som bl.a. Nydal, Furnes, Brumunddal, Moelv og Sjusjøen.

Den pågående sentrumsutviklingen i Brumunddal og Moelv gir et godt grunnlag for økt handel. I følge Sparebanken Hedmarks konjunkturbarometer for Innlandet i 2013, hadde Ringsaker Innlandets største vekst i butikkomsetning i 2012. For å understøtte denne utviklingen ble det i 2013 gjennomført samarbeidsprosjekter mellom kommunen og handelsstanden i Brumunddal. Prosjektene har bidratt til økt vekt på kundeservice i forretningene. Det ble også utarbeidet en ny grafisk profil for Brumunddal handelsstandsforening, for å øke synligheten av og oppmerksomheten på Brumunddal som en attraktiv handelsby.

Høsten 2013 ble det også etablert et samarbeidsprosjekt mellom kommunen og Moelv handelsstandsforening og Moelv idé- og næringsforum, for å fremme varehandelen i Moelv. I november 2013 besluttet Vinmonopolet å etablere utsalg i Moelv i 2014. Etableringen har en viktig symboleffekt, som viser tro på Moelv som et fremtidig handelssentrum.

Mange reiselivsbedrifter i kommunen fortsatte den gode utviklingen i 2013. Nes og Helgøya blir et stadig mer populært reisemål, og Skafferiet har rapportert om 50.000-60.000 besøkende i 2013. Rica Hotel Hamar på Olrud har også hatt god omsetningsøkning i 2013.

Destinasjon Sjusjøen SA, som ble etablert i 2012 av reiselivsaktører på og i tilknytning til Sjusjøen og Ringsakerfjellet, er reiselivsnæringens felles redskap, policyorgan, produktkoordinator og spyspiss i markedsføring av destinasjonen.

Sjusjøen ble av VG kåret til Norges beste langrennssted i 2013, som den ble det i 2012. Kåringen gir en publikumsmessig bekreftelse på det målrettede arbeidet som gjennomføres. Nye hytteområder i fjellet tilrettelegges for VA-løsninger. Dette styrker bruken av området som feriested.

I henhold til avtale har rådmannen gjennom næringsavdelingen utført de funksjoner som er tillagt driften av kommunens næringssselskap Ringsaker Vekst AS. I hovedsak er dette rådgivningstjenester overfor bedrifter og nyetablerere i Ringsaker, oppfølging av eksisterende låneengasjement, forberede og innstille saker som styrebehandles i Ringsaker Vekst AS, herunder søknader til næringsfondet, samt administrere den daglige driften av selskapet. Ringsaker Vekst AS ga i 2013 tilsagn om lån til ett prosjekt og tilskudd til to prosjekter fra selskapets egne frie midler, og tilskudd til 21 prosjekter fra næringsfondets midler.

Miljø- og naturvern

I handlingsprogram for klima og energi, som ble vedtatt i 2012, foreslås ulike tiltak for reduksjon av energiforbruk og klimagassutslipp innenfor kommunale bygg og anlegg, husholdninger, landbruk, øvrig næringsliv og transport. Tiltak er innarbeidet i budsjett og blir ivarettatt i ulike deler av organisasjonen.

I 2013 sertifiserte kommunen en privat virksomhet etter miljøfyrtårnordningen. Sertifiseringsordningen skal hjelpe private og offentlige virksomheter til å drive lønnsomt og miljøvennlig.

Ringsaker kommune deltar i ei styringsgruppe for produksjon og utgivelse av bok om Mjøsgeologi. Arbeidet er initiert av Hedmark geologiforening og planlegges slutført i løpet av 2014.

I forbindelse med EUs vanddirektiv er kunnskap om vannkvalitet i vannområde Mjøsa systematisert i 2013. Vannområde Mjøsa er en del av vannregionen Glomma.

Kommunen har deltatt i Europeisk mobilitetsuke, hvor det blant annet ble gjennomført et prosjekt for å motivere elever til å sykle og gå til skolen.

Varaordfører Geir Roger Borgerdal overrekte Miljøfyrtårnsertifisering til Pål Alm i Bama Dagligvare.

Kommunikasjon og markedsføring

Det har vært jobbet aktivt med kommunikasjon i ulike kanaler og med mediehandtering gjennom hele året. Den kommunale nettsiden fikk seks stjerner også i 2013 og var nominert som en av tre kandidater i Difis kåring av årets kommunale nettsted. I løpet av året lanserte kulturskolen ny nettside med digitale skjemaer, og på slutten av året fikk både ringsaker.kommune.no og ringsaker.no responsivt design. Det ble jobbet aktivt med sosiale medier, og på Facebook hadde kommunen en økning fra 1.089 likere 1. januar 2013 til i underkant av 3.000 likere 1. januar 2014. Av nye kanaler tok en i bruk billedelingstjenesten Instagram.

Kampanjen «Sommer i Ringsaker» hadde som formål å skape oppmerksomhet om det brede tilbudet av aktiviteter og opplevelser som både tilreisende og fastboende kan benytte seg av i Ringsaker. En informasjonsbrosjyre med tips til sommeropplevelser i Ringsaker ble sendt til eiere av fritidsboliger i kommunen. Seks ungdommer fikk sommerjobb med å dele ut brosjyrer, boller og kaffe fra bryggene i Brumunddal, Moelv og på Tingnes i juli. 651 bilder fra innbyggere og tilreisende ble delt på Instagram i en konkurranse som var en del av kampanjen.

3. oktober 2013 arrangerte Ringsaker kommune «Ringsakerseminaret». Der samlet kommunen næringsliv, politikere og forvaltning til en fullsatt teatersal i Brumunddal. Dette var første gangen det ble invitert til et slikt seminar i regi av Ringsaker kommune. Noe av hensikten var å skape en møteplass hvor en kan knytte kontakter og ta pulsen på utviklingen, samtidig som kommunen ba om konkrete innspill til arbeidet med å skape videre vekst i Ringsaker og i Mjøsområdet. Eksterne foredragsholdere, som konserndirektør i DnB, Leif Teksum, og Real Estate & Development Manager Pål Walberg fra IKEA, var med på å gi impulser og innsikt utenfra.

Det ble produsert to nye filmer til markedsføringsformål med temaene «BO» og «REISE». Filmene er lagt ut på YouTube med navnene «Leve i Ringsaker» og «Turist i Ringsaker», sammen med en engelsk versjon av sistnevnte film med navnet «Visit Ringsaker». Det er lenket til filmene fra ringsaker.no og under egen fane på Ringsaker kommunes Facebook-side. Ved utgangen av 2013 hadde «Turist i Ringsaker» oppnådd ca. 10.000 visninger, og «Leve i Ringsaker» ca. 1.500 visninger.

Som en del av kampanjen «Sommer i Ringsaker» delte ungdommer ut kaffe, boller og brosjyrer på bryggene i juli og august.

Foto: Gaute Freng / Ringsaker Blad

Ringsakerseminaret tok pulsen på utviklingen i Ringsaker og regionen. Her er ordfører Anita Ihle Steen og rådmann Jørn Strand sammen med fylkesmann Sylvia Brustad, Leif Teksum fra DNB, Ola Mørkved Rinnan fra Eidsiva, investor Arthur Buchardt, Einar Busterud fra Norsk Tipping og Pål Walberg fra IKEA.

Som et ledd i arbeidet med å utvikle en felles kommunikasjonsplattform for Hamarregionen, ble det i 2013 utarbeidet en identitetsplattform for regionen. Det ble også i fellesskap arrangert en «messekveld» i Oslo kalt «Tirsdag kveld fra Nydalen», som hadde som hensikt å vise frem hva regionen har å by på av jobbmuligheter og bokvaliteter. Målgruppen var utflyttede hedmarkinger samt alle andre med interesse for regionen. Invitasjoner ble i hovedsak spredt gjennom sosiale medier, og det kom rundt 150 deltakere.

Det ble gjort forsøk med stand for Ringsaker kommune på varehandelsmessene JuleExpo, for å prøve ut om dette er en egnet arena for synliggjøring og markedsføring av bokvaliteter og reiselivstilbud. JuleExpo hadde til sammen 20.777 besøkende. Det har også gjennom året vært gjennomført pressemøter med noen av de største bladforlagene for å få redaksjonell omtale.

Opplæring/kompetanseforvaltning

Det har vært gjennomført flere interne kurs i 2013. Stabene har tilbudt de ulike enhetene i kommunen kurs innen økonomi, personaladministrasjon, IKT, saksbehandling og øvrig forvaltning.

Innen lederutviklingsprogrammet er det gjennomført/igangsatt individuelle opplæringstiltak basert på kartlegging av kompetansebehov hos den enkelte leder. I tillegg har det vært arrangert en to-dagers ledersamling der hovedtemaet var strategisk kommunikasjon og ledelse.

Innenfor grunnskoleområdet ble den statlige ordningen for videreutdanning av lærere videreført, og i skoleåret 2013/2014 er det ni lærere fra skoler i Ringsaker som tar videreutdanning. Ringsaker kommune har i egen regi videreført den statlige satsingen på vurdering for læring for samtlige skoler på barnetrinnet og to av skolene på ungdomstrinnet. Det ble i 2013 avholdt felles planleggingsdag for alle ansatte på barnetrinnet med temaet lesing. To skoler har i 2013/2014 deltatt i pulje 1 i den statlige satsingen med skolebasert kompetanseheving på ungdomstrinnet. Videre deltar samtlige skoler på barnetrinnet i nettverk med kompetanse- og erfaringsdeling knyttet til lese-, skrive- og regneopplæring. To skoleledere fullførte den statlige rektorskolen våren 2013, og tre skoleledere begynte på denne utdanningen høsten 2013.

Gjennom det statlige »Kompetanseløftet 2015» mottok kommunen kr 550.000 av fylkesmannen til kompetansehevede tiltak innenfor pleie og omsorg. Disse midlene ble benyttet til å gi støtte til ulike utdanninger. Som eksempel nevnes masterutdanning med sykepleiefaglige tema, videreutdanning innen aldring og eldreomsorg, rehabilitering, miljøarbeid innen rus og psykiatri, palliativ behandling, legemiddelhåndtering og ledelse. Det ble også gitt støtte til helsefagarbeiderutdanning. I alt har 51 ansatte i pleie og omsorg fått støtte til utdanning i 2013.

Et interkommunalt prosjekt «Fagbrev på jobben» i regi av Utdanningsdirektoratet og VOX, ble startet i 2012. Målet med prosjektet er å utvikle og prøve ut en ny opplæringsmodell for personell uten formell kompetanse i helsearbeider- og barne- og ungdomsarbeiderfagene, som senere kan iverksettes i videregående utdanning nasjonalt. Fra Ringsaker kommune har nå 12 ansatte startet på/fullført helsefagarbeiderutdanning og 19 ansatte startet på/fullført barne- og ungdomsarbeiderutdanning. Prosjektet sluttføres juni 2014. I tillegg har åtte ansatte fra PLO og ti ansatte fra renholdseneheten gjennomført opplæring i basisferdigheter i lesing/skriving/data i 2013. Kurset er finansiert av midler fra VOX. Tilsvarende kurs vil bli avholdt for flere ansatte i 2014.

Lærlinger

Det ble i 2013 inngått 22 nye lærlingekontrakter fordelt på fem i barne- og ungdomsarbeiderfag, to IKT servicefag og 22 helsearbeiderfag. 15 lærlinger gjennomførte fagprøve i 2013, hvor fire oppnådde meget godt bestått. Samtlige lærlinger bestod fagprøven. Ti lærlinger fikk fagbrev innen helsearbeiderfag, tre i barne- og ungdomsarbeiderfag, en institusjonskikk og en IKT servicefag. I tillegg til de fag som er nevnt over, har kommunen en løpende kontrakt innen feierfag. Fire lærlingekontrakter ble avsluttet i løpet av 2013 på grunn av for stort fravær eller helsemessige årsaker.

Det er gjennomført fire fellessamlinger for lærlingene innen temaene kommunikasjon og samhandling, fysisk aktivitet, fagprøve, rettigheter og plikter. Videre er det gjennomført oppstartsamling for nye lærlinger og felles samling for veilederne. To lærlinger fra Ringsaker kommune har gjennomført 14 uker av læretiden i utlandet i 2013.

IKT-området

Sentrale satsningsområder i 2013 har vært:

- Videreutvikle og effektivisere kommunens driftsplattform og systemløsninger.
- Opprettholde høyt servicenivå overfor brukerne (workshop, kurs, service og daglig support)
- Utvidet bruk av Helsenett. Det er etablert elektronisk meldingsutveksling mellom kommunens pleie- og omsorgsenheter, fastleger og Sykehuset Innlandet.
- Etablering av nytt teknisk nettverk for drift og overvåking av tekniske anlegg i kommunale bygg.
- Innføring av Ressursstyring web, slik at ansatte kan søke vakter, tildeles vakter, godkjenne timelister, oversikt over timebank.

Innkjøpsområdet

Det har vært høy aktivitet innenfor innkjøpsområdet også i 2013. Det har vært gjennomført mange store konkurranser, blant annet er anskaffelse av inventar til nye Brøttum barne- og ungdomsskole sluttført. Videre er det gjennomført, i samarbeid med Kommunalbanken, konkurranse om ny hovedbankavtale og forvaltning av videreutlån. Det er gjennomført konkurranser og inngått rammeavtaler for rådgivende konsulenttjenester alle fag, kontorrekvisita og sekretariattjenester for kontrollutvalget.

Interkommunalt har kommunene Ringsaker, Hamar, Elverum, Stange og Løten inngått nye rammeavtaler for formingsmateriell, leker og spill, lekeplussutstyr, renholdsmidler, papirprodukter, plastprodukter og møbler til administrasjon, skoler og barnehager.

Forskrift om offentlige anskaffelser er komplisert å håndtere. Kommunen har heller ikke i 2013 mottatt formelle klager på gjennomførte anskaffelsesprosesser.

Forebyggende arbeid overfor barn og unge

Rus- og kriminalitetsforebyggende samarbeid mellom Ringsaker kommune og Ringsaker lensmannskontor er formalisert og samordnet gjennom SLT-modellen (Samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak). I SLT-samarbeidet deltar kommunale enheter, politi, andre statlige og fylkeskommunale organer, samt frivillige organisasjoner og lokalt næringsliv.

SLT-oppvekstteam på alle ungdomsskolene, de to største barneskolene og på Ringsaker videregående skole, er eksempler på viktige arenaer for tidlig og samordnet innsats i det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet. Hovedtyngden av sakene omhandler enkeltelever, skolemiljø og nærmiljø, hvor utfordringer har vært skolefravær/ skolevegring, mobbing, atferdsproblemer, familiekonflikter, psykisk helse, rusproblematikk og kriminalitet. Erfaringer fra forsøksordningen med oppvekstteam i barneskolene i 2012 synliggjorde betydningen av tidlig, forebyggende innsats, og teamene ble derfor videreført i skoleåret 2013/2014.

«Tidlig intervensjon – unge og rus» (TIUR), ble etablert som et SLT-prosjekt høsten 2010 og avsluttet 31.12.2013. Prosjektets hovedmål har vært å hindre at ungdom som har debutert med narkotika, opprettholder sitt bruk med fare for å utvikle varige problemer knyttet til rus og kriminalitet. Prosjektet har bestått av et nært og strukturert samarbeid mellom skolene, barnevernet, ungdomskontakten, NAV, kultur og fritid, ungdomshelsetjenesten og politiet. I alt 81 ungdommer har fått oppfølging i prosjektperioden, herav 45 ungdommer under 18 år og 22 i ungdomsskolealder. Prosjektet er ansett som meget vellykket i henhold til målsetting. Tiltakene videreføres i ordinær drift i 2014, og midler til en stilling overføres barnevernet ved ungdomskontakten.

Ringsaker kommune mottok i 2013 «Regjeringens kriminalitetsforebyggende pris» for sitt SLT-arbeid.

Politiråd

Politirådet i Ringsaker består av følgende faste medlemmer: ordfører, rådmann, lensmann og SLT-koordinator, som er rådets sekretær. Politirådet har hatt tre møter i 2013.

Kommunen mottok regjeringens kriminalitetsforebyggende pris fra justis- og beredsskapsminister Grete Faremo.

Eksempler på saker som politirådet har drøftet i 2013 er utviklingstrekk knyttet til kriminalitetsbildet i Ringsaker, kriseledelse og samarbeid mellom kommune og politi i forbindelse med flomsituasjon i elva Brumunda, Politianalysen – NOU 2013:9 «Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer», omorganiseringsprosesser i Hedmark politidistrikt og kameraovervåking som verktøy for forebygging av kriminalitet.

Interkommunal enhet for samfunnsmedisin.

I 2013 er det inngått avtale mellom kommunene Hamar, Løten, Stange og Ringsaker om etablering av en felles samfunnsmedisinsk enhet på Hamar. Enheten skal dekke kommunenes behov for tjenester knyttet til kommuneoverlege og miljørettet helsevern. Enheten vil danne grunnlag for et større og mer robust fagmiljø og mindre sårbarhet. Samtidig vil enheten gi muligheter for spisskompetanse på flere områder. I praksis vil kommunene få utført de samme tjenestene, innen nevnte områder, som tidligere. Enheten er i drift fra 1.1.2014.

Boligsosialt utviklingsprogram

Boligsosialt utviklingsprogram (BoSo) er en strategisk satsning fra Husbanken region øst for å øke store og mellomstore kommuners måloppnåelse på det boligsosiale området. Ringsaker kommune ble tatt opp i programmet fra 2011 på bakgrunn av søknad og inngått samarbeidsavtale fra 1.3.2011-1.3.2015.

Hovedansvaret for gjennomføring av BoSo-programmet i Ringsaker er lagt til rådmannen. Det operative ansvaret er lagt til en egen programlederstilling, som faglig og administrativ sorterer under ansvarlig kommunalsjef. Programarbeidet er organisert gjennom et eget programstyre.

Følgende enheter har på ulike måter vært involvert i programarbeidet i 2013: NAV Ringsaker, Psykisk helse og rustjenester, Servicesenteret, Bygg og eiendom, Barne- og ungdomsvern, Pleie- og omsorgsdistriktene, Voksenpedagogisk senter og Kommunalmedisinsk senter.

Sentrale tiltak i BoSo-programmet i 2013 har vært:

- Utprøving av samordnet tildeling av omsorgsbolig.
- Evaluering av tidligere gjennomførte boligsosiale organisatoriske grep.
- Utarbeidelse av retningslinjer for tildeling av omsorgsbolig.
- Revidering av lokale retningslinjer for tildeling av startlån.
- Utarbeidelse av boligforvaltningsplan i Bygg og eiendom.
- Videreutvikling av funksjonen som «boligsosial vaktmester» i Bygg og eiendom.
- Implementering av ukentlig «boligskole» for flyktninger i introduksjonsprogrammet som et fast samarbeidstiltak mellom Servicesenter, Bygg og eiendom, Voksenpedagogisk senter og NAV Ringsaker.
- Implementering av erfaringene fra prosjekt «Bolig først» i Psykisk helse og rustjenester.

I k.sak 75/2013 vedtok kommunestyret at Bygg og eiendoms boligsosiale ansvar i forhold til forvaltning av boliger skal videreføres. I tillegg ble det vedtatt at Bygg og eiendom overtar forvaltningsansvaret for kommunens omsorgsboliger fra 1.1.2014. Det ble også konkludert med at Servicesenterets ansvar i forhold til tildeling av bolig videreføres og at senteret får ansvar for tildeling av ordinære omsorgsboliger fra 1.1.2014.

Det lokale programarbeidet har bidratt til et forsterket fokus på særskilte målgrupper og økt bruk av de ulike boligsosiale virkemidlene. Den målgruppa som har hatt størst oppmerksomhet i 2013 er flyktninger gjennom blant annet en vellykket «boligskole».

Startlånsordningen har vært det mest sentrale boligsosiale virkemiddelet i 2013. 14 husholdninger har fått fullfinansiert sitt boligkjøp med startlån, og i 24 boligkjøp har startlån utgjort en del av finansieringen. Totalt ble det utbetalt 29,469 mill. kroner i startlån i 2013.

2.3 Barnehage (VO 20)

200 Brøttum, Lismarka og Åsen barnehage	Barnehageleder:	Gry Hanne Edvardsen
201 Fossen, Moelv og Fagernes barnehage	Barnehageleder:	Gunn Bjerke
204 Nes barnehage	Barnehageleder:	Tone Beate Kristiansen
205 Tømmerli barnehage	Barnehageleder:	Britt Merete Hval
206 Hempa og Vesleparken barnehage	Barnehageleder:	Gry Gulliksen Kleiven
207 Buttekværn og Fredheimvegen barnehage	Barnehageleder:	Ivy M. Ludvigsen
208 Furnes, Kylstad og Simenstua barnehage	Barnehageleder:	Kari Lauritzen
209 Bakkehaugen barnehage	Barnehageleder:	Line Nordvik

2.3.1 Ansvarsområde

Virksomhetsområdet omfatter barnehage tilbud til alle barn i Ringsaker i alderen 0-6 år.

Ringsaker kommune driver 16 barnehager organisert i åtte resultatenheter, samt eget tilbud om åpen barnehage. To avdelinger i paviljonger ved Lismarka barnehage og ved Moelv barnehage er faste plasser i midlertidige lokaler i påvente av utbygginger. Det er 24 private barnehager fordelt på 16 heldagsbarnehager og åtte familiebarnehager.

Kommunen yter service til de private barnehagene. Dette innebærer bl.a. veiledning, godkjenning, tilsyn og formidling av offentlige tilskudd etter forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-kommunale barnehager. Videre behandles søknader om ekstra ressurser til barnehagene til barn med nedsatt funksjonsevne, samt søknader om spesialpedagogisk hjelp for barn under skolepliktig alder i henhold til opplæringsloven.

PP-tjenesten har rådgivningsfunksjon når det gjelder tilrettelagt opplæring inkludert spesialpedagogisk hjelp for målgruppen førskolebarn. Helsestasjon og PP-tjenesten har i samarbeid etablert tilbud om åpen barnehage ved Familiens Hus i Brumunddal, Nes og Moelv.

2.3.2 Hovedkommentar

Etterspørselen etter barnehageplasser øker hvert år. Spesielt har etterspørselen etter plasser for de yngste barna økt. I tillegg er det stadig flere som ønsker utvidet tilbud til fire og fem dager pr. uke. Med de nye etableringene som er gjort de siste årene har kommunen full barnehagedekning. Det betyr at alle barn som har lovfestet rett til plass fikk tilbud, og i tillegg ble det gitt tilbud til flere yngre barn, samt søkere gjennom året. Blant de yngste barna, som ikke har lovfestet rett til barnehageplass, ble det gitt avslag på ca. 4 %. Noen barn gis plass gjennom året på grunn av ledig kapasitet. Det arbeides for å nå målet om barnehageplass til alle som ønsker det, og det er derfor viktig å gjennomføre vedtatte tiltak.

Simenstua barnehage på Stavsberg åpnet en småbarnsavdeling 1.8.2013, og med dette er fire av barnehagens seks avdelinger tatt i bruk. For å gi tilbud til alle barn med lovfestet rett i Brumunddal, ble antall småbarnsplasser utvidet fra 9 til 14 både i Hempa barnehage og Vesleparken barnehage fra 1.8.2013. På Nes ble Tingnes barnehage tatt i bruk igjen midlertidig for barnehageåret 2013/2014 for å gi tilbud til alle barn med lovfestet rett i påvente av utbygging av nye avdelinger ved Nes barnehage, jf. k.sak 45/2013.

Barnehagene arbeider kontinuerlig med kompetanseheving på ulike områder for å videreutvikle kvaliteten på tjenestetilbudet. Enkeltbarnehager driver utviklingsarbeid/prosjekt innen spesielle områder. PPT bidrar med å øke kompetansen i barnehagene i arbeidet med barn med nedsatt funksjonsevne.

2.3.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Brukerundersøkelse blir gjennomført annet hvert år og den siste undersøkelsen var i 2012.

Medarbeiderundersøkelsen i 2013 viser gjennomgående svært gode resultater for barnehagene. Det vises til kommentarer fra den enkelte barnehage.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,2
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	5,2
Medarbeiderskap	5,0	4,0	5,3

Medarbeidere	Engasjement og kompetanse	Læring og fornyelse	Medarbeiderskap
200 Brøttum, Lismarka og Åsen barnehage	4,8	4,6	4,9
201 Fossen, Moelv og Fagernes barnehage	5,3	5,1	5,2
204 Nes barnehage	5,2	5,2	5,4
205 Tømmerli barnehage	5,0	5,3	5,0
206 Hempa og Vesleparken barnehage	5,3	5,2	5,3
207 Buttekvern og Fredheimvegen barnehage	5,4	5,6	5,7
208 Furnes, Kylstad og Simenstua barnehage	5,3	5,4	5,5
209 Bakkehaugen barnehage	5,2	5,4	5,5

Organisasjon/sykefravær	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	5,0	4,0	5,2
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	5,5
Sykefravær	Ind.	Ind.	Ind.
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	5,1
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	5,2

Organisasjon	Arbeidsmiljø	Stolthet over egen arbeidsplass	Tilfredshet med ledelsen	Ledelse (samlet resultat)
200 Brøttum, Lismarka og Åsen barnehage	4,7	5,1	4,2	4,9
201 Fossen, Moelv og Fagernes barnehage	4,9	5,1	4,7	5,0
204 Nes barnehage	5,2	5,1	4,9	5,1
205 Tømmerli barnehage	5,3	5,6	5,2	5,2
206 Hempa og Vesleparken barnehage	4,8	5,5	4,9	5,1
207 Buttekvern og Fredheimvegen barnehage	5,4	5,8	5,5	5,4
208 Furnes, Kylstad og Simenstua barnehage	5,7	5,8	5,6	5,5
209 Bakkehaugen barnehage	5,5	5,7	5,4	5,3

Sykefravær	Mål	Akseptabelt	Sykefravær
200 Brøttum, Lismarka og Åsen barnehage	8,0 %	9,0 %	12,8 %
201 Fossen, Moelv og Fagernes barnehage	7,5 %	9,0 %	13,1 %
204 Nes barnehage	9,0 %	10,0 %	16,3 %
205 Tømmerli barnehage	12,0 %	14,0 %	6,9 %
206 Hempa og Vesleparken barnehage	7,5 %	10,0 %	14,9 %
207 Buttekvern og Fredheimvegen barnehage	11,0 %	12,0 %	13,0 %
208 Furnes, Kylstad og Simenstua barnehage	7,3 %	8,0 %	9,1 %
209 Bakkehaugen barnehage	9,5 %	10,0 %	10,6 %

Barnehagene har et samlet sykefravær i 2013 på 12,1 % mot 10,5 % i 2012.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
200 Brøttum, Lismarka og Åsen barnehage	25,40	25,40	26,40	26,40
201 Fossen, Moelv og Fagernes barnehage	36,62	40,17	40,17	40,17
204 Nes barnehage	29,94	29,94	29,94	34,44
205 Tømmerli barnehage	14,32	14,32	14,32	14,32
206 Hempa og Vesleparken barnehage	17,72	17,72	17,72	19,72
207 Buttekvern og Fredheimvegen barnehage	26,42	26,42	26,42	26,42
208 Furnes, Kylstad og Simenstua barnehage	18,31	22,31	25,81	25,81
209 Bakkehaugen barnehage	25,00	25,00	24,00	24,00
249 Barnehageformål – ikke fordelt enheter	6,87	6,03	6,03	6,03
Sum årsverk VO 20 barnehage	200,60	207,31	210,81	217,31

I k.sak 45/2013 ble det vedtatt å opprette til sammen 6,5 årsverk i barnehagene fra august 2013. Det ble opprettet 4,5 årsverk ved Nes barnehage, avd. Tingnes. Utvidelse av antall småbarnsplasser i Hempa barnehage og Vesleparken barnehage innebar opprettelse av 2 årsverk.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	214 107	229 936	230 436	238 425
Driftsinntekter	59 889	47 885	36 678	44 667
Netto driftsutgifter	154 218	182 051	193 758	193 758

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	11 965	31 626	876	522
Investeringsinntekt	4 145	0	0	0
Netto inv.utgift	16 110	31 626	876	522

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
200 Brøttum, Lismarka og Åsen barnehage	10 650	10 508	142	1,3 %
201 Fossen, Moelv og Fagernes barnehage	15 887	15 172	715	4,5 %
204 Nes barnehage	12 639	13 077	-438	-3,5 %
205 Tømmerli barnehage	5 808	5 397	411	7,1 %
206 Hempa og Vesleparken barnehage	7 495	7 267	228	3,0 %
207 Buttekvern og Fredheimvegen barnehage	10 454	10 039	415	4,0 %
208 Furnes, Kylstad og Simenstua barnehage	9 760	8 999	761	7,8 %
209 Bakkehaugen barnehage	9 228	8 840	388	4,2 %
249 Barnehageformål – ikke fordelt enheter	111 837	110 799	1 038	0,9 %
Sum	193 758	190 098	3 660	1,9 %

Rapport fra resultatene

200 Brøttum, Lismarka og Åsen barnehage

I 2013 ga Brøttum, Lismarka og Åsen barnehage plass til 100 barn i alderen 0-6 år. De tre barnehagene i enheten har fokusert på relasjonsarbeid, anerkjennende kommunikasjon og medvirkning. De voksnes tilstedeværelse og samvær med barna har vært viktig for å påvirke godt samspill og gi barna gode holdninger og verdier. Barnehagen som læringsmiljø og dannelsesarena har vært et viktig område å jobbe med i enheten. Andre satsningsområder i 2013 har vært å gi barna kjennskap til Alf Prøysen; hans forfatterskap, diktning og musikk. Arbeid med engelsk og antall, rom og form er blitt en del av barnehagenes årsplaner og har også stått i sentrum.

Medarbeiderundersøkelsen for 2013 viser totalt sett en liten nedgang i tilfredsheten blant medarbeiderne. På seks områder har en ikke nådd ønsket resultat, men er likevel innenfor akseptabelt nivå.

Gjennomsnittlig sykefraværspersent i 2013 var på 12,8 % som er en nedgang på 1,6 % fra året før. Den ligger likevel høyere enn ønsket og akseptabelt nivå. Dette skyldes i hovedsak flere langtidssykemeldinger. Arbeidet med å utbedre det fysiske miljøet har vært prioritert i 2013 og da med vekt på å lage kontorarbeidsplasser for førskolelærerne og følge opp tiltak etter risikovurderinger. Våren 2013 ble IA-avtalen satt på dagsorden og enheten hadde felles personalmøte for alle ansatte. HMS-rådgiver i Ringsaker kommune og rådgiver hos NAV Arbeidslivssenter belyste flere sider av temaet sykefravær og gikk igjennom IA-avtalen. Høsten 2013 deltok alle ansatte på seminar med Nina Nakling hvor temaet var hvilken ressurs den enkelte ansatte i barnehagen var. Det ble og blir fortsatt jobbet med det psykososiale arbeidsmiljøet ut fra en kartleggingsundersøkelse gjort i samarbeid med Høgskolen i Hedmark. Ansatte blir fulgt opp ved sykefravær i henhold til IA-avtalens bestemmelser og det som ellers gjelder for Ringsaker kommune. Det har vært et mål å komme tidligere i gang med samtaler og oppfølgingsplaner, noe en har lyktes med.

Enheten har 2 deltidsansatte, hvor 1 arbeider ufrivillig deltid. I tillegg har enheten 2 vakante deltidshjemler.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 142.000, etter at fjorårets merforbruk på kr 220.000 er utgiftsført. Resultatet av årets drift gir således et positivt budsjettavvik på kr 362.000. Avviket skyldes hovedsakelig at benyttede vikarer har hatt lavere lønn enn stillingsinnehavere, samt at sykelønnsrefusjonene har vært høyere enn budsjettert. Ved årets slutt har enheten et disposisjonsfond på kr 142.000.

201 Fagernes, Fossen og Moelv barnehage

Fagernes, Fossen og Moelv barnehage ga plass til 179 barn i alderen 0-6 år i 2013. Det er ingen ledige plasser i noen av barnehagene. Antall barn som har hele plasser har økt det siste året, og flere av familiene som har deltid ønsker utvidelse. Det har ikke vært mulig å innfri alle behov for utvidelse, da barnegruppene er fulle.

Prosjektet «Barnehagen som læringsmiljø og dannelsingsarena» har blitt videreført med fokus på barns medvirkning og voksenrollen. Refleksjon rundt de voksnes holdninger og praksis har vært en viktig arbeidsmåte i endringsprosessen med å la barna få større medvirkning i egen hverdag. Fossen og Moelv barnehage har fortsatt med TiKvello, et tverrfaglig samarbeid med helsestasjonen, PPT og barnevernstjenesten. Engelsk og antall, rom og form er integrert i hverdagsaktivitetene gjennom hele året.

Barnehagen har som mål at flest mulig skal få formalisert sin kompetanse, og fem barneveiledere har fått opplæring i barne- og ungdomsarbeiderfag. En ansatt har tatt fagbrev og fire skal ta fagprøven i løpet av våren 2014. En pedagogisk leder har tatt videreutdanning i veiledningspedagogikk. Fra august 2013 ble Fossen barnehage partnerbarnehage for Høgskolen i Hedmark, som innebærer å ha studenter i praksis.

Medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført i 2013 viste at medarbeiderne stort sett er fornøyd med arbeidssituasjonen sin. Alle spørsmål får en score på godt over akseptabelt nivå. Det fysiske miljøet, og da spesielt for en av barnehagene, får lavest score.

I 2013 var sykefraværet gjennomsnittlig på 13,1 %. Dette er hovedsakelig langtidsfravær. Korttidsfraværet er lavt. Det jobbes kontinuerlig med forebygging, tilrettelegging og oppfølging av sykemeldte, i samarbeid med NAV og Providor. Fraværet er ikke arbeidsplassrelatert.

Enheten har 6 deltidsansatte, hvorav 4 arbeider frivillig deltid, og 2 arbeider ufrivillig deltid. Det er ikke mulig å utvide denne stillingen innen egen enhet.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 715.000, inkludert inntektsføring av en andel av tidligere års mindreforbruk på kr 200.000. Resultatet av årets drift gir et positivt budsjettavvik på kr 515.000. Avviket skyldes hovedsakelig at sykelønnsrefusjonene har vært høyere enn budsjettert, samt at en har benyttet vikarer med lavere lønn enn stillingsinnehavere.

Ved årets slutt har enheten et disposisjonsfond på kr 1.853.000, som er summen av årets og tidligere års mindreforbruk. Flere i enheten tar videreutdanning kommende år, og noe av overskuddet vil gå til bruk av vikarer. Videre skal utelekeplassene fortsatt utbedres, og disposisjonsfondet vil også benyttes til å dekke utgiftene i forbindelse med dette.

204 Nes barnehage

Barnehagen har i 2013 gitt barnehageplass til 141 barn i alderen 0-6 år. Enheten har hatt store barnegrupper på storbarnsavdelingene og en midlertidig avdeling på Tingnes, for å kunne dekke behovet for barnehageplasser på Nes.

Det er gjennomført et stort kompetanseløft i personalgruppa. Åtte ansatte har vært med i prosjektet «Opplæring på arbeidsplass». Seks av disse har fullført og bestått fagprøve i barne- og ungdomsarbeiderfaget, mens to tar fagprøve våren 2014. Når prosjektet avsluttes, har 36 av 41 ansatte formell fagkompetanse innen arbeid med barn. Arbeidet med å styrke ledergruppa for å håndtere utfordringer og endringer er videreført. I tillegg er det i samarbeid med de ansatte jobbet frem en felles visjon for å gjøre barnehagen til en enda bedre læringsarena for barn og voksne.

Arbeidet med antall, rom og form, engelsk, og fysisk aktivitet ble videreført. Det samme er DUÅ og »Barnehagen som læringsmiljø og danningsarena» med temaet vennskap.

Medarbeiderundersøkelse ble gjennomført i 2013, med godt resultat. Den viser at ansatte trives sammen med kollegaer, og at det er et godt arbeidsmiljø i enheten.

Sykefraværet i enheten er fortsatt høyere enn akseptabelt nivå. Langtidsfraværet dominerer, men fraværet er ikke arbeidsrelatert. 3. og 4. kvartal viser imidlertid en nedgang i forhold til 1. halvår. Det jobbes kontinuerlig med forebygging, oppfølging og tiltak både på individ- og systemnivå. Arbeidet videreføres.

Enheten har 3 ansatte som arbeider ufrivillig deltid, av totalt 7 med deltidsstillinger. Disse får økt stillingene midlertidig med vikartimer i påvente av at det blir ledig faste hjemler.

Regnskapet for 2013 viser et merforbruk på kr 438.000, etter at fjorårets merforbruk på kr 517.000 er utgiftsført. Resultatet av årets drift er imidlertid et positivt budsjettavvik på kr 79.000. Tiltakene som har vært gjort, er å redusere vikartimer ved sykdom, samt organisere avviklingen av hovedferien til de ansatte i puljer i juni/juli. Tiltakene videreføres. Merforbruket fra tidligere år på kr 438.000 søkes dekket over fremtidige budsjetter.

205 Tømmerli barnehage

I 2013 ga Tømmerli barnehage plass til 56 barn i alderen 0-6 år. Det er ansatt ny barnehageleder og arbeidsleder i enheten i 2013. Samarbeid med foreldreutvalget viser at barnehagen har en aktiv og fornøyd foreldregruppe. Foreldresamarbeidet er omorganisert, og det er utarbeidet en rutinebeskrivelse for samarbeidet.

Fra 2013 deltar barnehagen i TiKvello, som er et tverrfaglig samarbeidsprosjekt. I tillegg ble «Barnehagen som læringsmiljø og danningsarena» videreført. Dette ble avsluttet som prosjekt i juni, men noen av arbeidsmetodene brukes videre.

Medarbeiderundersøkelsen for 2013 viser et godt resultat, der det scores i henhold til målsettingen eller bedre.

Gjennomsnittlig sykefravær i 2013 er 6,9 % og er fortsatt høyere enn ønskelig. Det skyldes i hovedsak kroniske diagnoser, og det er langtidsfraværet som er høyt. Det arbeides kontinuerlig med sykefraværarbeid, blant annet gjennom samarbeid med NAV, bedriftshelsetjenesten og HMS-rådgiverne i kommunen. Det er tett oppfølging av alle sykemeldte.

Enheten har 1 ansatt som arbeider ufrivillig deltid, av totalt 2 med deltidsstillinger. Den ansatte med ufrivillig deltid får økt stillingen midlertidig med vikartimer i påvente av at det blir ledig faste hjemler.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 411.000, inkludert inntektsføring av en andel av tidligere års mindreforbruk på kr 244.000. Resultatet av årets drift gir et positivt budsjettavvik på kr 167.000. Avviket skyldes i hovedsak at vikarene har lavere lønn enn de sykmeldte, og at stillingen som arbeidsleder har vært vakant i to måneder i løpet av 2013.

Ved årets slutt har enheten et disposisjonsfond på kr 411.000. Det er et stort behov for å skifte ut lekeapparater, og det meste av midlene på fondet er tiltenkt dette. Oppgraderingen er økonomisk krevende og tas over tid.

206 Hempa og Vesleparken barnehage

Hempa og Vesleparken barnehage har i 2013 gitt plass til 81 barn. Fra 1.8.2013 ble enheten utvidet med fem småbarnsplasser i Hempa og fem småbarnsplasser i Vesleparken. Bemanningen ble styrket med ett årsverk barneveileder i Hempa og ett årsverk førskolelærer i Vesleparken for å ivareta bemanningskravene. Enheten har fått økt merkantil ressurs med 0,12 årsverk til 0,54 årsverk. Økningen er en stilling som benyttes av alle barnehagene, og er overført fra en annen enhet.

Barnehagen har i 2013 fortsatt lagt vekt på tidlig innsats, fra bekymring til handling, samt holdninger og verdier. Høsten 2013 ble enheten med i prosjektet «Say hello to the world». Det kommuniseres med barn fra Ljubljana og Bucuresti på Skype om tema som omhandler barn. Prosjektet varer ut mai 2014 og barnehagene får til slutt en sertifisering «A Tolerant kindergarden». Videre er Alf Prøyzen gjennomgående tema.

Vesleparken barnehage er med i prosjektet «Du er en betydningsfull samarbeidspartner for barnehagen og skolen», i regi av Hedmark Fylkeskommune og i samarbeid med Høgskolen i Hedmark, Prestrud skole og Vestenga barnehage i Hamar, samt Fagerlund skole i Ringsaker. Målet med prosjektet er hvordan en kan øke deltagelsen blant foreldre med minoritetsbakgrunn i råd og utvalg. Prosjektet avsluttes i mai 2014.

I medarbeiderundersøkelsen 2013 ga ansatte uttrykk for stor grad av stolthet over egen arbeidsplass, et godt læringsmiljø med engasjement, fornying og faglig utvikling. Enheten scorer lavt når det gjelder fysiske forhold og inneklima.

Sykefraværet i 2013 var 14,9 %. Akseptabelt nivå er 10 %. Hovedårsaken er langtidsfravær i forbindelse med kroniske lidelser. Den enkelte ansatte følges opp individuelt, og enheten har tett samarbeid med NAV, bedriftshelsetjenesten og HMS-rådgiver i kommunen. Det arbeides blant annet med tiltak som arbeidsavklaring og omplassering.

Enheten har 5 frivillig deltidsansatte og 1 som jobber ufrivillig deltid. Det er for tiden ingen ledig stilling i enheten å tilby den med ufrivillig deltid.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 228.000, inkludert inntektsføring av tidligere års mindreforbruk på kr 347.000. Resultatet av årets drift utgjør et merforbruk på kr 119.000. Det skyldes utgifter til oppgradering av uteområdet i Vesleparken barnehage, innkjøp av IKT-utstyr og inventar, samt dekning av utgifter knyttet til kompetanseheving av de ansatte. Merforbruket dekkes av tidligere års mindreforbruk. Ved årets slutt har enheten et disposisjonsfond på kr 228.000.

207 Buttekvern og Fredheimvegen barnehage

Barnehageenheten har i 2013 gitt plass til 113 barn i alderen 0-6 år. Enheten arbeider målbevisst for å ha et godt samarbeid med foreldregruppen og i den forbindelse er det utarbeidet en «Plan for foreldresamarbeid» som er vedtatt i SU.

De ulike prosjektene enheten deltar i er; TiKvello, videreføring av DUÅ gjennom skolering til «Dina i smågruppe», antall, rom og form, engelsk og videreføring av handlingsveilederen «Fra bekymring til handling». Til sammen 15 ansatte ble opplært i «Dina i smågruppe» høsten 2013, der veileder Oddbjørn Løndalen fra Universitet i Tromsø stod for skoleringen.

Medarbeiderundersøkelsen i 2013 ble gjennomført med et godt resultat. De ansatte gir uttrykk for stor grad av tilfredshet i sitt arbeid med prosjektene. De har høye ambisjoner om utvikling av et sterkt faglig miljø i enheten, og et ønske om å bidra til et godt læringsmiljø for både barn og voksne. Flere av de pedagogiske lederne i Buttekvern har tatt veiledningspedagogikk som videreutdanning og enheten legger vekt på økt kompetanse.

Sykefraværet i 2013 er på 13 % og dermed høyere enn akseptabelt nivå. Dette er en nedgang på 0,2 prosentpoeng fra 2012. Sykefravær er tema på HMS-møtene i enheten og på personalmøtene. Hovedårsaken er langtidsfravær i forbindelse med kroniske lidelser; eksempelvis arbeidstakere som har vært i den samme jobben over flere år, og hvor slitasjeskadene nå kommer. Den enkelte ansatte følges opp individuelt, og enheten har tett samarbeid med NAV. Enheten får gode tilbakemeldinger på oppfølging av de sykmeldte fra NAV og HMS-rådgiver i kommunen. I 2013 er det lagt ekstra vekt på temaet psykisk helse og tilstedeværelse på jobb.

Arbeidsplassvurderinger er gjennomført, og eventuelt annet type arbeid blir vurdert i hvert enkelt tilfelle. Enheten har også stor nytte av samarbeidet med Providor og har også fått muligheten til å få delta i prosjekt «Returplan» med oppstart i januar 2014. Tett oppfølging av de sykmeldte videreføres, samtidig som det arbeides med

forebyggende tiltak for å redusere sykefraværet ytterligere. I samarbeid med hovedverneombudet rettes oppmerksomheten på ergonomi og bruk av hjelpemidler i løpet av arbeidsdagen. Dette samarbeidet startet i 2013 og vil fortsette i 2014.

Enheten har 5 deltidsansatte, alle arbeider frivillig deltid.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 415.000, inkludert inntektsføring av en andel av tidligere års mindreforbruk på kr 36.000. Resultatet av årets drift gir et positivt budsjettavvik på kr 379.000. Avviket skyldes i hovedsak at vikarer har hatt lavere lønn enn de sykmeldte, og at en merkantil stilling har vært vakant i seks måneder.

Det er i løpet av 2013 gjort utbedringer av arbeidsplasser for administrativt personale i Fredheimvegen, samt oppgradering av personalrom og arbeidsplass for barn med spesielle behov. Det er også investert i nytt inventar i Buttekværn barnehage.

Ved årets slutt har enheten et disposisjonsfond på kr 735.000, som er summen av årets og tidligere års mindreforbruk. Midlene på fondet skal brukes på utbedringsarbeid i begge barnehagene.

208 Furnes og Kylstad og Simenstua barnehage

Barnehageenheten Simenstua, Furnes og Kylstad barnehage gir i dag plass til 104 barn i alderen 0-6 år. På Simenstua barnehage ble en ny småbarnsavdeling med ni barn tatt i bruk 1. august 2013. Etterspørselen etter barnehageplasser er avgjørende for når de resterende to avdelinger vil bli tatt i bruk.

Enheten har i 2013 videreført arbeidet med prosjektet «Barnehagen som læringsmiljø og dannelsesarena». Det har vært knyttet spesiell oppmerksomhet til utvikling av barns sosiale handlingsdyktighet og barns vennskap. Personalet har økt kompetansen på disse områdene ved å lese faglitteratur, foreta observasjoner og få ekstern veiledning. Dette har stor betydning i arbeidet med å videreutvikle et kvalitativt godt barnehage tilbud der glede, anerkjennelse og et rikt læringsmiljø står i fokus.

Det arbeides målrettet med matematikk og engelsk, og en opplever engasjement og positive utfordringer i dette arbeidet.

Medarbeiderundersøkelse for alle de ansatte i enheten ble gjennomført i 2013. Denne viser at de ansatte er meget godt fornøyd med sitt arbeidsmiljø. De opplever det som verdifullt at felles arbeidsoppgaver blir løst på en konstruktiv måte og at mulighetene for læring i jobben er gode. Ledelsen oppleves som støttende og anerkjennende, og alle gir uttrykk for stor grad av stolthet over egen arbeidsplass. Arbeidsplassene oppleves fri for mobbing.

Sykefraværet i 2013 var på 9,1 %. Dette er høyere enn akseptabelt nivå, men det er viktig å merke seg at sykefraværet i 3. kvartal var på 4,4 % og i 4. kvartal på 5,4 %. Det var et høyt langtidsfravær i 1. halvår der flere arbeidstakere slet med alvorlig, langvarig sykdom. Disse er nå tilbake i arbeid.

Enheten har 3 deltidsansatte, og alle arbeider frivillig deltid.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 761.000, inkludert inntektsføring av tidligere års mindreforbruk på kr 350.000. Resultatet av årets drift gir et positivt budsjettavvik på kr 411.000. Avviket skyldes hovedsakelig at en merkantil stilling har vært vakant i åtte måneder på grunn av sykdom, samt at sykelønnsrefusjonene har vært høyere enn budsjettet. Ved årets slutt har enheten et disposisjonsfond på kr 761.000.

209 Bakkehaugen barnehage

Fra januar til juli ble Bakkehaugen barnehage driftet med to småbarnsavdelinger og fire storbarnsavdelinger. Det ble da gitt barnehageplass til 114 barn. Fra august til desember ble barnehagen driftet med to småbarnsavdelinger, tre storbarnsavdelinger og én avdeling med både små og store barn. Det ble da gitt barnehageplass til totalt 107 barn. Reduksjon i antall barn skyldes endringer i barnesammensetningen og plassstørrelse, men alle plassene var fylt opp. Den ene storbarnsavdelingen har vært utvidet til totalt 24 barn gjennom hele året. Dette for å kunne tilby plass til flere barn som stod på venteliste, og dermed bidra til å nå målet om full barnehagedekning.

Ett av barnehagens satsingsområder dette barnehageåret har vært sosial kompetanse med vekt på; lek, selvhevdelse, empati, samarbeid, selvkontroll og ansvarlighet. Det siste halvåret har en arbeidet med sosial kompetanse knyttet til Alf Prøysens liv og forfatterskap. Tidligere prosjekter som engelsk og antall, rom og form er en del av det pedagogiske innholdet på alle avdelinger. Enheten har arbeidet mye med TiKvello, noe som har bidratt til viktig kompetanseheving for personalet. Det har ført til at barn som har behov for hjelp og særskilt tilrettelegging blir oppdaget tidligere. Det er også med på å øke kvaliteten på tilbudet i barnehagen.

Det ble gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2013, og den ga gode resultater på alle områder. Undersøkelsen viser at de ansatte trives på jobb, og at de er svært tilfreds med arbeidsmiljøet. De har også en særdeles stolthet over egen arbeidsplass, og de er godt fornøyd med ledelsen i barnehagen.

Enheten har 2 deltidsstillinger, hvor 1 ansatt arbeider ufrivillig deltid.

Gjennomsnittlig sykefravær i 2013 var på 10,6 %, noe som er høyere enn oppsatt mål og akseptabelt nivå. Sykefraværet i 1. og 2. kvartal var gjennomsnittlig på 7,2 %, og det økte til 14,1 % i 3. og 4. kvartal. Økningen i sykefraværet skyldes flere omstendigheter som inntraff i samme periode og som ikke var arbeidsplassrelatert. Dette resulterte i flere langtidssykmeldinger, noe som er hovedårsaken til sykefraværet i enheten. Det gjennomføres funksjonsvurderinger, der formålet er å tilrettelegge for den enkelte sykmeldte. Enheten samarbeider med NAV og HMS-rådgiver i enkelt saker, og bedriftshelsetjenesten der det legges vekt på forebygging av sykemeldinger for enkeltansatte. Dette handler i hovedsak om veiledning av kosthold og trening.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 388.000, inkludert inntektsføring av tidligere års mindreforbruk på kr 250.000. Resultatet av årets drift gir et positivt budsjettavvik på kr 138.000. Avviket skyldes i hovedsak at vikarene har hatt lavere lønn enn de sykmeldte. Ved årets slutt har enheten et disposisjonsfond på kr 769.000, dvs. summen av årets og tidligere års mindreforbruk. Midlene på fondet er blant annet tenkt brukt på oppgradering av utelekeplassen.

249 Barnehageformål – ikke fordelt enheter

Kommunale tilskudd til ikke-kommunale barnehager er budsjettert under dette budsjettansvaret. Dette omfatter tilskudd til drift av de ikke-kommunale barnehagene, tilskudd for å kompensere søskenmoderasjon i de ikke-kommunale barnehagene, og til slutt interkommunalt oppgjør. Sistnevnte gjelder overføringer til andre kommuner dersom foreldre fra Ringsaker velger å ha sine barn i private barnehager i andre kommuner.

Spesialpedagogisk hjelp til førskolebarn og styrkingstiltak for fremmedspråklige barn hører også til på dette budsjettansvaret.

Regnskapet viser et mindreforbruk på kr 1.038.000, eller 0,9 % av budsjett. I tallene er tilskudd til ikke-kommunale barnehager etter regulert budsjett hensyntatt, samt et estimat for tilskudd beregnet på grunnlag av endelig regnskap 2013. Endelig vedtak om etterjustering av tilskudd basert på regnskap 2013 kan først fattes når kommunestyret har godkjent kommuneregnskapet i mai 2014.

Tilskudd til ikke-kommunale barnehager har budsjettmessig økt med til sammen 2,9 mill. kroner, eller 2,7 %, fra 2012 til 2013.

2.3.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Barnehagedekning

Kommunen har full barnehagedekning. Alle som har lovfestet rett til barnehageplass får tilbud. Noen få barn uten lovfestet rett til barnehageplass fikk avslag. Det er viktig å gjennomføre vedtatte tiltak, slik at barnehagedekningen i alle deler av kommunen blir god.

Kvalitetsarbeid

For å videreutvikle kvaliteten på barnehagetilbudet arbeides det kontinuerlig med kompetanseheving. Enkelte barnehager gjennomfører prosjekt/utviklingsarbeid innen spesielle områder. Det er sterk satsing på tidlig innsats fra sentrale myndigheter, og kompetansetiltak gjennomføres i tråd med føringene.

Kunnskapsdepartementet har vedtatt «Kompetanse for framtidens barnehage» – en strategi for kompetanse og rekruttering 2010-2014. Ett av målene er å heve kompetansen for alle ansatte i barnehagene. I forbindelse med regjeringens arbeid for å heve kvaliteten på barnehagetilbudet gjennomførte Fylkesmannen i Hedmark

Nesten 500 barnehageansatte fra private og kommunale barnehager i Ringsaker var samlet til planleggingsdag i september. Dagen ble åpnet av rådmann Jørn Strand.

opplæringstiltak for assistenter i kommunale og private barnehager i samarbeid med Elverum videregående skole. Dette er tiltak som setter deltakerne i stand til å gå opp til eksamen i teoridelen av fagprøven for barne- og ungdomsarbeiderfaget. Ringsaker har hatt med deltakere både fra kommunale og private barnehager. I tillegg er det mange barneveiledere som har tatt utdanning som fagarbeidere i barne- og ungdomsarbeiderfaget gjennom samarbeidet Ringsaker har med Storhamar videregående skole. Dette betyr at andelen barneveiledere som har tatt fagutdanning har økt de siste årene.

For å videreutvikle bruk av IKT og digitale verktøy er det igangsatt arbeid med kompetanseheving av de ansatte. Hempa og Vesleparken barnehage deltar i et internasjonalt prosjekt «Say Hello to the World», der de kommuniserer med barnehager i to land på Skype.

PPT bidrar med å øke kompetansen i barnehagene i arbeidet med barn med nedsatt funksjonsevne. Prosjektet DUÅ, De utrolige årene, videreføres. Dette er et program for å forebygge atferdsvansker hos små barn, og flere barnehager deltar. TiKvello er en modell for tidlig avdekking og innsats gjennom tverrfaglig samarbeid med utgangspunkt i barnehagen. Arbeidet startet i 2012, og tiltaket fortsetter med observasjonskorps i fem barnehager. Korpset består av ansatte fra PPT, barnevern og helsestasjoner.

Prosjektet «Barnehagen som læringsmiljø og danningsarena» som ble gjennomført i Ringsaker, Hamar og Stange i samarbeid med Fylkesmannen i Hedmark og Senter for praksisrettet utdanningsforskning (SePU) ved Høgskolen i Hedmark som et pilotprosjekt i 2012 ble videreført våren 2013. Prosjektet skulle utvikle kunnskap og danne grunnlag for god praksis omkring læring og danning i barnehagen. Barn blir sett på som aktive deltakere med muligheter for innflytelse i barnehagen. Arbeidet skulle bidra til å sikre kvaliteten i barnehagen. Det var viktig å kunne fortsette arbeidet med resultatene fra spørreundersøkelsen som ble gjennomført i forkant av pilotprosjektet. Fylkesmannen tildelte kr 400.000 til videreføringen våren 2013, og midlene ble fordelt på prosjektbarnehagene i de tre kommunene. I Ringsaker deltok fire kommunale og to private barnehager på videreføringen. Utover prosjektperioden brukes resultatene fra spørreundersøkelsen som grunnlag for kompetansetiltak for de ansatte i mange barnehager; blant annet med tema barns medvirkning, relasjoner og samspill og vennskap.

2.4 Undervisning (VO 30)

300 Brøttum ungdomsskole	Skoleleder:	Haldis Sveen
301 Moelv ungdomsskole	Skoleleder:	Anne-Line Nordberg-Brun/Kristin M. Sørlien
302 Nes ungdomsskole/RAUS	Skoleleder:	Are Solstad
303 Brumunddal ungdomsskole	Skoleleder:	Guro Kirkerud
304 Furnes ungdomsskole	Skoleleder:	Terje Nærlie
310 Brøttum skole	Skoleleder:	Haldis Sveen
312 Messenlia og Lismarka skole	Skoleleder:	Brite Kandal
313 Fagernes og Åsen skole	Skoleleder:	Jan Kornerud
314 Kilde og Fossen skole	Skoleleder:	Steinar Ulven
315 Skarpsno skole	Skoleleder:	Steinar Ulven
316 Gaupen skole	Skoleleder:	Gerd Elin Borgen
319 Kirkekretsen skole	Skoleleder:	Anna Saug
321 Hempa skole	Skoleleder:	Mari L. Flagstad/Stine A. Thorstensen
322 Fagerlund skole	Skoleleder:	Kari Storihle Ødegård
323 Mørkved skole	Skoleleder:	Tone Strømberg
324 Kirkenær skole	Skoleleder:	Grethe Granerud
325 Kylstad skole	Skoleleder:	Line Osmo
326 Stavsberg skole	Skoleleder:	Else Margrethe Holst
327 Nes barneskole	Skoleleder:	Stein Skjeseth
340 Hagen skole	Skoleleder:	Kjersti B. Rønnebæk/Line Osmo
342 Voksenpedagogisk senter	Skoleleder:	Svein Kåre Rydland
343 PPT	Skoleleder:	Turid Fauske

2.4.1 Ansvarsområde

Undervisning omfatter grunnskole, pedagogisk-psykologisk tjeneste, voksenopplæring, skolefritidstilbud, leirskole, skolelokaler og skoleskyss. Virksomhetsområdet består av:

Barneskole:	13 resultatenheter med til sammen 16 skoler
Kombinert:	1 resultat enhet med både barne- og ungdomsskole (Brøttum)
Ungdomsskole:	4 resultat enheter med til sammen 5 skoler inkl. RAUS
Andre:	3 resultat enheter (PPT, Voksenpedagogisk senter, Hagen)
Sum:	21 resultat enheter

2.4.2 Hovedkommentar

Satsing på økt læringsutbytte for alle elever er videreført i 2013 med vekt på grunnleggende ferdigheter i fagene norsk, engelsk og matematikk. Rådmannen følger opp resultatene på den enkelte skole gjennom fagdager for VO 30 Undervisning, kretsvis dialogmøter hvert halvår, årlige dialogmøter med hver enkelt skole og oppfølgingsmøter med bakgrunn i resultater fra ulike nasjonale prøver og kartlegginger. Her samordnes strategier og tiltak for økt læringsutbytte. Samlet sett skal alle tiltakene bidra til at undervisningen gjennomføres slik at elevene får et best mulig læringsutbytte.

Det samlede elevtallet i de kommunale skolene ved offisiell telledato 1.10.2013 var 3.987 elever. Dette var en reduksjon på 63 elever fra 2012. Siden 2006 er elevtallet redusert med 358 elever. Elevtallsutviklingen de siste årene vises i følgende tabell (kilde GSI):

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Elevtall	4 336	4 345	4 240	4 160	4 151	4 167	4 134	4 050	3 987

SFO-tilbud ble i 2013 gitt ved de barneskoler der minst 15 søkere meldte interesse for fast plass, med unntak av Fagernes som har gjennomført SFO for 10 elever. 62 % av elevene på 1. - 4. trinn benytter seg av tilbud på SFO. Antallet elever ved SFO de siste årene vises i følgende tabell (kilde GSI):

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Elevtall	839	845	838	829	845	850	931	959	950

Pedagogisk Psykologisk Tjeneste (PPT) bistår skolene i arbeidet med kompetanseutvikling og organisasjonsutvikling for å legge opplæringen bedre til rette for elever med særskilte behov. PPT skal sørge for at det blir utarbeidet sakkyndig vurdering der opplæringsloven krever det. Det er en nasjonal målsetting å få ned andelen elever med vedtak om spesialundervisning, slik at flere elever får sin opplæring innenfor det ordinære opplæringstilbudet. Ved registreringen 1.10.2013 hadde 279 elever vedtak om spesialundervisning. Det tilsvarer 7 % av elevene. Landsgjennomsnittet er 8,4 %. Følgende tabell viser hvor mange elever i de kommunale grunnskolene i Ringsaker som har fått innvilget spesialundervisning de siste årene (kilde GSI):

År	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Elevtall	144	193	224	287	363	389	387	305	279

Voksenpedagogisk senter gir voksenopplæring til de som har rettigheter i henhold til opplæringsloven og introduksjonsloven.

2.4.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Resultatmålene for 2013 var vist i styringskortet i blå bok 2013.

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Tilfredshet med tjenestene	5,0	4,0	-
Kvaliteten på tjenestene	5,0	4,0	-
Tilfredshet med samarbeid og medvirkning	5,0	4,0	-
Tilfredshet med informasjon	5,0	4,0	-
Ordkjedetesten 3. trinn	5,0	4,5	5,6
Ordkjedetesten 4. trinn	5,0	4,5	6,1
Ordkjedetesten 5. trinn	5,0	4,5	6,4
Ordkjedetesten 6. trinn	5,0	4,5	6,5
Ordkjedetesten 7. trinn	5,0	4,5	6,8
Ordkjedetesten 8. trinn	5,0	4,5	6,7
Ordkjedetesten 9. trinn	5,0	4,5	6,9
Ordkjedetesten 10. trinn	5,0	4,5	6,8
Kartleggeren engelsk 6. trinn	100	90	106
Kartleggeren engelsk 7. trinn	100	90	104
Kartleggeren engelsk 9. trinn	100	90	110
Kartleggeren engelsk 10. trinn	100	90	117
M-prøvene 3. trinn	5,0	4,5	6,1
M-prøvene 4. trinn	5,0	4,5	5,4
M-prøvene 6. trinn	5,0	4,5	6,0
M-prøvene 7. trinn	5,0	4,5	5,6
Standpunkt karakterer norsk	3,4	3,1	3,3
Standpunkt karakterer engelsk	3,8	3,4	3,6
Standpunkt karakterer matematikk	3,1	2,8	2,8
Avgangsprøve norsk	3,8	3,4	3,7
Avgangsprøve engelsk	3,9	3,5	3,8
Avgangsprøve matematikk	3,5	3,2	3,2
Muntlig avgangsprøve samlet	4,3	3,9	4,1
Nasjonale prøver lesing 5. trinn	2,0	1,8	2,0
Nasjonale prøver lesing 8. trinn	3,1	2,8	3,0
Nasjonale prøver lesing 9. trinn	3,4	3,1	3,3
Nasjonale prøver regning 5. trinn	2,0	1,8	1,9
Nasjonale prøver regning 8. trinn	3,1	2,8	2,9
Nasjonale prøver regning 9. trinn	3,4	3,1	3,2
Nasjonale prøver engelsk 5. trinn	2,0	1,8	1,8
Nasjonale prøver engelsk 8. trinn	3,0	2,7	2,7

Elevundersøkelsen ble gjennomført høsten 2013. Resultatene fra elevundersøkelsen er foreløpig ikke publisert av Utdanningsdirektoratet. Den enkelte skole har tilgang på sine resultater, og samlet sett viser resultatene at elevene trives godt på skolen og har et trygt skolemiljø. Videre gir elevene i Ringsaker kommune uttrykk for at de i mindre grad enn landsgjennomsnittet er utsatt for mobbing. På spørsmålene som omhandler vurdering, svarer de fleste elevene at lærerne forklarer målene i fagene på en slik måte at de forstår dem. Samtidig er det mange som svarer at de sjelden får tilbakemeldinger som de kan bruke for å bli bedre i fagene, og at de kun i noen fag får være med å vurdere eget arbeid.

Foreldreundersøkelsen ble gjennomført våren 2013 med 45,96 % deltakelse. Undersøkelsen viser at foreldrene i Ringsaker er noe mer fornøyd enn i landet for øvrig på spørsmålene om barnas utvikling på skolen, interesse for skolearbeidet, om de trives med de andre elevene, og om de får en tilrettelagt opplæring i alle fag i tråd med egne evner og forutsetninger.

Resultatene fra avgangsprøvene for 10. trinn er noe forbedret sammenlignet med 2012, med unntak av engelsk. I alle tre fag er resultatene under landsgjennomsnittet.

Resultatene fra nasjonale prøver i lesing for 5. trinn er på samme nivå som landsgjennomsnittet, mens elevene på 8. og 9. trinn scorer under landsgjennomsnittet. I regning er resultatene fra 5., 8. og 9. trinn under landsgjennomsnittet. I engelsk er resultatene fra 5. trinn og 8. trinn under landsgjennomsnittet.

På nasjonal prøve i regning er progresjonen fra 8. trinn 2012 til 9. trinn 2013 over landsgjennomsnittet. I lesing er progresjonen likt med landsgjennomsnittet. Det er ingen nasjonal prøve i engelsk på 9. trinn.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,0
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,9
Medarbeiderskap	5,0	4,0	5,0

Medarbeiderundersøkelsen for 2013 viser samlet for skolene gode resultater på nivå med målsettingen. For de enkelte skolene varierer resultatene.

Medarbeidere	Engasjement og kompetanse (ans.)	Læring og fornyelse	Medarbeiderskap
301 Moelv ungdomsskole	5,0	4,4	5,0
302 Nes ungdomsskole	4,9	4,8	4,8
303 Brumunddal ungdomsskole	5,1	5,1	5,2
304 Furnes ungdomsskole	4,8	4,4	4,9
310 Brøttum skole	4,8	4,2	4,8
312 Messenlia og Lismarka skole	5,3	5,1	5,5
313 Fagernes og Åsen skole	4,9	4,3	4,8
314 Kilde og Fossen skole	4,9	5,0	5,2
315 Skarpsno skole	4,8	4,5	4,9
316 Gaupen skole	5,1	4,6	5,3
319 Kirkekretsen skole	5,0	4,9	5,4
321 Hempa skole	5,1	4,8	5,0
322 Fagerlund skole	5,0	5,1	5,3
323 Mørkved skole	5,2	5,2	5,3
324 Kirkenær skole	5,2	4,9	5,5
325 Kylstad skole	5,0	5,2	4,8
326 Stavsberg skole	5,1	5,1	5,0
327 Nes barneskole	5,1	5,0	5,3
340 Hagen skole	4,9	5,7	–
342 Voksenpedagogisk senter	5,0	5,3	4,8
343 Pedagogisk psykologisk tjeneste	5,2	5,4	5,3

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	4,8
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	5,0
Sykefravær	6,0 %	6,7 %	7,3 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	4,7
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	5,0

Organisasjon	Arbeids- miljøet	Stolthet egen arbeidsplass	Syke- fravær	Tilfredshet med ledelsen	Ledelse (samlet)
301 Moelv ungdomsskole	4,4	4,2	5,2 %	4,4	4,6
302 Nes ungdomsskole	4,8	4,7	4,6 %	4,5	4,7
303 Brumunddal ungdomsskole	5,1	5,2	7,7 %	4,9	5,0
304 Furnes ungdomsskole	4,7	4,7	6,7 %	4,1	4,8
310 Brøttum skole	4,3	4,6	7,7 %	4,1	4,4
312 Messenlia og Lismarka skole	5,5	5,3	9,9 %	5,3	5,3
313 Fagernes og Åsen skole	4,5	4,5	4,2 %	2,9	4,7
314 Kilde og Fossen skole	4,7	5,2	5,5 %	4,9	5,2
315 Skarpsno skole	4,7	4,8	5,8 %	4,8	4,9
316 Gaupen skole	5,3	5,3	10,8 %	4,8	5,2
319 Kirkekretsen skole	5,1	5,1	5,0 %	4,5	4,9
321 Hempa skole	4,8	4,7	8,7 %	4,3	4,9
322 Fagerlund skole	5,4	5,3	7,6 %	4,8	5,3
323 Mørkved skole	4,5	5,5	14,2 %	5,2	5,3
324 Kirkenær skole	5,1	5,4	11,3 %	5,4	5,3
325 Kilstad skole	4,5	4,9	4,7 %	5,0	5,0
326 Stavsberg skole	4,9	5,3	4,7 %	5,1	5,1
327 Nes barneskole	5,5	5,5	4,0 %	5,1	5,3
340 Hagen skole	–	–	31,9 %	–	5,3
342 Voksenpedagogisk senter	5,3	5,4	11,1 %	5,1	5,2
343 Pedagogisk psykologisk tjeneste	5,1	5,2	6,7 %	5,4	5,0

Elever ved Fossen barneskole sjekker fuglekassene de har satt opp.

Personalinnsats

	31.12. 2011	31.12. 2012	Budsjett 2013	31.12.2013
300 Brøttum ungdomsskole	16,97	16,68	17,26	17,26
301 Moelv ungdomsskole	30,67	30,89	33,56	33,56
302 Nes ungdomsskole / RAUS	23,92	24,95	25,12	25,12
303 Brumunddal ungdomsskole	49,10	47,67	46,99	46,99
304 Furnes ungdomsskole	43,22	42,12	41,30	41,30
310 Brøttum skole	20,67	20,62	19,68	19,68
312 Messenlia og Lismarka skole	17,49	17,26	17,44	17,44
313 Fagernes og Åsen skole	20,32	19,94	20,16	20,16
314 Kilde og Fossen skole	38,34	39,19	42,24	42,24
315 Skarpsno skole	15,51	15,40	15,43	15,43
316 Gaupen skole	18,20	18,09	20,75	20,75
319 Kirkekretsen skole	16,21	18,10	16,39	16,39
321 Hempa skole	24,14	20,80	18,84	18,84
322 Fagerlund skole	62,93	65,15	69,46	69,46
323 Mørkved skole	43,90	42,59	40,87	40,87
324 Kirkenær skole	21,63	22,15	23,60	23,60
325 Kylstad skole	17,19	18,73	19,62	19,62
326 Stavsberg skole	18,86	18,44	17,62	17,62
327 Nes barneskole	31,59	33,84	33,33	33,33
340 Hagen skole	6,00	6,00	3,67	3,67
342 Voksenpedagogisk senter	18,50	18,50	18,00	18,00
343 PPT	16,83	16,83	16,83	16,83
399 Undervisningsformål – ikke fordelt	1,00	1,00	1,00	1,00
Sum årsverk VO 30 Undervisning	573,19	574,94	579,16	579,16

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	421 121	432 146	420 877	442 235
Driftsinntekter	89 405	97 323	65 513	86 871
Netto driftsutgifter	331 716	334 823	355 364	355 364

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	3 382	63 307	51 980	91 673
Investeringsinntekt	364	115	4 000	145
Netto investeringsutgift	3 018	63 192	47 980	91 528

Investeringsregnskapet for 2013 viser en merutgift på om lag 43,5 mill. kroner sammenlignet med budsjett. Dette skyldes i hovedsak påløpte utgifter til bygging av Brøttum barne- og ungdomsskole. Avviket oppstår når prosjektet er bevilget tidligere år.

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
300 Brøttum ungdomsskole	12 197	11 451	746	6,1 %
301 Moelv ungdomsskole	20 613	20 583	30	0,2 %
302 Nes ungdomsskole	15 181	15 241	-60	-0,4 %
303 Brumunddal u-skole	30 736	30 824	-88	-0,3 %
304 Furnes ungdomsskole	27 256	27 177	79	0,3 %
310 Brøttum skole	12 044	11 953	91	0,8 %
312 Messenlia/Lismarka skole	10 336	10 139	197	1,9 %
313 Fagernes og Åsen skole	11 130	11 054	76	0,7 %
314 Kilde og Fossen skole	23 023	23 129	-106	-0,5 %
315 Skarpsno skole	8 508	8 508	0	0,0 %
316 Gaupen skole	11 241	11 648	-407	-3,6 %
319 Kirkekretsen skole	9 405	9 306	99	1,1 %
321 Hempa skole	11 913	11 774	139	1,2 %
322 Fagerlund skole	39 096	39 083	13	0,0 %
323 Mørkved skole	23 919	22 770	1 149	4,8 %
324 Kirkenær skole	12 697	12 471	226	1,8 %
325 Kilstad skole	10 146	10 087	59	0,6 %
326 Stavsberg skole	9 814	9 716	98	1,0 %
327 Nes barneskole	19 721	19 444	277	1,4 %
340 Hagen skole	0	-658	658	0,0 %
342 Voksenped. senter/logopedisenter	5 992	5 991	1	0,0 %
343 PPT	9 618	9 525	93	1,0 %
399 Undervisningsformål - ikke fordelt	20 778	14 071	6 707	32,3 %
Sum VO 30 undervisning	355 364	345 287	10 077	2,8 %

Resultatet for virksomhetsområdet samlet vurderes som godt. Driften er i stor grad i samsvar med tildelte budsjettrammer.

Rapport fra skoler, voksenpedagogisk senter og PPT

300/310 Brøttum barne- og ungdomsskole

Gjennom hele 2013 har det vært drevet skole samtidig som området har vært en stor byggeplass. Mot slutten av året nærmet det seg endelig innflytting i nye skolelokaler. Dette har vært en krevende prosess, men alle involverte har vist stor tilpasningsvilje.

Resultater på ulike tester og prøver ligger i de fleste tilfeller på akseptabelt nivå og noen ganger over målsettingen. Spesielt gjelder dette resultatene på ordkjettestene på de ulike klassetrinnene. På nasjonale prøver i engelsk for 5. trinn er resultatet likt med landsgjennomsnittet. På 8. trinn i regning er resultatet over landsgjennomsnittet. Dette gjelder også for lesing på 9. trinn. Samtidig er det en nedgang i eksamensresultatene på ungdomstrinnet fra 2012 til 2013.

Nye Brøttum barne- og ungdomsskole ble bygd. I oktober nærmet bygget seg ferdig.

Gjennomført medarbeiderundersøkelse har resultater på akseptabelt nivå.

Brøttum barne- og ungdomsskole har et sykefravær på 7,7 % gjennom 2013. Dette er en nedgang fra 2012.

Til sammen er det 13 faste deltidsstillinger ved enheten. Av disse er det 4 som ønsker seg større stillingsprosent.

Skolen har et mindreforbruk på kr 837.000 ved utgangen av 2013. Dette inkluderer et underskudd fra 2012 på kr 1.487. Mindreforbruket skyldes endring av intern vikarordning hvor blant annet ledelsen har tatt på seg flere oppgaver for å unngå bruk av vikar, endrede innkjøpsrutiner, og økte inntekter fra sykkelønsrefusjoner. Det er også holdt tilbake en liten reserve i timetildelingen, for i større grad å kunne håndtere korttidsfravær. Dette har til sammen gitt besparelser i forhold til budsjetttrammen.

301 Moelv ungdomsskole

Bygget som tidligere huset skolekjøkkenet ble stengt i 2012. I løpet av 2013 har skolen derfor etablert nytt skolekjøkken ved å bygge om et tidligere formingsrom. Dette har vist seg å være en god løsning. Fra begynnelsen av november ble svømmebassenget og tilhørende garderober i kroppsøvningsbygget stengt på grunn av skader på basseng og bygg.

De faglige resultatene ved skolen ligger under landsgjennomsnittet i både regning, norsk og engelsk. Nasjonale prøver i engelsk på 8. trinn skilte seg mest ut. Eksamensresultatene viste også svake resultater i norsk og engelsk. På de muntlige avgangsprøvene har elevene derimot fått gode resultater. Det har vært god framgang i regning og lesing fra 8. til 9. trinn på nasjonale prøver.

Satsing på skolebibliotek og lese- og læringsstrategier fortsetter. Det har vært jobbet aktivt i personalet med læringsfremmende vurdering. Skolen har i tre år gjennomført foreldreskole for foreldre på 8. trinn. Her har det vært god oppslutning og mange gode tilbakemeldinger. Skolen mener at disse tiltakene vil bidra til bedre faglige resultater. Moelv ungdomsskole er partnerskole med Høgskolen i Hedmark.

På medarbeiderundersøkelsen fra høsten 2013 har enheten resultater på akseptabelt nivå og bedre.

Sykefraværet ligger på 5,2 %. Mye av fraværet gjelder langtidsfravær. Fraværet er ikke oppgitt til å være jobbrelatert.

Det er en fast ansatt ved skolen som arbeider ufrivillig deltid. Dette er midlertidig løst ved bruk av engasjement.

Skolen går ut av 2013 med et mindreforbruk på kr 30.000. Fra 2012 ble det inntektsført kr 500.000. Resultatet for 2013 alene utgjør dermed et merforbruk på kr 470.000. De oppsparte midlene fra tidligere år har blitt brukt til innkjøp av pulter og stoler i flere klasserom, samt en del datamaskiner. I tillegg er skolekjøkkenets inventar også fornyet.

302 Nes ungdomsskole

I løpet av skoleåret 2012/2013 søkte elevene ved RAUS overføring til sine nærskoler. Driften ved RAUS ble etter dette avvirket, jf. vedtak i k.sak 26/2013.

Siste års resultater på eksamen viser framgang i alle fag. Resultatet i matematikk er under målsettingen, mens en i norsk og engelsk oppnår akseptabelt nivå. Matematikkfaget har likevel hatt god framgang sammenlignet med året før. Skolen jobber aktivt med å øke læringsutbyttet gjennom deltagelse i den nasjonale satsingen «Ungdomstrinn i utvikling» pulje 1, og samarbeider med Høgskolen i Hedmark om kompetanseheving innenfor regning og klasseledelse. De faglige resultatene på nasjonale prøver og annen kartlegging varierer noe. Generelt ser en at resultatene på nasjonale prøver ligger noe under landsgjennomsnittet. Nasjonale prøver i engelsk på 8. trinn og regning på 9. trinn ligger under akseptabelt resultat.

Resultatene til Nes ungdomsskole er innenfor akseptabelt nivå på medarbeiderundersøkelsen for 2013.

Sykefraværet for 2013 er på 4,1 %, og er innenfor akseptabelt nivå. Enheten har gjennom 2013 hatt forholdsvis få sykemeldinger, men det har variert noe gjennom året. Ingen fravær vurderes å være jobbrelaterte. Skolen vektlegger trivsel, god dialog mellom alle ansatte og nødvendig tilrettelegging av arbeidet.

Ved enheten er det ingen ansatte som arbeider ufrivillig deltid.

Enheten har et merforbruk ved utgangen av 2013 på om lag kr 60.000. Fra 2012 ble det inntektsført kr 419.000. Resultatet for 2013 er dermed et merforbruk på kr 479.000. Dette resultatet skyldes at skolen har gjennomført nødvendig utskifting av stoler og pulter for alle elevene i løpet av året. Det er også kjøpt inn mange lærebøker. Skolen har også hatt merutgifter i forbindelse med bruk av sykevikarer.

303 Brumunddal ungdomsskole

Brumunddal ungdomsskole har for dårlige resultater i matematikk i 2013. Dette gjelder både eksamensresultat og standpunkt karakter. I tillegg er resultatene på nasjonale prøver i engelsk på 8. trinn bekymringsfulle. For å øke læringsutbyttet og bedre resultatene organiseres undervisningen i fagseksjoner, og det er etablert et faglig samarbeid med barneskolene i skolekretsen. Som et nytt tiltak skal skolen fra høsten 2014 delta i pulje to i «Ungdomstrinn i utvikling», der det skal jobbes med klasseledelse og regning. Brumunddal ungdomsskole er partnerskole med Høgskolen i Hedmark.

For øvrig har skolen for 2013 tilfredsstillende og til dels gode resultater innenfor de andre fagene. Skolen har hatt stabilt gode resultater over flere år, og jobber systematisk med sitt forbedringsarbeid. Medarbeiderundersøkelsen 2013 viser svært gode resultater. De 40 medarbeiderne som svarte, rapporterer at de har det bra på jobb og er stolte av arbeidsplassen sin.

Stabilitet er betegnende for personalgruppa. Over halvparten av de ansatte har vært ansatt i over 10 år. Gjennom 2013 har sykefraværet gått jevnt nedover. Samlet fravær for 2013 ligger på 5,3 %. For ett år siden lå sykefraværet på 10,5 %. Sykefraværet for 2013 er innenfor fastsatt målsetting.

Ved skolen er det fem ansatte i frivillig deltid og to ansatte i ufrivillig deltid.

Ved utgangen av 2013 har skolen et merforbruk på kr 88.393. Fra 2012 ble det inntektsført kr 156.521. Resultatet for 2013 er et merforbruk på om lag kr 245.000. Den økonomiske situasjonen er knyttet til enkeltelever. Det har vært vurdert som nødvendig å kjøpe tjenester eksternt og å bemanne ekstra for å følge opp disse elevene. Samtidig har skolen gjennomført til dels store anskaffelser av lærebøker og datamaskiner.

304 Furnes ungdomsskole

Resultatene fra avgangsprøvene i 2013 viser at Furnes ungdomsskole ligger på landsgjennomsnittet i engelsk. I norsk og matematikk hadde skolen fremgang og ligger nå litt under landsgjennomsnittet.

Resultatene på nasjonale prøver i regning viser god fremgang fra 8. til 9. trinn. Resultatene på nasjonale prøver i lesing viser også god progresjon fra 8. til 9. trinn og er bedre enn landsgjennomsnittet.

Gjennom deltakelse i pulje 1 i den nasjonale satsinga på ungdomstrinnet har skolen arbeidet med regning i alle fag. Skolen har også et samarbeid med høyskolen i Hedmark om klasseledelse.

Skolen fikk gjennom vedtak i 2. tertialrapport 2013 stillingsressurser til et avlastningstilbud før og etter skoletid for elever med store hjelpebehov.

Medarbeiderundersøkelsen viser at det er høy grad av trivsel på skolen.

Sykefraværet er på 6,7 %. Dette er noe høyt, men tilskrives langtidsfravær som ikke er arbeidsplassrelatert.

Det er to ansatte med ufrivillig deltid blant fast ansatte på enheten.

Skolen har et mindreforbruk på kr 79.390 ved utgangen av 2013. Fra 2012 ble det inntektsført kr 361.000. Året 2013 har dermed et merforbruk på kr 282.000. Det skyldes at det er kjøpt inn en del IKT-utstyr og nye pulter og stoler. Dette er da finansiert med mindreforbruk fra tidligere år.

312 Messenlia og Lismarka skole

Skolene har for få elever til å publisere resultatene fra nasjonale prøver hver for seg, men samlet sett er resultatet likt med landsgjennomsnittet i lesing og engelsk. I regning er resultatet under landsgjennomsnittet. Analyse av resultatene er gjort i samarbeid med lærerne og tiltak er iverksatt.

Enheten har gode resultater på de fleste kartleggingsprøvene. I kartlegging av engelsk på 6. trinn og matematikk på 4. trinn har enheten resultater som er innenfor prøvenes normering, men lavere enn målsettingen. På alle

andre kartleggingsprøver er resultatene bedre enn målsettingen. Skolene arbeider videre med læringsfremmende vurdering. Dette er god kompetanseheving for de ansatte og har positiv effekt i klasserommet.

Lismarka skole er med i et prosjekt med utvidet skoledag på 1.-4. trinn hvor det gis undervisning i engelsk og matematikk i stede for leksehjelp. Messenlia skole fortsetter å legge til rette for uteaktiviteter i opplæringa. Elevene på 5.-7. trinn får tilbud om leksehjelp i 40 minutter hver uke.

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen er gode. Enheten har lagt stor vekt på arbeidet med læring og fornyelse. Det har også vært arbeidet mye for at læringsmiljøet og arbeidsmiljøet skal være godt både for voksne og barn.

Sykefraværet for de siste 12 måneder ligger på 9,9 %. Langtidsfraværet skyldes fysiske plager hos de aktuelle ansatte. Ved en liten arbeidsplass utgjør hvert fravær en relativt stor prosentandel. Gjennomført medarbeiderundersøkelse viser at de ansatte er veldig godt fornøyd med egen arbeidsplass. Undersøkelsen støtter dermed vurderingen at fraværet ikke skyldes dårlig arbeidsmiljø.

Det er 10 faste heltidsansatte og 10 faste deltidsansatte ved enheten. To av de heltidsansatte har en kombinasjon av stillingsprosenter i skole og barnehage for å få full stilling. Det er ingen ansatte som arbeider i ufrivillig deltid ved enheten.

Enheten har i 2013 et samlet mindreforbruk på om lag kr 197.000. Fra 2012 ble det inntektsført et mindreforbruk på kr 21.000. Dette gjør at resultatet isolert for 2013 ligger på kr 176.000. Besparelsen forklares med større sykelønnsrefusjoner enn medgåtte vikarutgifter. Enheten har også hatt en liten besparelse på fastlønn. Økte refusjonsinntekter har også gjort at enheten gjennom året har kunnet bruke noe mer til drift enn budsjettet.

313 Fagernes og Åsen skole

Skolene har for få elever til å publisere resultatene fra nasjonale prøver hver for seg, men samlet sett er resultatet under landsgjennomsnittet i lesing og engelsk. I regning er resultatet over landsgjennomsnittet. På de fleste lokale kartleggingsprøvene er resultatet i tråd med målsettingen. Resultatene er blitt analysert og tiltak er iverksatt.

Brukerundersøkelsen viser at foresatte er tilfreds med engasjement og kompetanse i skolen. De foresatte er godt fornøyd med samarbeidet og informasjonen de får og tjenester tilpasset brukernes behov.

Resultatet fra medarbeiderundersøkelsen innen læring, fornyelse og arbeidsmiljøet er noe under målsettingen. Dette blir det jobbet med i enheten. Når det gjelder ansattes tilfredshet med ledelsen viser undersøkelsen at det er behov for grundig analyse og tiltak for forbedring. Dette arbeidet er startet opp.

Sykefraværet for de siste 12 måneder ligger på 4,2 %. Dette er bedre enn målsettingen. For ett år siden lå tilsvarende sykefravær på 7,6 %. Utviklingen gjennom 2013 har dermed vært positiv. Korttidsfraværet ligger på ca. 1 %. Langtidssykemeldingene har fordelt seg på en veldig liten del av personalgruppa.

Enheten har til sammen 18 fast ansatte. Av disse har 10 hel stilling og 8 deltidsstilling. Til sammen 5 personer er registrert med ufrivillig deltid. Dette gjelder både merkantil ressurs, SFO-leder, barneveiledere og lærere. Utfordringen med å imøtekomme alle ønsker om økt stillingsstørrelse er at elevtallet og innmeldte elever til SFO setter rammene for ressursfordelingen. Det arbeides for at en lærerstilling kan utvides til full stilling i løpet av året.

Enheten har et mindreforbruk på om lag kr 76.000. Fra 2012 ble det inntektsført et mindreforbruk på kr 140.000. Isolert for 2013 har dermed enheten et merforbruk på kr 64.000 i forhold til netto budsjett. Enheten har et merforbruk på kjøp av varer og tjenester i forhold til budsjett. Innen lønnsområdet er det en besparelse innen fastlønn, men et merforbruk på variabel lønn.

314 Kilde og Fossen skole

Kilde og Fossen skoler har tilfredsstillende resultater både i kartlegginger av elevene og medarbeiderundersøkelsen fra høsten 2013. De nasjonale prøvene i engelsk og lesing viser et resultat 0,1 under landsgjennomsnittet. I regning er resultatet likt med landsgjennomsnittet på 2,0. Kilde/Fossen og Skarpsno skoler har utarbeidet en detaljert plan for oppfølging av all kartlegging, både de nasjonale og de lokale.

Skolene arbeider for å være en skole der «Vurdering av og for læring» er sentral. Foreldrene gir tilbakemelding om at de er tilfreds med samarbeid og medvirkning. De er også godt fornøyd med de ansattes engasjement og kompetanse.

De ansatte er fornøyd med læring og fornyelse og medarbeiderskap. De er stolte over egen arbeidsplass. Arbeidsmiljøet er bra, med unntak av de fysiske arbeidsforholdene. Når det gjelder ledelse er resultatene tilfredsstillende.

Sykefraværet har vært stabilt lavt over tid. Resultatet er 5,5 % de siste 12 måneder. Personalet følges opp i henhold til IA- avtalen.

Antall ansatte i heltid er 26, mens det er 18 ansatte i deltid. Antall deltidsansatte som jobber frivillig deltid er 14, mens det er 4 i ufrivillig deltid. Fra 1. august fikk 6 ansatte utvidet sine stillinger til 100 %, mens 2 barneveiledere fikk utvidet sine faste stillinger til ønsket stillingsprosent. Det er gjort et betydelig arbeid for å redusere antall ansatte i ufrivillig deltid ved gjennomgang og justering av bemanningsplanen og rekrutteringsprosesser.

Enheten har et merforbruk på kr 106.000 ved utgangen av 2013. Fra 2012 ble det inntektsført et mindreforbruk på kr 115.000. Isolert for 2013 har skolen dermed et merforbruk på kr 221.000. Årsaken til dette er flere. Det har vært lavere brukerbetaling i SFO og sykelønnsrefusjoner fra Nav enn budsjettert. Vikarbruk ved kurs og permisjoner har vært høyere enn budsjettert. Det har vært noe overforbruk på midler til undervisningsmateriell, datautstyr og lisenser.

Kilde/Fossen og Skarpsno skoler har gjennom midler fra Utdanningsdirektoratet gitt ut en brosjyre om kvalitetsutvikling av skolefritidsordningen i etterkant av prosjektet «Helhetlig skoledag». Fossen skole mottar skoleåret 2013-2014 midler fra «Den naturlige skolesekken» for å videreutvikle uteskolepedagogikken.

315 Skarpsno skole

Resultatene fra kartlegging viser at elevenes ferdigheter ligger på eller over målsettingen for alle prøver, både lokale og nasjonale. Skolen har sammen med Kilde og Fossen skoler, utarbeidet en egen plan for oppfølging av all kartlegging. Ledelsen gjennomfører dialog med alle kontaktlærere etter kartlegging. Ungdomsskolekretsen samarbeider om basisfagene, for å øke resultatene for nasjonale prøver på 8. trinn.

Skolen jobber aktivt for å utvikle et godt klassemiljø med god klasseledelse hvor elevene opplever tilfredshet med faglig veiledning. Læringsfremmende vurdering benyttes som en fast del av undervisningen og i utviklingsøkter i samarbeidstid.

Gjennom foreldreundersøkelsen uttrykker foreldrene at de er godt tilfreds med informasjon fra skolen og lærernes engasjement og kompetanse. Det arbeides med informasjonsflyt og tett skole/hjem samarbeid.

På medarbeiderundersøkelsen har Skarpsno skole resultater som ligger i underkant av de oppsatte målsettingene. Enheten jobber for å heve resultatene totalt, gjennom dialog med de ansatte og i HMS-møter. Enheten har et personale som utviser høy grad av trivsel med kollegene.

Sykefraværet for 2013 ligger på 5,8 %. Dette er innenfor akseptabelt nivå. Fraværet er høyest på langtidssykemeldinger. De sykmeldte er fulgt opp i tråd med det IA-arbeidet krever. Fraværet er ikke relatert til arbeidsmiljøet.

Antall ansatte i heltid er 11, mens det er 8 ansatte i deltid. Antall deltidsansatte som jobber frivillig deltid er 2, mens det er 6 i ufrivillig deltid. Skolen har en nedgang i elevtall, og det pr i dag ikke mulighet for å tilby økte stillingsprosenter.

Enheten har et regnskap som balanserer med budsjetttrammen. Ved årsavslutningen hadde enheten et regnskapsmessig merforbruk på kr 33.000. Dette ble dekket inn ved bruk av enhetens disposisjonsfond. Avviket utgjør 0,4 % av enhetens budsjetttramme i 2013. Regnskapet har lavere inntekter på SFO enn forutsatt i budsjettet. Samtidig har skolen hatt noe lavere lønnsutgifter enn budsjettert og økte inntekter fra sykelønnsrefusjoner.

Kilde/Fossen og Skarpsno skoler har gjennom midler fra Utdanningsdirektoratet gitt ut en brosjyre om kvalitetsutvikling av skolefritidsordningen i etterkant av prosjektet «Helhetlig skoledag».

316 Gaupen skole

Gaupen skole ligger over målsettingene for faget i norsk og engelsk, og under for matematikk. Resultatene fra nasjonale prøver er evaluert på skolen og en vil fremover rette innsatsen spesielt mot faget matematikk.

Skolens satsingsområder dette året, har vært innenfor vurdering for læring, arbeid med klasseledelse, læringsledelse og arbeid med uteskoleplan. Gaupen skole fikk innvilget sin søknad til den Naturlige skolesekken og samarbeidet med Hamar Naturskole startet høsten 2013.

Skolens pedagogiske personale har gjennomført en ståstedsanalyse der det ble tatt utgangspunkt i et utvalg av skolens resultater. Ut fra denne analysen har skolen satt kursen for videre arbeid.

Gaupen skole scorer generelt godt på medarbeiderundersøkelsen. I emnet om «Læring og fornyelse» er resultatet under målsettingen. Skoleleder har nedprioritert kursdeltakelse og kompetanseheving av ansatte, da dette har vært ett av tiltakene i innsparing av skolens merforbruk fra tidligere år.

Sykefraværet for de siste 12 måneder ligger på 10,8 %. Langtidsfraværet utgjør hovedtyngden av fraværet. Dette er ikke arbeidsplassrelatert langtidsfravær, noe som understøttes av gode resultater i medarbeiderundersøkelsen. Viktigste arbeid for skoleleder blir å følge opp i henhold til retningslinjer som ligger til grunn for en IA-kommune.

Ved skolen er det 7 ansatte som arbeider frivillig deltid og 3 ansatte som arbeider ufrivillig deltid.

Skolen har de siste årene slitt med et underskudd. Fra 2012 utgjorde dette om lag kr 508.000. Ved utgangen av 2013 var dette redusert til kr 407.000. Skolen har hatt større inntekter fra sykelønnsrefusjoner enn påløpte vikarutgifter. I tillegg har skolen vært restriktive på ekstern kursing og innkjøp generelt.

319 Kirkekretsen skole

På nasjonale prøver i engelsk er resultatet under målsettingen. Resultatene viser at elevene har lav leseforståelse, men et greit ordforråd. Som konsekvens endrer skolen undervisningen og tar i bruk lese- og skriveprogrammet for 1. - 4. trinn også i engelsk. Skolen har gode resultater på nasjonale prøver i lesing og matematikk.

Kartlegging med lokale prøver i matematikk viser at elevene mangler grunnleggende ferdigheter i matematikk. Etter kartlegging har elevene jobbet intensivt med de temaene de scorer svakest på. Ved retesting viser elevene god framgang.

Resultatene fra ordkjetdetesten er jevnt over bra på alle trinn med unntak av 3. trinn. Tiltak er iverksatt.

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen viser at enheten ligger innenfor akseptabelt nivå. Leder har sammen med personalet valgt ut noen områder som det skal jobbes med. En handlingsplan for arbeidet vil bli utarbeidet. Skolens satsningsområder 2013 har vært klasseledelse og vurdering for læring. Kriterier for god klasseledelse er utarbeidet og brukes tilpasset det enkelte trinn.

Sykefraværet ved enheten er for 2013 på 5 %. Dette er godt innenfor målsettingen.

Det er til sammen 10 ansatte som arbeider deltid ved skolen. Ingen av disse er registrert med ufrivillig deltid. Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 99.000. Ved begynnelsen av året ble det inntektsført kr 141.000. Det er i løpet av året foretatt innkjøp for å oppgradere dataparken. Det er også foretatt innkjøp av nye møbler. Isolert for 2013 er resultatet et merforbruk på kr 42.000.

321 Hempa skole

I løpet av det siste året har det blitt gjort betydelige oppgraderinger på skolebygget. Hovedbygget har fått nytt ventilasjonsanlegg, og alle klasserom og korridorer har blitt malt.

Resultatene på nasjonale prøver i 2013 er under målsettingen. Samtidig viser lokale kartleggingsprøver i matematikk og engelsk noe bedre resultater. Det jobbes systematisk med kartlegging for å bedre elevenes læringsutbytte.

Skolens satsingsområder har gjennom 2013 vært å videreføre arbeidet med klasseledelse. Skoleåret 2013/2014 er skolen også med på satsingen innenfor vurdering for læring.

Medarbeiderundersøkelsen som ble gjennomført høsten 2013 viser stor fremgang fra forrige undersøkelse på alle områder. Resultatet er på akseptabelt nivå innenfor alle områder.

Sykefraværet i 2013 var på 8,7 %. Dette er noe høyt i forhold til målsettingen på 6 %. Sykemeldingene tilskrives i stor grad langtidsfravær som ikke er jobberelatert.

Skolen har ved utgangen av 2013 ingen ansatte som jobber ufrivillig deltid.

Skolen har et mindreforbruk på kr 139.000 ved utgangen av 2013. Fra 2012 hadde skolen med seg et mindreforbruk på kr 172.000. Dette gir et merforbruk i 2013 på kr 33.000. Regnskapet er i stor grad i samsvar med budsjettforutsetningene. Noe besparelse på lønnsområdet og økte refusjonsinntekter er brukt til blant annet kjøp av IKT-utstyr.

322 Fagerlund skole

Resultatene på nasjonale prøver er under målsettingen. Ledelsen har dialogmøter med teamene annenhver måned hvor resultater og tiltak er tema. Det jobbes med å heve forventningene til elevene. Et mer langsiktig tiltak er å ansette flere lærere med engelsk i sin fagkrets.

Resultatene på lokale kartleggingsprøver i matematikk viser at 4. trinn har hatt en negativ faglig utvikling. Det jobbes strukturert og godt for å øke læringsutbyttet på trinnet.

Skolen har valgt å vektlegge arbeidet med organisasjonsutformingen ved skolen for å øke elevenes læringsutbytte. I tillegg vektlegger skolen å tilpasse opplæringen til den enkelte elev innenfor klassens rammer. Arbeidet med organisasjonen handler om tydelig skoleledelse. Gjennom de siste årene er det etablert felles strukturer og praksis for all undervisning. Dette innebærer at alle ansatte arbeider i tråd med de valg som er gjort på skolens systemnivå. Fagerlund skole er partnerskole med Høgskolen i Hedmark.

Fagerlund skole har et bredt samarbeid med kunstnere og kulturelle instanser og jobber tett med forholdet hjem – skole.

Resultatene fra medarbeiderundersøkelsen er gode.

Mål for sykefravær er på 6,5 %, og enhetens resultat for 2013 ligger på 7,6 %. Fraværet skyldes i stor grad de mange langtidssykmeldte, både helt og delvis, med kroniske lidelser. Det jobbes kontinuerlig med å holde den enkeltes sykefravær så lavt som mulig.

Antall ansatte i ufrivillig deltidsstillinger er i 2013 åtte. I tillegg er det ti ansatte som arbeider frivillig i deltidsstillinger. Det er sju barneveiledere og en sekretær som ønsker utvidelse av sine stillinger. På grunn av barneveilederne følger skoleåret er det vanskelig å tilby hel stilling til disse.

Skolen har i år et positivt avvik i resultatregnskapet på kr 13.000. Fra 2012 ble det inntektsført kr 259.000. Resultatet isolert for 2013 gir et merforbruk på kr 246.000. På grunn av stor elevpågang har skolen gjennomført store anskaffelser av inventar, lærebøker og annet materiell.

323 Mørkved skole

Mørkved skole har de siste årene jobbet systematisk med basisfagene, og har også i 2013 gode resultater på både lokale og nasjonale kartlegginger. Resultatet på nasjonale prøver er i alle fag på eller over landsgjennomsnittet. Skolen har i 2013 arbeidet med teamorganisering og pedagogisk utviklingsarbeid knyttet til områdene fagkompetanse, digital kompetanse, relasjonskompetanse og vurdering for læring. Målsettingen for dette arbeidet er å videreutvikle en vurderingskultur og en vurderingspraksis som har læring som mål, og å øke kompetansen og forståelsen for vurdering som redskap for læring.

I de siste tre årene har skolen arbeidet mye med veiledet lesing i alle fag både på småskoletrinnet og mellomtrinnet.

Mørkved skole har i 2013 jobbet med å forankre, videreutvikle og tilpasse kompetansemålene i læreplanene. Skolebiblioteket har en sentral rolle på Mørkved skole. Skoleåret har også vært preget av et spennende arbeid for å forberede arbeidet knyttet til bygging av ny skole.

Foreldrene gir tilbakemelding om at elevene trives på skolen og at det er et godt samarbeid hjem/skole.

Medarbeidernes tilbakemeldinger viser at personalet trives og er stolt av arbeidsplassen sin. Samarbeidet både personalet imellom, og med ledelsen er godt.

Sykefraværet ligger på 14,2 %. Dette er et for høyt sykefravær, som i hovedsak skyldes langtidssykemeldte. Korttidsfraværet ligger gjennomsnittlig på 2,3 %. Medarbeidersamtaler, oppfølging av sykemeldte og HMS-arbeidet er i tråd med de retningslinjer som gjelder i Ringsaker kommune.

Det er en lærer og to barneveiledere som går i ufrivillig deltid og tre lærere og sju barneveiledere som går i frivillig deltid. Det er ikke sannsynlig at disse forholdene lar seg endre i vesentlig grad, spesielt gjelder dette for ansatte i SFO.

Ved utgangen av 2013 har skolen et mindreforbruk på kr 1.149.000. Fra 2012 ble det inntektsført kr 139.000. Dette gjør at resultatet for 2013 er kr 1.010.000. Mindreforbruket forklares med det høye sykefraværet og at det er en lønnsmessige differanser mellom den sykmeldte og vikar. Skolen planlegger å bruke pengene til anskaffelser til det nye skolebygget.

324 Kirkenær skole

Nasjonale prøver for 5. trinn viser resultater under landsgjennomsnittet. Skolen jobber godt med oppfølging etter kartleggingsprøver. Læringsmiljøet er godt og det gir faglige resultater. Det jobbes aktivt med å videreutvikle læringsmiljøet. Kartleggingsprøven i matematikk på 7. trinn viste også svake resultater. Tiltak er iverksatt.

Det er et mål å sikre en god faglig og sosial progresjon for alle elever. I nettverk med andre skoler i Ringsaker kommune deltar Kirkenær skole i utviklingsarbeidet «vurdering for læring».

Medarbeiderundersøkelsen viser et meget godt arbeidsmiljø og at de ansatte er fornøyd med sin leder.

Sykefraværet for de siste 12 måneder ligger på 11,3 %. Det er ikke indikasjoner på at dette er jobbrelatert. For å gi en mindre stressende hverdag, er det innværende skoleår vektlagt at lærere skal forholde seg til færre trinn. Hvordan støtte sykmeldte har vært tema på personalmøte i hele kollegiet. Sykmeldte følges opp etter fastlagte rutiner.

Ved skolen er det fem ansatte som går i ufrivillig deltid.

Enheten har et mindreforbruk på om lag kr 226.000 ved årsslutt. Fra 2012 ble det inntektsført et overskudd på kr 60.000. Resultatet for 2013 er et positivt avvik på om lag kr 166.000. Som følge av høyt sykefravær har skolen fått forholdsvis store sykelønnsrefusjoner. Skolen har ikke hatt like store vikarutgifter. Dette har bidratt vesentlig til resultatet i 2013.

FAU har bygd sykkelløype i skolens nærmiljø. I tillegg har FAU også arrangert konsert for barn og foreldre. SFO har tilbud for 85 barn og fysisk aktivitet er sentralt i SFO-tiden.

Skolen er partnerskapsskole til Høgskolen i Hedmark avd. Hamar. Innværende år har skolen fem lærere som er praksislærere. To av skolens lærere gjennomfører veiledningsstudier.

325 Kylstad skole

Kylstad skole har nådd mange av målene i styringskortet, og har bedring på områder knyttet til skolens satsningsområder. Skolens kartleggingsresultater viser at skolen jobber systematisk og godt med begynneropplæringen. Nasjonale prøver på 5. trinn har en tilfredsstillende utvikling, men enheten har fortsatt utfordringer med faget engelsk. I regning er resultatet likt med landsgjennomsnittet, mens det i lesing og engelsk er under. Skolen har i 2013 jobbet med skolebasert kompetanseheving for lærerne for å kvalitetssikre engelskundervisningen ved bruk av kjennetegn på god engelskundervisning.

Siste foreldreundersøkelse viser at skolen har godt fornøyde brukere. Samlet sett er det innenfor læringsmiljø/ klasseledelse skolen mener å se at vi har de største forbedringspotensialene.

Medarbeiderundersøkelsen 2013 viser at enheten har et godt arbeidsmiljø. Målingen viser tilfredsstillende scor på de fleste områder, sett bort i fra forhold som har med det fysiske arbeidsmiljøet å gjøre. Enheten har i 2013 vektlagt skolebasert kompetanseheving, deltakelse i prosjekt «vurdering for læring» og å ha kvalitet på prosesser i organisasjonen. Medarbeiderundersøkelsen viser en god utvikling på området « faglig og personlig utvikling».

Enheten hadde i 2013 et sykefravær på 4,7 %. Dette er lavt, og et positivt resultat. Sykemeldte følges opp etter de etablerte rutiner i kommunen.

Enheten har seks er deltidsansatte. Av disse er fire i ufrivillig deltid. Stillingene gjelder merkantil ressurs og SFO.

Enheten har et mindreforbruk på om lag kr 59.000 i 2013. Fra 2012 hadde skolen med seg et underskudd på kr 10.000. Dette gjør at resultatet for 2013 er et mindreforbruk på kr 69.000. Skolen har hatt lavere inntekter på SFO enn forutsatt i budsjettet. Dette er dekket ved innsparinger på øvrig drift av enheten.

326 Stavsberg skole

Alle nyere resultater i styringskortet viser måloppnåelse på eller over målsettingen.

Medarbeiderundersøkelsen er i stor grad veldig bra. Resultatet på ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet trekker imidlertid noe ned. Tilbakemeldingene viser måloppnåelse godt over akseptabelt nivå også her, men det er tilbakemelding på de fysiske arbeidsforholdene som trekker resultatet ned.

Ved Stavsberg skole er det sju ansatte som jobber deltid. En av disse arbeider deltid ufrivillig. Dette gjelder en stilling som barneveileder i SFO og skole. For en liten skole som Stavsberg er det utfordrende å tilby høyere stillingsstørrelse. Dette er fordi det kreves flere ansatte for å oppfylle bemanningskravene. Det er informert om at arbeidstakeren må være villig til å arbeide ved flere enheter for å oppnå full stilling.

Sammenliknet med 2012 er det en betydelig nedgang i sykefraværet. Fraværet er redusert fra 8,4 % i 2012 til 4,7 % i 2013. Dette er en gledelig utvikling. Enheten jobber jevnlig med sykefraværet.

Skolen har et mindreforbruk på om lag kr 98.000 ved årsslutt. Dette utgjør et avvik på 1 % av netto budsjetttramme. Fra 2012 ble det inntektsført kr 44.000. Dette gir et resultat på kr 54.000 for 2013. Det er fremdeles økonomistyring av det stramme slaget ved Stavsberg skole. Fremdeles er målsettingen å gå i balanse, siden en moderne skoledrift stadig fordrer nyinnkjøp. I særdeleshet er digitale verktøy en stor utgiftspost.

For 9. året på rad deltok Stavsberg skole i regionfinalen First Lego League. Gjennom denne deltakelsen trenes elevene i prosjektarbeid, og de får en god innføring i vitenskapelig tenkemåte.

KLINK-prisen i 2012 sammen med pengene fra DKS ga Stavsberg skole en økonomisk mulighet til å sette opp en større forestilling i 2013. «Gjøglere i juni» var en sirkusforestilling på høyt nivå. Skolen samarbeidet med profesjonelle kunstnere, og Furnes Skolekorps deltok under forestillingen.

327 Nes barneskole

Nasjonale prøver på 5. trinn høsten 2013 viser at skolen har gode resultater i matematikk. Skolen scorer over landsgjennomsnittet i matematikk, men litt under landsgjennomsnittet i norsk og engelsk. Skolen vil ha et spesielt fokus på engelskfaget i året som kommer. Det vil bli satt inn tiltak for å øke læringsutbyttet i faget. Kartlegging på de andre trinnene viser en fin utvikling. Det jobbes systematisk med ulike tiltak, og de ansvarlige for spesialundervisningen og skolens ulike fagteam er viktige bidragsytere. Skolens ledelse gjennomfører trinnmøter hvor resultatene gjennomgås hver høst.

Skolens hovedsatsningsområde dette året var «Vurdering for læring». I tillegg er det jobbet med revidering av ny lokal læreplan.

Skolen har også gjennom flere år jobbet fram elev- og voksenstandarder som konkret sier noe om hvilke regler og omgangsformer skolen ønsker og aksepterer.

Foreldreundersøkelsen på 2. og 5. trinn viser at foreldrene er godt fornøyd med informasjonen fra skolen og med elevenes trivsel og læring. De signaliserer at de er litt usikre med tanke på forventningene som stilles til dem. Ledelsen deltar på foreldremøter hvor forventninger er tema.

Fylkesmannen tildelte kommunen kr 300.000 i skjønnsmidler til å prøve ut en ordning med 21-timers uke med undervisning. Nes barneskole var første skole ut.

Sykefraværet i 2013 var på 4 %. Det har gått ned i forhold til 2012, og er godt innenfor akseptabelt nivå. Sykefraværet første kvartal 2013 var på 8,2 % og siste kvartal på 1,6 %. Enheten har i dag ingen langtidssykemeldte. Skolen jobber med tilstedeværelsesfaktorer og god dialog med arbeidstakerne. Det siste året har skolen gjennomført både en intern trivselsundersøkelse og medarbeiderundersøkelse. Disse undersøkelsene viser at det er veldig god trivsel og godt samarbeid blant ansatte.

Skolen har de siste årene jobbet med å redusere antall ansatte med ufrivillig deltid. I dag er det ingen ansatte på Nes barneskole som jobber ufrivillig deltid. Ett av tiltakene har vært å gi noen av de ansatte med deltidsstillinger tilbud om utvidelse av sine faste stillinger.

Overført mindreforbruk fra 2012 var kr 122.000. Disse pengene er blant annet brukt til fornyelse av skolens datautstyr høsten 2013. Overført mindreforbruk etter 2013 er kr 277.000. Disse pengene vil bli brukt til økt lærertetthet ved behov og til innkjøp av nytt datautstyr. Resultatet for 2013 isolert er et mindreforbruk på kr 155.000.

340 Hagen skole

Hagen skole er en institusjonsskole for barn innlagt ved Hagen behandlingssenhet etter lov om psykisk helsevern. Hagen behandlingssenhet er en enhet under BUP døgnavdeling, divisjon psykisk helsevern ved Sykehuset Innlandet HF.

Den 5. september 2013 vedtok styret for Sykehuset Innlandet HF at Hagen behandlingssenhet og Familieenheten/ Gjøvik skal samorganiseres og samlokaliseres på Gjøvik. Det er nødvendig med ombygging og påbygging, og i tidsplanen ble det skissert at dette skulle skje fra årsskiftet 2014/2015. Dette er senere justert til våren 2015, og skoletilbudet ved Hagen skole vil da legges ned. Skolen har i perioden frem til nedleggelse felles skoleleder med Kylstad skole.

Skolen har i samarbeid med behandlingssenheten gjennomført brukerundersøkelser som viser at enheten har tilfredse brukere. Skolen arbeider målrettet med å gi elevene et godt skoletilbud tilpasset den enkeltes behov.

Medarbeidersamtaler viser at enheten har fornøyde og engasjerte medarbeidere. Det vektlegges å ivareta medarbeiderens behov for informasjon og forutsigbarhet frem mot nedleggelsen.

Sykefraværet ligger på 31,9 %. Dette er langt over målsettingen. Fraværet skyldes i hovedsak langtidssykemeldinger. Få ansatte gjør at hvert enkelt fravær gir store utslag.

Hagen skole går ut av 2013 med et mindreforbruk på om lag kr 167.000. Det er Hedmark fylkeskommune som betaler for driften av skolen. Mindreforbruket vil derfor finansiere drift senere år.

342 Voksenpedagogisk senter

Antall deltakere på norskopplæring og samfunnskunnskap etter introduksjonsloven, eksamensrettet grunnskoleopplæring, grunnleggende ferdigheter og spesialundervisning etter opplæringsloven var totalt på ca. 340. Av disse var det 33 deltakere på eksamensrettet grunnskoleopplæring. Deltakernes resultater på norskprøve 2 og 3 ligger over, eller på nivå med landsgjennomsnittet.

Skolen deltar i kompetansehevingsprogrammer i regi av IMDi og Vox i tillegg til kommunens programmer. Grundtvig-prosjekt ble avsluttet og konseptet «Walk the talk» i samhandling med frivillige vandringsvenner videreføres i daglig drift. For kvinner med liten skolebakgrunn ble prosjektet «Kvinner på sporet» gjennomført i samfinansiering med IMDi.

Logopedisenteret gir logopedisk hjelp til barn og voksne innen områdene språk- og kommunikasjonsvansker, afasi, uttalevansker, taleflytvansker, stamming, løpsk tale, stemmevansker samt spise- og svelgvansker. Det opereres med venteliste. Vel 200 personer ble registrert med et behov for logopedi i 2013.

Skolen er også prøvested for etablererprøven og kunnskapsprøven for servering, skjenking og salg av alkohol. I 2013 ble det avlagt i alt 75 prøver. Enheten behandler også søknader om kommunal støtte til kurs i regi av studieforbundene, i 2013 ble det utbetalt vel kr 62.000.

Sykefraværet i 2013 er på 11,1 %. Dette er høyere enn målsettingen.

To arbeidstakere hadde ufrivillig deltid. Ved ledighet i faste stillinger tilbys utvidelse av stilling til kvalifiserte deltidsansatte.

Enheten hadde et mindreforbruk på kr 898 ved årsslutt.

343 Pedagogisk Psykologisk Tjeneste

PP-tjenesten har gjennom Meld. St. 18 Læring og fellesskap, klare nasjonale føringer om økt systemrettet arbeid som et virkemiddel for tidlig innstas og forebygging av faglige og sosiale vansker. Videre er det et klart nasjonalt mål at behovet for spesialundervisning må reduseres og at flere elever skal få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet. PP-tjenesten ser en klar tendens til at det er en større andel meldte fra de yngste barna enn det har vært tidligere. Dette peker i retning av at en er på vei til å innfri de nasjonale og kommunale målene.

PP-tjenesten har en betydelig satsing innenfor tverrfaglig samarbeid både gjennom Familiens Hus og gjennom kommunens SLT-arbeid og oppvekstteam. Gjennom Familiens Hus (barnevern, helsestasjon, PPT) tilbys brukerne flere forskningsbaserte foreldrestøttende program som et ledd i tidlig innsats.

PP-tjenesten har hatt og har fokus på nærværsfaktorer i arbeidshverdagen, på å bygge kompetanse hos medarbeiderne som medfører økt mestring av arbeidsoppgaver og det å arbeide under høyt arbeidspress over tid. PPT arbeider helhetlig med arbeidsmiljø, mestring og kvalitet på tjenestene som gis.

I forbindelse med omorganiseringen av tilbudet til elever med sosiale og emosjonelle vansker på ungdomstrinnet ble det i k.sak 26/2013 vedtatt å opprette et læringsmiljøteam. Teamet er organisert under PP-tjenesten. Samtlige stillinger i læringsmiljøteamet ble besatt i løpet av desember 2013.

Resultatene etter medarbeiderundersøkelsen 2013 viser at ansatte er meget godt fornøyde med arbeidsmiljø, ledelse, læring og fornying. Ansatte melder om et godt arbeidsmiljø med stor grad av trivsel på tross av stort arbeidspress og en travel hverdag.

Sykefraværet for de siste 12 måneder ligger ved utgangen av 2013 på 6,7 %. Dette skyldes i all hovedsak langtidsfravær. Korttidsfraværet er lavt. Gjennom våren var sykefraværet godt under målsettingen på 5,4 %. Sykefraværet har variert en god del gjennom året. Det er ingen indikasjoner på at sykefraværet er arbeidsplassrelatert.

PPT har ved utgangen av 2013 en ansatt som står med ufrivillig deltid. Det er til sammen seks ansatte som arbeider deltid.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på om lag kr 93.000. Fra 2012 ble det inntektsført kr 150.000. Isolert for 2013 gir dette et merforbruk på kr 57.000.

399 Ufordelt reserve

Innen virksomhetsområdet budsjetteres det med en ufordelt reserve til fordeling i løpet av kalenderåret. Det betyr at nødvendige endringer i timeressurser for grunnskolen gjennom året kompenseres med ressurser fra denne reserven så langt den rekker. I tillegg føres her bl.a. utgifter til skoleskys, kjøp av tjenester fra andre kommuner og refusjonskrav til andre kommuner og staten.

Ved utgangen av 2013 er det et mindreforbruk på 6,707 mill. kroner. Dette inkluderer 3,164 mill. kroner som ble overført fra 2012. Resultatet for 2013 isolert utgjør dermed 3,543 mill. kroner. En stor del av mindreforbruket er knyttet opp mot utgifter som vil påløpe våren 2014.

2.4.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Det arbeides systematisk med å øke læringsutbyttet over tid med utgangspunkt i statlige føringer, forskning om læringsutbytte og erfaringer fra utviklingsarbeid på skoler i og utenfor kommunen. Satsingen konsentrerer seg om fagene norsk, matematikk og engelsk.

Resultatene fra nasjonale prøver og eksamen varierer fortsatt fra år til år. Det er positivt at en på enkelte områder er over landsgjennomsnittet, men det er fortsatt behov for langsiktig og systematisk arbeid for å få stabilt gode resultater på alle trinn. Rådmannen følger utviklingen nøye, og det er tett dialog om styrker, utfordringer og tiltak på den enkelte skole. Det har også vært rettet spesiell innsats mot vurdering for læring, klasseledelse og lese- og læringsstrategier i 2013.

Elevene i Ringsaker kommune kartlegges i lesing, regning og engelsk. Registrering av resultater foregår i en web-basert løsning; VOKAL. Dette verktøyet gjør det mulig å følge elevenes resultater på individnivå.

Vurdering for læring

Ringsaker deltok med 10 skoler i den statlige satsingen på «Vurdering for læring - pulje 3». Dette prosjektet videreføres på 8 skoler inneværende skoleår. For ytterligere å heve kvaliteten på vurderingsarbeidet videreføres arbeidet på alle barneskolene neste skoleår. Formålet er å gi gode tilbakemeldinger slik at elevene ser hvor de er i sin egen læring, hvor de skal og hvordan de best kan nå målene sine.

Ungdomstrinn i utvikling

I perioden 2012-2017 vil nasjonale myndigheter satse spesielt på ungdomstrinnet. Strategien omhandler en felles satsing på klasseledelse, regning, lesing og skriving, der kompetanseutviklingen i all hovedsak skal foregå på den enkelte skole. Skolebasert kompetanseutvikling innebærer at skolen, med ledelsen og alle ansatte, deltar i en utviklingsprosess på egen arbeidsplass. Hensikten er å utvikle skolens samlede kunnskaper, holdninger og ferdigheter når det gjelder læring, undervisning og samarbeid. Fra Ringsaker kommune deltar Furnes og Nes ungdomsskoler i pulje 1 med oppstart høsten 2013, mens Brumunddal, Brøttum og Moelv ungdomsskoler deltar i pulje 2 med oppstart høsten 2014.

Lese- og skriveopplæring

Satsingen på systematikk i lese- og skriveopplæringen er videreført og videreutviklet. Arbeidet med tidlig innsats er formalisert med utarbeidelsen av «Program for systematisk lese- og skriveopplæring på 1.-4. trinn». Programmet ble revidert skoleåret 2012/2013, og det utvikles kontinuerlig.

Leksehjelp

Leksehjelp for 1. - 4. trinn ble ved en lovendring innført som en rettighet fra skolestart høsten 2010. I Ringsaker videreføres ordningen i henhold til k.sak 43/2010. Det ble i k.sak 25/2013 vedtatt å utvide skoledagen for elevene

på 1.-4. trinn ved Fagerlund, Lismarka, Kirkenær og Nes barneskoler ved å prøve ut en modell med utvidet skoledag. Hensikten er å øke læringsutbyttet for elevene.

Læringsmiljøteam

Tilbudet til elevene med sosiale og emosjonelle vansker ble omorganisert våren 2013, og i k.sak 26/2013 ble det vedtatt å opprette et læringsmiljøteam. Stillingene ble besatt i desember 2013. Teamet skal bidra med kunnskap om kompetanseutvikling for lærere, skoleledere og organisasjon ved å bistå på læringsarenaen der eleven har sitt skoletilbud.

Kompetanse- og utviklingsarbeid

Det er utarbeidet en ny kommunal strategiplan for kompetanseutvikling innenfor virksomhetsområdet undervisning gjeldende for 2013-2016, jf. f.sak 48/2013. På grunnskoleområdet ble den statlige ordningen for videreutdanning av lærere videreført. Lærerne er frikjøpt i deler fra sine stillinger for å gjennomføre utdanningen, og utgiftene fordeles mellom stat og kommune. Våren 2013 avsluttet åtte lærere sin videreutdanning gjennom den statlige strategien for etter- og videreutdanning. Høsten 2013 startet ni lærere sin videreutdanning i denne strategien.

Tre skoleledere startet i 2013/2014 utdanning gjennom den statlige rektorskolen. To skoleledere avsluttet utdanning gjennom rektorskolen i 2013.

Det er gjennomført etterutdanning i form av kurs og erfaringsdeling i nettverk innenfor begynneropplæring innen lesing, regning, engelsk og IKT. Ved oppstart av skoleåret 2013/2014 ble det gjennomført felles planleggingsdager for alle ansatte på barnetrinnet i Ringsaker med tema leseopplæring.

Veiledning av nyutdannede lærere

Veiledning av nyutdannede lærere er videreført i 2013. Det gjennomføres individuelle og gruppebaserte veiledninger. Ordningen er i samarbeid med Høgskolen i Hedmark og ledes av rådmannen.

Internasjonalt arbeid

Som et ledd i arbeidet med å øke læringsutbyttet, er det tatt initiativ til og iverksatt et samarbeid med skoler i andre land. Høsten 2013 startet kommunene i Hamar-regionen, Hedmark fylkeskommune og Slagelse kommune i Danmark et samarbeid i regi av Comenius Regio. Prosjektet har som mål å utvikle tiltak som kan bidra til å øke gjennomføringsgraden i videregående opplæring.

2.5 Pleie og omsorg (VO 40)

401 Omsorgsdistrikt Moelv	Resultatsenhetsleder: Hege T. Nysveen
405 Omsorgsdistrikt Nes	Resultatsenhetsleder: Kjell Erik Bjurling
407 Omsorgsdistrikt Brumunddal	Resultatsenhetsleder: Oddvar Johannessen
420 Bjønnehaug avlastingssenter	Resultatsenhetsleder: Hege Terese Granstrøm
422 Demente	Resultatsenhetsleder: Ane Wenche Moen
423 Ringsaker AO-senter	Resultatsenhetsleder: Rune Øygarden
424 Psykisk helse	Resultatsenhetsleder: Inger Stende Kjelsrud
425 Kommunalmedisinsk senter	Resultatsenhetsleder: Jan Robin Manstad

2.5.1 Ansvarsområde

Kommunene har ansvaret for tjenestetilbudet til alle mennesker med behov for omsorgstjenester. Dette er regulert gjennom lov om kommunale helse- og omsorgstjenester som trådte i kraft 1.1.2012. Brukernes rettigheter er samlet i pasientrettighetsloven.

2.5.2 Hovedkommentar

Driften av Kommunalmedisinsk senter (KMS) kom i gang 1.5.2013. Fra samme dato ble rehabiliteringsenheten ved Ringsaker bo- og aktivitetssenter avvirket, og oppgaver og budsjett ble lagt til KMS. Prosessen med å fristille lokaler til KMS ved Tømmerli bo- og aktivitetssenter tok lenger tid enn forutsatt, og i perioden 1.5.2013 til 26.8.2013 var virksomheten derfor begrenset til 12 plasser ved Ringsaker bo- og aktivitetssenter. Fra 26.8.2013 har KMS hatt et komplett tilbud med til sammen 16 plasser ved Tømmerli bo- og aktivitetssenter. KMS forventes å forbedre kommunens tilbud til spesielt den eldre delen av befolkningen ved at tilbudet som gis er sammensatt av palliative tjenester, intermedisær tilbud, øyeblikkelig hjelp, fysioterapi, ergoterapi, rehabilitering og hjelpemiddelformidling.

I budsjett 2013 ble det vedtatt å flytte forsterket skjermet enhet for demente fra Brumunddal bo- og aktivitetssenter til demensenheten på Sundheimen. Omorganiseringen var planlagt gjennomført 1.7.2013, men med stor innsats klarte en å gjennomføre dette 15.4.2013. Demensenheten på Sundheimen fikk etter dette 8 forsterkede plasser, samt to ordinære demensplasser. Tiltaket har gitt positive effekter gjennom en styrket og samlet fagkompetanse på Nes og planlagt innsparing er realisert.

Et annet budsjettiltak i 2013 var å organisere brukerstyrt personlig assistanse (BPA) i kommunal regi og si opp avtalene med Uloba. Oppstart av den kommunale ordningen var planlagt fra 1.7.2013. Som ledd i tiltaket ble det opprettet stilling som koordinator for BPA-ordningen. Gjennomføringen av vedtaket ble som følge av krav om lovlighetskontroll utsatt til 1.10.2013 og den budsjettmessige effekten ble av den grunn redusert. Ved årsskiftet gjenstod avklaring av en driftskonto for brukerne av BPA-ordningen.

Etter fastsettelsen av budsjett 2013 ble det nedsatt arbeidsgrupper for å planlegge innføring av egenandel for transport ved AO-senteret og redusert planleggingstid ved AO-senteret. På bakgrunn av rapporter fra arbeidsgruppene som konkluderte med at det ikke ville være mulig å gjennomføre vedtatte innsparingstiltak ved AO-senteret uten at dette fikk negative konsekvenser for brukerne, foreslo rådmannen i 1. tertialrapport 2013 å reversere de vedtatte tiltakene. Dette ble enstemmig vedtatt av kommunestyret, jf. k.sak 54/2013.

De økonomiske utfordringene innenfor virksomhetsområdet er fremdeles store, men utviklingen har for flere enheter vært positiv i 2013. Fem av åtte enheter går ut av 2013 med et mindreforbruk. Etter flere år med store negative budsjettavvik fremlegger omsorgsdistrikt Moelv et resultat nær budsjetttrammen for 2013.

For omsorgsdistrikt Brumunddal gjenstår mye arbeid med å få bedre samsvar mellom aktivitet og økonomisk ramme. Omsorgsdistriktet har i 2013 arbeidet med å få på plass ny organiseringsmodell etter sammenslåing av omsorgsdistriktene Furnes og Brumunddal i 2012, samt nye turnuser med en innretning som bl.a. innebærer drift av 16 færre sykehjemsplasser og en redusert bemanning med 8 årsverk.

Fem av åtte enheter hadde med seg et akkumulert merforbruk fra 2012 på totalt 8,633 mill. kroner. I forbindelse med 1. og 2. tertialrapport 2013 ble det lagt til rette for å dekke deler av overført merforbruk i omsorgsdistrikt Brumunddal, med til sammen 4 mill. kroner.

RE-leder Jan Robin Manstad, ordfører Anita Ihle Steen og overlege Harald Sanaker kunne stolt åpne kommunens kommunalmedisinske senter.

Til sammen 20,825 mill. kroner er gjennom året fordelt fra reserven til ressurskrevende brukere for å dekke merutgifter ved ressurskrevende brukere i omsorgsdistriktene, Bjønhaug avlastningssenter og enhet Psykisk helse og rustjenester. Statstilskuddet til ressurskrevende tjenester er en viktig faktor for å få virksomhetsområdet i balanse. Tilskuddet som utbetales etterskuddsvis dekker i dag bare deler av merbehovet knyttet til brukergruppen, og en eventuell innstramning av denne ordningen kan derfor vanskeliggjøre mål om budsjettbalanse. Samtidig ser en at antallet unge brukere med store hjelpebehov er økende.

2.5.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2013. Med unntak av Ringsaker AO-senter er det ikke gjennomført brukerundersøkelser for enhetene i pleie og omsorg i 2013. De siste undersøkelser er fra 2012.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Engasjement og kompetanse (brukere)	5,0	4,0	5,2
Engasjement og kompetanse (ansatte)	5,0	4,0	4,8
Læring og fornyelse	5,0	4,0	4,3
Medarbeiderskap	5,0	4,0	4,9

Samlet for virksomhetsområde pleie og omsorg er resultatet for fokusområde medarbeidere over akseptabelt nivå. Resultatene for de enkelte enheter vises nedenfor.

Medarbeidere	Engasjement og kompetanse (brukere)	Engasjement og kompetanse (ans.)	Læring og fornyelse	Medarbeiderskap
401 Omsorgsdistrikt Moelv	–	4,6	4,3	4,6
405 Omsorgsdistrikt Nes	–	4,8	4,1	4,9
407 Omsorgsdistrikt Brumunddal	–	4,7	4,3	4,8
420 Bjønnhaug avlastningssenter	–	4,9	4,8	4,9
422 Demente	–	4,9	4,6	5,2
423 Ringsaker AO-senter	–	5,0	4,8	5,2
424 Psykisk helse og rustjenester	–	4,7	4,7	4,7
425 Kommunalmedisinsk senter	–	4,6	4,5	4,8

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Arbeidsmiljø	5,0	4,0	4,5
Stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	5,0
Sykefravær	10,0 %	11,5 %	12,5 %
Tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	4,5
Ledelse	5,0	4,0	4,7

For fokusområdet organisasjon, er resultatene for virksomhetsområdet over akseptabelt nivå. Sykefraværet er fortsatt for høyt. Det gis utførlige kommentarer til sykefraværet under omtalen av den enkelte enhet. Resultatene for den enkelte enhet er vist i tabellen under.

Organisasjon	Arbeidsmiljø	Stolthet over egen arbeidsplass	Sykefravær	Tilfredshet med ledelsen	Ledelse
401 Omsorgsdistrikt Moelv	4,3	4,6	12,9 %	4,0	4,5
405 Omsorgsdistrikt Nes	4,5	4,7	14,3 %	4,5	4,7
407 Omsorgsdistrikt Brumunddal	4,5	4,6	14,8 %	4,4	4,6
420 Bjønnhaug avlastningssenter	4,5	5,2	8,9 %	5,0	4,8
422 Demente	4,9	5,3	8,6 %	4,9	5,0
423 Ringsaker AO-senter	5,0	5,5	6,8 %	4,8	4,9
424 Psykisk helse	4,7	4,8	10,9 %	4,3	4,7
425 Kommunalmedisinsk senter	5,0	5,1	3,4 %	4,3	4,7

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Avvikssystem	100 %	80 %	100 %
Andel med fagutd. ift. bemanningsplanen	100 %	95 %	96 %
Andel korttidsplass/avlastningsplass i inst.	20 %	15 %	28 %
Andel gyldige enkeltvedtak	100 %	100 %	100 %
System for internkontroll, lplos og Profil	100 %	100 %	100 %
Andel plasser i inst. reserv. mentalt friske	20 %	15 %	11 %

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
401 Omsorgsdistrikt Moelv	157,95	160,45	127,20	129,20
405 Omsorgsdistrikt Nes	147,10	147,10	239,46	240,16
407 Omsorgsdistrikt Brumunddal	260,47	253,07	192,67	189,97
420 Bjønnhaug avlastningssenter	18,38	18,38	18,38	18,88
421 Rehabilitering	28,35	28,35	26,35	0,00
422 Demente	66,27	66,27	66,27	63,85
423 Ringsaker AO-senter	28,79	28,79	26,79	26,79
424 Psykisk helse	32,17	34,17	35,17	35,67
425 Kommunalmedisinsk senter		12,06	16,72	42,07
449 Pleie og omsorg – ikke fordelt	0	0	1,00	0,0
Sum årsverk VO 40 Pleie og omsorg	739,48	748,64	750,01	746,59

Enhetene jobber kontinuerlig med å redusere ufrivillig deltid. Det vises til kommentarer under den enkelte enhet.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	585 556	660 001	624 691	674 269
Driftsinntekter	208 563	239 969	175 986	224 613
Netto driftsutgifter	376 993	420 032	448 705	449 656

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	3 471	1 722	1 240	2 661
Investeringsinntekt	0	0	0	0
Netto inv.utgift	3 471	1 722	1 240	2 661

Netto driftsutgifter pr resultatenheter, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
401 Omsorgsdistrikt Moelv	74 746	77 373	-2 627	-3,51 %
405 Omsorgsdistrikt Nes	150 069	149 927	142	0,09 %
407 Omsorgsdistrikt Brumunddal	118 355	125 776	-7 421	-6,27 %
420 Bjønnhaug avlastningssenter	15 825	15 461	364	2,30 %
422 Demente	35 336	36 101	-765	-2,16 %
423 Ringsaker AO-senter	14 365	13 538	827	5,76 %
424 Psykisk helse	25 786	24 727	1 059	4,11 %
425 Kommunalmedisinsk senter	20 196	14 565	5 631	27,88 %
449 Pleie og omsorg ufordelt	-46 427	-68 848	22 421	48,29 %
449 Samhandlingsreformen	40 454	41 405	-951	-2,35 %
Sum netto driftsutg. VO 40	448 705	430 025	18 680	4,16 %

Virksomhetsområdet fikk et positivt budsjettavvik på 18,68 mill. kroner etter avsetninger til bundne driftsfond, men før årsoppgjørdisposisjoner i 2013. Hovedårsaken til dette er anslåtte merinntekter knyttet til statstilskuddet ressurskrevende tjenester for 2013 som ikke mottas før i 2014. Merinntektene er regnskapsført under budsjettansvar 449 pleie og omsorg ufordelt. Disse midlene må avsettes da de inngår i reserven til ressurskrevende brukere som senere fordeles til å dekke merutgifter ved disse brukerne.

Som det fremgår av tabellen over, er det store variasjoner i resultatene for de enkelte enhetene. Årsaken til budsjettavvikene kommenteres under de enkelte enheter.

401 Omsorgsdistrikt Moelv

Medarbeiderundersøkelsen fra desember 2013 viser at alle resultatene er innenfor akseptabelt nivå. Det ble sist gjennomført brukerundersøkelse i 2012.

Omsorgsdistriktet har i 2013 hatt et gjennomsnittlig sykefravær på 12,9 %, hvilket er over målsettingen på 11 %, men en reduksjon fra 13,5 % i 2012. Det jobbes kontinuerlig med oppfølging av sykefraværet.

«Nærværsprosjektet» ved Brøttum bo- og aktivitetssenter er videreført gjennom året og deler av prosjektet har vært tatt i bruk ved langtidsavdelingen på Ringsaker bo- og aktivitetssenter.

Ett årsverk IP-koordinator er i løpet av 2013 overført fra Kommunalmedisinsk senter til omsorgsdistrikt Moelv. Ett årsverk BPA-koordinator, som ble opprettet i budsjett 2013, ble overført fra budsjettansvar 449.

Distriktet har i 2013 fått ansvaret for å administrere ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) i kommunen, og mange av assistentstillingene er deltidsstillinger. Omsorgsdistriktet hadde ved utgangen av 2013 135 fast ansatte i deltidsstillinger. 77 ansatte oppgir at de jobber deltid frivillig, mens 41 oppgir at de jobber ufrivillig deltid. De resterende 17 ansatte som ikke er registrert i noen kategori består av nylig ansatte assistenter i BPA-ordningen, og det er ikke foretatt denne type kartlegging blant disse ennå.

Omsorgsdistriktet hadde et negativt budsjettavvik på kr 169.000 i 2013. I tillegg har enheten et akkumulert merforbruk på 2,458 mill. kroner fra tidligere år. Utgifter til ressurskrevende brukere utgjør 5,306 mill. kroner og er dekket av reserven til ressurskrevende brukere fra budsjettansvar 449.

Det har vært jobbet med innskjerping av rutinene ved innleie av vikarer og med å få vikarer over på avtaler for å unngå at det utløses overtid. 2,5 nye årsverk sykepleiere ble besatt fra 1.5.2013, noe som gir en bedre sykepleierdekning. Dette har også forebygget bruk av overtid.

I samsvar med budsjett 2013 ble turnusen endret i hjemmetjenesten fra 17.6.2013 for å kunne redusere antall korttidsplasser med 4. Netto reduksjon i turnus utgjorde ett årsverk og ga en innsparing på kr 650.000 i 2013.

Den regnskapsmessige forbedringen fra tidligere år har sammenheng med de vedtatte tiltakene i budsjett 2013, samt god kontroll på bruk av overtid og ekstravakter. For å holde orden på bilbruken i hjemmetjenesten, herunder reduksjon av omfanget av skader og overkjørte kilometer, ble det i 2013 tatt i bruk kjøretøysystemet CarAdmin. Sammen med en holdningsendring til bilbruken ga dette innsparinger på om lag kr 240.000 sammenlignet med 2012.

405 Omsorgsdistrikt Nes

Medarbeiderundersøkelse i 2013 viser resultater innenfor akseptabelt nivå. Øvrige resultater i styringskortet ligger rundt målsettingene.

Enheden har i 2013 hatt et gjennomsnittlig sykefravær på 14,3 %. Dette er over målsettingen på 10 % og en økning fra 2012 hvor sykefraværet lå på 12,2 %. Kvartalsvise rapporter viser at fraværet har falt fra 15,4 % første kvartal til 13,5 % fjerde kvartal 2013. Sykefravær utover arbeidsgiverperioden lå i 2013 på 11,3 %, fordelt med et langtidsfravær utover 57 dager på 9,3 % og et fravær mellom 17 og 56 dager på 2,0 %. Alle sykemeldte får oppfølging i henhold til IA-bestemmelsene. I de tilfeller tilrettelegging er nødvendig, skjer dette enten på egen arbeidsplass eller ved at ansatte prøves ut/overføres til annet arbeidssted i omsorgsdistriktet.

Det er overført 0,7 årsverk førstesekretær fra omsorgsdistrikt Brumunddal til omsorgsdistrikt Nes i løpet av 2013 iht. k.sak 81/2011. Omsorgsdistriktet hadde ved utgangen av 2013 226 deltidsansatte. Av disse jobbet 99 frivillig deltid og 127 ufrivillig deltid. I omsorgsdistrikt Nes er det totalt 430 stillingshjemler. 101 av disse er heltidsstillinger mens de resterende 329 er deltidsstillinger. Antall heltidsansatte har økt med 3 i løpet av året mens antallet deltidsansatte er redusert med 10. Av deltidsstillingene er 187 hjemler under 50 % stilling. Antallet deltidsansatte under 50 % er redusert med 3 i 2013.

Enheden vil gjennomføre forsøk med langturnus i ett bofellesskap og én sykehjemsavdeling i 2014. Langturnus forventes å kunne bidra til en reduksjon i antall ufrivillig deltidsansatte om den innføres permanent.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 142.000. I dette ligger en inndekning av overført merforbruk fra 2013 på kr 323.000. Omsorgsdistriktet har dermed oppnådd balanse i 2013.

En beboer koser seg med håndarbeid på Nes bo- og aktivitetssenter.

Resultatet henger sammen med systematisk arbeid over tid. Alle turnuser er gjennomgått for å sikre at en driver effektivt i henhold til de oppdrag som skal utføres. Flere vakante deltidsstillinger er slått sammen eller blir inndratt i løpet av året som følge av dette arbeidet.

Utgifter til ressurskrevende brukere utgjør 7,253 mill. kroner og er dekket av reserven til ressurskrevende brukere fra budsjettansvar 449. Svært mange brukervedtak er gjennomgått og vurdert for å sikre brukertjenester på rett nivå. Dette innebærer at brukernes behov vurderes nøye og at det legges til rette for brukernes behov innenfor de rammer en har til rådighet. Arbeidet har bl.a. medført at nye ressurskrevende brukere er gitt tilbud i bofellesskap med heldøgns bemanning i 2013.

407 Omsorgsdistrikt Brumunddal

Medarbeiderundersøkelse i 2013 viser at resultatene ligger noe lavere enn målsettingene, men innenfor et akseptabelt nivå.

Enheten har i 2013 hatt et gjennomsnittlig sykefravær på 14,8 %. Til tross for at det er fokusert på tilstedeværelse og gjennomgående arbeid med oppfølging av sykmeldte, har enheten ikke klart å komme ned på målsettingen på 10 % i 2013. Arbeidet med økt tilstedeværelse vil derfor fortsatt være et viktig satsningsområde.

I forbindelse med gjennomgang av merkantile avdelinger innen VO 40 Pleie og omsorg ble det i k.sak 81/2011 vedtatt en overføring av til sammen 2,7 årsverk førstesekretær fra Brumunddal omsorgsdistrikt til Bjønnehaug avlastningssenter, Psykisk helse og rustjenester, demensenheten og omsorgsdistrikt Nes.

Omsorgsdistriktet hadde ved utgangen av 2013 154 deltidsansatte. Av disse jobbet 82 frivillig deltid og 72 ufrivillig deltid. Enheten jobber aktivt for at ansatte med ufrivillig deltid skal få økt sine stillinger. I forbindelse med utarbeidelse av nye turnuser vil det være et mål å redusere antall ufrivillig deltidsansatte ytterligere. Utfordringen ligger i å få dekket helgene når antall hjemler reduseres. Bruk av langvakter forventes å gjøre dette arbeidet enklere. Antall deltidsansatte er i 2013 redusert med 15.

Regnskapet for 2013 viser et negativt budsjettavvik på 7,421 mill. kroner. Dette inkluderer overført merforbruk fra 2012 på 1,676 mill. kroner, etter at dette ble redusert med 4 mill. kroner i løpet av 2013, jf. 1. og 2. tertialrapport 2013. Utgifter til ressurskrevende brukere utgjør 5,525 mill. kroner og er dekket av reserven til ressurskrevende brukere fra budsjettansvar 449.

Omsorgsdistriktet har i 2013 arbeidet med å få på plass ny organiseringsmodell etter sammenslåingen av omsorgsdistriktene Furnes og Brumunddal. Ved etableringen av KMS skal omsorgsdistriktet drifte 16 færre sykehjemsplasser. Som følge av dette er bemanningen redusert med 8 årsverk. Reduksjonen i antall plasser medfører at de pasientene som nå gis sykehjemstilbud er mer pleietrengende enn tidligere. Dette fordi en prioriterer å gi plass til de sykeste brukerne først. Når færre brukere får tilbud om langtidsplass øker også pleietyngden i korttidsavdelingene og i hjemmetjenesten.

Omsorgsdistriktet innrapporterer at flere utskrivningsklare pasienter fra sykehusene har satt ytterligere press på tjenesten i 2013. Samtidig har omsorgsdistriktet et høyt sykefravær, som fører til merforbruk på lønnsbudsjettet. Antallet unge brukere med stort hjelpebehov er økende.

Omsorgsdistriktet har gjennom hele 2013 rapportert om behov for økt grunnbemanning og at en utstrakt bruk av ekstrasjelp/overtid er nødvendig for at distriktet skal kunne gi et tilfredsstillende tjenestetilbud. For å få et fremtidig utgiftsnivå bedre i samsvar med budsjetttrammen gjennomfører omsorgsdistriktet nå flere tiltak, hvor innføring av nye turnusordninger står sentralt. Samtidig økes grunnbemanningen ved Tømmerli bo- og aktivitetssenter med 4,1 årsverk.

Årsarbeidstid benyttes i dag i alle avdelinger ved Brumunddal bo- og aktivitetssenter. Medarbeiderne er fornøyd med denne arbeidstidsordningen. Årsarbeidstid vil bli etablert også for hjemmetjenesten samt kort/langtidsavdelingen i løpet våren 2014.

Omsorgsdistriktet har i 2013 gjennomført en rekke kurs innenfor bl.a. områdene forflytning, sårbehandling, ernæring, diabetes, hygiene, legemiddelhåndtering, smerte og symptomlindring, hjerte- og lungeredning og elektronisk meldingsutveksling. I tillegg har ansatte deltatt på kurs i informasjonssikkerhet, og gjennomført grunnopplæring i fagsystemet Profil.

420 Bjønnhaug avlastningssenter

Medarbeiderundersøkelsen 2013 viser gjennomgående gode resultater der alle er innenfor akseptabelt nivå eller bedre. Det er som tidligere år fortsatt dårlig score på fysisk arbeidsmiljø som følge av bygningsmessige forhold. Det har ikke blitt gjennomført brukerundersøkelser i 2013.

Ledelsen har deltatt i planleggingen av det nye avlastningssenteret gjennom 2013. Forprosjekt og reguleringsplanen for det nye avlastningssenteret ble vedtatt i desember 2012 ved k.sak 117/2012. Bygging av nytt avlastningssenter skal starte våren 2014.

Sykefraværet ligger gjennomsnittlig på 8,9 % for 2013. Det jobbes kontinuerlig for å holde sykefraværet lavest mulig. Det er langtidsfravær som utgjør hovedtyngden av fraværet. Leder har samarbeidet med NAV, Arbeidslivssenteret, Providor, HMS-rådgivere og HMS-Øst i sykefraværsoppfølgingen.

Enheten fikk overført 0,5 årsverk førstesekretær fra Brumunddal omsorgsdistrikt fra 1.1.2013. Enheten hadde ved årets slutt 23 ansatte med deltid. 19 ansatte har frivillig deltid og 4 ufrivillig. Ny turnus med større kontinuitet, langturnus, er utarbeidet for å redusere antall små deltidsstillinger i enheten. Planlagt oppstart for den nye turnusen er mars 2014.

En av enhetens ansatte ble ferdig sertifisert PMTO (Parent Management Training Oregon)-terapeut i desember 2013. Det er prioritert brukt 0,5 stilling til dette som forebyggende veiledningsarbeid til foreldre. I det videre arbeidet skal PMTO-terapeutene gi opplæring i PMTO-rådgiving til et utvalg ansatte som jobber med barn i Ringsaker kommune.

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 364.000. Mindreforbruket fra 2012 på kr 300.000 er inkludert i resultatet. For 2013 isolert er mindreforbruket på kr 64.000. Enheten fikk tilført 1,9 mill. kroner til dekning av merutgifter ved en ressurskrevende bruker i 2013. Enheten har brukt egen bil ved transport av brukere for å redusere transportutgiftene.

422 Demente

Medarbeiderundersøkelsen i 2013 viser at enheten har oppnådd gjennomgående gode resultater. Det har ikke vært gjennomført brukerundersøkelse ved enheten i 2013.

I budsjett 2013 ble det vedtatt flytting av forsterket skjermet enhet fra Brumunddal bo- og aktivitetssenter til demensenheten på Sundheimen. Omorganiseringen var planlagt gjennomført 1.7.2013, men med en stor innsats klarte en å gjennomføre dette 15.4.2013.

Det er et utstrakt samarbeid mellom enheten og alderspsykiatrisk avdeling ved Sykehuset Innlandet. Enheten har gjennom året videreført deltagelsen i prosjekt SAMAKS. Prosjektet er et samarbeid mellom alderspsykiatrisk avdeling på Sanderud og 25 kommuner i Hedmark og Oppland. Formålet er bedre samhandling mellom

spesialisthelsetjenesten og kommunale helse- og omsorgstjenester, samt å bedre undersøkelse og behandling av pasienter i sykehjem.

Stadig yngre tjenestemottakere med utfordrende atferd og pasienter med psykiatrisk grunnlidelse som utvikler demens, er en utfordring for enheten. En ser også et klart behov for å kunne tilby bokollektiv til personer med mild/moderat demens. Det rapporteres om utfordringer knyttet til lav grunnbemanning.

De siste 12 månedene har det vært et sykefravær på 8,6 %, hvilket er lavere enn målsettingen og en reduksjon sammenlignet med forrige år. Enheten har flere medarbeidere med sammensatte og alvorlige lidelser. Sykefraværsoppfølging følger fastsatte retningslinjer i HMS. Dette er i praksis et trepartssamarbeid mellom arbeidsgiver, lege og arbeidstaker.

Ved demensenheten er det inndratt 3,42 årsverk i forbindelse med overføring av forsterket skjermet enhet fra Brumunddal bo- og aktivitetssenter til Sundheimen jf. k.sak 107/2012. Fra 1.1.2013 har enheten fått overført 1 årsverk førstesekretær fra omsorgsdistrikt Brumunddal jf. k.sak 81/2011. Netto reduksjon er 2,42 årsverk.

Demensenheten har 62 deltidsansatte. Av disse er 32 registrert med frivillig deltid og 30 med ufrivillig deltid. En følger de prosedyrer/rutiner som er fastsatt vedr. deltidsstillinger. Pr. 31.12.2013 har 15 deltidsansatte fått økt sine stillingsbrøker med tilsammen 3,33 årsverk, hvorav fem ansatte har oppnådd 100 % stilling.

Demensenheten har hatt et netto merforbruk i 2013 på kr 594.000. I tillegg kommer merforbruket fra 2012 på kr 171.000. Enheten har hatt to færre langtidsplasser i 2013 hvilket har gitt et tap på vederlag på kr 132.000. Inntektssvikten skyldes også at enheten har hatt flere utredningsplasser enn budsjettet. Det har også vært en lavere dekningsgrad for refusjon sykepengene enn forventet.

423 Ringsaker AO-senter

I 2013 er det utarbeidet en evalueringsrapport hvor en bredt sammensatt arbeidsgruppe har sett på tjenesteproduksjon, kvalitet, organisering, bemanning, drift og økonomi i AO-tjenesten. Rapporten kommer til politisk behandling i kommunestyret våren 2014. Det ble gjennomført en brukerundersøkelse i forbindelse med evalueringsrapporten. Resultatene av undersøkelsen viser at tjenesten har fornøyde brukere. AO-tjenesten bidrar til at brukerne får knyttet nettverk utenfor boligen.

Medarbeiderundersøkelse i 2013 viser at enheten har resultater som ligger godt innenfor akseptabelt nivå på alle delmålene.

Enheten har stor søkning til tjenesten og tok inn seks nye brukere i 2013. Det ble skrevet 131 vedtak med tilbud om dagaktivitet eller voksenopplæring. Det er viktig at yngre funksjonshemmede møtes med et godt dagtilbud slik at helse og livskvalitet kan opprettholdes.

I tillegg til å gi dagaktivitet har enheten også i år avholdt fem voksenopplæringskurs for funksjonshemmede som har behov for opplæring og veiledning i personlig økonomi, kosthold, personlig hygiene, samliv og bruk av mobil og data.

Enheten har hatt et sykefravær det siste året på 6,8 %. Dette er innenfor målsettingen på 11 %.

Pr. 31.12.2013 var det to ansatte som ønsket større stilling. Disse har blitt prioritert som vikarer. En medarbeider arbeider opp til 100 % når en inkluderer tildelte vikariater. Den andre medarbeideren tildeles så mange vikariater som mulig.

Enheten har i 2013 et positivt budsjettavvik på kr 827.000. Dette inkluderer inntektsføring av kr 224.000 av tidligere års mindreforbruk. Driften i 2013 har således et positivt budsjettavvik på kr 603.000. Bakgrunnen for mindreforbruket er blant annet at det har vært vanskelig å få kjøpt tømmer til vedproduksjon, og utgifter til dette vil først komme i 2014.

Enheten har fram til 1. tertial 2013 holdt utgiftene på et lavt nivå på grunn av vedtatt innsparing i budsjett 2013. Dette har også en viss innvirkning på mindreforbruket for 2013. Vedtaket ble reversert i forbindelse med 1.tertial 2013 da tiltaket ville få konsekvenser for brukerne.

424 Psykisk helse og rustjenester

Medarbeiderundersøkelse ble gjennomført i 2013 og har gitt gjennomgående gode resultater. Det har ikke vært gjennomført brukerundersøkelse i 2013.

Psykisk helse og rustjenester fortsatte i 2013 utviklingsarbeidet som ble påbegynt ved overføring av rustjenesten til enheten i 2012. Enheten består ved utgangen av 2013 av to avdelinger, boligsosial avdeling og behandlingsavdeling. Prosjektet «Bolig først» i regi av Boligsosialt utviklingsprogram (BoSo) ble overført fra servicesenteret til Psykisk helse og rustjenester 1.1.2013. Enheten har jobbet målrettet for å implementere filosofi og arbeidsmetode bak «Bolig først» i den nye behandlingsavdelingen, og som en del av forberedelsen til oppstart av Kjerringhaugen boenhet for rusavhengige i første halvdel av 2014. Budsjett for kurs/opplæring ble økt med kr 100.000 i 2013 og er brukt til kompetanseheving for miljøpersonale på temaene rusavhengighet, rusadferd og miljøarbeid i bolig.

Sykefraværet har gått ned fra 14,5 % i 2012 til 10,9 % i 2013. Korttidsfraværet er akseptabelt, men langtidsfraværet er stabilt høyt. Enheten har arbeidet godt med dette i samarbeid med HMS-rådgiver og NAV arbeidslivssenter gjennom året. Dette har avdekket at deler av langtidsfraværet kan skyldes arbeidstakers opplevelse av manglende kompetanse knyttet til endringene av enhetens brukergruppe og arbeidsoppgaver. Det har vært gjennomført interne og eksterne kurs og undervisningsopplegg med tema som alvorlige sinnslidelser, miljøarbeid og rusbehandling.

Enheten fikk overført 0,5 årsverk førstesekretær fra Brumunddal omsorgsdistrikt fra 1.1.2013. Enheten har ansatt ny avdelingsleder fra 1.7.2013. Det er 14 deltidsstillinger i enheten. 2 av disse er ufrivillig deltid. Det har på grunn av turnus ikke vært mulig å imøtekomme deres ønske om større stillingsbrøk i 2013.

Regnskap 2013 viser et mindreforbruk på 1,059 mill. kroner. Det ble ikke inntektsført tidligere års mindreforbruk som står på enhetens disposisjonsfond. Mindreforbruket er knyttet til innsparte lønnsutgifter ved at ett årsverk delvis har vært holdt vakant, samt at utgiftene til ferievikar har vært lavere enn forventet. En vesentlig årsak til enhetens mindreforbruk er videreføring av tjenestetilbudet ut fra hjemmetjenesteprinsipper med jevnlig vurdering av tjenestevedtak.

Enheten ble tilført kr 838.000 fra reserven til ressurskrevende brukere til dekning av merutgifter til to ressurskrevende brukere. Det ble overført kr 640.000 fra bevilgning til rusforebyggende tiltak under VO 11 til dekning av ett årsverk knyttet til Solsia dagsenter samt driftsutgifter. Fylkesmannen i Hedmark har bevilget 1,110 mill. kroner i prosjektmidler til «Bolig først»-prosjektet i regi av BoSo som enheten har disponert i 2012 og 2013.

425 Kommunalmedisinsk senter (KMS)

Ringsaker kommune startet 1.5.2013 opp driften Kommunalmedisinsk senter (KMS) ved Ringsaker bo- og aktivitetssenter. Rehabiliteringsenheten ble fra samme dato avviklet som egen resultatenhet og oppgaver og budsjett ble lagt til KMS. Prosessen med å fristille lokaler til KMS ved Tømmerli bo- og aktivitetssenter tok lenger tid enn forutsatt, og i perioden 1.5.2013 til 26.8.2013 var virksomheten derfor begrenset til 12 plasser ved Ringsaker bo- og aktivitetssenter. Fra 26.8.2013 har KMS hatt et komplett tilbud med til sammen 16 plasser ved Tømmerli bo- og aktivitetssenter.

Etableringen av KMS er et ledd i Ringsaker kommunes strategi for å møte Samhandlingsreformen. Tiltaket skal bl.a. øke kommunens påvirkningsmuligheter av pasientstrømmen inn og ut av spesialisthelsetjenesten/sykehus. KMS forventes å forbedre kommunens tilbud til spesielt den eldre delen av befolkningen ved at tilbudet som gis er sammensatt av palliative tjenester, intermedisær tilbud, øyeblikkelig hjelp tilbud, fysioterapi, ergoterapi, rehabilitering og hjelpemiddelformidling. Medarbeiderne i KMS har høy faglig kompetanse. Fagdekningen av lege- og sykepleieressurser i KMS forventes å bidra til et kompetanseløft med positive ringvirkninger til hele pleie- og omsorgstjenesten.

Erfaringen så langt vurderes som gode og virksomheten har vært driftet etter planen. Tilbakemeldingene fra pasienter og pårørende har vært positive, både ved det tilbudet KMS gir og de fysiske tilpasninger som er gjort i bygget i forbindelse med etablering av et palliativt rom.

Resultater etter rehabiliteringsopphold vurderes som gode. Det samarbeides tett med pleie- og omsorgsdistriktene og drives målrettet og tverrfaglig samarbeid med hjemmet, institusjoner og skole. Det avholdes fellestrim på bo- og aktivitetssentrene for blant annet brukere med KOLS, hjerneslag, hjerteinfarkt og MS.

Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2013. Enheten scorer høyt både på måleparameterne «stolthet over egen arbeidsplass» og «tilfredshet med arbeidsmiljøet». Øvrige resultater i styringskortet ligger også over eller rundt målsettingene.

KMS har siden oppstart 1.5.2013 hatt et sykefravær på 3,4 %. Fraværet er ikke relatert til arbeidsplassen. Sykemeldte ansatte følges opp i henhold til gjeldende rutiner. Det har vært gjennomført informasjonsmøte med NAV for alle ansatte for å informere om IA-avtalen. Ledere har deltatt i opplegg for sykefraværsoppfølging i regi av kommunens HMS-tjeneste og NAV.

KMS hadde 31.12.2013 32 deltidsansatte. Av disse jobbet 17 frivillig deltid og 15 ufrivillig deltid.

Regnskap for 2013 viser et mindreforbruk på 5,63 mill. kroner. Mindreforbruket i 2013 skyldes forsinket oppstart av KMS. I budsjettet 2013 ble lønnsmidler for en fullskala drift lagt inn fra 1.1.2013, mens KMS først kom i full drift fra midten av august.

Fra og med 1.5.2013 inngikk virksomheten ved rehabiliteringsenheten i KMS. Av rehabiliteringsenhetens 26,35 årsverk ble ett årsverk overført til omsorgsdistrikt Moelv og de resterende overført til KMS.

449 Pleie- og omsorgsformål – ufordelt

I forbindelse med 1. tertial 2013 ble det ved delegert økonomisak 136/2012, tildelt 16,6 mill. kroner fra reserven for å dekke merutgifter til ressurskrevende brukere i omsorgsdistriktene, ved Bjønnhaug avlastningssenter og enhet Psykisk helse og rustjenester. Etter 2. tertial 2013 ble det ved delegert økonomisak 357/2013 foretatt nye fordelinger fra reserven på totalt 5,225 mill. kroner til omsorgsdistriktene og Bjønnhaug avlastningssenter. Om lag 1 mill. kroner av tidligere tildelt beløp til enhet Psykisk helse og rustjenester ble samtidig tilbakeført til reserven.

Ordningen med ressurskrevende brukere dekker bare direkte lønnsutgifter. Det er vektlagt at kriteriene for interntildeling i Ringsaker kommune skal ligge så nært opp til kriteriene i den statlige tilskuddsordningen til ressurskrevende tjenester som mulig.

Reserven er i tillegg til det ovenfor nevnte benyttet til å dekke kr 314.000 av utgiftene knyttet til etableringen av en avlastningsordning etter skoletid ved Furnes ungdomsskole for funksjonshemmede. Det gjenstår en ubenyttet reserve på om lag 22,421 mill. kroner som i sin helhet overføres til 2014.

Stor etterspørsel etter pleie- og omsorgstjenester, arbeids- og aktivitetstilbud og boliger for funksjonshemmede har gjort det vanskelig å foreta aktivitetskutt tilsvarende årets reduksjon i vertskommunetilskuddet på 1,918 mill. kroner. Budsjettavviket ble derfor inndekket ved 1. tertial 2013, jf. k.sak 54/2013.

Arbeidet med å ta i mot utskrivningsklare pasienter fra sykehusene som ledd i Samhandlingsreformen fungerer godt. Gode rutiner for en enhetlig oppfølging mot sykehusene har sammen med et effektivt tilretteleggingsarbeid i omsorgsdistriktene, medført at kommunen har spart 3,612 mill. kroner av bevilgingen til utskrivningsklare pasienter i 2013.

Det har vært langt vanskeligere for kommunen å styre den delen av Samhandlingsreformen hvor utgiften knytter seg til pasientstrømmen inn og ut av spesialisthelsetjenesten/sykehus. Utgiftene til medfinansiering av somatiske pasienter i sykehus har i 2013 blitt 4,563 mill. kroner høyere enn budsjett. Inntaket til sykehus/spesialhelsetjeneste styres i stor grad av sykehusene selv, legevaktene og fastlegene. Det er derfor vanskelig for kommunen å ha kontroll med dette. Samhandlingsreformen påfører dermed kommunen netto merutgifter på om lag kr 951.000 i 2013.

Som følge av krav om lovlighetskontroll kunne ikke kommunen sette i gang oppsigelser av avtaler med ULOBA innen beregnet frist 1.5.2013. Ordningen kom derfor først i full drift fra 1.10.2013. Budsjetttiltaket var beregnet å skulle ha en innsparing på kr 750.000 i 2013 og 1,5 mill. kroner i 2014. Grunnet forsinkelsen ble endelig innsparing i 2013 kr 351.000. Innsparing i 2014 ser pr. i dag ut til å bli som forventet.

2.6 Barne- og ungdomsvern (VO 50)

Barnevernsjef: Lisbet Gjønnnes

2.6.1 Ansvarsområde

Virksomhetsområdet omfatter barneverntjeneste, barneverntiltak i og utenfor familien, bosettingstiltak for enslige mindreårige flyktninger og Ungdomskontakt, samt lavterskeltiltak i Familiens hus.

2.6.2 Hovedkommentar

Antallet bekymringsmeldinger til barneverntjenesten økte med 24 % første halvår 2013. Denne økningen klarte barneverntjenesten ikke å håndtere med tilgjengelige personalressurser. Lovens undersøkelsesfrister ble brutt i en andel av sakene. Det var derfor nødvendig å redusere nivået på annen aktivitet i perioder for å konsentrere innsatsen om avvikling av undersøkelser. I tillegg er det gjennom året opprettet tre nye stillinger.

Barneverntjenesten gjennomførte 425 undersøkelser, mot 332 i 2012. Denne ekstraordinære innsatsen ble gjennomført i tillegg til arbeidsinnsatsen som følger av at antall fylkesnemnds- og rettsaker var fordoblet i forhold til året før.

På tross av stor saksmengde i barneverntjenesten ble det fortsatt satset på tidlig innsats-tiltak, med foreldrekurset «De utrolige årene» og sertifisering av en PMTO-terapeut i barneverntjenesten. Enheten tok også initiativ til gjennomføring av to interkommunale kompetansehevingstiltak i undersøkelsesarbeid og «traumesensitivt barnevern» for å styrke det barnevernfaglige arbeidet på kommunalt nivå. Arbeidet med tidlig intervensjon overfor ungdom med tidlig ruskarriere, hvor Ungdomskontakten og barneverntjenestens ungdomsteam er sentrale aktører, har ført til at 49 ungdom har fått «TIUR»-oppfølging gjennom Ungdomskontakten. Bosettingstiltaket for enslige mindreårige har opprettholdt sine gode resultater med hensyn til 100 % skoledeltakelse for ungdommene i tiltaket.

2.6.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2013.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	4,5	4,0	4,8
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	4,5	4,0	5,0
Medarbeiderskap	5,0	4,0	4,9

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	4,5	4,0	4,7
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	4,5
Sykefravær	8,0	10,0	8,1
Ansattes tilfredshet med ledelsen	4,5	4,0	4,5
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	4,7

Ut fra barneverntjenestens belastninger med hensyn til saksmengde og økonomiske situasjon vurderes resultatene fra medarbeiderundersøkelsen som tilfredsstillende.

Sykefraværet i enheten er hovedsakelig langtidsfravær, og til tross for overnevnte utfordringer er resultatet nesten i henhold til målsettingen, og godt innenfor hva enheten har vurdert som akseptabelt. Arbeidspress første halvår bidro i vesentlig grad til et høyt sykefravær; i barneverntjenesten var sykefraværet på 10,8 %. Medarbeidere med kroniske lidelser er så langt det er mulig forsøkt gitt tilpassede funksjoner og oppgaver.

Barneverntjenesten deltok i 2013 i et forskningsprogram, for å avdekke hva som kan redusere stress og psykososiale belastninger hos barnevernansatte. Det ble gitt opplæring i kognitive tilnærminger og mindfulness-teknikker som forskerne mener vil være tjenlige virkemidler.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	48,75	48,75	48,75	51,75

Barneverntjenesten har 20,7 saksbehandlere og tiltaksstillinger. Gjennom statlig satsing på kommunalt barnevern fikk Ringsaker innvilget 2 stillinger, i tillegg ble barneverntjenesten styrket med ytterligere 1 stilling ved behandling av 1. tertialrapport 2013, jf. k.sak 54/2013.

Enheten har 12 deltidsstillinger, hvorav 10 aktivitetsgruppetledere i ca. 9 % stilling, opprettet som alternativ til støttekontakt. Pr. 31.12.13 var 5 registrert med ufrivillig deltid; 2 ønsket 100 % stilling. I løpet av 2013 ble ufrivillig deltid avviklet for to medarbeidere på bakgrunn av fortrinnsrett.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	63 403	74 553	65 676	80 633
Driftsinntekter	26 566	30 348	20 251	35 208
Netto driftsutgifter	36 837	44 205	45 425	45 425

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	93	53	0	0
Investeringsinntekt	0	0	0	0
Netto investeringsutgift	93	53	0	0

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
500 Barne- og ungdomsvern	45 425	56 256	-10 831	-23,8

Enheten hadde et merforbruk i 2013 på 8,737 mill. kroner, som i hovedsak skyldes merutgifter til plasseringstiltak i fosterhjem, beredskapshjem og barneverninstitusjon. Dessuten er det økte utgifter til MST, et hjelpetiltak som skal avverge behov for plassering utenfor hjemmet av ungdom med atferdsvansker. Økt saksmengde førte også til merutgifter til sakkyndige, overtid for medarbeiderne og reiseutgifter.

Udekket merforbruk fra 2012 år utgjør 2,094 mill. kroner etter at enheten fikk tilført 4 mill. kroner for å dekke opp deler av tidligere års merforbruk gjennom behandlingen av 1. og 2. tertialrapport 2013. Akkumulert merforbruk utgjør således 10,831 mill. kroner ved utgangen av 2013.

2.6.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Antall meldinger - aldersfordeling på barn i melding

	2010	2011	2012	2013
0 – 6 år, inkl. melding på ufødt barn	106	125	152	171
7 – 12 år	90	111	108	117
13 – 18 år	87	105	117	121
Sum	283	341	377	409

Fra 2010 til 2013 økte antall bekymringsmeldinger med 45 %. Fra 2012 til 2013 var økningen 8,5 %. Det er størst økning i antall meldinger på de yngste, med 61 % økning i årene 2010-2013.

Hvem melder til barneverntjenesten i Ringsaker

Meldingsinstans	2011	2012	2013	Meldingsinstans	2011	2012	2013
Andre	29	37	53	Lege/sykehus	24	31	26
Annen off. instans	5	12	5	Mor/far/foresatt	40	45	33
Asylmottak/imdi/udi	5	2	5	Nabo	9	5	19
Barnehage	8	16	14	Politi	58	72	92
Barnet selv	0	4	0	PPT	0	0	1
Barneverntjenester	53	42	46	Psykisk helsevern barn-unge	-	-	6
Barnevernvakt	18	18	18	Psykisk helsevern/voksne	19	33	29
Familie for øvrig	23	15	15	Rustjenester	-	-	3
Familievernkontor	-	-	1	Skole	48	47	61
Frivillige org.	0	0	1	NAV kommune og stat	10	4	2
Helsestasjon	17	19	16	UK/fritidsklubb	1	0	1
Krisesenter	2	5	4	Sum	369	407	451

Tabellen over viser hvem som melder bekymring for barns omsorgssituasjon. Fra 2013 er det lagt til to nye kategorier samt at det er skilt mellom voksenpsykiatri og barnepsykiatri. Flere instanser kan melde fra om samme barn, derfor blir summen høyere enn i forrige tabell. Meldinger fra politi økte mest i 2013.

Overskridelse av frister for gjennomgang av meldinger og gjennomføring av undersøkelser

År	2012			2013		
	Ant saker avsluttet	Ant fristbrudd	% fristbrudd	Ant saker avsluttet	Ant fristbrudd	% fristbrudd
Ringsaker	335	11	3 %	425	134	31,5 %
Hedmark	1864	166	9 %	2021	457	22,5 %

Kilde: Fylkesmannens fristkontroll

En melding skal undersøkes innen tre måneder, i særlige tilfeller er fristen seks måneder. Fylkesmannen fører fristkontroll. I 2012 hadde Ringsaker kun 3 % fristbrudd på håndtering av meldinger og undersøkelser.

Høsten 2012 økte meldingsantallet sterkt og økningen fortsatt i 2013. Barneverntjenesten klarte ikke å avslutte undersøkelser i samme tempo som nye meldinger kom inn. Første halvår 2013 økte meldingstallene med hele 24 % i forhold til samme periode året før. En så stor økning i antallet saker maktet ikke tjenesten å håndtere. Situasjonen var mest krevende i barneteamet; til tider var det 30 meldinger på venteliste som manglet saksbehandler. Selv med en sykefraværspersent på 10,8 har barneverntjenesten klart å avslutte 27 % flere meldinger og undersøkelser enn året før. Det var mulig ved hjelp av strenge prioriteringer av oppgaver, bl.a. ved en pause i alt tverrfaglige samarbeid som ikke spesifikt dreide seg om barn med aktiv barnevernssak. Dessuten bidro det vesentlig at flere medarbeidere returnerte fra fødselspermisjon og at en fikk tre nye stillinger som var besatt fra 1.8.2013. Ventelista var avvirket pr. 1.8.2013. Undersøkelser fordelt fra ventelista vil få fristbrudd i de to påfølgende kvartalene.

Henleggelse av meldinger og undersøkelser – i % og antall (i parentes)

	2011		2012		2013	
	Antall	%	Antall	%	Antall	%
Ringsaker	216	62 %	168	50 %	276	65 %
Hedmark	1098	61 %	1123	60 %	1322	65 %

Kilde: Fylkesmannens fristkontroll

Henleggelse omfatter både henleggelse av meldinger og henleggelse av undersøkelser uten tiltak. En melding henlegges når innholdet ikke gir grunnlag for undersøkelse, evt. at meldingen videresendes til en annen kommune. Undersøkelser henlegges ofte uten tiltak hvis foreldrene motsetter seg tiltakene barneverntjenesten tilbyr og det ikke er grunnlag for tvangstiltak.

Barn med tiltak fra barneverntjenesten

Barn i tiltak pr 31.12	2010	2011	2012	2013
Antall barn plassert utenfor hjemmet	66	71	76	87
Antall barn med hjelpetiltak i hjemmet	99	124	158	132
Sum antall barn m/ tiltak pr 31.12	165	195	234	219
– Herav unge over 18 år	14	9	22	19

Tabellen viser antall barn med tiltak fra barneverntjenesten. Antall barn/unge plassert utenfor hjemmet har økt og er hovedgrunnen til utgiftsøkningen i enheten, mens barn med hjelpetiltak har blitt redusert.

Familiens hus – lavterskeltiltak i regi av Barne- og ungdomsvern, ev. i samarbeid med andre

	2010	2011	2012	2013
PMTO (individuell foreldreveiledning), antall familier	-	-	6	20
Antall «mål barn*» i familiene	-	-	-	27
Foreldrekurset »De utrolige årene«, gruppetiltak, antall familier	14	11	11	12
Antall «mål barn» i familier som deltok på foreldrekurset	33	20	25	23
Antall familier m oppfølging av familieveileder v/ Familiens hus	13	25	9	-
Antall familier m oppfølging via «Rådgivningstjeneste for ungdomsfamilier»	67	79	64	-
Foreldremekling om samvær og hvor barn skal bo jf. barnelov/ eksteskapsløp	60	50	53	-
Psykologtjenester – sum familier med oppfølging**)	106	123	106	18
Psykologtjenester – gruppetiltak (stressmestring/depresjonsmestring), deltakere	19	13	26	7

*) «Mål barn»: Antall barn i familien som tiltaket er rettet mot. **) For årene 2010 – 2012 ble antallet familier for psykolog PPT og barnevern slått sammen; pga. vakanse i psykologstillingen 6 måneder i 2013 var aktiviteten redusert.

Familiens hus er en tverrfaglig arena for å utvikle og tilby forebyggende tiltak og endringstiltak. Samarbeidspartnere er helsestasjonene, PPT, psykisk helse og barne- og ungdomsvern. Både PMTO og «De utrolige årene» er tiltak for å styrke foreldreferdigheter og redusere adferdsproblemer hos barn. For å fokusere innsatsen der det er størst behov, ble det i 2013 besluttet å benytte familieveilederne til særskilt tiltaksarbeid. Familieveilederne gir derfor ikke lavterskel oppfølging til enkeltfamilier lenger. Mekling ble også avvirket. Dette er en ønsket dreining med formål å styrke tiltaksutviklingen i barneverntjenesten samt å kunne bidra med forskningsbasert tidlig innsats i Familiens hus.

Bosettingstiltak for enslige mindreårige asylsøkere/flyktninger (BEMA)

Ringsaker kommune bosetter åtte enslige mindreårige flyktninger, i to boliger. Alle barnevernsutgifter i bosettingstiltaket, inkl. lønn og husleie, dekkes ved refusjon fra BUF-etat for beløp ut over kommunal egenandel. Egenandelen finansieres gjennom tilskudd kommunen får fra IMDI ved bosetting av flyktninger. Økonomien i tiltaket er avhengig av fullt belegg. Refusjonsordningen er under omlegging.

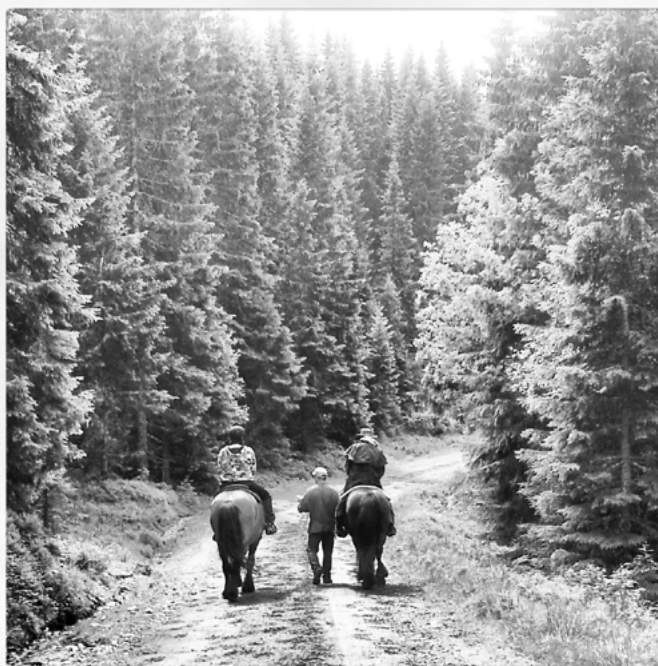
Aktivitet Ungdomskontakten 2013 (UK)

Type tiltak	Antall 2010	Antall 2011	Antall 2012	Antall 2013
Antall ungdom m individuell oppfølging	62	68	102	121
Antall familier med støttesamtaler	26	29	46	63
Antall ungdom i lukkede gruppetiltak *)	55	63	70	77
Antall registrerte Åpen kveld **)	150	353	457	139
Antall registrerte Åpen kveld i gjennomsnitt	5	12	10	6
Antall registrerte besøk i trefftid	874	586	883	1118
Antall registrerte besøk i trefftid pr mnd, gjennomsnitt	73	49	74	106
Individuelle oppfølginger gjennom «TIUR»	-	-	28	49
Sommerjobbprosjekt TIUR, Purkedalskoia	-	-	6	5

*) Lukkede grupper omfatter jentegrupper, SMART, fritidsgrupper for ungdom i ungdomsskolealder, aktivitetsgruppe, hobbygruppe og torsdagsgruppe (TIUR-tiltak) og skilsmissegruppe drevet sammen med helsesøster. **) Åpen kveld ble gjennomført kun i første halvår.

Ungdomskontakten et lavterskeltilbud for ungdom i alderen 13-23 år med fokus på forebyggende psykososialt arbeid. Det tilbys individuell oppfølging, gruppetiltak og familieveiledning i tillegg til åpne aktiviteter som kan benyttes av alle. I 2013 er antall ungdom med individuell oppfølging doblet, sammenlignet med 2010. Aktuell problematikk kan være for eksempel lettere angst og depresjon, belastninger i hjemmet, relasjonsproblemer i forholdet til jevnaldrende, skolefravær, fritid eller rus. Av ungdommene som mottok individuell oppfølging i 2013 var 60 jenter og 61 gutter. 69 % var i alderen 13-18 år.

I perioden 1.6.2012-31.12.2013 deltok UK i det kommunale prosjektet «Tidlig intervensjon unge og rus» (TIUR). En prosjektmedarbeider i 100 % stilling var plassert ved UK, og tiltaket inngår fra 2014 i fast drift. 49 av 121 ungdommer som Ungdomskontakten har fulgt opp individuelt i 2013 har vært i TIURs målgruppe. I prosjektperioden har tjenesten opparbeidet seg kompetanse og tilegnet seg metodikk for forebygging og behandling av cannabisproblematikk blant ungdom. Metode for kartlegging, bevisstgjøringssamtaler og hasjavenningsprogram blir videreført. Ungdomskontakten er kontaktadresse for rusbekymring for ungdom i kommunen.

Tidlig innsats unge og rus: Ungdom på hjemvei etter sommerjobbprosjektet.

«Tidlig innsats barn i risiko» (TIBIR): I henhold til samarbeidsavtalen mellom Ringsaker kommune, Atferdssenteret og Buf-etat ble to PMTO-terapeuter sertifisert i 2013, én fra barne- og ungdomsvern og én fra Bjønnhaug avlastningscenter. Sertifiseringen legger grunnlaget for implementering av nye moduler. Foreldreveiledningsprogrammet PMTO er igangsatt ved omprioritering av oppgaver i familieveilederstillingene.

Rapport om bruk av delegert myndighet, klager, fylkesnemnd- og rettsaker, samt akuttvedtak

	2011	2012	2013
Delegert personalsak	19	23	11
Delegert økonomisak	-	7	2
Delegert innkjøps sak	-	-	1
Antall enkeltvedtak i hht lov om barneverntjenester	779	740	660
Antall klagesaker/tilsynssaker til fylkesmannen	5	5	3
Akuttvedtak, flytteforbud for privat plasserte barn (bvl 4-9)	0	0	0
Akuttvedtak, antall barn tatt hånd om midlertidig (bvl § 4-6, 1. ledd)	10	5	4
Akuttvedtak, antall barn med foreløpig plassering uten samtykke (bvl § 4-6, 2.)	7	22	13
Akuttvedtak, antall unge m midlertidig plassering pga. atferd (rus, kriminalitet el.l.)	2	3	3
Antall saker med rettsmøte i fylkesnemnda eller tingretten	15	12	39
Antall rettsdager gjennomført	27,5	24	85

Fylkesmannen behandlet tre tilsynssaker. Det ble konkludert med at det ikke var lovbrudd i forhold til hovedspørsmålet i sakene, rett til å undersøke og plasseringssted, men at det var fristbrudd i en av sakene.

I 2013 var det et særlig høyt antall rettsdager, 85 dager, på grunn av mange gjenopptatte saker fra privat part. En rettsdag krever mye forberedelser. Antallet rettsdager tilsier at svært mye tid i barneverntjenesten har medgått til forberedelser og gjennomføring av saker i fylkesnemnd og rettsapparat.

2.7 Sosiale tjenester (VO 51)

Leder NAV-Ringsaker: Roy Carstens

2.7.1 Ansvarsområde

Virksomhetsområdet omfatter økonomisk sosialhjelp, råd og veiledning, kvalifiseringsordningen, midlertidig bolig, individuell plan, gjeldsrådgivning og introduksjonsordningen. Enheten inngår som en del av NAV Ringsaker.

2.7.2 Hovedkommentar

Sammenliknet med 2012 har det i 2013 vært en økning i sosialhjelpsutbetalingene på hele 15 %. Hovedforklaringen er en økning i antall brukere som mottar økonomisk hjelp pr. måned, fra 372 i 2012 til 402 i 2013. På årsbasis er økningen i antall brukere 27, fra 958 til 985. Størst er økningen i aldersgruppa 18-24 år. Gjennomsnittlig økonomisk sosialhjelp pr. mottaker har i 2013 økt med kr 4.920, til kr 43.227. Stans i enkelte statlige tiltaksvirkemidler i deler av 2013 er en av årsakene til økte sosialhjelpsutbetalinger.

2.7.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Andel søknader behandlet innen to uker	80 %	70 %	72 %
Andel klagesaker omgjort av fylkesmannen	0 %	10 %	17 %

Det er gjennomført brukerundersøkelse for NAV i 2013. Resultatene fra denne viser at brukerne av NAV er fornøyde med tjenestene som ytes. 18 klagesaker ble oversendt Fylkesmannen for endelig avgjørelse, en økning med 5 saker fra 2012. Kommunens vedtak ble opprettholdt i 14 saker, 3 ble omgjort og 1 vedtak ble opphevet. Andel søknader behandlet innen to uker var 72 %. 90 % av sakene ble behandlet innen fire uker.

Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse for NAV Ringsaker i 2013 i regi av NAV Hedmark. Denne undersøkelsen er ulik den kommunale, og tallene kan derfor ikke benyttes direkte i styringskortet. Oppsummert viser undersøkelsen god måloppnåelse bl. a. for ansattes tilfredshet med engasjement, læring og stolthet over egen arbeidsplass. For øvrig er det gitt gode tilbakemeldinger fra ansatte på hva som forventes i jobben, samt for interesse og utvikling i jobben.

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Sykefravær	6,0 %	7,0 %	14,0 %

Sykefraværet er høyere enn akseptabelt nivå og har steget fra 7,6 % i 2012 til 14,0 % i 2013. Fraværet gjaldt i all hovedsak langtidssykemeldte (11,4 % med langtidsfravær over 57 dager). Høyt sykefravær har blitt fulgt opp i dialog med HMS-tjenesten og aktiv bruk av bedriftshelsetjenesten. Fra våren 2013 er det jobbet med avklaring av restarbeidsevne blant flere langtidssykemeldte. Dette er en kommet i mål med på slutten av året slik at en ser ved utgangen av 2013/inngangen på 2014 at sykefraværet er på god vei ned.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	35,35	32,35	32,35	32,35

Av 32,35 årsverk er det tre deltidsstillinger som utgjør totalt 1,85 årsverk. Ingen av de ansatte har ufrivillig deltid.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	80 382	78 836	65 104	75 254
Driftsinntekter	19 809	14 184	4 603	14 753
Netto driftsutgifter	60 573	64 652	60 501	60 501

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	884	2 047	10 960	15 340
Investeringsinntekt	289	230	5 468	0
Netto inv.utgift	595	1 817	5 492	15 340

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
510 Sosiale tjenester	60 501	68 416	-7 915	-13,1 %

Sosiale tjenester hadde et merforbruk på 7,9 mill. kroner i 2013. Av dette utgjør overført merforbruk fra 2012, 2,3 mill. kroner. For 2013 alene utgjør altså merforbruket 5,6 mill. kroner. Merforbruket er i hovedsak knyttet til økonomisk sosialhjelp, jf. hovedkommentar 2.7.2. Deler av merforbruket skyldes økt bosetting av flyktninger fra 25 til 30 pr. år som ble vedtatt av kommunestyret i k.sak 103/2012. Det ble ikke kompensert for økte utgifter i den forbindelse, som er beregnet til kr 622.000. Utbetaling av kvalifiserings- og introduksjonsstønad er lavere enn budsjettet pga. færre deltakere på programmene enn antatt. Enheten har, utenom budsjett, også mottatt refusjon fra UDI for å ha etablert alternativ mottaksplass. Dette har gitt en nettoinntekt på kr 334.000 i 2013.

2.7.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Sosialhjelpsutgifter og boutgifter 2011 – 2013 beløp i 1.000 kr (regnskapstall)

	2011	2012	2013	Endr i % 2012 -2013
Livsopphold	10 303	11 174	14 380	+ 28,7 %
Boutgifter	15 414	17 104	19 733	+ 15,4 %
Tilleggsytelser	5 565	6 802	7 478	+ 9,9 %
KVP-stønad	9 149	6 770	6 188	-8,6 %
KVP-supplerende sosialhjelp	518	375	350	- 6,6 %
Introduksjonsstønad	5 457	4 734	3 367	- 28,9 %
Introstønad supplerende sosialhjelp	469	572	366	- 36,0 %

Kategorien «tilleggsytelser» innbefatter ytelser som kommer i tillegg til veiledende livsoppholdssats. Dette er utgifter som skal vurderes ut i fra den enkeltes livssituasjon og utgifter til lege, psykolog, medisiner, tannbehandling, briller, flytteutgifter, innbo, bilhold mv.

Kvalifiseringsprogrammet (KVP)

Gjennomsnittlig antall deltakere pr. måned var i 2013 37 deltakere mot 45 i 2012. I 2013 gikk 32 personer ut av programmet, og av disse gikk 22 til jobb, utdanning eller arbeidsrettede tiltak.

Introduksjonsprogrammet (INTRO)

I 2013 har det totalt vært 27 personer på introduksjonsprogrammet mot 47 i 2012. 12 nye personer har deltatt på introduksjonsprogrammet i 2013. I 2013 gikk 10 personer ut av programmet, og av disse gikk 4 til jobb, utdanning eller arbeidsrettede tiltak. Bosettingen av flyktninger har i 2013 vært på 32 stk., allikevel har antall deltakere gått ned. Dette har bakgrunn i at mange barn er bosatt.

Sosiallån

Det er faste og gode rutiner for innfordring av sosiallån. Det har vært en økning i mottatte avdrag på sosiale utlån de siste årene. Fra kr 426.000 i 2011 til kr 780.000 i 2012. Det er en nedgang i 2013 til kr 543.000. I 2012 og 2013 har enheten lånt ut sosiale utlån på henholdsvis kr 715.000 og kr 618.000.

Rapport om bruk av delegert myndighet

Type sak	2011	2012	2013
Delegert personalsak	13	6	9
Delegert økonomisak	0	0	0
Enkeltvedtak i sosialavdelingen	4 926	5 161	5 759

Antall enkeltvedtak har gått opp med 598 saker (11,6 %) fra 2012.

2.8 Helsestasjoner (VO 52)

Resultatenhetsleder: Ingeborg Nordbryhn Wien

2.8.1 Ansvarsområde

Helsestasjonens ansvarsområde omfatter svangerskapsomsorg, helsestasjonstjenester for barn 0 – 6 år, skolehelsetjeneste, helsestasjon for ungdom, helsetjenesten for flyktninger og asylsøkere, fysioterapi for barn og unge, og driften av Familiens hus. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og i lov om folkehelsearbeid. Tjenesten skal bidra til å forebygge sykdom og fremme god fysisk, psykisk og sosial helse hos blivende foreldre og hos barn 0 – 20 år og deres familier. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er lokalisert i Brumunddal, Moelv, Nes og Brøttum, samt helsestasjon for ungdom i Brumunddal.

2.8.2 Hovedkommentar

Fødselstallet for 2013 var 311, en nedgang fra 2012 på 16,1 %. Enheten har lagt vekt på tjenestene til de minste barna og deres foreldre, da gode relasjoner mellom barn og omsorgsgiverne er svært viktig for barnets utvikling, spesielt i tidlig fase av livet. Enheten inngår i tverrfaglig samarbeid i Familiens hus med barneverntjenesten og PP- tjenesten om å styrke foreldrekompetansen på ulike alderstrinn. Ansatte deltar i observasjonskorps i barnehagene med sikte på tidlig avdekking og tidlige tiltak.

Et høyt antall barnefamilier har behov for tverrfaglig innsats pga. barnets helsetilstand eller fordi omsorgssituasjonen ikke er god nok. Ansatte i enheten inngår i slikt samarbeid for gravide og alle aldersgrupper fra 0 – 18 år. En særskilt problemstilling for barn er konflikter mellom foreldrene hvor omfanget synes å øke. Det er sendt melding til barneverntjenesten om 16 barn. Det har vært innhentet opplysninger fra barneverntjenesten i 102 saker.

Enheten har utfordringer med bemanningen ved fem ulike tjenestesteder og med fordeling på flere fagfelt. Dette medfører oppstyking av stillinger. En har i tillegg mange steder hvor deltjenester skal foregå. Skolehelsetjenesten skal ut i alle skoler. Fysioterapeutene utfører mesteparten av sine tjenester til barna ute i barnehager eller skoler. Mange samarbeidsmøter foregår ute i skoler og barnehager. Det går med mye arbeidstid til kjøring til og fra ulike arbeidsarenaer. Organisasjonsstrukturen gir spesielle utfordringer for personalarbeidet, det enhetlige tjenestetilbudet alle steder og vikarinndekning ved sykefravær og vakanser.

2.8.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2013.

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Svangerskapskontroll dekningsgrad	93 %	85 %	89 %
6 ukers kontroll dekningsgrad	99 %	95 %	99 %
2 års kontroll dekningsgrad	95 %	90 %	89 %
7 års kontroll dekningsgrad	95 %	90 %	89 %
Poliovaksine 2 åringer dekningsgrad	96 %	90 %	96 %
Poliovaksine 16 åringer dekningsgrad	90 %	80 %	96 %
10. kl. med orientering HFU	100 %	100 %	85 %

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	4,9
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,8
Medarbeiderskap	5,0	4,0	5,0

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	5,1
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	5,2
Sykefravær	6,0 %	7,5 %	6,2 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	4,6
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	5,1

Lavere måloppnåelse for undersøkelser ved 2 år og 7 år skyldes begrenset legeressurs og for få helsesøstre i skolehelsetjenesten.

Medarbeiderundersøkelse fra desember 2013 viser at medarbeiderne har jevnt over høy tilfredshet med arbeidssituasjon og høy stolthet over egen arbeidsplass.

Sykefraværet har vist store variasjoner gjennom året, men for hele året er resultatet 6,2 %. Enheten har et noe høyere korttidsfravær i 2013 enn tidligere. Sykemeldte er fulgt opp etter IA-avtalens bestemmelser, med spesielt fokus på den enkelte sykemeldtes behov. En har møter og sosiale arrangementer for alle ansatte hvor en del av hensikten er å se hverandre på tvers av faggrupper og arbeidsplasser.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	24,16	24,16	24,16	24,16

Enheten har 17 deltidsansatte, hvorav 6 er registrert med ufrivillig deltid. Det har vært en reduksjon av både frivillig og ufrivillig deltidsansatte i løpet av 2013.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	16 942	17 992	17 639	19 232
Driftsinntekter	3 382	3 905	2 709	4 302
Netto driftsutgifter	13 560	14 087	14 930	14 930

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
520 Helsestasjoner	14 930	14 981	- 51	- 0,3 %

Regnskapet viser et overforbruk på kr 51.000 i 2013. Dette inkluderer deler av overført mindreforbruk fra 2012 på kr 240.000. Resterende del av mindreforbruket fra 2012 står på disposisjonsfond tilhørende enheten og kr 51.000 er disponert til å dekke overforbruket i 2013. Årsaken til overforbruket er bl.a. økte skyssutgifter.

2.8.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Arbeid med styringsdokumenter og kvalitetssystem

I 2013 har en utarbeidet handlingsplaner for samlet tjeneste og spesifikke tiltaksplaner innenfor det enkelte fagområdet. Hensikten er å få oversikt over oppgaveomfang, utvikle gode tiltak, foreta prioriteringer og synliggjøre utviklingsområder. Folkehelseprofilen for Ringsaker kommune danner utgangspunktet for arbeidet. En fokuserer på helsefremmende og forebyggende arbeid blant gravide, barn og unge.

Tilbud til barn med overvekt og deres familie

Enheten har vært involvert i et prosjekt ledet av Grande rehabiliteringssenter på Nes for barn med overvekt og deres familier. Dette har vært et intensivt tilbud som har gått over ett år. Evaluering av tilbudet kommer i løpet av våren 2014.

International Child Development Program (ICDP)

Enheten har fått et tilskudd på kr 190.000 fra Helsedirektoratet til kompetanseheving for å styrke psykososiale tiltak for flyktninger og asylsøkere. Disse midlene benyttes til kompetanseheving med ICDP som er et godt tilrettelagt foreldreveiledningsprogram for personer med minoritetsspråklig bakgrunn.

Skolehelsetjeneste i barneskolen

Enheten har fått et tilskudd på kr 300.000 fra Helsedirektoratet for styrking av skolehelsetjenestens tilstedeværelse i barneskolen. Tilskuddet benyttes til 0,5 årsverk for helsesøster gjennom skoleåret 2013/2014, og gir tjenesten mulighet for fast tilstedeværelse ved de minste barneskolenes hver andre uke. Tilbudet er godt mottatt blant elevene og skolens ansatte og videreføres på permanent basis fra 2014.

Tidlig intervensjon ungdom og rus (TIUR)

Helsesøstrene i ungdomsskolene og i helsestasjon for ungdom har siden sommeren 2013 deltatt i prosjektet TIUR med å gjennomføre urinprøvetaking av ungdommer i ungdomsskolealder og noen i videregående skole for å avdekke bruk av narkotiske stoffer.

Familiens hus

Det arrangeres åpen barnehage ved Familiens hus på Nes, Moelv og Brumunddal. Det er 137 familier som har benyttet seg av tilbudet i 2013 og det er minst 11 ulike minoritetsspråklige grupper. Tilbudet ledes av erfarne førskolelærere og gir anledning til sosialt samvær for barn og foreldre, rådgivning og nettverksbygging.

Tidlig Intervensjon Kvello (TI Kvello)

Det har vært gjennomført to omganger med observasjonskorps i fem barnehager etter programmet TI Kvello. Barnevernansatte, ansatte i PP-tjenesten, helsesøstre og fysioterapeuter deltar.

De utrolige årene (DUÅ)

Det har vært gjennomført tre foreldreveiledningsgrupper i DUÅ Universal (forebyggende) med til sammen 17 foreldrepar og ei gruppe i DUÅ foreldreveiledningsprogram (adferdsproblem).

Oversikter i tabellform

År	2011	2012	2013
Antall konsultasjoner hos jordmor	2 175	2 342	2 135
Antall konsultasjoner hos helsesøster 0–5 år	5 149	5 740	5 999
Antall konsultasjoner hos helsesøster 6–15 år			3 081
Antall barn med tverrfaglig samarbeid hvor helsesøster deltar 0–16 år	176	150	178
Antall barn som får tilbud fra fysioterapeut i RE helsestasjoner 0–18 år	346	384	348
Antall konsultasjoner i HFU	1 537	1 756	1 779

2.9 Kultur og fritid (VO 55)

Kultursjef: Asle Berteig

2.9.1 Ansvarsområde

Kultur og fritid skal tilrettelegge for kulturvirksomhet hvor alle kan få mulighet til å delta og oppleve et mangfold av kulturinntrykk. Enhetens tjenesteproduksjon omfatter aktivitetstilbud for barn og unge, aktivisering av eldre, psykisk syke og funksjonshemmede, forvaltning av friluftsområder, idrett, friluftsliv og folkehelse, kulturminnevern og kunstformidling, tilrettelegging for allmennkulturaktivitet og administrasjon. Enheten skal fremme kulturell aktivitet i samspill med lag og foreninger, offentlige instanser og private ressurser. Barn og unges oppvekstkår er prioritert innsatsområde.

2.9.2 Hovedkommentar

Gjennom hele 2013 har Ringsaker kommune fått mye positiv oppmerksomhet for sin rolle som aktør og tilrettelegger innenfor kulturarrangement og opplevelser. RingsakerGallaen, Sykkelfesten, Byfest, Prøysenfestivalen, åpning av Brumunddal torg med julemarked og Julekalender er alle arrangementer som gir positive opplevelser og omdømme. Kultursatsningen gir ønsket effekt i form av et sterkere folkelig engasjement og et tydeligere positivt omdømme for Ringsaker kommune.

Utbyggingsprogrammet som er en del av kommunedelplanen for idrett skal revideres årlig. Dette er et nødvendig grunnlag for tildeling av spillemidler og kommunale anleggstilskudd. I 2013 ble det gitt tilsagn om spillemidler til seks ordinære anlegg i Ringsaker kommune. Totalt ble det utbetalt 6,645 mill. kroner i spillemidler til anlegg. Dette vil imidlertid variere fra år til år, og har bl.a. sammenheng med totalt antall søknader fra hele Hedmark.

Gjennom 2013 har det vært rettet økt oppmerksomhet mot organisert aktivitet. Lag og foreninger har presentert sitt tilbud og gjennomført aktiviteter for ungdom. Fritidsklubbenes funksjon som trygg og positiv møteplass for unge er sentral, og lavterskelperspektivet har vært vektlagt i alle aktiviteter. Brumunddal Motor- og aktivitetssenter fortsetter å renydere til aktiviteten. Bygget er nå solgt, og det arbeides med å skaffe en

Hans Aaseth og Hans Orkester stod på scenen under Byfest i Moelv.

alternativ løsning for tilbudet. Åpen Hall, tilbud om uorganisert aktivitet for ungdom i Neshallen og Fagerlundhallen, har vært tilgjengelig i periodene januar frem til påske, og fra midten av oktober frem til jul. Tilbudet gis i samarbeid med Ringsaker Idrettsråd, lokale idrettslag og fritidsklubbene. Ungdommens kulturmonstring (UKM) er arrangert som et samarbeidsprosjekt mellom de tre fritidsklubbene og deres ungdommer. Avdeling Barn og unge er aktive deltakere i SLT-samarbeidet. Det har vært rockeskole i alle klubbene som et Prøysen 2014 prosjekt. Et resultat av satsingen er et nytt band med deltagelse i UKM, fylkesmonstringen.

Allmennkultur bidro med økonomiske støtteordninger innen kultur og kulturvern, oppfølging av utsmykkingsprosjekter finansiert over byggebudsjettene, og større arrangement som RingsakerGallen, Byfest og Julekalender. Det har vært gitt økonomisk støtte til organisasjoner fordelt på scenekunst, korps, kor og diverse vokale og instrumentale ensembler, herunder RingsakerOperaen. Sammen med andre kommuner ble det bevilget økonomisk tilskudd til Stiftelsen Domkirkeodden, Skibladner, Musikk i Hedmark og Hedmarken Symfoniorkester.

Utviklingen av Prøysen 2014, markeringen av Alf Prøysens 100-års dag, har tatt og vil fortsatt oppta arbeidskapasitet i avdelingen. Kommunen har brukt mye ressurser for å gjøre Prøysen 2014 til en nasjonal overbygning for markeringen. Gjennom dette har Ringsaker kommune tatt et viktig grep for å minne, hedre og aktualisere Alf Prøysen og hans verdifulle forfatterskap. Kommunen vil totalt motta 20 mill. kroner i statlig tilskudd til nytt innhold i Prøysenhuset og markeringer i regi av Prøysen 2014. Overtagelse av driften av Prøysenhuset ble gjort med virkning fra 1.4.2013.

Innen tilrettelagte kulturtilbud er det flere ulike tilbud for begge brukergrupper; funksjonshemmede og psykisk helse, og det jobbes aktivt for å integrere brukere i ordinære lag og foreninger. Sommerjobbprosjekt i samarbeid med barnevern og TIUR-prosjektet ble også gjennomført i 2013, med bygging av vedskjul og uteplass på Purkedalskoia. I sommer besteg fem jenter Galdhøpiggen og mestringsfølelsen var stor. Dette opplegget var et samarbeid med barnevern/helsestasjoner. For sommerferietilbudene er det fortsatt egne grupper for funksjonshemmede og psykisk helse.

Vigdis og Per Eilif Sandberg fra Hoel gård mottok Ringsakerprisen under RingsakerGallaen.

2.9.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det har ikke vært avholdt brukerundersøkelse i 2013. Medarbeiderundersøkelsen i 2013 viser gjennomgående tilfredsstillende resultater for enheten. Etter endt sesong holdes det årlig oppsummeringsmøter med leietakere av idrettshallene. Det føres protokoll for disse møtene, og forhold av betydning blir fulgt opp. Leietakerne er svært fornøyd med ordningen.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	4,7
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,3
Medarbeiderskap	5,0	4,0	4,8

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	4,6
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	4,8
Sykefravær	7,0 %	9,0 %	5,8 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	4,6
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	5,0

Sykefraværet har gått ned fra 6,2 % i 2012 til 5,8 % i 2013, og er innenfor målsettingen for enheten. Fraværet er i hovedsak langtidsfravær.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	24,96	23,78	24,19	27,99

Den 1.4.2013 ble det i henhold til k.sak 13/2013 gjennomført en virksomhetsoverdragelse av Prøysenhuset fra Hedmark fylkesmuseum tilbake til Ringsaker kommune. Som en del av overdragelsen overtok Ringsaker kommune ansvaret for 3,6 årsverk. Videre, som en del av overdragelsen, er en stilling økt fra 80 % til 100 %.

Innenfor kultur og fritid er det 31 faste deltidsstillinger. Av disse er det 8 ufrivillig deltidsansatte. Enheten arbeider bevisst med å tilby ansatte i små stillinger utvidelse av sine stillinger ved intern utlysning av ledige stillingshemler.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	31 388	33 370	35 107	56 117
Driftsinntekter	9 334	10 506	8 102	29 112
Netto driftsutgifter	22 054	22 864	27 005	27 005

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	14 174	304	125	88
Investeringsinntekt	2 000	7 175	0	0
Netto inv.utgift	12 174	6 871	125	88

Investeringsregnskapet innbefatter overføringer fra fylkeskommunen (spillemidler).

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
550 Kultur og fritid	27 005	26 183	822	3,0 %

Enheten har et positivt avvik på kr 822.000 i forhold til budsjettet. Gjennom årsoppgjørdisposisjonene er det inntektsført fondsmidler på kr 1.018.000 øremerket Prøysen 2014, for å dekke påløpte utgifter i 2013. Hensyntatt dette, er resultatet av driften i 2013 et mindreforbruk på kr 1.840.000. Det positive avviket forklares ved at det har vært en stram budsjettstyring gjennom året, hvor en har søkt å skape økonomisk handlingsrom slik at nye tiltak kan muliggjøres. Restriktiv vikarbruk og tett budsjettoppfølging av andre driftsutgifter er eksempler på dette. I tillegg har leieinntekter på kulturbygg og billettinntekter fra egne arrangement, vært høyere enn budsjett. Det samme har vært tilfelle ved refusjon av sykkelønn og fødselspenger for enkelte tjenester.

2.9.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Registrerte brukere av utvalgte tjenestetilbud innenfor kultur og fritid

	2011	2012	2013
Prøysenhuset	-	-	12 207*
Fritidsklubbene	17 300	16 980	12 812**
Tilrettelagte kulturtilbud	739	765	722
Sang- og musikk	1 114	407	430

* Prøysenhusets publikumstill omfatter perioden fra 1.mai til 31. desember 2013. **Det er nå regnet et gjennomsnitt av antall oppmøte pr uke (327) ganget med antall uker klubbene holdes åpne (36). I tillegg kommer Åpen hall. Tidligere ble det telt antall hoder som møtte opp hver gang.

For tilrettelagte kulturtilbud er det ført opp antall registrerte brukere. Tallene viser en nedgang på 43 i forhold til 2012. Store deler av dette skyldes at man har tatt ut brukere fra listene som ikke har deltatt på mange år.

Tilrettelagte kulturtilbud

Nøkkeltall	2011	2012	2013
Antall brukere, funksjonshemmede	357	355	345
Antall brukere, psykisk helse	382	410	377
Sum antall brukere	739	765	722
Aktivitet funksjonshemmede			
-Deltagere i faste, organiserte aktiviteter	175	141	124
-Deltagere ferietilbudet	106	101	89
Aktiviteter psykisk helse			
-Deltagere i faste, organiserte aktiviteter	268	241	231
-Deltagere ferietilbudet	40	39	42
Sum deltagere i fast, organisert aktivitet	443	382	355

Det er en liten nedgang i antall brukere innen tilrettelagte kulturtilbud. Under aktivitet funksjonshemmede og aktivitet psykisk helsearbeid i tabellen over kan samme person delta på flere grupper.

Idrett, friluftsliv og folkehelse

Utleietid i idrettshallene, utenom skoletid	2011	2012	2013
Brumunddalshallen	1 273	1 301	1 266
Fagerlundhallen	1 174	1 183	1 281
Moelvhallen	1 041	1 220	1 260
Neshallen	1 111	1 072	830

Folkehelsekoordinatorstillingen er en sterk bidragsyter og pådriver for forebyggende og helsefremmende folkehelsearbeid. Gjennom tverrfaglig involvering og samarbeid med lag og foreninger er det blant annet startet «10 Topper i Ringsaker» og «Bystafett» for grunnskolene. 1.250 personer leverte turkort for 2013, noe som er 200 flere enn året før. Yngste deltaker var 1 år og eldste 87 år. 15 skoler deltok på «Bystafett», totalt utgjorde dette 1.100 deltakere i alderen 6-15 år. Ringsaker kommune er fortsatt med i samarbeidsprosjektet Naturlos, og det gis aktivitetsfremmende tilskudd til velforeninger i fjellet.

2.10 Kulturskole (VO 56)

Leder kulturskole: *Benedicta Gray*

2.10.1 Ansvarsområde

Kommunen er pålagt å drive kulturskole etter opplæringsloven § 13-6. Kulturskolen gir tilbud om undervisning til barn og unge innenfor musikkbarnehage, musikkførskele, instrumental og vokal musikk, barne- og ungdomsteater, visuell kunst, barnedans, klassisk ballett og jazzdans. Tilbudet gis både individuelt og til grupper av elever. I tillegg kommer tilbud til elever knyttet til det organiserte fritidsmusikklivet, barnehage og grunnskole.

2.10.2 Hovedkommentar

Året 2013 har vært preget av innføringen av den såkalte kulturskoletimen. Det var en stor planleggings- og forberedelsesoppgave å få denne på plass i løpet av 4-5 måneder, et gratis tilbud som skulle ut til mellom 400 og 1.200 elever på 16 skoler.

Til tross for de store ressursene som har gått med til kulturskoletimen, er det flere høydepunkter for skolens andre elever. Året begynte med danseavdelingens Musevise-innslag på Ringsakergallaen i januar. I mars var det «Kulturskole-uken» for andre år på rad. Elevene på 3.trinn fra fire skoler ble invitert til en aktivitetsdag på kulturskolen hvor de fikk en smakebit av skolens forskjellige tilbud. Kulturskolen fikk også et to ukers besøk av fire praksiselever fra Høgskolen i Hedmark, avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap, som skulle få innblikk i livet som kulturskolelærer. Elever fra teateravdelingens ungdomsgruppe deltok på Den Unge Scenen (DUS) festivalen på Hamar, med flere forestillinger.

I forkant av undervisningsoppstart i august, deltok hele lærerstaben på Norsk kulturskoleråds fagdag i Drammen. I november var skolens rockeverksted-elever med i et samarbeidsprosjekt med SIWU Music, som avsluttet med en vellykket rockekonsert i Lismarka. For åttende år på rad hadde visuell kunst-avdeling høstutstilling i samarbeid med biblioteket. Kulturskolen var godt representert på torgåpning i Brumunddal, med både dans og korelever fra høstens kulturskoletime. Under julegrantenning senere den dagen fikk kulturskolens barnekor og sangelever æren av å synge sammen med Gaute Ormåsen. Kulturskoletime-elever var også med på julegrantenning i Moelv. Året ble avsluttet med tradisjonell julekonsert i Nes kirke, samt danseavdelingens årlige juleballett som ble sett av mer enn 300 barnehagebarn.

2.10.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2013.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	4,7
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,3
Medarbeiderskap	5,0	4,0	4,7

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	4,7
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	4,8
Sykefravær	4,0 %	5,0 %	1,6 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	4,7
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	4,9

Resultatene fra årets medarbeiderundersøkelse viser bare små forandringer og alle indikatorene ligger over akseptabelt resultat.

Sykefraværet de siste 12 måneder er 1,6 %, og ligger under målet på 4,0 %. Enheten ser fortsatt nedgang i sykefraværet.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	11,69	12,19	12,19	13,19

Med innføring av den gratis kulturskoletimen fra høsten 2013, ble antall årsverk i kulturskolen økt med til sammen ett årsverk, jf. k.sak 54/2013.

I 2013 hadde kulturskolen 16 fast ansatte, 3 heltid og 13 deltid. Av de deltidsansatte er 4 registrert som ufrivillig deltid. To av disse har fått delvis utvidelse av sine stillinger som en konsekvens av økt lærerbehov i forbindelse med innføringen av kulturskoletimen.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	8 284	8 728	8 677	8 730
Driftsinntekter	2 784	3 053	2 217	2 270
Netto driftsutgifter	5 500	5 675	6 460	6 460

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
560 Kulturskole	6 460	6 302	158	2,4 %

Regnskapet viser et mindreforbruk på kr 158.000 i 2013. Enheten har i 2013 avsatt midler til å kjøpe inn lys og gardiner til dansesalen slik at en kan bruke salen til mindre danse- og teaterforestillinger. Siden det er forsinkelser hos leverandøren er det en del lysutstyr som ikke kommer før i 2014. I tillegg er det en del slagverktutstyr som ble bestilt før jul som ikke har kommet ennå. Resterende mindreforbruk er knyttet til mindreutgifter innenfor lønn siden kulturskoletimen viste seg å bli billigere enn budsjettet. Dette er tenkt brukt til innkjøp av paukesett.

2.10.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Websider til kulturskolen

I løpet av 2013 har kulturskolen fått på plass langt mer brukervennlige websider. Sidene gir lettere tilgang til å legge inn løpende informasjon om aktiviteter gjennom semesteret, og derigjennom bedre informasjon til elever og foresatte. Elektronisk søknads- og utmeldingsskjema har også kommet på plass. Dette forenkler prosessen med søknad og utmelding både for kulturskolen og brukerne.

Praksiselever

I 2013 fikk kulturskolen igjen besøk av praksiselever fra lærerutdanningslinjen som er rettet mot musikk på Høgskolen i Hedmark. Dette er etter en pause på to år som skyldtes sykdom og omorganisering på høgskolen.

Kulturskoletimen

I statsbudsjettet for 2013 la regjeringen opp til at fra høsten 2013 skal kommunene gi et gratis kulturskoletilbud til elevene på 1. – 4. trinn, i tilknytning til skole og/eller SFO. Omfanget tilsvarer 38 årstimer (60-minutters timer), i løpet av de første fire skoleår.

I Ringsaker består tilbudet av to kurs i løpet av de fire første skoleår, som gis rett etter skoletid som en frivillig forlengelse av skoledagen. Hvert kurs er delt inn i 12 leksjoner á 90 minutter, pluss 1 time til en avslutningskonsert/oppvisning. Kursene består av to forskjellige fagområder: sang og rytme – et korbasert tilbud som kombinerer sang og rytmeinstrumenter, og R & B (rytme og bevegelse) – et tilbud som kombinerer danseformer som hip hop, street dance og fri dans med rytmeinstrumenter.

Tilbudet har vært en stor suksess. 10 skoler fikk tilbud om kulturskoletimen høsten 2013 (de andre skoler får tilbudet våren 2014), og det var til sammen 151 påmeldte elever. På tre skoler var det mer enn 50 % av aktuelle elever som takket ja til tilbudet. Gjennomsnittlig påmelding var på 23 %, langt over forventet nivå på 10 – 15 %.

Høstens kulturskoletime ble avsluttet med deltakelse på julegrantenning i Moelv og torgåpningen i Brumunddal, i tillegg til at alle gruppene hadde en liten «konsert» for foreldre, SFO og skolepersonell på sin skole.

Antall elever ved kulturskolen

År	2011	2012	2013
Avdeling dans	127	116	111
Avdeling musikk	231	236	237
Avdeling teater	57	43	44
Avdeling visuell kunst	49	49	50
Kurs innenfor SFO-tiden	107	125	*)15
Kulturskoletime			***)151
Salg av tjenester til barnehage	180	180	190
Salg av tjenester til korps (ca. tall)	200	215	205
Salg av tjenester til grunnskoler	100	98	105
Sum	1 051	1 062	1 108

*) Det var bare ett kurs på våren pga. at hovedlærer hadde fødselspermisjon. Det var ingen SFO-kurs tilbud i høst pga. kulturskoletimen.

**) Kulturskoletimen innført fra høsten 2013.

Rapport om bruk av delegert myndighet

	2011	2012	2013
Delegert personalsak	1	3	1

2.11 Bibliotek (VO 57)

Resultatenhetsleder: Mette Westgaard

2.11.1 Ansvarsområde

Ringsaker bibliotek er desentralisert med avdelinger i Brumunddal, Moelv, Brøttum og Mesnali. Bibliotek er en lovpålagt tjeneste og skal sikre innbyggerne fri og offentlig tilgang til alle typer medier, digitale ressurser og tilgjengelig teknologi. Gjennom aktiv formidling av kunnskap og kultur fremmes opplysning, utdanning og kulturell aktivitet.

2.11.2 Hovedkommentar

Bibliotekene demokratiserer informasjon. Informerte innbyggere er aktive deltagere i et demokrati. Kjernevirksomheten er å skaffe innbyggerne i Ringsaker bøker, filmer, lydbøker og tidsskriftartikler. I tillegg er biblioteket en levende kulturinstitusjon, et samlingspunkt for mange mennesker og et møtepunkt mellom kultur og befolkning. I 2013 var mange av bibliotekets arrangementer knyttet til 200 års-jubileet til Ringsaker bibliotek i Moelv.

Tilbudet til barn og unge er bibliotekets hovedsatsningsområde. Gode leseevner er avgjørende for å tilegne seg kunnskap og informasjon. Et godt samarbeid mellom folke- og skolebibliotekene gir barn og ungdom leseopplevelser og leselyst. Den årlige litteraturuka ga 2.500 elever forfattermøter og litterære opplevelser.

Bibliotekene er et sted for «lavintense møter» der mennesker med ulik bakgrunn og forskjellige interesser møtes og blir synlige for hverandre. Bibliotekenes lavterskeltilbud motvirker adskilte og interne menings- og kulturfellesskap, og er et integreringstiltak som virker.

Biblioteket i Moelv hadde trippel jubileumsfeiring: Moelv biblioteks 200 år, 100 år med kvinnelig stemmerett og Norsk bibliotekforenings 100 år.

2.11.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Besøk pr. innbygger	4,7	4,3	4,3
Utlån pr. innbygger	5,2	4,9	4,3

Utlånstallene viser en nedgang fra 2012. Nedleggelse av avdelingen på Nes er en medvirkende årsak til dette. I tillegg har avdelingen på Brøttum vært vanskelig tilgjengelig i byggeperioden.

Besøktallene viser en liten oppgang. Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2013.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,2
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	5,4
Medarbeiderskap	5,0	4,0	5,3

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	5,0
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	5,6
Sykefravær	4,5 %	5,0 %	12,3 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	5,3
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	5,3

Biblioteket har et sykefravær langt over akseptabelt nivå. To arbeidstakere har hatt fravær knyttet til helseproblemer som ikke er relatert til jobbsituasjonen. Det er iverksatt tett oppfølging. En av arbeidstakerne deltok i Returplanprosjektet.

Medarbeiderundersøkelsen viser at de som arbeider ved biblioteket trives og at det er et godt sosialt miljø.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	11,36	10,93	10,68	10,68

Fra andre halvår 2013 er antall årsverk redusert med 0,25. Dette har sammenheng med nedleggelsen av bibliotekfilialen på Tingnes.

Biblioteket har 12 ansatte hvorav tre har deltidsstillinger. De deltidsansatte jobber frivillig deltid.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	8 284	8 144	7 495	8 170
Driftsinntekter	1 738	1 572	925	1 600
Netto driftsutgifter	6 546	6 572	6 570	6 570

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	0	13	300	305
Investeringsinntekt	0	0	0	0
Netto inv.utgift	0	0	300	305

Det har påløpt arkitektutgifter i 2013 som følge av planleggingen av ombygging/restaurering av biblioteket i Brumunddal. Ombyggingen gjennomføres våren 2014.

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
570 Biblioteker	6 570	6 484	86	1,3 %

2.11.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Generelt

Bibliotekets avdeling på Nes ble lagt ned 1. juli 2013. En del av bøkene ble overført til andre avdelinger, Nasjonalbiblioteket og kommunens skoler.

Ombyggingen i Brumunddal og nybygget på Brøttum ble forsinket. Brøttum står ferdig i mars 2014, Brumunddal ventet ferdig i juni 2014.

Barn og unges leselest

Prosjektmidler gjorde det mulig å utvikle en blogg hvor barn skriver bokanmeldelser. Bloggen har fått nasjonal oppmerksomhet.

Rapport om bruk av delegert myndighet

År	2011	2012	2013
Delegert økonomisak	1	0	1
Delegert personalsak	3	5	2
Delegert innkjøpssak	0	0	0

2.12 Brann (VO 60)

Resultatenhetsleder: Ragnar Sund

2.12.1 Ansvarsområde

Virksomheten reguleres vesentlig av brann- og eksplosjonsvernloven med forskrifter, plan- og bygningsloven med forskrifter og forurensningsloven. Utrykningsstyrkens oppgaver er først og fremst å redde mennesker og dyr, for så å begrense skader på miljø, bygninger og materiell. Beredskapen omfatter slokking, restverdireddning, bistand ved vannskader, redning ved trafikkulykker m.m. og skadebegrensning ved akutt forurensning og andre redningsoppgaver. Brannvesenet rykker bl.a. ut på hjertestans der mannskapene kan være fremme før ambulansen. Andre gjøremål er brannforebyggende arbeid, inkludert feiing av piper og ildsteder. Enheten ivaretar også oppgaven med å føre tilsyn og holde register over nedgravde oljetanker større enn 3.200 liter. Oljetanker under 3.200 liter blir også kartlagt. Det er fire brannstasjoner i Ringsaker kommune; Mesnali, Nes, Moelv og Brumunddal hvor også administrasjonen er plassert.

2.12.2 Hovedkommentar

Ordningen med felles overordnet vakt for kommunene Hamar, Løten, Stange og Ringsaker har ført til et tettere samarbeid med nabobrannvesen, og mer bruk av hverandres ressurser på tvers av kommunegrensene.

2013 var et år med mange utrykninger. Når det gjelder bygningsbranner er det normalt flest i boliger og mindre bygg. Det var det også i 2013, men andelen større bygg i brannstatistikken var spesielt stor. To branner på pelletsfabrikken i Brumunddal, brann på Tine og Låven på Sjusjøen var fire spesielt ressurskrevende branner som var med og sørget for det.

2.12.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Tilfredshet med tjenestene	5,0	4,0	5,7
Kvaliteten på tjenestene	5,0	4,0	5,7
Andel utførte branntilsyn for A-objekter	100 %	100 %	100 %
Andel av feiernes arbeidsår til behovsprøvd feiing	52 %	55 %	53 %
Antall utarbeidede eller reviderte innsatsplaner	20	15	23
Tilfredshet med samarbeid og medvirkning	5,0	4,0	5,7
Tilfredshet med informasjon	5,0	4,0	5,6

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Brukernes tilfredshet med ansattes engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,7

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Sykefravær	5,0 %	6,0 %	6,6 %

Måloppnåelsen for 2013 var svært god. Det ble gjennomført en brukerundersøkelse i 2013 med et svært bra resultat. Undersøkelsen omfattet de som i løpet av 2012 fikk hjelp av beredskapsstyrken i brannvesenet, enten ved utrykning eller en eller annen form for arbeidsoppdrag. Det ble også gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2013, men svarprosenten er for lav til å offentliggjøres.

Sykefraværet de siste 12 måneder er på 6,6 %, og er høyere enn akseptabelt nivå på 6,0 %. Fraværet skyldes langtidsfravær og det har ikke noen sammenheng med arbeidsmiljøet. Uten langtidsfraværet hadde sykefraværet i 2013 vært på 0,78 %. Sykefraværsoppfølging prioriteres fortsatt framover.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	18,79	18,87	18,82	18,82

Det ble redusert 0,05 årsverk som følge av en reduksjon fra fire til tre i vaktlagene på Nes som ble vedtatt i forbindelse med budsjett 2013.

Personellressursen består av 17 heltidsstillinger og en deltidsstilling. Deltidsstillingen er registrert som frivillig. Innehaver av deltidsstillingen har også 0,2 årsverk i en annen enhet.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	26 064	27 048	27 416	27 207
Driftsinntekter	7 814	9 050	8 514	8 305
Netto driftsutgifter	18 250	17 998	18 902	18 902

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	2 653	1 145	2 310	3 429
Investeringsinntekt	552	687	650	80
Netto inv.utgift	2 101	458	1 660	3 349

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
600 Brann	18 902	18 794	108	0,6 %

Regnskapet for 2013 viser et overskudd på kr 108.000. Dette skyldes i hovedsak mindreforbruk på nødnettet med kr 23.000 og redusert overføring fra drift til investering pga. lavere investeringsutgifter i 2013 enn forventet på kr 84.000.

2.12.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer (virksomhetsområde)

Forebyggende brannvern

Særskilte brannobjekter	2011 utført	2012 utført	2013 registrert	2013 utført
A-objekter (overnattings-/publikumsbygg)	165	135	163	163
B-objekter (større industri-/lagerbygg)	28	41	42	12
C-objekter (verneverdige-/fredede bygg) ¹⁾	2	0	26	0

1) C-objekter har kun krav om tilsyn hvert fjerde år.

I antall utførte tilsyn er også tematisyn og egenmeldinger inkludert.

Totalt har ca. 5.600 personer i Ringsaker kommune gjennom ulike tiltak på f.eks. skoler, institusjoner, foreninger og bedrifter fått brannverninformasjon direkte fra brannvesenet. Bl.a. deltok brannvesenet på aksjon «boligbrann», aksjon «trygg hyttekos» og brannvernuka med åpen dag på Moelv, Brumunddal, Nes og Mesnali brannstasjoner. 500 kalendre og røykvarslerbatterier ble delt ut. 291 personer fikk også praktisk slukkeøvelse hos brannvesenet. Det ble også kjørt teoriundervisning for ca. 300 personer. Alle barneskolene i Ringsaker fikk tilbud om besøk og undervisning fra brannvesenet til 6. trinn. 360 elever fikk denne undervisningen hos de skolene som takket ja til dette tilbudet. Brannvesenet stilte også med stand og informasjon under Moelvdagene. Ca. 300 av kommunens barnehagebarn har i 2013 vært på besøk på en av brannstasjonene. Det er også gjennomført flere tilsyn av driftsbygninger under oppføring sammen med bygningsmyndighetene.

I tillegg til de forebyggende tiltakene nevnt over kommer alt det omfattende forebyggende arbeidet feierne gjennomfører ved feie- eller tilsynsbesøk hjemme hos innbyggerne.

Feiing

Feiing	2010	2011	2012	2013
Feide piper helårsbolig	6 280	5 628	6 477	5 945
Feide piper fritidsbolig	83	46	49	54
Utførte tilsyn av fyringsanlegg ¹⁾	1 369	1 258	1 803	1 544
Tilbudte tilsyn av fyringsanlegg	1 920	1 813	2 392	2 016
Antall søknad./meldinger om ildsted behandl.	100	160	162	173

1) Fyringsanlegg som er registrert som tilbudt, men ikke utført skyldes at huseier ikke har møtt fram til avtalt tidspunkt, eller meldt avbud samme dag som tilsynet skulle gjennomføres slik at det ikke har vært mulig å gjøre en avtale med noen andre.

Det ble feid ca. 150 pipeløp mer enn det som var forutsatt i budsjettet. Sammen med et høyt sykefravær, bidro dette til at en større andel av året enn planlagt ble benyttet til behovsprøvd feiing i forhold til tilsyn.

Beredskap

Utrykninger	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	Gj. snitt
Unødvendig/falsk alarm	136	90	158	184	196	165	174	174	139	131	127	152,18
Grasbrann/skogbrann	3	9	9	8	7	9	7	5	7	8	9	7,36
Bil-/båt-/vognbrann	13	13	17	16	17	9	10	15	7	8	23	13,45
Pipebrann	50	39	39	32	34	29	30	37	19	21	20	31,82
Annen brann	21	28	20	26	12	21	12	7	15	17	15	17,64
Brannhindrende tiltak	12	10	14	21	21	23	23	24	24	23	13	18,91
Trafikk ulykke/ulykke	33	41	41	67	49	48	49	46	54	68	55	50,09
Vannskade/oversvøm.	13	8	17	20	24	16	20	24	57	18	36	23,00
Akutt forurensing	7	3	7	12	11	11	13	0	10	1	11	7,82
Annen assistanse	19	29	22	32	25	23	22	27	27	30	44	27,27
Innbruddsalarm ¹⁾		8	3	3	4	12	16	14	13	8	12	9,30
Ambulanseoppdrag			5	21	9	15	14	14	12	38	36	18,22
Hus/hytte/bygn	34	24	27	23	21	27	25	26	31	25	31	26,72
Sum	341	302	379	465	430	408	415	413	415	396	432	399,64
Kontrolloppdrag ²⁾	30	9	15	24	22	15	25	11	12	7	8	16,18
Utrykning fra Hamar brannstasjon (avtale)	11	6	18	17	21	24	13	28	28	14	14	17,64
Rekvirert assistanse HIB		3	2	0	0	1	2	2	2	4	3	1,90

1) Enkelte kommunale bygg er knyttet til brannvesenet også med innbruddsalarm.

2) Kontrolloppdrag er meldinger som ikke er av så alvorlig karakter at hele vaktlaget blir alarmert.

Vaktlaget i Brumunddal rykket innenfor normalarbeidstiden ut på 80 av utrykningene.

I løpet av året bidro Ringsaker brannvesen med hjelp til Hamar en gang, samt dekket opp beredskapen også for Hamar flere ganger når Hamarmannskapene var i innsats. Brannvesenet rykket ut til Gjøvik kommune ved tre bygningsbranner, seks trafikkulykker og et oppdrag med hjertestarter. Ringsaker brannvesen rekvirerte hjelp fra brannmannskapene på Lillehammer ved en anledning. Laget ved Nortura rykket ut en gang i løpet av året utenfor bedriften.

De mest ressurskrevende brannene var de to ved pelletsfabrikken i Brumunddal, brannen ved Tine og Låven på Sjusjøen.

Nye tiltak

I 2013 ble det foretatt betydelige investeringer i nye kjøretøy. Det viktigste var utskifting av mannskapsbilen i Mesnali fra 1993 med en ny og litt mindre mannskapsbil med et spesielt skumslukkingssystem. Bilen har sekshjuldrift og kan kjøres på førerkort klasse C1. Den gamle bilen er lagt ut for salg. Utover dette er det skiftet flere mindre biler i løpet av året. En bil til feiervesenet, en bil til overordnet vakt, en til forebyggende virksomhet og en gammel mannskapsbil i Brumunddal er skiftet ut med en mindre bil til transport av personell.

Fra og med 26.1.2012 har brannvesenet samarbeidet med nabobrannvesen (Hedmarken brannvesen) og felles overordnet vakt i Hamar, Løten, Stange og Ringsaker som en prøveordning. Ordningen har fungert bra og i kommunestyrets budsjettvedtak i desember 2013, jf k.sak 98/2013 pkt. 18, ble det besluttet at ordningen fortsetter. Rådmannen ble gitt fullmakt til å inngå en permanent avtale.

En intern arbeidsgruppe i brannvesenet har utarbeidet en evalueringsrapport om ordningen med dagkaserne i Brumunddal som ble iverksatt for fullt 15.8.2011, jf. k.sak 107/2012. Egen sak vil bli lagt frem for kommunestyret.

Rapport om bruk av delegert myndighet

I løpet av 2013 ble det behandlet 18 delegerte brann saker. Tilsvarende tall for 2012 var 18, og 20 i 2011.

Sykkeltur i det vakre landskapet på Nes.

2.13 Landbruk (VO 61)

Landbrukssjef: Stein Inge Wien

2.13.1 Ansvarsområde

Landbrukskontoret har ansvar for den kommunale landbruksforvaltningen. Dette omfatter administrasjon av økonomiske og juridiske virkemidler som regulerer landbruket. Enheten skal jobbe aktivt med næringsutvikling innen tradisjonelt landbruk med bygdenæringer, samt øvrige landbruksrelaterte næringer i kommunen. Enheten har videre ansvar for landbruksvikarer, klinisk veterinærvaktordning i kommunen, kommunalt rovviltlag, viltforvaltning, samt naturforvaltning og friluftsliv.

2.13.2 Hovedkommentar

Tabellen under viser en oversikt over noen av de viktigste tilskuddsordningene som forvaltes av landbrukskontoret og hvilke beløp som er tilført brukerne i Ringsaker kommune i 2013:

Tilskuddsordninger

	Mill. kroner
Produksjons- og avløsertilskudd/sykdomsavløsning	136,3
Investeringer gjennom Innovasjon Norge	5,3
Spesielle miljøtiltak i jordbruket*	2,0
Regionalt miljøprogram	6,1
Drenering	1,0
Finansiering av skogflisråstoffproduksjon	3,2
Skogkultur	0,5

*) Midlene har gått til verneverdige bygninger, kulturminner, vedlikehold av kulturmark, turstier og biologisk mangfold m.m.

I 2013 behandlet landbrukskontoret 24 søknader om tilskudd i forbindelse med investeringer innen tradisjonelt landbruk i Ringsaker. Flere av søknadene fikk også bevilget rentestøtte og lån. Søknadene representerte et samlet investeringsgrunnlag på 74 mill. kroner. Dette vitner om stor investeringsvilje i matproduksjon i Ringsaker. Det er investeringer innen alle driftsgrener, men få prosjekter innen frukt/bær/grønnsaker. Det er spesielt gledelig at antall investeringer innen grovforbasert husdyrhold har økt. I 2013 ble det behandlet 10 søknader innen bygdenæringer, hvorav 9 fikk innvilget tilskudd. Flesteparten av søknadene omhandlet videreutvikling av eksisterende bedrifter, hovedsakelig opp mot reiseliv og opplevelse. Norges største landbrukskommune preges av betydelig investeringslyst.

Det ble i 2013 sluppet om lag 16.000 sau og 1.900 storfe på utmarksbeite i Ringsaker og det var betydelige tap forårsaket av rovvilt. Totalt ble det gitt erstatning for 585 småfe og 19 storfe med et erstatningsbeløp på henholdsvis 1,65 mill. kroner og kr 390.360. Gjennomsnittlig tap av sau var på 6,5 %, mens enkeltbesetninger har hatt opptil 20 % i tap. Det er spesielt at det er dokumentert tre storfe som er tatt av bjørn i Ringsaker i 2013. Ringsaker kommune hadde også i store deler av 2013 ansvaret for å koordinere fellingsforsøkene i regionen. Det kommunale fellingslaget besto av 18 mann, og det ble nedlagt 529 timer i forbindelse med forsøk på betinget skadefelling av bjørn og ulv.

Tømmerprisene ble lavere for alle sortimenter i 2013. Skogbruket har lagt bak seg et år med store endringer. Avsetningssituasjonen er blitt mer komplisert, og massevirket fra Ringsaker selges hovedsakelig til svensk industri. Sagtømmer fra Øst-Norge er ettertraktet for svensk industri, og prisene på dette sortimentet fikk en brukbar økning i siste kvartal 2013. Til tross for endringer i industrikapasitet og tømmeromsetning, har interessen for hogst likevel vært stor. Det ble totalt avvirket 237.830 m³ tømmer for salg i Ringsakerskogene i 2013, mot 202.424 m³ i 2012. Førstehåndsverdien av dette tømmeret var ca. 68 mill. kroner. Avvirkningen ligger rundt 40.000 m³ over balansekvantumet i henhold til siste takst. Det ble plantet 857.828 skogplanter, inkludert suppleringsplanting (75.910) i 2013, mot 979.712 i 2012. Behandlet areal for ungskogpleie utgjorde 2.854 dekar, en svak oppgang fra 2012. Markberedningsarealet ble redusert fra 2.181 dekar i 2012 til 884 dekar i 2013. Skogsprøytingen endte på 1.224 dekar.

Av en tildelt kvote på 500, ble det felt 461 elger i 2013. Dette er et historisk høyt fellingstall for elg i Ringsaker. For hjort ble det tildelt 12 og felt 5 dyr. 2013 er siste året for gjeldende treårs bestandsplan (2011 – 2013) for elg og hjort. Til sammen la planen opp til en felling av 1.265 elger og 36 hjorter i treårsperioden. Resultatet ble henholdsvis 1.303 elger og 21 hjorter felt. Elgstammen i Ringsaker er svakt minkende, men med variasjoner lokalt. Hjortestammen synes å være økende. Dette er ikke ønskelig, men gjennom økt fokus på utnyttelse av jakttid og aktiv bruk av bestandsplanen er det et mål å stoppe denne utviklingen. Det ble felt 185 rådyr av en kvote på 334. Rådyrstammen varierer mye innad i kommunen. Det ble felt 10 bever av en kvote på 10, alle i fjellområdene, i tillegg kommer 2 skadefellinger. Av fallvilt ble det levert 30 elger som ga en inntekt på kr 78.000.

2.13.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke foretatt brukerundersøkelse i 2013.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,3
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	5,2
Medarbeiderskap	5,0	4,0	5,3

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljø	5,0	4,0	5,2
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	5,1
Sykefravær	3,0 %	5,0 %	6,7 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	5,1
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	5,2

Medarbeiderundersøkelsen i 2013 viser et noe bedre resultat enn tilsvarende måling i 2010, og for alle indikatorer er målsettingen nådd. Sykefraværet skyldes en langtidssykmelding. Det er generelt svært lite sykefravær ved enheten.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	10,09	10,09	10,09	10,09

Det er ikke ufrivillig deltid ved enheten. Alle er i 100 % stilling, bortsett fra fire som er ansatt i 1,5 % stilling hver og arbeider med fallvilt, og hovedsakelig godtgjøres etter timelister.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	11 315	9 824	8 839	10 385
Driftsinntekter	6 466	4 860	3 450	4 996
Netto driftsutgifter	4 849	4 964	5 389	5 389

Netto driftsutgifter pr resultatenheter, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
610 Landbruk	5 389	5 086	303	5,6 %

Fra regnskapsåret 2013 går enheten ut med et mindreforbruk på kr 303.000. Av dette utgjør overført mindreforbruk fra 2012 kr 150.000. Resterende mindreforbruk på kr 153.000 skyldes refusjon fra Fylkesmannen i forbindelse med at enheten i tidligere år har forskuttert utgifter knyttet til «Melkeprosjekt».

2.13.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

I samarbeid med Stange kommune, fire Follo-kommuner, Fylkesmennene i Hedmark, Oslo, Akershus og Vestfold med Bioforsk/Skog og Landskap som prosjektleder og Ringsaker kommune som koordinator/prosjekteier, ble det i 2013 startet et prosjekt for bekjempelse av den svartelistede arten rødhyll.

I samarbeid med Mjøsen Skog SA, Stange kommune og Fylkesmannen i Hedmark startet det i 2013 opp et prosjekt med biotynning/mekanisk ungsogpleie. Prosjektet vil se på muligheten for å nytte seg råstoff til energiformål i kombinasjon med kvalitetsfremmende tiltak i aktuelle skogbestand.

Økt verdiskaping og mer næringsutvikling innen både jordbruk, skogbruk og ulike bygdenæringer er en avgjørende målsetting for landbrukskontoret. Fokuset landbrukskontoret har på dette i samarbeid med ulike samarbeidspartnere gir resultater og synliggjøres blant annet i en betydelig investeringslyst, og i form av antall søknader om Bygdeutviklingsmidler gjennom Innovasjon Norge. De prosjektene som har blitt gjennomført innen bl.a. mjølk, storfekjøtt og sau i Ringsaker er gode eksempler på dette. Prosjektet vedrørende mjølk og storfekjøtt ble avsluttet i 2013, mens prosjektet vedrørende sau avsluttes i 2014. Prosjektene har vært meget positive og vellykkede, både for engasjement og deltagelse, og har også ført til økte investeringer innen ulike produksjoner. Dette er viktig for økt verdiskaping i alle ledd av verdikjeden i Ringsaker. Det forberedes nå en større satsing innen grønnsaker, frukt og bær i kommunen/regionen i samarbeid med bl.a. Fylkesmannen, Bioforsk, Gartnerhallen, Bama, Innovasjon Norge og produsenter. Det er også et betydelig fokus på det aktive landbruket som en bærer av kulturlandskapet i Ringsaker. Dette er med på å markedsføre Ringsaker som en god bo- og reiselivskommune, med et mangfold av opplevelser.

Et utvalg av behandlede saker

	2010	2011	2012	2013
Prod.tilskudd antall søknader januar/august	450/599	436/580	443/584	434/565
Konsesjonssaker	22	17	23	25
Jordlovsaker	43	61	33	39
Klagesaker	3	4	5	0
Bu-midler, tradisjonelt landb. – søknader	32	18	25	24
Bu-midler, tilleggsnæring – søknader	9	11	10	10
Trad. landbruk omsøkte investeringer	85 mill. kr	58 mill. kr	90 mill. kr	74 mill. kr
Gjødslingsplaner	74	74	81	82
Regionalt miljøprogram	244	231	217	243
Dreneringstilskudd ant/daa				44/1000
Spesielle miljøtiltak i jordbruket	28	40	55	47
Landbruksveier	8	2	5	4
Vernskogsaker	3	2	3	3
Skogfondbilag	387	370	707	518
Søknader om tynningstilskudd	4	2	3	3
Sykeavløsertilskudd	98	81	95	98
Ferieavløsertilskudd	385	370	378	372
Nydyrking ant/daa	10/99	30/486	34/719	24/414
Viltlovsaker	8	10	7	6
Elg – tillatt felt/felt	413/397	449/431	449/411	500/461
Hjort – tillatt felt/felt	9/5	12/5	12/11	12/5
Rådyr – tillatt felt/felt	349/152	349/167	325/174	334/185
Fallvilt hjort/elg/rådyr	0/67/59	1/83/47	0/69/60	1/84/71

2.14 Teknisk drift (VO 62)

Resultatenhetsleder: Per Even Johansen

2.14.1 Ansvarsområde

Teknisk drift har ansvaret for kommunaltekniske tjenester som park, veg, vann, avløp, forvaltningsoppgaver innenfor renovasjon av husholdningsavfall, tettstedsutvikling, tilrettelegging av bolig og næringstomter samt planlegging og gjennomføring av utbyggingsprosjekter innenfor nevnte tjenesteområder.

2.14.2 Hovedkommentar

Kommunens vannverk er godkjent i henhold til drikkevannsforskriften, og leverer vann med tilfredsstillende kvalitet til alle abonnenter. Vannkvaliteten på ledningsnettets er tilfredsstillende, men det har forekommet tilfeller med for høyt bakterietall i enkelte av vannforsyningsområdene. Det drives et systematisk arbeid på vannverkene for å forbedre vannkvaliteten, bl.a. har Moelv vannverk fått nytt desinfiseringsanlegg i 2013. Det arbeides med å redusere vannlekkasjer, og antall lekkasjesøk er økt. Kommunen har i beredskapssammenheng tatt i bruk et system for befolkningsvarsling via talemelding og SMS til forbrukerne.

Det er påbegynt et arbeid med en overordnet plan for vannforsyningen til Moelv og Brumunddal for å vurdere både økt produksjon og leveringssikkerhet. Kommunen deltar i et benchmarking-prosjekt sammen med 68 andre kommuner. Prosjektet har evaluert standarden på ledningsnettets, som er karakterisert som «mangelfull», pga. lekkasjer og liten sanering. Prosjektet konkluderer også med at det er behov for å styrke tilgangen på reservevannkilder.

Et sikkert vårtegn: Når feiebil til teknisk drift kjører rundt i gatene.

Alle avløpsrenseanleggene har oppnådd sine renskrav, men renseanlegget på Nes har de siste årene gradvis fått dårligere fosforrensing og organisk rensing. Innlekksprosenten på avløpsnettets er for høy, men den har gått ned i 2013. Årsaken kan være nedbørsforholdene og målrettet innsats for å redusere innlekk over flere år. Det er sanert for lite avløpsledninger.

Ekstremvær skaper flomsituasjoner i sentrumsområdene, ikke minst i Brumunddal. Tiltak for å avskjære og lede overflatevann ut i nærmeste bekk eller elv er utført og flere er under planlegging. Dette vil minske belastningen på det offentlige avløpsnettets og minske muligheten for kjelleroversvømmelser ved ekstrem nedbør. I nye reguleringsplaner og byggeprosjekter tilstrebes at overvann i størst mulig grad skal infiltreres eller på annen måte håndteres lokalt. Ved utbygging i sentrum er det viktig å tilrettelegge for etablering av flomveier for å øke sikkerheten mot flomskader.

De kommunale gatelysanleggene har varierende kvalitet på lyspunktene. Styringssystemet for tenning og slukking av lysene er bygget over en gammel teknologi. Arbeidet med å få på plass et nytt styringssystem og en plan for bedring av kvaliteten på lyspunkter er iverksatt. Arbeidet blir videreført i 2014.

Det er lagt vekt på estetisk opprustning og skjøtsel av de nye bysentra hvor man har jobbet med å tilpasse kvalitet av installasjoner og anlegg. I Brumunddal har det nye torget blitt tatt i bruk til store og små arrangementer. Det nye torgbygget har blitt et flott tilskudd til et levende sentrum.

Arbeidet med flomsikringen av Brumunddal sentrum er godt i gang. Prosjektering har pågått hele året og arbeidene har så langt avdekket at mye av den opprinnelige plastringen fra 30-tallet er intakt. Prosjekteringen av del 2 av flomsikringen er godt i gang.

Det har vært arbeidet med en mulighetsstudie rundt jernbanestasjonen for å se på kollektivtrafikk avviklingen fram til nytt dobbeltspor er på plass. Arbeidet med dette fortsetter utover i 2014.

I Moelv er Parkvegen/Bettavegen oppgradert til miljøgate. Prosjektet fullføres i 2014 med krysset mot fv 216. Når dette er fullført er den indre kjernen av sentrum i Moelv definert av en ring med miljøgatestandard.

Ved kulturhuset i Moelv er parkeringsarealene utvidet og eksisterende arealer er pusset opp. Dette har gitt økt parkeringskapasitet og et høyere estetisk uttrykk ved inngangen til kulturhuset.

I 2014 skal Prøysens 100 årsdag feires med nytt Prøysenhus. Infrastruktur og utearealer rundt Prøysenhuset er prosjektert, og entreprenør er kontrahert.

Utbyggingen av vann og avløp til Nydal og IKEA kom i gang etter ett år med regulering og prosjektering. Prosjektet er et samarbeidsprosjekt med Hias IKS og Hamar kommune, og vil når det er fullført, bidra til en sikker vannforsyning til Nydalsområdet, samt legge til rette for videreutvikling av området.

Utbyggingen av VA-anlegg Sjusjøen-Moelv fortsetter i henhold til planen. Høydebassenget i Næroset fullføres våren 2014 og flere entrepriser på ledningstraseen er igangsatt.

Utbyggingen av boligfeltet Lille Almerud i Brumunddal er fullført. Byggingen av B41 på Stavsjø er godt i gang, og skal fullføres til sommeren 2014. Det samme gjelder Minka i Brumunddal.

Det er stor aktivitet innen utbygging av kommunaltekniske anlegg og teknisk drift har i tillegg til nevnte prosjekter bygd flere store og mindre prosjekter siste år. Av de viktigste nevnes:

- Avløpsledning Nyborgvegen/Sveumvegen
- Opparbeidelse av næringsarealer på Rudshøgda
- Diverse trafikksikkerhetstiltak

2.14.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke foretatt brukerundersøkelser i 2013.

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Bakterielle vannprøver	100 %	98 %	96 %
Utslippskrav avløp	100 %	96 %	100 %

I totalt 13 av 312 vannprøver ble det påvist et lite antall koliforme bakterier, men ingen E.coli. I ca. halvparten av tilfellene ble det ikke påvist koliforme bakterier i umiddelbare kontrollprøver. I resterende tilfeller ble det gjennomført tiltak for å tilfredsstillende grenseverdier.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Brukernes tilfredshet med ansattes engasjement og kompetanse	5,0	4,0	4,5
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	4,6
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,5
Medarbeiderskap	5,0	4,0	4,6

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	4,7
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	4,7
Sykefravær	5,0 %	6,0 %	5,2 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	4,3
Ledelse	5,0	4,0	4,5

Sykefraværet siste 12 måneder er på 5,2 % og er litt høyere en målsetting, men lavere enn akseptabelt resultat. Korttidsfraværet for enheten ligger lavt. Langtidsfraværet ligger høyt og skyldes forhold som ikke er jobberelatert.

Personalinnsats

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	54,00	56,00	57,00	57,00

I forbindelse med budsjett 2013 ble det opprettet 1,0 årsverk med driftsansvar for gatelys og enøktiltak innenfor gatelys, vann og avløp.

Enheten har ingen deltidsstillinger.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	155 631	169 818	168 562	176 278
Driftsinntekter	128 401	140 437	139 406	147 122
Netto driftsutgifter	27 230	29 381	29 156	29 156

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	77 318	101 584	60 154	138 318
Investeringsinntekt	19 763	9 416	17 100	22 695
Netto inv.utgift	57 555	92 168	43 054	115 623

Avvik i netto investeringsutgift skyldes i hovedsak etterslep fra tidligere års bevilgninger.

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
620 Teknisk drift	29 156	28 888	268	0,9 %

Før årsoppgjørdisposisjoner har teknisk drift et positivt budsjettavvik på om lag kr 268.000.

2.14.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Dekningsgrader for vann, avløp, septik og renovasjon, beløp i 1.000 kr

	2010	2011	2012	2013
Dekningsgrad vann (funksjon 340,345)				
Totale utgifter inkl. fellesutgifter og kapitalkostnader	27 698	31 837	30 840	34 577
Inntekter	25 281	32 149	34 736	37 143
Prosentvis dekning	91	101	113	107
Dekningsgrad avløp (funksjon 350,353)				
Totale utgifter inkl. fellesutgifter og kapitalkostnader	44 729	48 343	52 067	54 476
Inntekter	39 967	49 982	55 468	57 906
Prosentvis dekning	89	103	107	106
Dekningsgrad septik (funksjon 354)				
Totale utgifter inkl. fellesutgifter og kapitalkostnader	5 600	5 382	5 457	5 937
Inntekter	6 437	6 712	7 353	6 498
Prosentvis dekning	115	125	135	109
Dekningsgrad renovasjon (funksjon 355,357)				
Totale utgifter inkl. fellesutgifter og kapitalkostnader	31 423	35 321	37 276	38 318
Inntekter	30 460	34 341	35 945	38 318
Prosentvis dekning	97	97	96	100

Dekningsgraden angir hvor stor andel av utgiftene som dekkes ved inntekter. Når dekningsgraden er over 100 %, avsettes overskytende på VAR-fond for å få avgiftsregnskapet i balanse. Når dekningsgraden er under 100 %, brukes VAR-fond for å få regnskapet i balanse eller tjenesten har et underskudd. Fra 2008 ble septik skilt ut med egne kostnader til slambehandling, kapitalkostnader og avsetning/bruk av fond.

Ved beregning av kapitalkostnadene er det benyttet gjennomsnittlig rente for norske statsobligasjoner med 3 års gjenstående løpetid + 1 prosentpoeng. Det er brukt en rente på 2,63 % i regnskapet for 2013. I opprinnelig budsjett for 2013 var det lagt til grunn en rente på 2,5 %.

Hovedområdene vann og avløp har en netto avsetning til bundne driftsfond på hhv. 2,566 mill. kroner og 3,430 mill. kroner. Overskuddene på vann og avløp skyldes i hovedsak høyere inntekter fra års- og tilknytningsgebyrer enn budsjettet. Forbruket økte og byggeaktiviteten ble høyere enn forutsatt. I tillegg ble øvrige driftsutgifter redusert.

Hovedområde septik har en netto avsetning til bundne driftsfond på kr 561.000. Overskuddet skyldes i hovedsak mindre leverte mengder til Hias IKS enn det som var lagt til grunn i budsjettet.

Hovedområde renovasjon hadde ved inngangen til 2013 et udekket underskudd på 2,542 mill. kroner. I budsjett 2013 var det forutsatt inndekking av kr 404.000 av akkumulert underskudd. Gebyrinntektene ble i 2013 høyere enn budsjettet, og ytterligere kr 400.000 av det akkumulerte underskuddet er dekket inn. Ved utgangen av 2013 har hovedområde renovasjon et akkumulert underskudd på 1,738 mill. kroner, som må dekkes inn de kommende år.

Oversikt over bundne fond innen VAR-området siste 5 år, beløp i 1.000 kr

År	Vann				Avløp			
	IB	Bruk	Avsetn.	UB	IB	Bruk	Avsetn.	UB
2009	1 333	3 893	3 173	613	5 124	7 062	6 070	4 132
2010	613	711	98	0	4 132	5 938	1 806	0
2011	0	447	769	322	0	601	2 293	1 692
2012	322	181	4 180	4 321	1 692	1 937	5 463	5 218
2013	4 321	0	2 747	7 068	5 218	220	3 877	8 875

År	Renovasjon				Septik			
	IB	Bruk	Avsetn.	UB	IB	Bruk	Avsetn.	UB
2009	0	0	0	0				
2010	0	796	796	0	0	0	866	866
2011	0	0	0	0	866	0	1 401	2 267
2012	0	0	0	0	2 267	0	1 998	4 265
2013	0	82	82	0	4 265	0	688	4 953

Pr. 31.12.2012 var VAR-fondene på til sammen 13,804 mill. kroner. Fra 2012 til 2013 er det en nettoøkning på VAR-fondene med 7,092 mill. kroner. Dette inkluderer avsatte renter på VAR-fondene med til sammen 0,535 mill. kroner. Pr. 31.12.2013 er saldoen for fondene 20,896 mill. kroner.

Nye tiltak

Av større driftstiltak nevnes sanering av va-ledninger i Gamle Narudveg, rehabilitering av Fremstad PA og Tingnes PA, ny styring og overvåkning på vannforsyningen mot Byflaten og Rognstadhøgda, samt flere sonemålere på vannledningsnettet.

Rapport om bruk av delegert myndighet

Type sak	Antall 2011	Antall 2012	Antall 2013
Delegert vegsak	11	25	22
Delegert økonomisak	55	51	14
Delegert innkjøpsak	26	19	22
Delegert personalsak	16	13	7
Delegert forurensningssak	0	2	0

2.15 Kart og byggesak (VO 63)

Kart og byggesakssjef: Atle Ruud

2.15.1 Ansvarsområde

Virksomhetsområdet omfatter bygge-, delings- og seksjoneringssaker, kart og oppmåling, avløp fra spredt bebyggelse og eiendomsskatt.

2.15.2 Hovedkommentar

Aktivitet innenfor byggesaksområdet hadde en positiv utvikling i 2013. Totalt ble det godkjent nybygging av ca. 105.000 m² mot ca. 72.000 m² i snitt for foregående femårsperiode. Det er gjennomført 59 tilsyn. Det er ilagt 5 overtredelsesgebyr. I 2013 ble det opprettet 244 eiendommer mot 269 i snitt for foregående femårsperiode. Det ble opprettet 453 nye adresser mot 309 i 2012. Ved utgangen av 2013 var det vel 19.000 eiendomsskatteobjekter.

2.15.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelser i 2013.

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Antall klagesaker omgjort pga. saksbehandlingsfeil	0	0	0

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	4,5
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,1
Medarbeiderskap	5,0	4,0	4,7

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	4,5
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	4,6
Sykefravær	5,0 %	6,0 %	2,5 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	4,6
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	4,5

Medarbeiderundersøkelsen har blitt tatt opp i fellesmøte i enheten, og det er noen punkter som enheten skal jobbe videre med. Et av målene for å vurdere kvaliteten på tjenesten er at ingen klagesaker mht. bygge- og fradelingssaker skal omgjøres av Fylkesmannen pga. saksbehandlingsfeil. I 2013 ble ingen saker omgjort pga. dette.

Sykefraværet for de siste 12 måneder er 2,5 % og er lavere enn målsettingen på 5 %.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	16,50	16,50	17,50	17,50

I budsjett 2013 ble det opprettet ett årsverk knyttet til digitalisering av kommunens eiendomsarkiv.

Ved utgangen av 2013 har virksomhetsområdet 15 heltidsstillinger og 1 deltidsstilling. Deltidsstillingen er registrert som ufrivillig.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	13 410	16 534	14 536	15 593
Driftsinntekter	11 281	14 388	12 852	13 909
Netto driftsutgifter	2 129	2 146	1 684	1 684

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	233	495	614	672
Investeringsinntekt	0	0	0	0
Netto inv.utgift	233	495	614	672

Investeringene finansieres ved overføring fra driftsbudsjettet.

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
630 Kart og byggesak	1 684	-104	1 788	106,2 %

Enheten fikk et overskudd på 1,788 mill. kroner i 2013. Dette inkluderer inntektsføring av kr 800.000 av overskuddet fra 2012. Årsaker er økte inntekter innenfor byggesaksområdet på grunn av mange byggesaker.

2.15.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Generelt

Aktivitetene innenfor byggesak økte vesentlig i 2013. Det var en betydelig økning i gitte byggetillatelser både mht. boenheter og fritidsboliger. I 2012 ble det opprettet svært mange nye eiendommer. Mange av disse ble oppmålt i 2013, slik at oppmålingsarbeidet i 2013 har vært betydelig, selv om antall nye eiendommer har gått ned.

Nye tiltak

Investeringsutgiftene ble en del større enn budsjettet. Dette skyldes behov for innkjøp av nytt oppmålingsutstyr og ajourføring/vedlikehold av kartdata.

Hovedtrekk i årsproduksjonen

År	2011	2012	2013
Byggetillatelser for nye boenheter (antall)	113	103	214
Tillatelse forretning/industribygg (m ² areal)	17 614	10 769	37 791
Tillatelse institusjonsbygg (m ² areal)	1 945	6 328	1 640
Tillatelse landbruksbygg (m ² areal)	10 545	18 620	11 146
Tillatelse hytter (antall)	65	112	169
Nye eiendommer	311	423	244
Nye seksjoner	109	20	51
Registrering av spredte avløpsanlegg	130	150	50

Rapport om bruk av delegert myndighet

År	2011	2012	2013
Delegerte byggesaker	818	766	920
Delegerte delingssaker	204	266	220
Delegerte dispensasjonssaker	144	205	220
Delegerte utslippssaker	44	70	57

2.16 Kemnerkontoret (VO 70)

Resultatenhetsleder: Per Kollstrøm

2.16.1 Ansvarsområde

Kemnerkontoret har ansvaret for alle kommunale oppgaver som er relatert til skatt mv. og kommunal fakturering. For skatteområdet omfatter dette innfordring, kontrollvirksomhet, skatteregnskap, skatteoppgjør og saksbehandling for det regionale skatteutvalget. Kommunal fakturering omfatter fakturering, innfordring av kommunale krav og merkantile oppgaver.

2.16.2 Hovedkommentar

Kemnerkontoret er i stor grad à jour med sine hovedarbeidsoppgaver og har ingen uløste publikumsorienterte oppgaver av betydning. Det benyttes gode og oppdaterte rutinebeskrivelser og virksomhetsplaner i organisasjonen og i saksbehandlingen.

2.16.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke gjennomført medarbeider- eller brukerundersøkelser i 2013. Årsaken til at medarbeiderundersøkelse ikke er gjennomført i 2013 er at kemnerkontoret i 2013/2014 gjennomfører et eget organisasjonsutviklingsprosjekt.

Brukere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Innbetalt restskatt 2011 pr. 31.12.13	85,00 %	83,00 %	92,63 %
Innbetalt forskuddsskatt 2012 pr. 31.12.13	96,00 %	95,00 %	99,10 %
Innbetalt forskuddstrekk 2012 pr. 31.12.13	99,00 %	98,00 %	99,94 %
Innbetalt arbeidsgiveravgift 2012 pr. 31.12.13	99,00 %	97,00 %	99,85 %
Antall regnskapskontroller pr. 31.12.13	30	25	44
Restanse kommunale krav pr. 31.12.13	5,0 mill. kr.	6,0 mill. kr.	8,5 mill. kr.

I restansebeløpet kommunale krav 31.12.2013 inngår ikke refusjon fra andre kommuner, fylkeskommunen og staten. I 2013 endret restansebegrepet innhold ved at det er forfalte kommunale krav pr. 31.12.2013 som er angitt i resultatkolonnen i tabellen over. Til og med 2012 ble det i restansebeløpet hensyntatt innbetalinger 14 dager inn i nytt år. En slik praksis ville ha gitt en restanse på 5,8 mill. kroner. Måltallene er satt opp ut fra tidligere praksis og er derfor ikke sammenlignbare med resultatet.

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Sykefravær	7,0 %	8,5 %	3,4 %

Sykefraværet på 3,4 % er bedre enn målsettingen, men litt høyere enn i 2012 hvor resultatet var 3,2 %.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	15,06	15,06	14,06	14,06

Stillingsrammen er redusert med ett årsverk rådgiver fra 2013 som et innsparingstiltak.

Ved kemnerkontoret er det 11 heltidsstillinger og 4 deltidsstillinger, hvorav 2 er registrert som ufrivillig.

I 2013 er én ufrivillig deltidsstilling blitt omgjort til heltidsstilling gjennom en endring i organisasjons- og bemanningsplanen. De ufrivillige deltidsansatte har i store deler av 2013 fungert i heltidsstillinger gjennom vikariater. Deltidsansatte har blitt oppfordret til å søke på ledige deltidsstillinger i kommunen med tanke på å oppnå til sammen hel stilling. Ved kommende gjennomgang av kemnerkontorets organisasjons- og bemanningsplan pr. 1.1.2014, vil de to siste ufrivillige deltidsstillingene bli omgjort til heltidsstillinger.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	9 072	9 481	9 238	9 511
Driftsinntekter	3 622	4 106	4 213	4 486
Netto driftsutgifter	5 450	5 375	5 025	5 025

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
700 Kemnerkontoret	5 025	4 540	485	9,6 %

Kemnerkontoret har et positivt budsjettavvik på kr 485.000. Overført overskudd fra 2012 var kr 249.000. Deler av overført overskudd er brukt til å dekke merforbruk av enkelte poster.

2.16.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

År	2011	2012	2013
Totalt innbetalt skatt inkl. renter/innf.utg.	2 018,9 mill. kr	2 192,6 mill. kr	2 331,7 mill. kr
Totalt innbetalt arbeidsgiveravgift	966,3 mill. kr	1 051,6 mill. kr	1 146,6 mill. kr
Kommunens netto skatteinntekter	547,9 mill. kr	594,9 mill. kr	640,4 mill. kr
Avholdte utleggsf. skatt/arb.giv.avgift	201 stk.	241 stk.	176 stk.
Antall anmeldelser vedr. arbeidsgivere	5 stk.	2 stk.	9 stk.
Antall konkursbegjæringer	13 stk.	12 stk.	15 stk.
Antall konkurser åpnet	4 stk.	3 stk.	8 stk.
Antall regnskapskontroller	23 stk.	49 stk.	44 stk.
Antall saker behandlet i skatteutvalget	4 stk.	7 stk.	8 stk.
Antall utsendte fakturaer komm. fakturering	125 575 stk.	125 737 stk.	128 910 stk.
Totalt fakturert beløp komm. fakturering	313,8 mill. kr	361,5 mill. kr	382,8 mill. kr
Antall tap av plass i barnehage	5 stk.	6 stk.	4 stk.
Antall tap av plass i skolefritidsordningen	14 stk.	12 stk.	19 stk.
Antall tap av plass i kulturskolen	0 stk.	0 stk.	2 stk.
Antall begjærte tvangssalg fast eiendom	101 stk.	114 stk.	187 stk.

Rapport om bruk av delegert myndighet

Type sak	2010	2011	2013
Gjeldssak (delegeringsreglementets pkt. 5.28)	5	6	3
Innfordring av kommunale krav:			
Økonomireglementets § 8.5.1 (foreldelse)	0	9	3
Endelig utgiftsført beløp, kr	0	48 878	8 182
Økonomireglementets § 8.5.2 (konkurs)	0	4	2
Avskrevet beløp, kr	0	211 496	29 057
Økonomireglementets § 8.5.3 (misligholdte krav)	28	30	27
Avskrevet beløp, kr	336 521	608 091	403 158
Økonomireglementets § 8.5.4 (langsiktig innf.)	37	3	3
Endelig utgiftsført beløp, kr	503 430	25 027	45 045
Økonomireglementets § 8.5.6 (gjeldsordn.loven)	0	12	6
Avskrevet beløp, kr	0	144 743	42 067

2.17 Servicesenteret (VO 71)

Leder servicesenter: Gerd Anne Ansnes

2.17.1 Ansvarsområde

Servicesenterets oppgaver spenner fra resepsjonstjeneste og regelstyrt saksbehandling til skjønnsmessig myndighetsutøvelse. Målgruppe for senteret er kunder som trenger en kommunal tjeneste som helt eller delvis kan leveres «over disk». Senteret bistår publikum med å finne informasjon og skjema som ligger på internett og har skjema og brosjyrer for ulike offentlige tjenester som finnes på papir. Enheten har også ansvar for tildeling av kommunale utleieboliger. I tillegg har enheten ansvar for kommunens hovedsentraltbord, og er lokalisert i Kommunebygget i Brumunddal og i Herredshuset i Moelv.

2.17.2 Hovedkommentar

Enheten har i 2013 ved siden av løpende drift, fokusert spesielt på deltakelse i Husbankens boligsosiale utviklingsprogram (BoSo), samt deltakelse i Innflytterprosjektet som er et interregionalt prosjekt som drives av Hamarregionen Utvikling. Prosjektet har som mål å øke antall innbyggere i regionen.

2.17.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke foretatt brukerundersøkelse i 2013. Denne ble sist gjennomført i 2012.

Det er gjennomført medarbeiderundersøkelse i 2013, men det var for få besvarelser til å offentliggjøre resultatene.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	10,15	10,15	10,65	10,65

Enheten har 1 ansatt i ufrivillig deltid. Vedkommende har for tiden et engasjement i 50 %, i tillegg til den faste stillingen. Ved ledighet i stilling vil medarbeider ha fortrinnsrett.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	15 607	14 502	9 822	15 229
Driftsinntekter	9 849	8 623	3 410	8 817
Netto driftsutgifter	5 758	5 879	6 412	6 412

Både regnskapsførte driftsutgifter og driftsinntekter er 5,4 mill. kroner høyere enn budsjettet. Dette skyldes etablerings- og utbedringstilskudd som blir fullfinansiert av Husbanken og utbetalt ved behov.

Netto driftsutgifter pr resultatenhets, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
710 Servicesenteret	6 412	5 727	685	10,7 %

Servicesenteret hadde et mindreforbruk på kr 685.000 i 2013. Av dette utgjør overført mindreforbruk fra 2012 kr 167.000. Resterende mindreforbruk på kr 518.000 skyldes mindreforbruk av lønnsmidler som følge av at to stillinger har stått ubesatt i påvente av gjennomføring av ny organisasjons- og bemanningsplan. I tillegg skyldes deler av mindreforbruket merinntekter fra salg av informasjon til eiendomsmeglere. I løpet av året er det brukt kr 124.000 til oppgradering av telefonisystemet Alcatel.

2.174 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Ny organisasjons- og bemanningsplan

Enheten er fra 19.8.2013 organisert i et førstelinjeteam med fem årsverk og boligsosial enhet som er under oppbygging i Moelv og skal bestå av fem årsverk.

Henvendelser

Servicesenteret logger årlig antall henvendelser i ukene 13-24 og 40-44. Loggen viser et gjennomsnittlig antall henvendelser pr. uke på 900. Tilsvarende tall for 2012 var 910. Henvendelsene er fordelt med 45 % på telefon, 35 % besøk og 20 % brev/e-post, om lag det samme som i 2012. I perioden september – desember er henvendelser til filialen i Moelv registrert. Registreringen viser at filialen har i gjennomsnitt 4 besøk pr. dag, det er samtidig ikke registrert besøk etter kl 15.00.

Informasjon og tilgjengelighet

I 2013 har en arbeidet målrettet for å øke tilgjengeligheten på telefon. Dette er på bakgrunn av dårlige resultater i Forbrukerrådets årlige servicetest av alle landets kommuner og kommunens egne målsettinger i samfunnsdelen av kommuneplanen. 60 medarbeidere i kommunen deltok på intern opplæring i bruk av telefon, bruk av fraværskoder og registrering av fravær i kommunens kalendersystem Outlook.

Servicesenteret er kommunens informasjonskontor ved kriser og beredskapssituasjoner. Teknisk drift, vann og avløpsavdelingen, har gått til innkjøp av varslingsystemet «Varsling 24». Systemet er et kommunikasjonssystem som kan benyttes til å sende SMS og ringe innbyggere når det for eksempel er brudd på en vannledning eller ved behov for å gi pålegg om koking av vann. Kommunikasjonssystemet kan også benyttes til å sende flere typer meldinger til innbyggere i beredskapssituasjoner og bidrar til å effektivisere kommunikasjonen mellom kommunen og innbyggere.

Enheten besvarer henvendelser med spørsmål om kommunen fra inn- og utland. I 2013 er 123 forespørsler besvart, noe som er en nedgang på 46 fra 2012. Henvendelsene kommer hovedsakelig fra utlandet, særlig fra land i Øst-Europa. Det er også gitt informasjon om kommunens virksomhet til skoleklasser fra grunnskoler og elever på introduksjonsprogrammet ved Voksenpedagogisk senter, som har vært på besøk i servicesenteret.

Nye innbyggere

Enheten har deltatt i Innflytterprosjektet under interregprosjektet «Nordens beste innlandsregion 2020» som drives av Hamarregionen Utvikling. I 2013 er det gjennomført to innflyttertreff sammen med de andre kommunene i regionen, der blant andre ordfører og kommunens ledelse har deltatt og markedsført Ringsaker overfor nye innbyggere i kommunen og i regionen. I tillegg er det gjennomført to arrangementer i Oslo for å markedsføre kommunene i regionen overfor målgruppene nye innbyggere og mulige tilbakeflyttere til kommunen.

Det er i løpet av året laget en ny velkomstbrosjyre til nye innbyggere. Brosjyren sendes ut hver måned til de som har flyttet til Ringsaker kommune. I 2013 er det sendt velkomstbrosjyrer til 904 husstander.

Kart og byggesak

Servicesenteret gir opplysninger til eiendomsmeglere i henhold til lov om eiendomsmegling i forbindelse med omsetning av eiendommer. I 2013 omfattet det 652 eiendommer, en reduksjon på 42 fra 2012.

Sosial rådgivning og veiledning

934 husstander har i 2013 mottatt ca. 20 mill. kroner i bostøtte. Servicesenteret gjennomfører hvert år informasjonsmøter med NAV Ringsaker og bruker lokale medier til å informere om ordningen.

Bistand til etablering og opprettholdelse av bolig

Ringsaker kommune lånte 31,8 mill. kroner fra Husbanken i 2013 til videre utlån i form av Startlån. I tillegg gjensto ubrukte lånemidler fra 2012, slik at det var totalt 47,5 mill. kroner til disposisjon i 2013.

I 2013 er det behandlet 56 søknader om Startlån. Av disse er 42 innvilget og 14 avslått. Det er utbetalt 29,4 mill. kroner i Startlånsmidler til kjøp og utbedring av boliger, og 8,2 mill. kroner er gitt som forhåndstilsagn. 14 boliger er fullfinansiert og 24 boliger delfinansiert med Startlån. To husstander i kommunal utleiebolig har fått innvilget Startlån til kjøp av egen bolig. Ved årets slutt gjensto det 95 ubehandlede søknader i forbindelse med Startlån, dette på grunn av stor saksmengde og for lite saksbehandlerkapasitet.

Kommunen fikk 2,65 mill. kroner i etablerings- og utbedringstilskudd fra Husbanken. Det er utbetalt 1,875 mill. kroner i etableringstilskudd til 8 husstander og det er utbetalt kr 685.000 i tilskudd til utbedringer til 13 husstander.

Saldo på tapsfond ved årets slutt var 1 mill. kroner, og Husbanken har ikke gitt tillatelse til ytterligere avsetning i 2013. Det er ingen registrerte tap i 2013.

Tildeling av kommunal bolig

Ved årsskiftet hadde enheten mottatt 140 nye søknader om kommunal utleiebolig. Av disse oppfylte 50 søkere kravene i retningslinjene. 9 personer sto på venteliste og 99 søknader var under behandling ved årsskiftet.

I samarbeid med NAV og Voksenpedagogisk senter, er det gjennomført boligscole for flyktninger i 2013. Boligscolen inngår som en del av introduksjonsprogrammet og har vært gjennomført med to timer pr. uke siden 1.9.2013. 35 personer har deltatt på boligscolen.

Tomtesalg

I 2013 er det solgt 14 tomter. Ved utgangen av året var det 52 ledige tomter.

Rapport om bruk av delegert myndighet

Type sak	2011	2012	2013
Serveringsbevilling	11	15	11
Skjenkebevillinger for enkeltanledning	116	124	143
Startlån	50	76	56
Boligitilskudd til utbedring mv.	14	13	13
Delegert boligsak	68	84	217
Søknader om kommunal utleiebolig	-	85	140
Parkeringslettelser for forflytningshemmede	120	137	128
Skoleskyss	94	135	92
Motorferdsel i utmark	12	11	11
Egenerklæring om konsesjonsfrihet	-	-	156
Teknisk forhåndsgodkjenning av idrettsanlegg/nærmiljøanlegg	5	4	8
Delegert personalsak	10	3	4

Av 128 søknader om parkeringslettelser for forflytningshemmede, ble 126 innvilget og 2 avslått. Ingen av avslagene ble påklaget. Skoleskyss gjelder søknader om fri skoleskyss på grunn av særlig farlig eller særlig vanskelig skoleveg og søknader om tilsyn i forbindelse med skoleskyss. Av de 92 søknadene ble 85 innvilget og 7 avslått. I tillegg er 1 vedtak omgjort av servicesenterleder etter mottak av tilleggsinformasjon.

2.18 Renhold (VO 80)

Resultatenhetsleder: May Britt Kringsjå

2.18.1 Ansvarsområde

Enheten utfører renhold av om lag 125.000 kvadratmeter i nesten 100 kommunale bygg spredt over hele Ringsaker. Enheten har også ansvar for tøyvaskeriene ved sykehjemmene. Renholdsoppgavene som utføres er daglig renhold og temporære oppgaver som gulvvedlikehold, vinduspuss, hovedrengjøring, samt rens av tepper og møbler.

2.18.2 Hovedkommentar

Enheten har gjennomført en omorganisering i 2013. Bakgrunnen for dette er at en ønsker å forbedre kvaliteten på renholdet og gi renholdere en forutsigbar hverdag.

Avdelingslederne har hatt et stort kontrollspenn med administrasjon av tjenester, mange ansatte, samt mange bygg over et stort geografisk område. Det har vært en utfordring å ha kontroll på at det leveres jevn renholdskvalitet til enhver tid. Det er opprettet en egen avdeling for temporære tjenester som skal ivareta alle tunge periodiske oppgaver som skuring/boning, hovedrengjøring (husvask) og vinduspuss. Dette er et ledd i IA-arbeidet.

Enheten har anskaffet et nytt kalkulasjonsverktøy for beregning av renholdsbehov. Bakgrunnen for anskaffelsen er å kunne beregne et mer detaljert, nøyaktig, regelmessig og periodisk renhold. Anskaffelsen ses også som et ledd i enhetens omlegging av driften. Enheten ser at et nytt dataverktøy rettet mot sitt kompetanseområde kan gjøre omorganiseringen mer effektiv og føre til en bedre ressursutnyttelse. Ved gjennomføring av ovennevnte vil det være mulig å utnytte et effektiviseringspotensial i løpet av en toårs periode.

Enheten fikk tildelt VOX-midler til å gjennomføre kombinert kurs i data, skriving og lesing. Målet var å gjøre arbeidsdagen lettere i en verden der datakunnskaper blir stadig viktigere. 13 personer deltok i over 13 uker og prosjektet anses å være svært vellykket.

2.18.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelser i 2013.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	4,8
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,5
Medarbeiderskap	5,0	4,0	5,0

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	4,9
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	4,7
Sykefravær	10,0 %	12,0 %	13,0 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	4,5
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	4,9

Sykefraværet i 2013 har gått ned med 3 prosentpoeng i forhold til 2012, men fraværet er fortsatt vesentlig høyere en ønskelig. Fraværet er fordelt med 2,3 % korttidsfravær og 10,7 % langtidsfravær.

Enheten har startet opp med en IA-samtale så fort en sykemelding er mottatt. Hensikten er å ta tak i årsaken til fraværet på et tidlig tidspunkt og få den ansatte raskt tilbake i jobb. Det er i samarbeid med HMS Øst laget et utviklingsprogram for ledere i enheten som går over 10 moduler og som skal gjennomføres i 2014.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	103,83	100,85	101,19	101,75

I k.sak 54/2013, ble det opprettet 0,56 årsverk som renholder i forbindelse med utvidelse av renholdsarealer ved flere bygg.

Ved utgangen av 2013 har enheten 86 ansatte i deltidsstillinger og 32 i heltidsstillinger. Av 86 deltidsansatte står 29 med ufrivillig deltid. Enheten jobber aktivt med deltid ved ledighet i stillinger og har pr. 31.12.2013 en gjennomsnittlig stillingsprosent blant renholderne på 76,6 %. Omorganiseringen har gjort det mulig å redusere deltidsstillinger noe. Enheten ser det som svært vanskelig å redusere antall deltidsstillinger ytterligere med tanke på kombinasjon av stillinger på flere bygg.

Enheten har ansatte fra 16 forskjellige nasjoner med forskjellig etnisk og religiøs bakgrunn.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	55 844	55 931	54 396	55 848
Driftsinntekter	8 590	10 741	6 475	7 927
Netto driftsutgifter	47 254	45 190	47 921	47 921

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	0	0	0	66
Investeringsinntekt	0	0	0	0
Netto inv.utgift	0	0	0	66

Netto driftsutgifter pr resultatenheter, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
800 Renhold	47 921	47 490	431	0,9 %

Regnskapet for 2013 viser et mindreforbruk på kr 431.000. Dette inkluderer disponering av kr 669.000 fra tidligere års mindreforbruk. Disponeringen av tidligere års mindreforbruk er brukt til samlokalisering, innkjøp av nytt kalkulasjonsverktøy, samt renholdssoner i flere bygg.

Et høyt sykefravær har medført store utfordringer med å skaffe nok vikarer og det har vært svært vanskelig å dekke opp alt fravær. En vesentlig del av mindreforbruket er knyttet til dette forholdet. Utfordringene med vikarer gjelder også i vakante stillinger.

Driftsutgiftene har i 2013 ligget på et forventet nivå og enheten har hatt god kontroll på de store driftspostene.

2.18.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Rapport om bruk av delegert myndighet

Type sak	2011	2012	2013
Delegert personalsak	6	10	9
Delegert økonomisak	5	1	2
Delegert innkjøpsak	-	-	2

2.19 Bygg og eiendom (VO 81)

Resultatenhetsleder: Kjetil Wold Henriksen

2.19.1 Ansvarsområde

Bygg og eiendom har ansvar for drift og vedlikehold av kommunens totale bygningsmasse, større vedlikehold av bygg, bygge-/prosjektledelse ved nybygg og større ombyggings- og rehabiliteringsarbeid. Unntaket er bygg som tilhører enhet teknisk drift. Energiledelse og energiøkonomisering for alle kommunale bygg er også oppgaver som er tillagt enheten. I 2013 har bygg og eiendom forvaltet 171 kommunale utleieboliger, som omfatter tjenesteboliger, boliger for vanskeligstilte, flyktningeboliger og boliger for enslige mindreårige asylsøkere.

2.19.2 Hovedkommentar

Etter en omfattende omorganisering av enheten i 2012, bl.a. for i større grad å prioritere vedlikeholdsoppgaver, har en i 2013 arbeidet for å få organisasjonen på plass, og prioritert utvikling på mange områder. Avdelingsstrukturen har også medført bedre budsjettstyring, og ressursutnyttelse. For å arbeide mer målrettet har en nedfelt en visjon og flere hovedmål, som kan sammenfattes slik:

Ringsaker skal bli best på kommunal eiendom gjennom å bruke beste praksis, snu trenden og være foretrukket arbeidsgiver.

Kommunen har en høy aktivitet på investeringssida. Det pågår planlegging/bygging av Brøttum barne- og ungdomsskole, Mørkved skole, Moelv skole og Stavsberg skole, i tillegg til avlastningssenter for barn og unge, barnehager og boliger. Det medfører stor arbeidsbelastning på enheten. En har også gjennomført en rekke større og mindre rehabiliteringsprosjekter. Ambisjonsnivået er å disponere mest mulig av tilgjengelig investeringsbudsjett, men intern kapasitet setter begrensninger. I tillegg er det gjennomført vedlikehold av kommunens bygningsmasse for 12,2 mill. kroner. I 2013 nådde «maleprosjektet» sitt mål om å male 24.000 m² utvendig veggflate, og har med det «reddet» dårlige utvendige malte flater.

Det er også gjennomført kartlegging av tilstanden til kommunens skoler, barnehager og svømmehaller. For skoler, barnehager og svømmebasseng er vedlikeholdsetterslepet på hhv. ca. 142 mill. kroner, 12,5 mill. kroner og 47,5 mill. kroner.

Etableringen av en boligavdeling med det totale forvaltningsansvaret av boligmassen har vist seg å være vellykket. For de 171 boligene som så langt er overtatt, er bl.a. utleiegraden økt fra ca. 60 % til 90 % i 2013.

2.19.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke foretatt brukerundersøkelse i 2013.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	4,5
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,3
Medarbeiderskap	5,0	4,0	4,5

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	4,7
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	4,2
Sykefravær	5,0 %	6,0 %	7,8 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	3,8
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	4,6

Medarbeiderundersøkelse ble gjennomført i desember 2013. Resultatene er todelt med gode resultater blant ansatte i administrasjonen og dårlige resultater blant de driftsansatte. En antar at det bl.a. skyldes omorganiseringen som ble iverksatt i 2012, og som ikke har fått god nok oppfølging. Dette er nå tatt fatt i og en forventer forbedringer i 2014. For øvrig er resultatene fra målingen nylig offentliggjort og blir fulgt opp i ledergruppa, HMS-utvalget og på personalmøter. På bakgrunn av disse møtene vil det bli besluttet tiltak for å

komme opp på minimum akseptabelt nivå.

Av et gjennomsnittlig sykefravær i 2013 på 7,8 % utgjør korttidsfraværet 1,5 %. En har ikke oppnådd målene som ble satt, men utviklingen det siste halvåret har vært positiv, noe som bl.a. kan tilskrives god oppfølging av sykemeldte.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	44,98	45,48	45,57	45,57

Enheten har ved utgangen av 2013 9 deltidshjemler. Det er ikke ufrivillig deltid ved enheten.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	87 734	88 063	94 413	95 207
Driftsinntekter	18 423	17 196	23 445	24 239
Netto driftsutgifter	69 311	70 867	70 968	70 968

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	7 462	3 728	7 328	21 525
Investeringsinntekt	148	245	785	2 008
Netto inv.utgift	7 314	3 483	6 543	19 517

Avviket mellom investeringsbudsjett og regnskap på nærmere 13 mill. kroner skyldes prosjekter som er regnskapsført på budsjettansvaret til bygg og eiendom, mens prosjektene er budsjettert på andre ansvar. I tillegg skyldes det investeringer som er budsjettert med midler i tidligere år, men pga. forsinkelser har blitt gjennomført i 2013. Hele avviket er imidlertid finansiert i 2013 eller i tidligere år.

Netto driftsutgifter pr resultatenheter, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
810 Bygg og eiendom	70 968	69 433	1 535	2,16 %

Mindreforbruket på 1,535 mill. kroner før årsoppgjørdisposisjoner skyldes mindreforbruk på energiposter og kommunale avgifter på hhv. kr 469.000 og kr 606.000. Kr 572.000 av mindreforbruket på kommunale avgifter tilskrives feil periodisering av tilknytningsavgift og kommunale avgifter knyttet til Fagernes skole, noe som påløper i 2014. Totalt beløp på 1,075 mill. kroner tilføres fondet for energi og kommunale avgifter. Restavviket mot budsjett 2013, kr 460.000, skyldes at det ble overført mindre fra drift til investering enn budsjettert i forbindelse med kjøp av tjenestebiler hvor kjøpet ble utsatt til 2014.

2.19.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Drift og vedlikehold

Enheten har brukt 15,680 mill. kroner til drift og vedlikehold av en bygningsmasse på ca. 198.000 m². Dette inkluderer 1,216 mill. kroner til maleprosjektet og 3,764 mill. kroner til kommunale utleieboliger. I tillegg kommer en andel av lønnsmidler til vaktmesterstaben.

Kartlegging

Som et ledd i å skaffe en totaloversikt over tilstanden på kommunens bygningsmasse, ble det i 2012 igangsatt en stor kartlegging av kommunens bygningsmasse. Kartleggingen er fullført for kommunens skoler, barnehager og svømmehaller. Kartleggingen av vedlikeholdsbehovet bygger på to grunnelementer:

- Detaljert fysisk kartlegging av kvaliteten og størrelsen på alle deler av bygningskroppen til hvert enkelt bygg.
- Byggets oppfyllelse av krav, lover og regler.

Egen sak om vedlikeholdssituasjonen/rehabiliteringsbehovet ved kommunens skoler, barnehager og svømmebasseng legges fram for politisk behandling i 2014.

Energi/enøk

Totalt energiforbruk for kommunens tjenestebygg og boliger i 2013 var 36,651 mill. kWh. Samlede utgifter utgjorde 24,893 mill. kroner, som innebar en besparelse på ca. kr 469.000 mot regulert budsjett for samtlige energibærere. Årsaken til besparelsen er knyttet til tre forhold:

- Høye temperaturer i november og desember; nesten ingen dager med kuldegrader av vesentlig betydning og lengde.
- Bruk av olje som energibærer istedenfor elektrisitet da det var økonomisk mest fordelaktig for Ringsaker kommune.
- Utbedring av eksisterende tekniske anlegg slik at de drives mer optimalisert og energieffektivt.

Problemer med bioanlegget på Sund, defekte el-kjeler og bruk av olje som energibærer istedenfor elektrisitet har resultert i et avvik på oljeforbruket på kr 441.509 i forhold til regulert budsjett.

Porteføljeprisen for elkraft i 2013 ble 30,96 øre/kWh ekskl. mva., ca. 0,79 øre over spotprisen i 2013, men 4,04 øre/kWh lavere enn budsjettet.

I desember 2013 ble ytterligere ett bygg tilknyttet fjernvarme; dette var Torgbygget i Brumunddal. Totalt har Ringsaker kommune 17 bygg som er tilknyttet fjernvarme. Det ble levert 6,443 mill. kWh til disse byggene i 2013. Dette tilsvarer 67,55 øre/kWh (ekskl. mva.).

Elsertifikater

I 2013 ble det kjøpt inn elsertifikater for ca. kr 212.000 til å dekke porteføljen. Dette er en lovpålagt ordning iht. elsertifikatloven, som forvaltes av NVE. Den årlige kvoten for sertifikatpliktige er bestemt gjennom lovens § 17. Utgiften pr. sertifikat ble for Ringsaker kommune kr 173.

Energimerking

I 2013 er det utført energimerking og energivurdering av tekniske anlegg på følgende bygg:

Bygg	Oppvarmet areal, m ²	Energibruk kwh/m ²	Karakter
Gaupen skole	2 196	79	A
Nes barnehage	1 189	71	A
Nes barneskole	2 712	81	B
Nes u-skole, blokk 2	900	167	D
Kylstad skole	1 737	328	F
Kirkenær skole	2 320	329	F
Furnes u-skole, hovedbygg	2 700	217	E
Furnes u-skole, gym-bygg	1 057	211	E

Resultatene er bra for nyere bygg som får karakteren A, mens eldre bygg ikke uventet får dårligere karakter. Erfaringen så langt er at resultatet følger alder på bygget. Energimerkingen fortsetter i 2014.

Kommunale avgifter og avfallshåndtering

Totalt utgifter for kommunale avgifter og avfallshåndtering av tjenestebygg utgjør 8,549 mill. kroner.

Bolig

Enheten har som målsetting å ha 90 % av boligmassen utleid til enhver tid. Pr. 31.12.2013 var dette målet oppnådd. Fordelingen av utleieboliger var slik: 47 % bolig for vanskeligstilte, 23 % flyktningeboliger, 20 % tjenesteboliger og 10 % ledige.

I 2012-2013 kartla en de kommunale utleieboligene. Boligene ble inndelt i en tilstandsfaktor fra 0 til 4 ut fra tilstanden på boligen. Målsettingen er å heve tilstandsgraden med minst ett nivå, et arbeid som søkes gjennomført ved bytte av leietakere. I 2013 fikk 17 boenheter hevet tilstandsgraden med minst ett nivå.

Prosjekt kjøp av bolig

Det er i 2013 kjøpt en stor enebolig i Moelv til bosetting av flyktninger. Det er svært vanskelig å finne egnede objekter i boligmarkedet til en pris som er innenfor budsjetttrammene. Det må derfor påregnes mer nybygging og mindre kjøp i fremtiden. Spesielt gjelder dette små enheter.

Prosjekt Enøk

Det bevilges investeringsmidler til prosjektet hvert år. Pr. 1.1.2013 var det 2,847 mill. kroner til disposisjon til Enøk. I 2013 ble det brukt kr 731.000. Det er rom for å bruke mer på Enøk hvert år.

Prosjekt energimerking av bygg

Det bevilges hvert år investeringsmidler til prosjekt energimerking av bygg. I 2013 var det 2,07 mill. kroner til disposisjon til formålet. Av dette er det benyttet kr 514.000 i 2013. jf. tiltakene ovenfor. Arbeidet fortsetter i 2014.

Prosjekt kjøp av bil

Det ble overført kr 150.000 av driftsmidler i boligavdelingen for kjøp av servicebil til avdelingens vaktmestere. Det er disponert kr 121.000 i 2013 til formålet. For øvrig disponerer boligavdelingen totalt tre biler.

Prosjekter i driftsavdelingen

Driftsavdelingen har utført tiltak for 5,806 mill. kroner over investeringsbudsjettet. Disse tiltakene fordeler seg som gjengitt i tabellen under:

Prosjektnavn	Gjennomførte tiltak	Budsjett pr.1.1.2013	Påløpt 2013
PCB-holdige lysarmaturer	Tømmerli bo og Holo AO-senter	1 064 000	582 000
Opprustn. miljørettet helsevern	Skarpsno skole	2 949 000	294 000
Brannvarsling og nød-/ledelys	Kylstad og Kirkekretsen skoler	1 713 000	496 000
Påkostning pleie og omsorg	Brumunddal bo- og akt.senter	2 237 000	2 245 000
Branntiltak	Heimly	638 000	264 000
Heis i adm.bygget	Administrasjonsbygget	1 000 000	996 000
Større rehabiliteringsarbeider	Nes/Kylstad barnehage– Åsen skole	1 000 000	929 000
Sum		10 601 000	5 806 000

For posten miljørettet helsevern er det iverksatt prosjekter for alle tilgjengelige midler.

Hempa skole

Del 1 av prosjektet omfattet påbygg administrasjonsbygget og arbeidsplasser for lærere. Dette var etter pålegg fra Arbeidstilsynet. Tilbygget ble ferdigstilt og tatt i bruk i november 2012. I tillegg til påbygget var det forutsatt en utbedring av inneklimaaneleggene, jf. k.sak 42/2010. Etter to anbudsrunder er nytt ventilasjonsanlegg i eksisterende bygg installert. Gjenværende budsjett pr. 1.1.2013 utgjorde 6,755 mill. kroner, mens utgiftene for ventilasjonsanlegget beløp seg til 6,985 mill. kroner i 2013. Det vil også påløpe et mindre beløp i 2014. Årsaken til overskridelse er asbestsanering.

Rusboliger

Det ble inngått kontrakt med totalentreprenør, basert på byggestart i februar 2013. Prosjektet er godkjent i Husbanken. Bygget ble overtatt i februar 2014. Revidert kostnadsoverslag ble godkjent i k.sak 198/2012, med 21,79 mill. kroner.

Brøttum barne- og ungdomsskole

Byggestart var i juni 2012. Byggetrinn 1 ble overtatt i februar 2014. Ferdigstilling for hele prosjektet er anslått til september 2014. Godkjent kostnadsramme er 200 mill. kroner.

Moelv skole

Reguleringsplan er vedtatt, og forprosjekt vil bli utarbeidet i løpet av våren 2014. Byggestart er beregnet til høsten 2015, og ferdigstilling i løpet av 2017.

Avlastningssenter for barn og unge i Brumunddal/Mørkved skole

Forprosjekt for avlastningssenteret ble godkjent i k.sak 70/2013, med et kostnadsoverslag på 65,57 mill. kroner. Dette vil bli bygget som ett prosjekt samtidig med Mørkved skole.

Forprosjekt for Mørkved skole ble godkjent i k.sak 11/2013. Prosjektet vil bli gjennomført som en samspillsentreprise hvor det nå er inngått kontrakt med en samspillsentreprenør, og samspillsfasen vil foregå fram til juni 2014, hvor en vil komme frem til en målpris. Gjennomføringsfasen (byggefase) er forutsatt fra mai 2014 til ferdigstilling i september 2016. Total kostnadsramme utgjør 198 mill. kroner.

Nes barnehage, 3 avdelinger

Forprosjekt/romprogram ble godkjent i k.sak 69/2013, med en kostnadsramme på 18 mill. kroner. Byggestart er anslått til mars 2014, og ferdigstilling desember 2014.

Biblioteket i Brumunddal

Det skal bygges ny inngang og foretas innvendig renovering av biblioteket, jf. f.sak 37/2014. Byggestart er beregnet til februar 2014, og ferdigstilling i juni 2014.

Investeringer i grunnskolen

Pr. 1.1.2013 var det disponibelt kr 845.000 til investeringer i grunnskolen. Det er gjennomført et prosjekt om oppgradering av dusjer, garderober og avherdingsanlegg ved Brumunddal ungdomsskole. Videre er dusjer og garderober ved Kystad skole oppgradert. Samlet utgift i 2013 utgjør ca. kr 937.000.

VO 30 Undervisning – påkostning

Det bevilges investeringsmidler til prosjektet hvert år. Pr. 1.1.2013 var det 4,19 mill. kroner til disposisjon til større påkostninger av investeringsmessig art innenfor VO 30. I 2013 er det disponert 1,871 mill. kroner. Av det er ca. 1,45 mill. kroner benyttet til nytt skolekjøkken ved Moelv ungdomsskole.

Ny 2-avdelings barnehage i Næroset

Det ble vedtatt romprogram/forprosjekt i mai 2012, og barnehagen sto ferdig i september 2012. Godkjent kostnadsoverslag var 10 mill. kroner. Faktisk kostnad ble 11,19 mill. kroner. Det ble tilleggsbevilget 1,19 mill. kroner i k.sak 92/2012. Rivning av eksisterende barnehage og oppgradering av utomhusanlegg skjer sommeren 2014.

Rapport om bruk av delegert myndighet

Type sak	2011	2012	2013
Delegert innkjøpssak	12	31	21
Delegert personalsak	13	10	11
Delegert økonomisak	1	11	30

Bygg og eiendom og NAV samarbeidet om et maleprosjekt som gav NAV sine brukere verdifull arbeidstrening og kommunen 24.000 kvadratmeter nymalte vegger.

2.20 Matproduksjon (VO 82)

Resultatenhetsleder: Vidar Sveadalen

2.20.1 Ansvarsområde

Enheten produserer og leverer frokost, toretters middag og kveldsmat til kommunens institusjoner, boliger for funksjonshemmede og hjemmeboende brukere i hele kommunen. Enheten bestiller, sorterer og kvalitetssikrer maten ved alle institusjonene. Det vil si at enheten har en tilretteleggerrolle for 43 postkjøkken fordelt på åtte bo- og aktivitetssentre. I tillegg drifter enheten åtte kantiner og tilbyr catering internt i kommunen. Enheten ivaretar distribusjon av maten med egen kjølebil og sjåfør.

2.20.2 Hovedkommentar

Matproduksjon har i 2013 lagt spesielt vekt på ernæring i samarbeid med spesialenheter og pleie- og omsorgsdistrikter. Det er etablert kjøkkenkontaktmøter ved alle bo- og aktivitetssentre der kost og ernæring er satt på dagsorden. Enheten har arrangert kurs for egne ansatte og ansatte i omsorgsdistriktene for å øke kompetansen om ernæring, og for å forebygge underernæring. Varesortimentet på tørrvarer er tilrettelagt for økt bruk av frukt og grønt til hovedmåltider, som pålegg, til pynt eller som mellommåltider alene. Det er også gjennomført et prøveprosjekt med innføring av et fast lunsjmåltid. Arbeidet med måltider og serveringstilbudet ved bo- og aktivitetssentrene er god matomsorg og vil virke helsefremmende. Det skal arbeides videre med innføring av fire faste måltider i 2014.

2.20.3 Måloppnåelse (BMS) og ressursbruk

Det er ikke gjennomført brukerundersøkelse i 2013.

Medarbeidere	Mål	Akseptabelt	Resultat
Brukernes tilfredshet med ansattes engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,4
Ansattes tilfredshet med engasjement og kompetanse	5,0	4,0	5,1
Ansattes tilfredshet med læring og fornyelse	5,0	4,0	4,1
Medarbeiderskap	5,0	4,0	5,4

Organisasjon	Mål	Akseptabelt	Resultat
Ansattes tilfredshet med arbeidsmiljøet	5,0	4,0	5,0
Ansattes stolthet over egen arbeidsplass	5,0	4,0	5,5
Sykefravær	8,5 %	10,0 %	11,7 %
Ansattes tilfredshet med ledelsen	5,0	4,0	5,3
Ledelse (samlet resultat)	5,0	4,0	5,1

I medarbeiderundersøkelsen for 2013 er målsettingen nådd på alle indikatorer med unntak av læring og fornyelse. Resultatene er drøftet internt i enheten og ivaretas gjennom tiltak i kompetanseplan for 2014.

Sykefraværet er vesentlig høyere enn ønskelig til tross for at det jobbes systematisk med forebyggende sykefraværarbeid. Fraværet endte på 11,7 %, noe som er 3,2 % høyere enn målsettingen. Fraværet er i hovedsak langtidsfravær over 57 dager som utgjør 8,6 % av det totale fraværet. Korttidsfraværet på inntil 16 dager utgjør 1,9 %. Enheten har over tid samarbeidet godt med bedriftshelsetjenesten og NAV-Arbeidslivssenter med forskjellige tiltak for å redusere fraværet.

Personalinnsats

	31.12.2011	31.12.2012	Budsjett 2013	31.12.2013
Antall årsverk	21,33	21,93	21,93	21,93

Enheten har 28 ansatte, der 12 har heltidsstilling, 16 har deltidsstilling, hvorav 11 har frivillig og 5 har ufrivillig deltidsstilling. Ved ledige stillinger har det vært jobbet med at ansatte som er kvalifisert får forhøyet sin stilling. Utlysninger av ledige stillinger blir gjort tilgjengelig for alle ansatte. Ansatte i deltidsstillinger oppfordres til å søke.

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	24 974	24 661	24 725	24 680
Driftsinntekter	10 271	9 518	9 043	8 998
Netto driftsutgifter	14 703	15 143	15 682	15 682

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	379	196	1 000	915
Investeringsinntekt	575	0	0	0
Netto inv.utgift	196	196	1 000	915

Netto driftsutgifter pr resultatenhhet, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
820 Matproduksjon	15 682	15 578	104	0,6 %

Regnskapet viser et positivt avvik på kr 104.000 i forhold til budsjett ved utgangen av året. Enheten har et overskudd fra 2012 på kr 402.000 som ikke er inntektsført, men som står på disposisjonsfond tilhørende enheten.

2.20.4 Vesentlige resultater, aktivitets- og standardendringer

Ernæring, fire faste måltider

I samarbeid med omsorgsdistrikt Brumunddal er det gjennomført et prøveprosjekt med justering av måltidspunkter og innføring av det fjerde måltid ved 9 postkjøkken over en periode på ti uker i 2013. Ringsaker kommune har hatt en driftsmodell med kok/kjøll produksjon og postkjøkkendrift i snart 10 år. En har i perioden ikke klart å utnytte den fleksibiliteten dette gir for å endre måltidstidspunkter. Middagen serveres fortsatt ca. kl. 13.00 som er relativt tidlig i dagens samfunn. Det er viktig for brukergruppen at det serveres hyppigere små måltider fordelt jevnt gjennom hele dagen. Spesielt er tidsrommet og antall timer mellom kveldsmat og frokost for lang. Her må en se på løsninger og en fordeling av måltider som korter ned på nattefasten. Ved å innføre fire faste måltider gir det større variasjon, jevnere fordeling av måltider, mer stabilt blodsukker for brukerne og kortere nattefaste. Det kan gi fordeler som roligere brukere, redusert medisinforgbruk og bedre arbeidshverdag for de ansatte.

Økologisk mat

Produksjonskjøkkenet på Tømmerli er godkjent av Debio for å kunne produsere, merke og distribuere økologisk mat. Enheten har fått innvilget søknad om å disponere resterende midler etter økoløft-prosjektet. Enheten disponerer inntil kr 157.000 per år til å dekke merutgifter ved bruk av økologiske varer i perioden 2012 – 2014. Enheten ønsker å medvirke til målet om at 15 % av matproduksjonen og matforbruket skal være økologisk innen 2020.

Furnes bo- og aktivitetssenter

Det er få brukere som benytter seg av mattilbudet ved Furnes bo- og aktivitetssenter. Omsorgsdistrikt Brumunddal overtok matserveringen ved senteret fra 1.7.2013, og drifter kjøkkenet videre som et postkjøkken for brukere med vedtak om middagsmat. Enheten har 0,5 årsverk som assistent ved senteret som er overflyttet til produksjonskjøkkenet på Tømmerli.

Hjemmeboende brukere med vedtak om matlevering

Det har vært en gradvis nedgang i antall leverte middagsporsjoner til hjemmeboende brukere med vedtak om levering av mat i hjemmet. Når en sammenligner de tre siste årene har det vært en nedgang på ca. to tusen porsjoner per år. Det skal jobbes videre i samarbeid med omsorgsdistriktene for å se på mulige årsaker til nedgangen. Med bakgrunn i tallene har enheten kapasitet til å levere flere middagsporsjoner til hjemmeboende.

Investering av nye kokegryter

Enheten har i løpet av året investert i tre nye kokegryter til kr 915.000. Det ble vurdert som mer økonomisk lønnsomt å investere i nye gryter, sammenlignet med løpende service og vedlikeholdsutgifter på de gamle. I tillegg var det stadige driftsstopp på grytene som ga utfordringer for produksjonsflyten. Grytene er levert med vaskeverktøy slik at grytene i hovedsak vasker seg selv. Dette oppleves også som et positivt HMS-tiltak for de ansatte.

Rapport om bruk av delegert myndighet

	2011	2012	2013
Delegert personalsak	6	10	1
Delegert økonomisak	2	1	1
Delegert innkjøpsak	1	1	1

2.21 Overføringer (VO 87)

2.21.1 Ansvarsområde

Virksomhetsområdet omfatter alle faste overføringer og tilskudd fra Ringsaker kommune. Det er overføringer til kirkelig fellesråd, museer, arbeidsmarkedsbedrifter, regionale reiselivsorganisasjoner, frivillighetssentraler i kommunen, andre trossamfunn, samt overføringer til interkommunale samarbeidsordninger om krisesenter, incestsenter og overgrepsmottak.

2.21.2 Hovedkommentar

Til Ringsaker kirkelige fellesråd ble det i løpet av 2013 overført til sammen kr 17.017.000. Av dette utgjør kr 462.000 kompensasjon for lønnsoppgjør og reguleringspremie, tilskudd til guidevirksomhet i Ringsaker kirke med kr 20.000 og tilskudd til utbygging av kontordelen i Moelv kirkesenter med kr 1.000.000. Inkludert i beløpet er kr 150.000 til dekning av avdrag på et lån på inntil kr 3.000.000 til utbedring av taket på Ringsaker kirke. Kirkelig fellesråd har fått innvilget et lån på 3 mill. kroner med en løpetid på 20 år hos kommunens hovedbankforbindelse Sparebanken Hedmark.

Kirkelig fellesråd fikk utbetalt kr 250.000 av bevilgningen til utvidelse av Brumunddal urne- og gravplass.

Hedmark fylkesmuseum AS fikk i perioden januar til mars 2013 overført til sammen kr 735.000 i tilskudd. Beløpet omfatter drift og forvaltning av Prøysenhuset med kr 708.000 og kompensasjon for regnskapsførsel, utlønning og fakturering med kr 27.000. Den 1.4.2013 ble det i henhold til k.sak 13/2013 gjennomført en virksomhetsdragelse av Prøysenhuset fra Hedmark fylkesmuseum AS tilbake til Ringsaker kommune.

Frivilligsentralene i Brumunddal og Moelv, samt Stiftelsen Buttekverntunet eldresenter fikk til sammen kr 598.000 i driftstilskudd.

Natteravnene i Ringsaker ble støttet med til sammen kr 26.000. Det ble også foretatt utbetalinger til Jønsberg 4H-gård på kr 40.000 og Norsk kulturarv på kr 15.000.

Det ble gitt driftstilskudd og transportstøtte til Providor AS på kr 967.000. MjøsAnker AS mottok et kommunalt tilskudd på kr 307.552 til kommunal medfinansiering på 25 % av statlig støtte pr. godkjent plass. Ringsaker hadde 9 plasser i 2013.

Hamarregionen Reiseliv fikk overført kr 457.000 i 2013. Hamarregionen Reiseliv fikk også overført kr 160.000 til drift av Hamar-regionen Turistkontor. Det ble overført kr 110.347 til Hamarregionen Utvikling (HrU) for Ringsaker kommunes andel i det interregionale prosjektet «Nordens beste innlandsregioner 2020».

Tilskudd til Stiftelsen Hamar krisesenter ble utbetalt med kr 2.272.799. Stiftelsen støttesenter mot incest og seksuelle overgrep fikk overført kr 95.000 i tilskudd fra kommunen. Tilskudd til overgrepsmottak for seksuelle overgrep i regi av Sykehuset Innlandet HF utgjorde kr 188.070 i 2013.

Det ble til sammen utbetalt kr 950.319 i tilskudd til trossamfunn.

2.21.3 Ressursbruk

Driftsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Driftsutgifter	26 395	24 743	23 817	23 954
Driftsinntekter	5 940	0	20	42
Netto driftsutgifter	20 455	24 743	23 797	23 912

Investeringsregnskapet, beløp i 1.000 kr

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Budsjett 2013	Regnskap 2013
Investeringsutgift	0	500	0	250
Investeringsinntekt	0	0	0	0
Netto inv.utgift	0	500	0	250

Netto driftsutgifter, beløp i 1.000 kr (før årsoppgjørdisposisjoner)

Resultatenhet	Budsjett 2013	Regnskap 2013	Avvik	Avvik i %
870 Overføringer	23 797	23 912	-115	-0,5%

III Avslutning

3.1 Avslutning

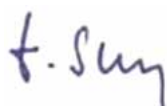
Årsberetningen er først og fremst administrasjonens tilbakemelding til kommunestyret og andre politiske organer. Beretningen fungerer i tillegg som et informasjonsdokument for kommunens ansatte, innbyggere, næringsliv og andre lesere gjennom beskrivelse av de kommunale enheter og oppnådde resultater i 2013. Årsberetningen er detaljrik og omfattende. Dette er gjort for at politikere og ansatte skal få grundig og detaljert informasjon om kommunen både om overordnede styringssystemer, målsettinger, resultater, tjenesteproduksjon og ressursbruk knyttet til drift og investeringer.

At årsberetningen er administrasjonens rapport til kommunestyret, innebærer at kommunestyret kan gi tilbakemeldinger ved behandlingen av den. Dette er særlig aktuelt dersom kommunestyret kommer til at årsberetningen avdekker forhold som bør utredes i forbindelse med neste års budsjett eller legges frem som egne saker. Rådmannen gjentar imidlertid at den administrative kapasiteten er begrenset, og at det derfor er nødvendig med en stram prioritering av de utredningsoppdrag administrasjonen kan utføre.

Ringsaker kommune legger bak seg et år preget av høy aktivitet på tjenestesiden og målrettet innsats på tiltak som kan bidra til vekst og utvikling i kommunen. Tilbakemeldingene fra brukerne av kommunale tjenester og fra næringslivet og andre er jevnt over gode. Medarbeiderundersøkelsen i 2013 viser at kommunen har ansatte som gjennomgående trives på jobb. Kommunens fikk et godt netto driftsresultat i 2013 og balansen er solid. Oppsummert er rådmannen godt fornøyd med resultatene som er oppnådd.

Rådmannen ønsker å trekke fram alt det gode arbeidet som gjøres av dyktige og engasjerte medarbeidere i Ringsaker kommune for å ivareta kommunens oppgaver og imøtekomme innbyggernes behov på best mulig måte. Alle medarbeiderne er samtidig viktige bidragsyttere i arbeidet med vekst og utvikling i Ringsaker. Rådmannen takker alle ansatte for helhjertet innsats, samt tillitsvalgte og verneombud for et godt samarbeid i 2013.

Rådmannen i Ringsaker, den 25.3.2014

Jørn Strand

Espen Hvalby
Økonomisjef

Vedlegg 1: Plan og utredningsarbeid

Plan- og utredningsarbeid behandlet av kommunestyret i 2013

Reguleringsplaner

Reguleringsplan for Slåttsveen B15, Brumunddal	sak 2/2013
Reguleringsplan for Skulivangen - Småsætra	sak 14/2013
Reguleringsplan for Vassbakken øst, Sjusjøen, endring av plan	sak 15/2013
Reguleringsplan for Jemtland – Ånnerud industriområde	sak 30/2013
Reguleringsplan for gang- og sykkelveg langs fv 47 Narudvegen	sak 31/2013
Reguleringsplan for Besøkssenter ved Prøysenstua	sak 46/2013
Reguleringsplan for E6 Tjernli – Botsenden	sak 55/2013
Reguleringsplan for Natrudstilen 6	sak 56/2013
Reguleringsplan for Fjølstad, ny del	sak 62/2013
Reguleringsplan for Graatenlia hyttefelt, Sjusjøen	sak 63/2013
Reguleringsplan for Nydal øst IKEA	sak 66/2013
Reguleringsplan for krysset fv 84 Furnesvegen X Fv 58 Nydal	sak 67/2013

Arealplaner behandlet i 2013, status pr. 31.12.2013

Kommuneplaner – offentlig ettersyn

Kommunedelplan E6, Moelv - Biri
Kommuneplanens arealdel 2014- 2025

E6 kryssing av Mjøsa
Planrevisjon

Reguleringsplaner

Planer vedtatt

Slåttsveen B15, Brumunddal	Boligområde
Skulivangen - Småsætra	Fritidsbebyggelse
Vassbakken øst, Sjusjøen, endring av plan	Fritidsbebyggelse
Jemtland – Ånnerud industriområde	Næringsbebyggelse
Gang- og sykkelveg langs fv 47 Narudvegen	Gang- og sykkelveg
Besøkssenter ved Prøysenstua	Besøkssenter Prøysen
E6 Tjernli – Botsenden	4-felts E6
Natrudstilen 6	Fritidsbebyggelse
Fjølstad, ny del	Boligbebyggelse
Graatenlia hyttefelt, Sjusjøen	Fritids- og næringsbebyggelse
Nydal øst IKEA	Forretningsbebyggelse
Krysset fv 84 Furnesvegen x Fv 58 Nydal	Vegkryss

Mindre endring av planer - vedtak

Natrudstilen 4, Sjusjøen	Fritidsbebyggelse
Fjølstadmarka, Moelv	Boligbebyggelse
Almslia, Brøttum	Boligbebyggelse
Natrudstilen 5	Fritidsbebyggelse
Helleberget, Brumunddal	Boligbebyggelse
Fortau mm, Krokvik	Vegtiltak
Dalby II, Brumunddal	Boligbebyggelse
Natrudstilen skistadion	Idrettsanlegg
Husebyenga terrasse, Brumunddal	Boligbebyggelse
Industrigt/Øverbakkvegen, B/F/N 25 , Brumunddal	Boligbebyggelse
Nybu – Vassbakken	Fritidsbebyggelse
Jessnes strandområde	Friområde
Vogngutua – Thore Bjerkesveg	Boligbebyggelse

Planer utlagt til offentlig ettersyn

E6 Tjernli - Botsenden
Fjølstad, ny del
Graatenlia, Sjusjøen
Besøkssenter Prøysen
Natrudstilen 6
Nydal øst, IKEA
Krysset fv 84 Furnesvegen x fv 58
E6 Botsenden - Moelv
Næroset sentrum
Parkvegen – Strandvegen G/S- veg
Sentrumsområde S20 Rudshøgda
Gutubakken hytteområde, Sjusjøen
Natrudstilen 7
Vestad, Brumunddal
Øverkvern B8, Brumunddal

4- felts E6
Boligbebyggelse
Fritidsbebyggelse
Besøkssenter
Fritidsbebyggelse
Forretningsbebyggelse
Vegkryss
4 felts E6
Forretningsbebyggelse
G/S-veg
Forretningsområde
Fritidsbebyggelse
Fritidsbebyggelse
Boligbebyggelse
Boligbebyggelse

Reguleringsplaner under utarbeidelse

Bilbyen Nydal, planendring
Verven – Pardis, Brumunddal
G/S-veg gjennom Mesnali
G/S-veg Sjusjøen – Rømåsen
Løvenga, Brumunddal
Gruva, Moelv
Nes innkjøpslag, Stavsjø
Brumunddal sørvest
Brumunddal sentrum nord
Stavsberg skole
Hagebakken, Moelv
Tingnes sentrum
Øvre Birkebeinerbakken
Planundergang Brøttum stasjon
Nordmessenvegen II

Forretnings- og boligbebyggelse
Boligområde
G/s-veg
G/S-veg
Boligområde
Boligområde
Næringsområde
Områderegulering
Områderegulering
Skoleutbygging
Boligbebyggelse
Sentrumsbebyggelse
Fritidsbebyggelse
Planundergang
Boligtomter

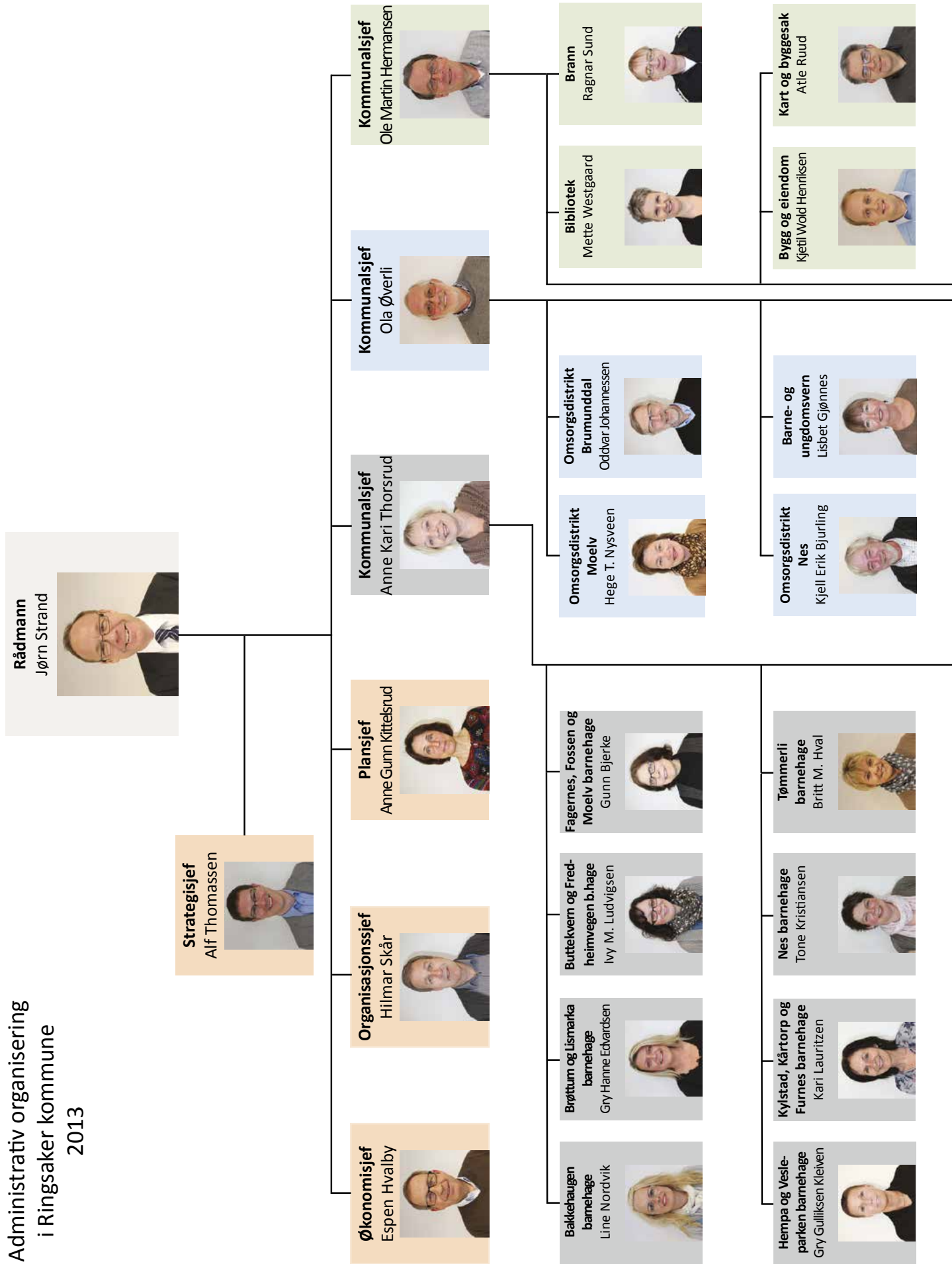
Annet planarbeid

Strandsonen i Moelv – mulighetsstudie.

Samarbeid med Hamar kommune om utredning av næringsarealer i område Olrud, Nydal og Trehørningen.

Byutvikling i Moelv i samarbeid med Bylab/Norsk Form.

Administrativ organisering i Ringsaker kommune 2013

Brumunddal ungdomsskole
Guro Kirkerud

Brøttum barne- og ungdomsskole
Haldis S. Sveen

Fagerlund skole
Kari S. Ødegaard

Fagernes og Åsen skole
Jan Kornerud

Furnes ungdomsskole
Terje Nærli

Gaupen skole
Gerd Elin Borgen

Hagen skole
Line Osmo

Hempa skole
Stine A. Thorstensen

Kilde, Fossen og Skarpsno skoler
Steinar Ulven

Kirkekretsen skole
Anna M. Saug

Kirkenær skole
Grete Granerud

Kystad skole
Line Osmo

Messenlia og Lismarka skole
Brite Kandal

Moelv ungdomsskole
Kristin M. Sørlien

Mørkved skole
Tone Strømberg

Nes barneskole
Stein Skjeseth

Nes ungdomsskole
Are Solstad

PPT
Turid Fauske

Stavsberg skole
Elsa Margrethe Holst

Volksen- pedagogisk senter
Svein Kåre Rydland

AO-senteret
Rune Øygarden

Bjønnhaug avlastningscenter
Hege T. Granstrøm

Helsestasjoner
Ingeborg Wien

Demensenheten
Ane Wenche Moen

Matproduksjon
Vidar Sveadalen

Psykisk helse og rus
Inger S. Kjelsrud

KMS
Jan Robin Manstad

Kemneren
Per Kollstrøm

Kultur og fritid
Asle Berteig

Kulturskolen
Benedicta Gray

Landbruk
Stein Inge Wien

Renhold
Mai Britt Kringsjø

Servicesenter
Gerd Anne Ansnes

NAV Sosiale tjenester
Roy Carstens

Teknisk drift
Per Even Johansen

RINGSAKER KOMMUNE

Sentralbord: 62 33 50 00
Telefaks: 62 33 50 31
Kontoradresse: Kommunebygget,
Brugata 2, 2380 Brumunddal
E-post: postmottak@ringsaker.kommune.no
Internett: www.ringsaker.kommune.no